Prečišćeni tekst Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 110/23 od 12.12.2023),
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 065/24 od 05.07.2024),
3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 024/25 od 12.03.2025),
4. Odluka Ustavnog suda Crne Gore U-I br. 28/24 od 28 januara 2026. godine ("Službeni list Crne Gore", br. 041/26 od 24.03.2026),
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 059/26 od 04.05.2026),
6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 150/26 od 12.10.2026), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

# ZAKON

# O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

**("Službeni list Crne Gore", br. 110/23 od 12.12.2023, 065/24 od 05.07.2024, 024/25 od 12.03.2025, 041/26 od 24.03.2026, 059/26 od 04.05.2026, 150/26 od 12.10.2026)**

## I. OSNOVNE ODREDBE

### Predmet

### Član 1

Ovim zakonom uređuju se mjere i radnje koje se preduzimaju radi sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma, kao i poslovi, ovlašćenja i način rada organizacione jedinice u okviru organizacione jedinice organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja vrši policijske poslove (u daljem tekstu: Policija) koja vrši poslove koji se odnose na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (u daljem tekstu: finansijsko-obavještajna jedinica) i druga pitanja od značaja za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Ovim zakonom uređuju se i pristup nadležnih organa podacima iz registara računa i sefova i saradnja tih organa sa finansijsko-obavještajnom jedinicom radi sprečavanja ili otkrivanja teških krivičnih djela, vršenja izviđaja, sprovođenja istrage ili krivičnog gonjenja učinilaca tih krivičnih djela.

### Pranje novca

### Član 2

Pranjem novca, u smislu ovog zakona, smatra se naročito:

1) konverzija ili prenos novca ili druge imovine, sa znanjem da su taj novac ili druga imovina stečeni kriminalnom djelatnošću ili učestvovanjem u toj djelatnosti u svrhu prikrivanja ili lažnog prikazivanja nezakonitog porijekla imovine ili pomaganja bilo kom licu koje učestvuje u vršenju te djelatnosti u izbjegavanju pravnih posljedica djelovanja tog lica;
2) prikrivanje ili lažno prikazivanje prirode, porijekla, mjesta na kojem se nalazi, kretanja, raspolaganja ili vlasništva nad novcem ili drugom imovinom, prava povezanih sa novcem ili drugom imovinom, sa znanjem da su taj novac ili druga imovina stečeni kriminalnom djelatnošću ili učestvovanjem u toj djelatnosti;
3) sticanje, posjedovanje ili upotreba novca ili druge imovine ako se u vrijeme prijema zna da su taj novac ili druga imovina stečeni kriminalnom djelatnošću ili učestvovanjem u toj djelatnosti;
4) učestvovanje u izvršenju, udruživanje radi izvršenja, pokušaj izvršenja i pomaganje, podsticanje, olakšavanje i savjetovanje u vezi sa izvršenjem radnji iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava.

Pranjem novca smatraju se radnje iz stava 1 ovog člana i kad je lice koje je izvršilo te radnje bilo dužno ili moglo da zna da novac ili druga imovina potiču iz kriminalne djelatnosti.

Pranjem novca smatraju se radnje iz stava 1 ovog člana i u slučaju da su novac ili druga imovina koji su predmet pranja novca stečeni na teritoriji druge države, ako bi radnje kojima su stečeni predstavljale kriminalnu djelatnost u Crnoj Gori ili drugoj državi.

## Finansiranje terorizma

### Član 3

Finansiranjem terorizma, u smislu ovog zakona, smatra se naročito:

1) obezbjeđivanje, stavljanje na raspolaganje ili prikupljanje novčanih sredstava ili imovine, na bilo koji način, neposredno ili posredno, sa namjerom da se upotrijebe ili ako se zna da će se u cjelosti ili djelimično upotrijebiti za izvršenje terorističkog akta, odnosno pokušaj njihovog obezbjeđivanja, stavljanja na raspolaganje ili prikupljanja na bilo koji način, neposredno ili posredno, sa namjerom da se upotrijebe ili uz saznanje da mogu biti upotrijebljeni u cjelosti ili djelimično:
   - za pripremanje ili izvršenje terorističkog akta u smislu ovog zakona,
   - za finansiranje organizacija koje za cilj imaju vršenje djela iz alineje 1 ove tačke ili pripadnika tih organizacija ili pojedinca koji za cilj ima vršenje tih djela,
   - za finansiranje putovanja fizičkih lica u svrhu izvršenja, planiranja, pripreme ili učešća u terorističkim aktima, ili radi pružanja ili pohađanja obuke za izvršenje terorističkog akta, ili
   - od strane terorista ili terorističkih organizacija u bilo koju svrhu;
2) podstrekavanje ili pomaganje u obezbjeđivanju ili prikupljanju novčanih sredstava ili imovine iz tačke 1 ovog člana.

## Obveznici

### Član 4

Mjere za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma sprovode se prije, prilikom i nakon završetka svih poslova primanja, ulaganja, konverzije, čuvanja ili drugog raspolaganja novcem ili drugom imovinom, odnosno transakcija.

Mjere iz stava 1 ovog člana dužni su da preduzimaju pravna lica, privredna društva, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost (u daljem tekstu: obveznici), i to:

1) kreditne institucije i filijale stranih kreditnih institucija;
2) subjekti koji vrše:
   - poslove otkupa potraživanja,
   - poslove finansijskog lizinga,
   - poslove iznajmljivanja sefova,
   - poslove faktoringa,
   - poslove izdavanja garancija i drugih jemstava,
   - poslove odobravanja kredita i kreditnog posredovanja ako upravlja sredstvima kredita,
   - mjenjačke poslove;
3) platne institucije i institucije za elektronski novac u skladu sa zakonom kojim se uređuje pružanje platnih usluga i izdavanje elektronskog novca;
4) Pošta Crne Gore;
5) društva za upravljanje investicionim fondovima;
6) društva za upravljanje penzionim fondovima;
7) investiciona društva čije je poslovanje uređeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, a koja pružaju:
   - investicione usluge na tržištu kapitala u Crnoj Gori koje obuhvataju: prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata; izvršenje naloga za račun klijenta; trgovanje za svoj račun; upravljanje portfeljem; investiciono savjetovanje; usluge sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa; usluge sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa; upravljanje multilateralnom trgovačkom platformom (MTP), kao i upravljanje organizovanom trgovačkom platformom (OTP),
   - pomoćne usluge na tržištu kapitala u Crnoj Gori koje obuhvataju: čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući kastodi usluge i sa tim povezane usluge, kao što je upravljanje novčanim sredstvima i kolateralima; odobravanje kredita i zajmova investitoru radi omogućavanja zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata, ako je u transakciju uključeno društvo koje daje zajam ili kredit; davanje opštih preporuka u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i srodnim pitanjima i uslugama koje su u vezi sa spajanjem i sticanjem udjela u

društvima; usluge poslovanja stranom valutom u vezi sa pružanjem investicionih usluga; istraživanje i finansijsku analizu ili opšte preporuke u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima; usluge u vezi sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa; investicione usluge i aktivnosti, kao i pomoćne usluge koje se odnose na osnovnu imovinu sadržanu u finansijskom derivatu, ako su povezane sa investicionim i pomoćnim uslugama;

8) društva za životno osiguranje koja imaju dozvolu za vršenje poslova životnog osiguranja izdatu u skladu sa zakonom;

9) društva za posredovanje, društva za zastupanje i preduzetnici - zastupnici u osiguranju, u dijelu koji se odnosi na životno osiguranje;

10) priređivači igara na sreću;

11) zalagaonice;

12) pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom;

13) pravna lica, privredna društva, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost, odnosno poslove:

- forfetinga,
- revizije, ovlašćenog revizora, računovodstva i pružanja usluga poreskog savjetovanja ili koje se obavezuje da će direktno ili preko drugih povezanih lica pružiti materijalnu ili drugu pomoć ili savjete o poreskim pitanjima,
- pružanja usluga prilikom osnivanja pravnih lica i drugih privrednih društava, kao i poslovnih ili fiducijarnih usluga,
- upravljanja imovinom za treća lica,
- iznajmljivanja i posredovanja u iznajmljivanju nepokretnosti u transakcijama u kojima mjesečni zakup iznosi 10.000 eura ili više ili ekvivalente ove vrijednosti,
- izgradnje stambeno-poslovnih objekata izgradnje ili montaže montažnih stambeno-poslovnih objekata,
- izdavanja i upravljanja platnim instrumentima (npr. čekovi, putnički čekovi, kreditne kartice, bankarske mjenice, novčani nalozi, debitne kartice) koji se ne smatraju platnim instrumentima u skladu sa zakonom kojim se uređuje platni promet,
- davanja zajmova i posredovanja prilikom ugovaranja poslova davanja zajmova,
- investiranja, prometa i posredovanja u prometu nepokretnosti,
- prometa motornih vozila ako se plaćanja vrše ili primaju u iznosu od 10.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija,
- prometa plovnih i vazduhoplovnih objekata, kao i uslužnih djelatnosti u vezi sa njima, ako se plaćanja vrše ili primaju u iznosu od 10.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija,
- prometa ili posredovanja u prometu, uključujući organizovanje i sprovođenje licitacija kulturnih dobara, dragocjenih metala i dragog kamenja i proizvoda od dragocjenih metala i dragog kamenja, ručnim satovima i satovima, ako se plaćanja vrše ili primaju u iznosu od 10.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija,
- skladištenja i čuvanja kulturnih dobara ili prometa ili posredovanja u prometu kulturnim dobrima, kad se ti poslovi vrše u lukama, slobodnoj zoni ili skladištu, ako se plaćanja vrše ili primaju u iznosu od 10.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija,

14) osnivači i operatori slobodne zone, kao i lučki operatori u okviru slobodne zone.

Obveznikom, u smislu ovog zakona, smatra se i advokat kad:

1) pruža pravnu pomoć u planiranju i izvršavanju transakcija za klijenta u vezi sa:

- kupovinom ili prodajom nepokretnosti ili privrednog društva,
- upravljanjem novcem, hartijama od vrijednosti ili drugom imovinom klijenta,
- otvaranjem ili upravljanjem bankarskim računom, štednim ulogom ili računom za poslovanje sa hartijama od vrijednosti,
- prikupljanjem sredstava za osnivanje, poslovanje ili upravljanje privrednim društvom,
- osnivanjem, poslovanjem ili upravljanjem ustanovom, fondom, privrednim društvom ili drugim sličnim oblikom organizovanja;

2) u ime i za račun klijenta vrši finansijsku transakciju ili transakciju u vezi sa nepokretnošću.

Obveznikom, u smislu ovog zakona, smatra se i notar kad sačinjava notarske akte i ovjerava isprave u vezi sa poslovima iz stava 3 ovog člana, kao i ugovorom o zajmu.

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) može odrediti druge obveznike koji su dužni da preduzimaju mjere iz stava 1 ovog člana ako zbog prirode i načina obavljanja djelatnosti ili posla, postoji viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

Vlada može izuzeti priređivače određenih igara na sreću, osim kazina, od obaveze primjene svih ili pojedinih mjera i radnji utvrđenih ovim zakonom u određenom dijelu obavljanja posla ili djelatnosti, kad se nakon sprovedene procjene rizika utvrdi niži rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

Procjena rizika iz stava 6 ovog člana zasniva se na prirodi, načinu obavljanja, metodama plaćanja i obimu poslovanja subjekata iz stava 6 ovog člana.

## Izuzeci od primjene

## Član 4a

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje kriptoimovina ne primjenjuju se na:

1) lica koja pružaju usluge povezane sa kriptoimovinom isključivo svojim matičnim društvima, svojim zavisnim društvima ili drugim zavisnim društvima svojih matičnih društava;
2) likvidatora ili stečajnog upravnika koji učestvuje u postupku likvidacije, odnosno stečaja, osim u slučaju plana za podršku urednom otkupu svakog tokena vezanog za imovinu koji se primjenjuje u slučaju stečaja, likvidacije, sanacije ili oduzimanja dozvole za rad imaoca;
3) Evropsku centralnu banku, centralnu banku države članice Evropske unije kad djeluje u svojstvu monetarnog tijela i druga javna tijela država članica Evropske unije;
4) Evropsku investicionu banku i njena zavisna društva;
5) Evropski fond za finansijsku stabilnost i Evropski stabilizacijski mehanizam;
6) međunarodne organizacije u smislu međunarodnog javnog prava.

## Upotreba rodno osjetljivog jezika

## Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

## Značenje izraza

## Član 6

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) teroristički akt je djelo utvrđeno protokolima navedenim u aneksu uz Međunarodnu konvenciju o suzbijanju finansiranja terorizma, kao i krivično djelo terorizam i krivična djela povezana sa terorizmom propisana u Krivičnom zakoniku Crne Gore, kao i bilo koje drugo djelo čiji je cilj da izazove smrt ili težu tjelesnu povredu civila ili bilo kog drugog lica koje ne učestvuje aktivno u neprijateljstvima u slučaju oružanog sukoba, kad je svrha takvog djela u njegovoj prirodi ili splet okolnosti povezanih sa tim djelom da zastraši stanovništvo ili da primora vladu neke države ili neku međunarodnu organizaciju da učini ili da se uzdrži od činjenja neke radnje;
2) terorista je lice koje:
   - samo ili sa drugim licima sa namjerom pokuša ili izvrši teroristički akt na bilo koji način, neposredno ili posredno,
   - samo ili sa drugim licima sa namjerom podstrekava i pomaže u izvršenju terorističkog akta,
   - doprinosi izvršenju terorističkog akta od strane grupe od dva ili više lica koja djeluje sa zajedničkom svrhom i sa ciljem nastavljanja vršenja terorističkog akta ili ima saznanja o namjeri grupe od dva ili više lica da izvrši teroristički akt;
3) teroristička organizacija je grupa od dva ili više lica, odnosno terorista koja je osnovana na duži period i djeluje organizovano radi vršenja krivičnih djela terorizma, koja su udružena:
   - sa namjerom da pokušaju ili izvrše teroristički akt na bilo koji način, neposredno ili posredno,
   - radi podstrekavanja i pomaganja u izvršenju terorističkog akta,
   - radi organizovanja i usmjeravanja drugih lica da izvrše teroristički akt,

- radi doprinošenja izvršenju terorističkog akta od strane grupe od dva ili više lica koja djeluje sa zajedničkom svrhom i sa ciljem daljeg terorističkog djelovanja ili ima saznanja o namjeri grupe od dva ili više lica da izvrši teroristički akt;

4) predikatno krivično djelo je krivično djelo čijim izvršenjem je stečena imovinska korist koja može da bude predmet krivičnog djela pranja novca;

4a) teška krivična djela su krivična djela koja pripadaju oblicima kriminala utvrđenim u Aneksu I Uredbe (EU) 2016/794 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. maja 2016. godine o Agenciji Evropske unije za saradnju u oblasti sprovođenja zakona (Europol);

5) finansijski sektor u smislu ovog zakona su obveznici iz člana 4 stav 2 tač. 1 do 9 i tačka 12;

5a) nefinansijski sektor u smislu ovog zakona su obveznici iz člana 4 stav 2 tač. 10, 11, 13 i 14 i st. 3 i 4 ovog zakona;

6) klijent je domaće ili strano pravno lice, privredno društvo, preduzetnik, fizičko lice, trast, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekat kojem obveznik pruža usluge u okviru svoje profesionalne djelatnosti, ili sa kojim uspostavlja poslovni odnos ili vrši transakciju;

7) drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekat je lice koje udružuje ili će udruživati novac ili drugu imovinu za određenu namjenu;

8) ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma je lice koje odredi obveznik sa ovlašćenjima i odgovornostima za sprovođenje mjera i radnji koje se preduzimaju radi sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma;

9) kreditna institucija je privredno društvo koje se osniva i posluje u skladu sa zakonom kojim se uređuju kreditne institucije;

10) finansijska institucija je obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 2 do 9 i tačka 13 al. 1 i 7 ovog zakona, uključujući njene filijale, bez obzira da li je njihovo sjedište u Crnoj Gori, državi Evropske unije ili drugoj državi;

11) finansijska grupa je grupa koju čine:

- matično društvo sa sjedištem u Crnoj Gori, zavisna društva i društva u kojima ta društva imaju direktno ili indirektno učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od najmanje 20% i uključuju se u godišnji konsolidovani finansijski iskaz u skladu sa zakonom,
- društva koja su međusobno povezana zajedničkim upravljanjem,
- pravna, odnosno fizička lica koja imaju direktno ili indirektno učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od najmanje 20% u pravnim licima iz finansijskog sektora;

12) razlozi za sumnju su skup činjenica i okolnosti zasnovanih na listama indikatora iz čl. 82 i 83 ovog zakona ili na informacijama iz javno dostupnih izvora ili opažanja, na osnovu kojih fizičko lice može posumnjati, pretpostaviti ili zdravorazumski zaključiti da određena transakcija, novčana sredstva ili druga imovina ne potiču iz legalnih izvora, odnosno da ta novčana sredstva ili druga imovina ne predstavljaju zakonito stečenu imovinu ili su namijenjena u svrhe koje su kažnjive zakonom;

13) finansijska informacija je svaka informacija ili podatak kojima finansijsko-obavještajna jedinica raspolaže radi sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma, a naročito podatak o finansijskoj imovini, kretanju sredstava ili finansijskim poslovnim odnosima;

14) finansijska analiza podrazumijeva operativnu analizu i stratešku analizu koju vrši finansijsko-obavještajna jedinica u okviru vršenja svojih poslova definisanih ovim zakonom;

15) operativna analiza podrazumijeva sve metode i tehnike pomoću kojih se informacije prikupljaju, čuvaju, obrađuju i procjenjuju, sa ciljem pružanja podrške kriminalističkim istragama i krivičnom gonjenju i usmjerena je na pojedinačne slučajeve i posebne ciljeve ili na odgovarajuće odabrane informacije, u zavisnosti od vrste i obima primljene prijave i očekivane upotrebe informacija nakon prosljeđivanja;

16) strateška analiza podrazumijeva trendove i tipologije pranja novca i finansiranja terorizma i sve metode i tehnike pomoću kojih se informacije prikupljaju, čuvaju, obrađuju i procjenjuju, sa ciljem pružanja podrške efikasnom i djelotvornom sprečavanju i suzbijanju pranja novca i finansiranja terorizma;

17) zbirni kastodi račun označava račun koji član učesnik (korisnik sistema kliringa i saldiranja) otvara u sistemu centralnog klirinškog depozitarnog društva u okviru obavljanja pomoćnih usluga u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, a na kojem se vlasničke pozicije pojedinačnih vlasnika, klijenata člana učesnika, vode kao jedna agregatna pozicija;

18) transakcija je primanje, ulaganje, konverzija, čuvanje ili drugo raspolaganje novcem ili drugom imovinom;

18a) platna transakcija je uplata, isplata ili prenos novčanih sredstava, inicirana od platioca, u njegovo ime ili od primaoca plaćanja, bez obzira na obaveze između platioca i primaoca plaćanja;

19) gotovinska transakcija je svaka transakcija kod koje obveznik od klijenta primi gotov novac, odnosno klijentu preda gotov novac u posjed i na raspolaganje;

20) povremena transakcija je transakcija izvršena od klijenta koji nije u poslovnom odnosu sa obveznikom;

21) sumnjiva transakcija je svaka transakcija ili pokušaj izvršenja transakcije sa sredstvima ili imovinom za koje se procijeni, na osnovu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija u skladu sa ovim zakonom, podzakonskim aktima donijetim na osnovu ovog zakona i internim aktima obveznika ili na osnovu drugih objektivnih okolnosti i činjenica, da postoje razlozi za sumnju da predstavljaju imovinsku korist stečenu kriminalnom djelatnošću ili da su predmet pranja novca ili namijenjeni za finansiranje terorizma;

21a) sumnjivo poslovanje je skup transakcija (koje pojedinačno nisu sumnjive transakcije) ili aktivnosti koje sprovodi klijent u vezi sa novčanim sredstvima ili drugom imovinom, za koje obveznik, analizom svih relevantnih činjenica uključujući karakteristike klijenta i njegovog poslovanja, veličinu i vrstu transakcije ili aktivnosti, povezanost između nekoliko transakcija ili aktivnosti, porijeklo, odredište ili upotrebu sredstava ili bilo koju drugu okolnost poznatu obvezniku, uključujući i usklađenost transakcije ili aktivnosti sa poslovanjem klijenta i uključujući profil rizičnosti, ima razloge za sumnju da predstavljaju imovinsku korist stečenu kriminalnom djelatnošću ili da su povezane sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma, bez obzira na njihov iznos;

22) rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik da će klijent iskoristiti finansijski sistem u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, odnosno da će poslovni odnos, transakcija, proizvod ili usluga biti neposredno ili posredno korišćeni za pranje novca ili finansiranje terorizma;

23) korespondentni odnos je odnos:

- u kojem jedna kreditna institucija kao korespondent pruža bankarske usluge drugoj kreditnoj instituciji kao respondentu, uključujući usluge vođenja računa za tekuće ili druge obaveze, kao i sa njima povezane usluge kao što su upravljanje gotovim novcem, međunarodni prenos novčanih sredstava, obračun čekova, prolazni računi i usluge deviznog poslovanja, i
- između i unutar kreditnih institucija, kao i finansijskih institucija uključujući kada se slične usluge pružaju putem korespondentne institucije respondentnoj instituciji, uključujući odnose uspostavljene za transakcije hartijama od vrijednosti ili prenose novčanih sredstava ili odnose uspostavljene za transakcije povezane sa kriptoimovinom ili prenose kriptoimovine;

24) kvazi (fiktivna) banka je kreditna institucija ili finansijska institucija, odnosno druga slična institucija koja obavlja poslove ekvivalentne poslovima koje obavlja kreditna institucija ili finansijska institucija, a koja je registrovana u državi u kojoj nije poslovno prisutna, ne obavlja djelatnost, nema poslovne prostorije, zaposlene, organe upravljanja, menadžment i nije povezana sa finansijskom grupom koja podliježe nadzoru radi sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma;

25) imovina podrazumijeva imovinska prava bilo koje vrste, bez obzira da li se odnose na dobra materijalne ili nematerijalne prirode, pokretne ili nepokretne stvari, hartije od vrijednosti, kriptoimovinu i druge isprave (u bilo kojem obliku, uključujući elektronsku ili digitalnu formu) kojima se dokazuju imovinska prava;

26) sredstva su oblik imovine i predstavljaju finansijska sredstva i koristi bilo koje vrste, uključujući:

- novac, čekove, novčana potraživanja, mjenice, novčane doznake i druga sredstva plaćanja,
- uložena sredstva kod obveznika,
- finansijske instrumente određene zakonom kojim se uređuje tržište kapitala kojima se trguje odgovarajućom ponudom, uključujući dionice i udjele, certifikate, dužničke instrumente, obveznice, garancije i izvedene finansijske instrumente,
- druge isprave kojima se dokazuju prava na finansijskim sredstvima ili drugim finansijskim izvorima,
- kamate, dividende i druge prihode od sredstava,
- potraživanja, kredite i akreditive;

26a) fizički prenosiva sredstva plaćanja jesu gotov novac, hartije od vrijednosti na donosioca, čekovi, mjenice i druga fizički prenosiva sredstva plaćanja, plativa na donosioca;

27) novac (novčana sredstva) je gotov novac (novčanice i kovani novac, domaći i strani), sredstva na računima i elektronski novac;

28) platilac je fizičko ili pravno lice koje ima račun kod pružaoca platnih usluga i inicira prenos novčanih sredstava sa tog računa i/ili fizičko ili pravno lice koje nema račun, ali daje nalog za prenos novčanih sredstava;

29) primalac plaćanja je fizičko ili pravno lice koje je krajnji primalac prenesenih novčanih sredstava;

30) pružalac platnih usluga je kreditna institucija, institucija za elektronski novac i platna institucija;

31) prenos novčanih sredstava je bilo koja transakcija koja se najmanje jednim dijelom izvršava elektronskim putem od strane pružaoca platnih usluga u ime platioca, sa ciljem da ta novčana sredstva budu dostupna primaocu plaćanja kod pružaoca platnih usluga, bez obzira na to da li su platilac ili primalac plaćanja isto lice i da li su pružalac platnih usluga platioca i pružalac platnih usluga primaoca plaćanja isto lice, uključujući platnu transakciju koja se izvršava:
   - kreditnim transferom u smislu zakona kojim se uređuje platni promet;
   - novčanom pošiljkom, platnom uslugom pri kojoj se primaju novčana sredstva od platioca, bez otvaranja računa za plaćanje na ime platioca ili primaoca plaćanja, isključivo radi prenosa odgovarajućeg iznosa sredstava primaocu plaćanja ili drugom pružaocu platnih usluga koji djeluje za primaoca plaćanja i/ili se ta sredstva primaju za primaoca plaćanja i stavljaju na raspolaganje tom primaocu plaćanja;
   - korišćenjem platne kartice, platnog instrumenta koji služi za raspolaganje elektronskim novcem, mobilnog telefona ili bilo kojeg drugog elektronskog ili informatičkog uređaja sa sličnim obilježjima;
   - direktnim zaduženjem u smislu zakona kojim se uređuje platni promet;

32) posrednik u prenosu novčanih sredstava je pružalac platnih usluga koji nije pružalac platnih usluga ni platioca ni primaoca plaćanja, a koji prima i prenosi novčana sredstva u ime pružaoca platnih usluga platioca ili primaoca plaćanja ili u ime drugog posrednika u prenosu novčanih sredstava;

33) poslovni odnos je poslovni, profesionalni ili komercijalni odnos koji je u vezi sa profesionalnim aktivnostima obveznika uspostavljen između obveznika i klijenta, uključujući slučajeve kada se taj odnos uspostavlja bez pisanog ugovora, a za koji se u trenutku uspostavljanja očekuje da će imati element ponavljanja ili biti trajnog karaktera, kao i:
   - registracija klijenta za učešće u sistemu priređivanja igara na sreću,
   - zaključivanje ugovora o kupovini investicionih jedinica i/ili udjela u investicionom fondu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje investicionih fondova,
   - zaključivanje ugovora o pružanju investicionih i/ili pomoćnih usluga, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;

34) anonimno društvo je strano pravno lice sa nepoznatim vlasnicima i/ili upravljačima;

35) viši rukovodilac je fizičko lice koje je član organa upravljanja obveznika, kao i fizičko lice koje obavlja izvršnu funkciju i koje za to upravljanje odgovara organu upravljanja, kao i zaposleni koji posjeduje dovoljno znanja o izloženosti obveznika riziku od pranja novca i finansiranja terorizma i koji ima ovlašćenja koja mu omogućavaju donošenje odluka koje utiču na izloženost obveznika riziku;

36) grupa je grupa društava koja se sastoji od matičnog društva, društava kćeri i društava u kojima matično društvo ili društvo kćerka učestvuju, kao i društava koja su međusobno povezana u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo;

37) lice je crnogorski državljanin, stranac i domaće ili strano pravno lice ili drugi subjekt prava;

38) drugi subjekt prava je organizovana grupa pojedinaca koji udružuju ili su se obavezali da će udruživati sredstva ili drugu imovinu u određene svrhe;

39) priređivač igara na sreću je priređivač igara na sreću u smislu zakona kojim se uređuju igre na sreću, kao i priređivač koji ima saglasnost nadležnog organa za priređivanje tih igara putem interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava;

40) zastupnik u osiguranju je pravno, odnosno fizičko lice koje ima dozvolu za vršenje poslova zastupanja u osiguranju izdatu od regulatornog organa nadležnog za poslove osiguranja;

41) Trast je pravni aranžman u kojem osnivač (settlor) prenosi imovinu upravniku trasta (trustee), koji tom imovinom upravlja u korist jednog ili više korisnika trasta (beneficiaries), pri čemu nad upravljanjem može postojati lice sa ovlašćenjima nadzora ili kontrole (protector ili zaštitnik trasta);

41a) Pravni aranžman podrazumijeva: trast osnovan izričitom izjavom, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekt stranog prava (aranžman slične strukture ili funkcije trastu, uključujući fiduciju i određene vrste aranžmana Treuhand i fideicomiso);

41b) Upravnik trasta (Trustee) je lice koje je pravni vlasnik imovine trasta, upravlja imovinom trasta, izvršava transakcije, potpisuje ugovore, predstavlja trast prema trećim licima, imenuje svoje zastupnike ili ovlašćena lica, imenuje diskrecione korisnike;

42) distributivni kanal je kanal koji se koristi za isporuku proizvoda i usluga do krajnjeg korisnika;

43) elektronski novac je elektronski, odnosno magnetno pohranjena novčana vrijednost izdata nakon prijema novčanih sredstava radi izvršavanja platnih transakcija, koja čini novčano potraživanje prema izdavaocu tog elektronskog novca i koju prihvata fizičko ili pravno lice koje nije izdavalac tog elektronskog novca, osim:

- novčanih vrijednosti koje su pohranjene na instrumentima koji se mogu koristiti za kupovinu robe ili usluga samo u prostorijama koje koristi izdavalac tog instrumenta ili na osnovu komercijalnog ugovora sa izdavaocem, u okviru ograničene mreže pružaoca platnih usluga ili za ograničeni obim robe ili usluga,
- novčanih vrijednosti koje se koriste za platne transakcije koje se sprovode preko telekomunikacionog digitalnog ili informaciono-tehnološkog uređaja, pri čemu se kupljena roba ili usluge dostavljaju i koriste preko telekomunikacionog, digitalnog ili informaciono-tehnološkog uređaja, pod uslovom da telekomunikacioni, digitalni ili informaciono-tehnološki operater ne djeluje samo kao posrednik između korisnika platne usluge i snabdjevača robom i uslugama;

44) anonimni elektronski novac je platni instrument koji omogućava (obezbjeđuje) anonimnost platiocu i nemogućnost praćenja plaćanja izdavaocu elektronskog novca i primaocu uplate;

45) gotov novac su novčanice i kovani novac koji su u opticaju kao zakonsko sredstvo plaćanja;

46) kriptoimovina je digitalni prikaz vrijednosti ili prava koje se može prenositi i čuvati elektronski, uz pomoć tehnologije distribuiranog zapisa (DLT) ili slične tehnologije, uključujući i token elektronskog novca, pri čemu se ne odnosi na kriptoimovinu koja se kvalifikuje kao:

- finansijski instrument, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala,
- depozit, uključujući strukturirane depozite u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita depozita,
- novčana sredstva koja se ne kvalifikuju kao tokeni elektronskog novca,
- sekjuritizacija u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala,
- proizvod neživotnog ili životnog osiguranja u smislu zakona kojim se uređuju uslovi i način obavljanja djelatnosti osiguranja,
- penzioni proizvod čija je osnovna svrha da pruži investitoru dobit u penziji i koji mu daje pravo na određene koristi,
- proizvod strukovnog penzionog osiguranja koji su obuhvaćeni zakonom kojim se uređuju penzioni fondovi, odnosno zakonom kojim se uređuje osiguranje i reosiguranje,
- obračunska jedinica dobrovoljnih penzionih fondova u skladu sa zakonom kojim se uređuju dobrovoljni penzioni fondovi,
- penziono osiguranje u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje,
- panevropski lični penzioni proizvod u skladu sa zakonom kojim se uređuju ti proizvodi;
- sistem socijalne sigurnosti u skladu sa posebnim zakonom,
- proizvodi individualnog penzionog osiguranja za koje je na osnovu zakona propisan finansijski doprinos poslodavca i kod kojih poslodavac ili zaposleni ne mogu birati proizvod penzionog osiguranja ili osiguravača,
- kriptoimovina koja je jedinstvena i nije zamjenjiva sa drugom kriptoimovinom;

47) fiducijarna valuta je zakonsko sredstvo plaćanja koje izdaje centralna banka;

48) pravno lice je lice koje može da uspostavi trajni klijentski odnos sa finansijskom institucijom ili da na drugi način posjeduje imovinu (npr. firma, korporacija, fondacija, ortakluk ili poslovna asocijacija i druga odgovarajuća struktura i sl.);

49) identifikacija klijenta je postupak utvrđivanja identiteta i provjere identiteta klijenta;

50) utvrđivanje identiteta klijenta je dio postupka identifikacije klijenta koji se odnosi na prikupljanje podataka iz ličnih isprava fizičkih lica i njihovo upoređivanje sa podacima iz nezavisnih i objektivnih izvora ili bilo kojim drugim sigurnim, daljinskim ili elektronskim postupcima koji su regulisani, priznati, odobreni ili prihvaćeni od strane države, a za pravna lica i privredna društva prikupljanje podataka iz odgovarajućih isprava i njihovo upoređivanje sa podacima u registru u kojem je pravno lice registrovano ili sa podacima iz drugih registara o pravnim licima;

51) provjera identiteta klijenta je dio postupka identifikacije klijenta koji se odnosi na provjeru identiteta fizičkih lica na osnovu uvida u fotografiju iz lične isprave fizičkog lica ili provjeru podataka identifikacijom elektronskim putem ili video-elektronskom identifikacijom u skladu sa ovim zakonom, a pravnih lica i privrednih društava na osnovu uvida u registar u kojem je pravno lice, odnosno privredno društvo registrovano ili u drugi odgovarajući javni registar ili uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz registra u kojem je pravno lice, odnosno privredno društvo registrovano ili u original ili ovjerenu fotokopiju drugog dokumenta iz odgovarajućeg javnog registra;

52) token elektronskog novca je vrsta kriptoimovine čija se vrijednost nastoji održati stabilnom vezivanjem za vrijednost fiducijarne valute;

53) kriptonovčanik je novčanik koji služi za čuvanje privatnog kriptografskog ključa i omogućava korisnicima da bezbjedno čuvaju, šalju i primaju kriptoimovinu;

54) visoko-rizična treća država je država koja ne primjenjuje ili nedovoljno primjenjuje mjere, odnosno ne ispunjava standarde za sprečavanje pranja novca ili finansiranja terorizma u smislu ovog zakona, odnosno ne ispunjava međunarodne standarde iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma na osnovu podataka relevantnih međunarodnih organizacija;

55) lična isprava je lična karta, pasoš, kao i lična isprava za azilanta, odnosno lična isprava za stranca pod supsidijarnom zaštitom izdate u Crnoj Gori;

56) elektronska lična isprava je lična karta i pasoš koji sadrže fotografiju lica i beskontaktni čip u kojem su sadržani fotografija, lični i drugi podaci tog lica i koju je izdao nadležni organ;

57) evidencija izdatih ličnih isprava obuhvata evidenciju izdatih ličnih karata i evidenciju putnih isprava koje vodi organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove u skladu sa zakonom;

58) elektronska forma dokumenta podrazumijeva bilo koji industrijski standardni format fajla (pdf, docx i sl.);

59) rezidenti su:

- privredna društva i druga pravna lica koja su registrovana u Crnoj Gori, osim njihovih predstavništava van Crne Gore,
- djelovi stranih društava upisani u registar nadležnog organa u Crnoj Gori,
- preduzetnici i fizička lica sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori koja obavljaju privrednu djelatnost za svoj račun radi sticanja profita i koja su registrovana kod nadležnog organa u Crnoj Gori,
- crnogorski državljani koji borave u Crnoj Gori neprekidno godinu dana ili duže,
- stranci koji na osnovu dozvole za boravak borave u Crnoj Gori neprekidno godinu dana ili duže,
- diplomatska, konzularna i druga predstavništva Crne Gore u inostranstvu, zaposleni u tim predstavništvima i članovi njihovih porodica, koji nijesu stranci;

60) nerezidenti su lica koja ne spadaju u rezidente;

61) kvalifikovani davalac elektronske usluge povjerenja je fizičko ili pravno lice koje vrši kvalifikovane elektronske usluge povjerenja i ispunjava uslove za vršenje tih usluga u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis;

62) sredstvo elektronske identifikacije je skup podataka, računarska oprema (hardver) ili računarski program (softver) koji sadrže identifikacione podatke u elektronskom obliku ili povezuju fizičko lice, pravno lice ili organ vlasti sa tim podacima, a koji se koriste za autentifikaciju za uslugu u elektronskom obliku;

63) autentifikacija je elektronski postupak koji omogućava potvrđivanje elektronske identifikacije fizičkog ili pravnog lica ili porijekla i integriteta podataka u elektronskom obliku;

64) kvalifikovani certifikat za elektronski potpis je certifikat koji izdaje kvalifikovani davalac elektronske usluge povjerenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis;

65) adresa internet protokola (IP adresa) je jedinstveni broj ili niz karaktera koji identifikuje uređaj na računarskoj mreži koja koristi internet protokol za komunikaciju između korisnika;

66) službenik nadzora je inspektor, odnosno državni službenik koji vrši poslove inspekcijskog nadzora u skladu sa zakonom;

67) preporuke ICAO Doc 9303 su međunarodne preporuke, prepoznate u standardima Evropske unije koji se odnose na izdavanje identifikacionih dokumenata;

68) povezane transakcije su dvije ili više transakcija koje se mogu smatrati međusobno povezanim zbog vremenskog perioda u kojem su izvršene, zbog primaoca ili nalogodavca, načina obavljanja transakcije, razloga zbog kojeg su transakcije izvršene ili drugih faktora na osnovu kojih se transakcije mogu smatrati povezanim;

69) pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom je pravno lice, privredno društvo, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja djelatnost, a koje pruža jednu ili više usluga povezanih sa kriptoimovinom klijentima na profesionalnoj osnovi;

70) usluge povezane sa kriptoimovinom su:

- čuvanje i upravljanje kriptoimovinom u ime klijenta,
- upravljanje platformom za trgovanje kriptoimovinom,
- razmjena kriptoimovine za fiducijarnu valutu,
- razmjena kriptoimovine za drugu kriptoimovinu,

- izvršavanje naloga za kriptoimovinu u ime klijenta,
- plasiranje kriptoimovine,
- prijem i prenos naloga za kriptoimovinu u ime klijenta,
- savjetovanje o kriptoimovini,
- upravljanje portfoliom kriptoimovine,
- pružanje usluga prenosa kriptoimovine u ime klijenata;

71) čuvanje i upravljanje kriptoimovinom u ime klijenata obuhvata čuvanje ili kontrolu, u ime klijenta, kriptoimovine ili načina pristupa toj kriptoimovini, prema potrebi u obliku privatnih kriptografskih ključeva;

72) upravljanje platformom za trgovanje kriptoimovinom je upravljanje jednim ili više multilateralnih sistema u okviru kojih se spaja ili olakšava spajanje više interesa trećih strana za kupovinu i prodaju kriptoimovine, unutar sistema i u skladu sa njegovim pravilima, na način koji dovodi do sklapanja ugovora u vezi sa kriptoimovinom, i to razmjenom jedne kriptoimovine za drugu kriptoimovinu ili razmjenom kriptoimovine za fiducijarnu valutu koja je zakonsko sredstvo plaćanja;

73) razmjena kriptoimovine za fiducijarnu valutu je zaključivanje ugovora o kupovini ili prodaji kriptoimovine sa klijentima u zamjenu za fiducijarnu valutu uz korišćenje sopstvenog kapitala;

74) razmjena kriptoimovine za drugu kriptoimovinu je zaključivanje ugovora o kupovini ili prodaji kriptoimovine sa klijentima u zamjenu za drugu kriptoimovinu uz korišćenje sopstvenog kapitala;

75) izvršavanje naloga za kriptoimovinu u ime klijenata je zaključivanje sporazuma, u ime klijenta, o kupovini ili prodaji jedne ili više kriptoimovine ili o upisu, u ime klijenata, jedne ili više kriptoimovine, a obuhvata zaključivanje ugovora o prodaji kriptoimovine u trenutku njene javne ponude ili uključenja za trgovanje;

76) plasiranje kriptoimovine je stavljanje na tržište kriptoimovine za kupce, u ime ili za račun ponuđača ili neke strane povezane sa ponuđačem;

77) prijem i prenos naloga za kriptoimovinu u ime klijenta je prijem naloga za kupovinu ili prodaju jedne ili više kriptoimovine ili za upis jedne ili više vrsta kriptoimovine i prenos tog naloga trećoj strani na izvršenje;

78) savjetovanje o kriptoimovini obuhvata ponudu, davanje ili saglasnost za davanje preporuka klijentu, na zahtjev klijenta ili na inicijativu pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom kojima savjetuje o jednoj ili više transakcija povezanih sa kriptoimovinom ili o upotrebi usluga povezanih sa kriptoimovinom;

79) upravljanje portfoliom kriptoimovine je upravljanje portfoliom u skladu sa ovlašćenjima klijenata na individualnoj i diskrecionoj osnovi, pri čemu ti portfoliji uključuju jednu ili više kriptoimovina;

80) pružanje usluga prenosa kriptoimovine u ime klijenta obuhvata pružanje usluga prenosa, u ime klijenta, kriptoimovine sa jedne adrese ili računa distribuiranog zapisa na drugu adresu ili drugi račun distribuiranog zapisa, kao i korišćenje kriptomata;

81) račun kriptoimovine je račun koji pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom drži u ime jednog ili više lica, a koji se može upotrebljavati za izvršavanje prenosa kriptoimovine;

82) pošiljalac je lice koje ima račun kriptoimovine kod pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom, adresu distribuiranog zapisa ili uređaj koji omogućava skladištenje i prenos kriptoimovine sa tog računa, adresu distribuiranog zapisa ili uređaj ili, ako nema takav račun, adresu distribuiranog zapisa ili uređaj, lice koje daje nalog ili inicira prenos kriptoimovine;

83) korisnik kriptoimovine je lice koje je namjeravani primalac prenosa kriptoimovine;

84) prenos kriptoimovine je svaka transakcija sa ciljem prenošenja kriptoimovine sa jedne adrese distribuiranog zapisa, računa kriptoimovine ili drugog uređaja koji omogućava čuvanje kriptoimovine na drugu adresu distribuiranog zapisa, račun kriptoimovine ili drugi uređaj koji omogućava čuvanje kriptoimovine, koju izvršava najmanje jedan pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom koji djeluje u ime pošiljaoca ili korisnika kriptoimovine, bez obzira da li su pošiljalac i korisnik kriptoimovine isto lice i da li je pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca isti kao i korisnik kriptoimovine;

85) prenos putem zbirnog fajla je skup nekoliko pojedinačnih prenosa novčanih sredstava ili prenosa kriptoimovine objedinjenih radi prenosa;

86) jedinstvena identifikaciona oznaka transakcije je kombinacija slova, brojeva i/ili simbola koju utvrdi pružalac platnih usluga u skladu sa pravilima plaćanja i sistemima naplate ili sistemima za razmjenu poruka koji se koriste za prenos novčanih sredstava ili koju utvrdi pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom, a koja omogućava praćenje transakcije nazad do platioca i primaoca plaćanja ili praćenje prenosa kriptoimovine nazad do pošiljaoca i korisnika kriptoimovine;

87) prenos kriptoimovine između lica je prenos kriptoimovine bez učešća bilo kog pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom;

88) posrednički pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom je pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom koji nije pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca ni korisnika kriptoimovine, a koji prima i prosljeđuje prenos kriptoimovine u ime pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca ili korisnika kriptoimovine ili drugog posredničkog pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom;

89) kriptomat je fizički ili online elektronski terminal koji pružaocu usluga povezanih sa kriptoimovinom omogućava naročito pružanje usluga prenosa kriptoimovine u ime klijenta;

90) adresa distribuiranog zapisa je alfanumerička oznaka kojom se na mreži koja upotrebljava tehnologiju distribuiranog zapisa (DLT) ili neku sličnu tehnologiju označava adresa na koju se kriptoimovina može poslati ili sa koje se može primiti;

91) tehnologija distribuiranog zapisa (DLT) je tehnologija kojom se omogućava funkcionisanje i upotreba distribuiranih zapisa;

92) distribuirani zapis je repozitorijum podataka kojim se vodi evidencija transakcija i koji se, pomoću mehanizma konsenzusa, dijeli kroz skup mrežnih čvorova DLT i koji se među tim mrežnim čvorovima sinhronizuje;

93) mehanizam konsenzusa su pravila i postupci na osnovu kojih se između mrežnih čvorova DLT postiže dogovor da je transakcija potvrđena;

94) mrežni čvor DLT je uređaj ili proces koji je dio mreže i koji sadrži potpunu ili djelimičnu repliku evidencije svih transakcija u okviru distribuiranog zapisa;

95) adresa sa vlastitim hostingom je adresa distribuiranog zapisa koja nije povezana ni sa jednim od sljedećeg:

- pružaocem usluga povezanih sa kriptoimovinom,
- subjektom koji nema sjedište u Crnoj Gori i koji pruža usluge slične uslugama pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom,
- subjektom koji nema sjedište u Evropskoj uniji i koji pruža usluge slične uslugama pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom;

96) formalni aranžman sa imenovanim predstavnicima je ugovor između predlagača i imenovanog predstavnika, gdje je predlagač pravno lice, odnosno privredno društvo ili fizičko lice koje daje instrukcije imenovanom predstavniku da djeluje u njegovo ime u određenom svojstvu, uključujući svojstvo direktora, akcionara ili osnivača, dok je imenovani predstavnik pravno lice odnosno privredno društvo ili fizičko lice koje djeluje prema instrukcijama predlagača;

97) identifikacioni broj pravnog lica (IBPL) je jedinstvena alfanumerička referentna oznaka u skladu sa standardom ISO 17442 dodijeljena pravnom licu;

98) kriptografski algoritam je matematički postupak ili set pravila koji se koristi za zaštitu podataka, odnosno za šifrovanje i dešifrovanje podataka;

99) elektronski ček je digitalna verzija tradicionalnog čekovnog instrumenta koji se koristi za plaćanje, ali u elektronskom formatu.

## II. NACIONALNA PROCJENA RIZIKA

### Utvrđivanje Nacionalne procjene rizika

### Član 7

Nacionalna procjena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma (u daljem tekstu: Nacionalna procjena rizika) obuhvata:

- identifikaciju i procjenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma na državnom nivou;
- tipologije pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa preporukama Radne grupe za primjenu mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma (FATF);
- identifikaciju sektora i djelatnosti u kojima obveznici treba da sprovode produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta i, prema potrebi, utvrđivanje mjera koje treba preduzeti radi sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- identifikaciju sektora i djelatnosti u odnosu na koje je utvrđen rizik od pranja novca i finansiranja terorizma;
- utvrđivanje odgovarajućih mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma na osnovu utvrđenih rizika i povećanje efikasnosti u raspodjeli raspoloživih resursa za kontrolu, ublažavanje i upravljanje utvrđenim rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma;

- predlog za unapređenje postojećih propisa u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma za pojedine sektore i djelatnosti, odnosno donošenje novih propisa, u skladu sa utvrđenim rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma, kao i smjernice za usmjeravanje obveznika u tim sektorima i djelatnostima u izradi procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;
- podatke o institucionalnoj strukturi i opštim postupcima sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, uključujući i podatke o finansijsko-obavještajnoj jedinici, organu državne uprave nadležnom za poslove prihoda i nadležnom državnom tužilaštvu, kao i podatke o raspoloživim finansijskim sredstvima i kadrovskim kapacitetima ovih organa, u mjeri u kojoj su ti podaci dostupni;
- podatke o aktivnostima preduzetim na državnom nivou i podatke o finansijskim sredstvima i kadrovskim kapacitetima koji su dodijeljeni za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma finansijsko-obavještajnoj jedinici, nadležnim organima iz člana 96 stav 1 ovog zakona i nadležnim nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

Nacionalnu procjenu rizika utvrđuje Vlada, najmanje jednom u tri godine.

Nacionalna procjena rizika ažurira se po potrebi, a naročito u slučaju identifikovanja novih rizika proizašlih iz uvođenja novih proizvoda, usluga, poslovnih praksi ili distributivnih kanala, uključujući razvoj novih tehnologija.

## Koordinaciono tijelo za izradu Nacionalne procjene rizika

## Član 8

Za izradu Nacionalne procjene rizika i upravljanje utvrđenim rizicima Vlada obrazuje koordinaciono tijelo koje:

1) priprema Nacionalnu procjenu rizika;
2) priprema izvještaj o utvrđenim nacionalnim rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma;
3) priprema predlog mjera i akcioni plan za ublažavanje i upravljanje utvrđenim rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma;
4) sprovodi analize iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, priprema izvještaje o sprovedenim analizama i usklađuje saradnju nadležnih organa i organizacija.

Koordinaciono tijelo iz stava 1 ovog člana ima predsjednika, članove i sekretara.

Koordinaciono tijelo iz stava 1 ovog člana obrazuje se na period od četiri godine, a ista lica mogu biti predsjednik, članovi i sekretar tog tijela najviše dva puta.

Koordinaciju i usklađivanje rada koordinacionog tijela iz stava 1 ovog člana vrši finansijsko-obavještajna jedinica.

Bliži sastav koordinacionog tijela, način vršenja poslova, kao i druga pitanja od značaja za rad koordinacionog tijela iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada.

## Objavljivanje podataka iz Nacionalne procjene rizika

## Član 9

Određeni djelovi, odnosno podaci iz Nacionalne procjene rizika mogu se označiti odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Djelovi, odnosno podaci iz Nacionalne procjene rizika koji nijesu označeni odgovarajućim stepenom tajnosti objavljuju se na internet stranici finansijsko-obavještajne jedinice.

Radi lakšeg vršenja sopstvene procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika, finansijsko-obavještajna jedinica, pored djelova, odnosno podataka iz stava 2 ovog člana, može na svojoj internet stranici objaviti i druge podatke iz Nacionalne procjene rizika.

## Izvještaj o sprovođenju Nacionalne procjene rizika

## Član 10

O sprovođenju Nacionalne procjene rizika finansijsko-obavještajna jedinica dostavlja izvještaj Vladi, najmanje jednom godišnje.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana naročito sadrži podatke o:

- institucionalnoj strukturi i opštim postupcima sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, uključujući i podatke o finansijsko-obavještajnoj jedinici, organu državne uprave nadležnom za poslove prihoda i nadležnom državnom tužilaštvu, kao i podatke o raspoloživim finansijskim sredstvima i kadrovskim kapacitetima ovih organa, u mjeri u kojoj su ti podaci dostupni,

- aktivnostima preduzetim na državnom nivou, kadrovskim kapacitetima i utrošenim finansijskim sredstvima koja su dodijeljena za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma finansijsko-obavještajnoj jedinici, nadležnim organima iz člana 96 stav 1 ovog zakona i nadležnim nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

## III. OBAVEZE OBVEZNIKA

### 1. Mjere i radnje koje preduzimaju obveznici

### Vrste mjera i radnji

### Član 11

Obveznik je dužan da, prilikom obavljanja djelatnosti, preduzima mjere i radnje u skladu sa ovim zakonom, a naročito da:

1) identifikuje rizike i vrši procjenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, uspostavlja politike, kontrole i procedure i preduzima radnje za umanjenje rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;
2) vrši identifikaciju klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrolu transakcija klijenta (u daljem tekstu: mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta);
3) uspostavi odgovarajući informacioni sistem, ako je obveznik kreditna institucija ili druga finansijska institucija, kojim će se obezbijediti automatizovana podrška za procjenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u odnosu na klijenta, stalno praćenje poslovnih odnosa klijenta, kontrola transakcija i automatsko prepoznavanje sumnjivih klijenata ili sumnjivih transakcija;
4) blagovremeno dostavlja informacije, podatke i dokumentaciju finansijsko-obavještajnoj jedinici;
5) odredi ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njegovog zamjenika i obezbjeđuje uslove za njihov rad;
6) organizuje redovno stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
7) sačini i redovno ažurira sopstvenu listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija;
8) vodi evidencije i obezbijedi zaštitu i čuvanje informacija, podataka i dokumentacije pribavljene u skladu sa ovim zakonom;
9) uspostavi i prati funkcionisanje sistema koji omogućava da u potpunosti i blagovremeno odgovori na zahtjeve finansijsko-obavještajne jedinice i nadležnih državnih organa u skladu sa zakonom;
10) sprovodi mjere za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma u poslovnim jedinicama i društvima u većinskom vlasništvu obveznika u drugim državama;
10a) uspostavi i održava tehničke uslove za korišćenje internet aplikacije finansijsko-obavještajne jedinice, uključujući dostavljanje javnih ključeva kvalifikovanih sertifikata, u skladu sa aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona;
11) preduzima i druge mjere i radnje u skladu sa ovim zakonom.

Pored mjera i radnji iz stava 1 ovog člana, obveznik finansijskog sektora koji ima kolegijalni organ upravljanja dužan je da imenuje jednog člana tog organa koji je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa ovim zakonom, a naročito za:

- uspostavljanje unutrašnje politike, procedure i mehanizma unutrašnje kontrole i osiguravanje da su oni u skladu sa procijenjenim rizikom poslovanja obveznika;
- obezbjeđivanje adekvatnih ljudskih, tehničkih i materijalnih resursa neophodnih za efikasno funkcionisanje sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, kroz donošenje odgovarajućih odluka;
- analizu o značajnim nedostacima u sistemu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i preduzimanje mjera za njihovo hitno otklanjanje, o čemu redovno izvještava organ upravljanja;
- pružanje podrške i savjetovanje organa upravljanja pri donošenju odluka koje utiču na izloženost obveznika riziku;
- osiguravanje nezavisnosti funkcije unutrašnje revizije i razmatranje njenih nalaza u dijelu koji se odnosi na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

### Analiza rizika

### Član 12

Obveznik je dužan da identifikuje rizike i vrši procjenu rizika od pranja novca i finanasiranja terorizma, na način da:

- u roku od 60 dana od dana osnivanja, odnosno početka obavljanja djelatnosti, izradi interni akt o analizi rizika u kojem identifikuje i procjenjuje rizike uzimajući u obzir faktore rizika pojedinog klijenta, grupe klijenata, države ili geografskog područja, poslovnog odnosa, transakcije, proizvoda, usluga ili distributivnih kanala koji se mogu upotrijebiti u svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma (u daljem tekstu: analiza rizika) i da ga redovno, a najmanje jednom godišnje, ažurira i čuva u skladu sa ovim zakonom,
- vrši procjenu rizika za nove proizvode, usluge ili distributivne kanale i na osnovu te procjene ažurira analizu rizika,
- u analizi rizika odredi kategorije rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, i
- na osnovu analize rizika izvrši ponovnu procjenu rizika pojedinog klijenta, grupe klijenata, države, geografskog područja, poslovnog odnosa, transakcije, proizvoda, usluga ili distributivnih kanala koji se mogu upotrijebiti u svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma.

Analiza rizika mora da sadrži i procjenu mjera, radnji i postupaka koje obveznik preduzima za sprečavanje i otkrivanje pranja novca ili finansiranja terorizma.

Analiza rizika obuhvata najmanje analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u odnosu na cjelokupno poslovanje obveznika i analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma za svaku grupu ili vrstu klijenta, poslovnog odnosa, usluge koju obveznik pruža klijentu u okviru svoje djelatnosti, odnosno transakcije.

Analiza rizika mora biti sačinjena u pisanoj i elektronskoj formi i srazmjerna veličini obveznika, kao i prirodi i obimu njegovog poslovanja.

Analizu rizika obveznik priprema na osnovu smjernica za analizu rizika koje utvrđuje nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona, u skladu sa propisom iz člana 15 ovog zakona i Nacionalnom procjenom rizika.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona mogu smjernicama za analizu rizika utvrditi da pojedinačne dokumentovane procjene rizika nijesu potrebne ako su određeni rizici karakteristični za sektor, jasni i razumljivi.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona, ako ocijene potrebnim, mogu zahtijevati revidiranje analize rizika obveznika i politika, kontrola i procedura iz člana 14 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

Obveznik je dužan da analizu rizika dostavi nadležnom nadzornom organu iz člana 131 stav 1 ovog zakona na njegov zahtjev, u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva.

## Niži i viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

### Član 13

Ako obveznik procijeni da klijent, grupa klijenata, država, geografsko područje, poslovni odnos, transakcija, proizvod, usluga ili distributivni kanal predstavlja niži rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma, može sprovesti pojednostavljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta u skladu sa ovim zakonom.

Ako obveznik procijeni da klijent, grupa klijenata, država, geografsko područje, poslovni odnos, transakcija, proizvod, usluga ili distributivni kanal predstavlja viši rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma, dužan je da sprovede produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta u skladu sa ovim zakonom.

## Upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma

### Član 14

Obveznik je dužan da uspostavi sistem upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma čijom primjenom će se umanjiti rizici utvrđeni analizom rizika, koji naročito obuhvata:

1) analizu rizika;
2) usvajanje i primjenu internih akata o politikama, kontrolama i procedurama u cilju efektivnog upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma;
3) kontinuirano praćenje i nadzor nad utvrđenim rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma; i
4) uspostavljanje odgovarajuće unutrašnje organizacije, odnosno organizacione strukture obveznika, srazmjerno obimu i prirodi djelatnosti obveznika.

Politike, kontrole i procedure iz stava 1 tačka 2 ovog člana moraju biti srazmjerne obimu i prirodi djelatnosti obveznika, veličini i vrsti klijenata sa kojima posluje, kao i vrsti proizvoda, odnosno usluga koje pruža.

Politike, kontrole i procedure iz stava 1 tačka 2 ovog člana obuhvataju:

1) utvrđivanje internih politika, kontrola i procedura koje se odnose na:

- ciljeve, obim i način rada sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma,
- mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta,
- dostavljanje podataka finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa zakonom,
- zaštitu i čuvanje podataka i vođenje evidencija,
- interne kontrole u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma,
- bezbjednosne provjere zaposlenih,
- određivanje ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njegovog zamjenika;

2) uspostavljanje nezavisne revizorske funkcije ili imenovanje lica za kontinuirano praćenje i nadzor nad utvrđenim rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma, kao i provjere internih politika i procedura iz tačke 1 ovog stava, srazmjerno obimu i prirodi djelatnosti obveznika.

Politike, kontrole i procedure iz stava 1 tačka 2 ovog člana utvrđuje nadležni organ upravljanja kod obveznika, odnosno viši rukovodilac.

Obveznik je dužan da, srazmjerno obimu i prirodi djelatnosti, odredi ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma na rukovodećoj poziciji.

Politike, kontrole i procedure iz stava 1 tačka 2 ovog člana obveznik priprema na osnovu smjernica za uspostavljanje sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma, koje utvrđuje nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona u skladu sa propisom iz člana 15 ovog zakona i Nacionalnom procjenom rizika.

### Propis o smjernicama za analizu rizika i uspostavljanje sistema upravljanja rizikom

### Član 15

Bliže kriterijume za izradu smjernica za analizu rizika, u zavisnosti od veličine i načina organizacije obveznika, obima i vrste poslova, vrste klijenta, proizvoda, usluge, odnosno distributivnog kanala koji pruža, kriterijume za utvrđivanje faktora rizika, obavezne elemente koje treba da sadrži analiza rizika i druge elemente od značaja za procjenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, kao i bliže kriterijume za izradu smjernica za uspostavljanje sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma propisuje organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Stručne osnove za izradu propisa iz stava 1 ovog člana priprema finansijsko-obavještajna jedinica, uz pribavljeno mišljenje nadležnih nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

### Novi proizvodi, usluge ili distributivni kanali

### Član 16

Obveznik je dužan da procijeni rizik od pranja novca i finansiranja terorizma u odnosu na novi proizvod, uslugu ili distributivni kanal koji pruža u okviru svoje djelatnosti, novu poslovnu praksu, kao i načine pružanja novog proizvoda, usluge ili distributivnog kanala, i to prije njihovog uvođenja.

Obveznik je dužan da procijeni rizik od pranja novca i finansiranja terorizma u odnosu na korišćenje savremenih tehnologija u pružanju postojećih ili novih proizvoda, usluga ili distributivnih kanala.

Obveznik je dužan da, na osnovu ažurirane analize rizika, preduzme dodatne mjere radi ublažavanja rizika i upravljanja rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma iz st. 1 i 2 ovog člana.

## 2. Identifikacija klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta

### Mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta

### Član 17

Obveznik je dužan da sprovodi mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, a naročito da:

1) izvrši identifikaciju klijenta;

2) utvrdi stvarnog vlasnika klijenta i izvrši identifikaciju stvarnog vlasnika, uključujući mjere potrebne za utvrđivanje vlasničke strukture i kontrolnog člana klijenta u slučajevima utvrđenim ovim zakonom;

2a) utvrdi da li je klijent, zastupnik klijenta ili stvarni vlasnik klijenta politički eksponirano lice u skladu sa ovim zakonom;

3) pribavi i evidentira podatke o svrsi, namjeni, cilju i prirodi poslovnog odnosa i transakcije i druge podatke u skladu sa ovim zakonom;

4) redovno prati poslovni odnos i vrši kontrolu transakcija tokom poslovnog odnosa koje klijent preduzima kod obveznika i provjerava njihovu usklađenost sa prirodom poslovnog odnosa i uobičajenim obimom i vrstom poslovanja klijenta, kako bi se omogućilo da su transakcije koje se vrše u skladu sa saznanjima obveznika o klijentu, poslovnim profilom i stepenom rizika od pranja novca i finansiranja terorizma tog klijenta i ako je to moguće izvorom novčanih sredstava, kao i da su podaci, informacije i dokumentacija o tom klijentu ažurirane.

Prilikom sprovođenja mjera iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, obveznik je dužan da provjeri da li lice koje nastupa u ime klijenta ima pravo na zastupanje ili je za to ovlašćeno od klijenta i da izvrši identifikaciju lica koje nastupa u ime klijenta u skladu sa ovim zakonom.

Obveznik je dužan da sprovede mjere iz st. 1 i 2 ovog člana u obimu srazmjernom riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

Prije uspostavljanja poslovnog odnosa ili izvršenja povremenih transakcija, obveznik je dužan da utvrdi svrhu i namjeru prirode poslovnog odnosa odnosno transakcije, i u tom smislu obveznik je dužan da, u skladu sa procijenjenim rizikom, pribavi informacije o:

1) svrsi zaključivanja i prirodi poslovnog odnosa ili povremene transakcije;

2) iznosu sredstava, vrijednosti imovine ili obimu transakcije;

3) izvoru sredstava koja se koriste u poslovnom odnosu ili transakciji;

4) odredištu sredstava, u zavisnosti od vrste transakcije;

5) trajanju poslovnog odnosa; i

6) usklađenosti poslovanja sa svrhom zaključivanja poslovnog odnosa.

Obveznik je dužan da internim aktima uredi procedure za sprovođenje mjera iz st. 1 i 2 ovog člana.

Obveznik je dužan da, na zahtjev nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, dostavi odgovarajuće analize, dokumenta i druge informacije kojima dokazuje da su sprovedene mjere u skladu sa utvrđenim rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Ako obveznik ne može da sprovede jednu ili više mjera iz stava 1 ovog člana dužan je da o tome obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu, na način propisan aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona.

### Slučajevi u kojima se sprovode mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta

### Član 18

Mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta obveznik je dužan da sprovodi:

1) prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom;

2) prilikom vršenja povremenih transakcija u iznosu od 10.000 eura ili više, bez obzira na to da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija;

3) prilikom vršenja povremenih transakcija u gotovom novcu u iznosu od 3.000 eura ili više, a manjem od 10.000 eura, bez obzira da li se vrši u jednoj ili više povezanih transakcija;

4) prilikom svake povremene transakcije kojom se vrši prenos novčanih sredstava u iznosu od 1.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija u smislu čl. 35 do 38 ovog zakona;

5) kad postoji sumnja u tačnost ili vjerodostojnost pribavljenih podataka o identitetu klijenta ili stvarnog vlasnika klijenta;

6) kad u vezi transakcije, klijenta, sredstava ili imovine postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, bez obzira na iznos transakcije;

7) prema fizičkim i pravnim licima koja trguju robom, prilikom izvršenja povremenih transakcija u iznosu od 10.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija;

8) prilikom uplate uloga u iznosu od 20 eura ili više, kod izvršenja jedne ili više povezanih transakcija, kad je obveznik priređivač igara na sreću;

9) prilikom svake povremene transakcije koja predstavlja prenos kriptoimovine u vrijednosti od 1.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija.

Obveznik je dužan da mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta periodično sprovodi i u odnosu na klijente sa kojima već ima uspostavljene poslovne odnose na osnovu procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma ili kad se promijene određene okolnosti u odnosu na klijenta ili kad je obveznik na osnovu bilo kakve pravne obaveze dužan da tokom relevantne kalendarske godine ostvaruje kontakt sa klijentom radi provjere svih

relevantnih informacija povezanih sa stvarnim vlasnikom klijenta ili ako je obveznik to bio dužan da učini u skladu sa propisom kojim se uređuje poreska administracija.

Ako obveznik, pored postojećeg poslovnog odnosa, zaključi dodatni poslovni odnos sa klijentom ili na osnovu postojećeg poslovnog odnosa izvrši transakciju iz stava 1 tač. 2, 3, 7, 8 i 9 ovog člana, obveznik je dužan da provjeri ažurnost postojećih podataka i pribavi samo one podatke i dokumentaciju koji nedostaju, koji su u međuvremenu promijenjeni ili čiji je rok važenja istekao.

Obveznik ne može zahtijevati od klijenta ponovno dostavljanje podataka i dokumentacije koju već posjeduje u elektronskoj ili papirnoj formi, pod uslovom da su ti podaci i dalje važeći, i da se podaci u njima poklapaju sa trenutnim podacima o klijentu.

Obveznik je dužan da prilikom sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta u svim slučajevima iz stava 1 ovog člana pribavi podatke iz člana 17 st. 1 i 2 ovog zakona.

Sadržaj i vrsta podataka koji se pribavljaju i evidentiraju prilikom sprovođenja mjera i radnji iz člana 17 st. 1 i 2 ovog zakona, su propisani članom 117 ovog zakona.

Izuzetno od st. 1 do 6 ovog člana, ako obveznik ima razloge za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma i opravdano vjeruje da će sprovođenje mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta inicirati dojavu klijentu, obveznik nije dužan da sprovede mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, već da o tome, bez odlaganja, obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu.

Obveznik je dužan da klijentu pruži informacije o svrsi obrade podataka koje pribavlja prilikom sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Prilikom sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana, osim lica sa kojim se uspostavlja poslovni odnos ili vrši transakcija, klijentom se smatraju i:

- dobavljač robe, kod obveznika iz člana 4 stav 2 tačka 13 al. 10 do 13 ovog zakona;
- obje strane u transakciji, kod obveznika iz člana 4 stav 2 tačka 13 al. 5, 8 i 9, tačka 14 i kod obveznika iz člana 4 st. 3 i 4 ovog zakona.

### Sprovođenje mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta prije uspostavljanja poslovnog odnosa

### Član 19

Obveznik je dužan da mjere iz člana 17 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona sprovede prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom, uključujući identifikaciju lica iz čl. 27 i 28 ovog zakona.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, obveznik može mjere iz člana 17 stav 1 tač. 1, 2 i 2a ovog zakona da sprovede i u toku uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom, ako je po ocjeni obveznika to neophodno, kako ne bi došlo do prekida uobičajenog poslovanja i ako postoji niži rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

Ako obveznik ne može da sprovede mjere iz stava 1 ovog člana, poslovni odnos se ne smije uspostaviti, a ako je poslovni odnos uspostavljen, obveznik je dužan da taj poslovni odnos raskine.

Obveznik ne smije uspostaviti poslovni odnos sa klijentom, a ako je poslovni odnos uspostavljen dužan je da taj poslovni odnos raskine ako ocijeni da ne može efikasno upravljati rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma u vezi sa tim klijentom.

Odredba stava 3 ovog člana ne primjenjuje se na obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 13 alineja 2 i st. 3 i 4 ovog zakona kad utvrđuju pravni položaj klijenta ili brane ili zastupaju klijenta u sudskom ili u vezi sa sudskim postupkom.

Obveznik je dužan da internim aktima uredi procedure odbijanja uspostavljanja poslovnog odnosa ili raskida već uspostavljenog poslovnog odnosa iz st. 3 i 4 ovog člana.

### Sprovođenje mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta prije izvršenja transakcije

### Član 20

Obveznik je dužan da mjere iz člana 17 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona sprovede prije izvršenja transakcije iz člana 18 stav 1 tač. 2, 3, 4, 7, 8 i 9 ovog zakona.

Ako obveznik ne može da sprovede jednu ili više mjera iz stava 1 ovog člana, transakcija se ne smije izvršiti, osim u slučaju iz člana 19 stav 5 ovog zakona.

### Sprovođenje mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta kod posredovanja u prometu nepokretnosti

## Član 20a

Izuzetno od člana 20 stav 1 ovog zakona, obveznik koji vrši poslove posredovanja u prometu i zakupu nepokretnosti, dužan je da mjere iz člana 17 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona sprovede nakon što prodavac ili zakupodavac prihvati ponudu, a najkasnije prije izvršenja transakcije ili prenosa imovine.

### Identifikacija korisnika, odnosno stvarnog vlasnika polise životnog osiguranja

## Član 21

Obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 8 i 9 ovog zakona može da izvrši provjeru identiteta korisnika, odnosno stvarnog vlasnika iz ugovora o životnom osiguranju prilikom ili nakon zaključivanja tog ugovora, a najkasnije kad korisnik prema polisi životnog osiguranja može da ostvari svoja prava.

Obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 8 i 9 ovog zakona dužan je da provjeru identiteta korisnika, odnosno stvarnog vlasnika po polisi iz stava 1 ovog člana izvrši u slučaju kad je:

1) kao korisnik imenovano fizičko, odnosno pravno lice, uzimanjem podataka o imenu i prezimenu, odnosno nazivu korisnika;
2) korisnik određen po karakteristikama, klasi ili na drugi način, pribavljanjem informacija o tom korisniku u mjeri dovoljnoj za identifikaciju korisnika u vrijeme isplate.

Provjera identiteta korisnika, odnosno stvarnog vlasnika iz stava 2 ovog člana vrši se u vrijeme isplate.

Kod prenosa prava iz polise životnog osiguranja na treće lice, djelimično ili u cjelosti, obveznik je dužan da izvrši identifikaciju novog korisnika, odnosno stvarnog vlasnika u vrijeme izvršenja prenosa prava.

Obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 8 i 9 ovog zakona dužan je da internim aktima uredi procedure za sprovođenje mjere iz stava 1 ovog člana.

### Identifikacija fizičkog lica

## Član 22

Identifikaciju klijenta koji je fizičko lice, preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja djelatnost obveznik vrši u skladu sa članom 18 stav 1 tačka 1 i čl. 19 i 20 ovog zakona, uvidom u ličnu ispravu, uz njegovo prisustvo.

Obveznik je dužan da u postupku identifikacije klijenta iz stava 1 ovog člana izvrši uvid u podatke iz lične isprave i provjeri da li podaci iz te isprave odgovaraju klijentu.

Obveznik je dužan da u postupku identifikacije klijenta iz stava 1 ovog člana pribavi fotokopiju lične isprave i upiše datum, vrijeme i ime i prezime lica koje je izvršilo uvid u fotokopiju isprave i tu fotokopiju i prikupljene podatke čuva u skladu sa ovim zakonom.

Prilikom identifikacije klijenta iz stava 1 ovog člana pribavljaju se podaci o klijentu, poslovnom odnosu i transakciji iz člana 117 stav 1 tač. 2, 3, 4, 6 i 7, kao i st. 2 do 6 ovog zakona.

Ako se iz lične isprave ne mogu pribaviti svi podaci iz stava 4 ovog člana, ti podaci se pribavljaju uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju druge važeće javne isprave koju klijent podnese ili uvidom u odgovarajući javni registar.

Ako zakonski zastupnik ili ovlašćeno lice klijenta iz stava 1 ovog člana zasniva poslovni odnos ili vrši transakciju u ime klijenta iz stava 1 ovog člana, obveznik je dužan da:

- izvrši identifikaciju tog zakonskog zastupnika ili ovlašćenog lica u skladu sa st. 1 do 5 ovog člana i pribavi podatke o tom licu iz člana 117 stav 1 tačka 3 ovog zakona,
- pribavi podatke o klijentu iz člana 117 stav 1 tačka 3 ovog zakona iz pisanog ovlašćenja u originalu ili ovjerenu fotokopiju tog ovlašćenja,
- provjeri podatke o klijentu koje je pribavio u skladu sa alinejom 2 ovog stava.

Ako obveznik, prilikom identifikacije klijenta iz stava 1 ovog člana, njegovog zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica iz stava 6 ovog člana, posumnja u istinitost pribavljenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge dokumentacije iz koje su pribavljeni podaci, dužan je da preduzme dodatne provjere iz nezavisnih vjerodostojnih i pouzdanih izvora, kao i da traži pisanu izjavu tog klijenta, njegovog zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica o istinitosti tih podataka.

Obveznik može provjeriti podatke iz ličnih isprava klijenta iz stava 1 ovog člana, njegovog zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica posredstvom finansijsko-obavještajne jedinice, uvidom u Centralni registar stanovništva (u daljem tekstu: CRS), evidenciju izdatih ličnih isprava i međunarodnu bazu ukradenih, izgubljenih i nevažećih dokumenata, elektronskim putem.

Ako se prilikom provjere iz stava 8 ovog člana utvrdi da se podaci iz lične isprave razlikuju od podataka u CRS, obveznik ne smije uspostaviti poslovni odnos, odnosno izvršiti transakciju.

Nakon izvršene identifikacije klijenta iz stava 1 ovog člana obveznik je dužan da u evidenciju iz člana 117 stav 1 ovog zakona unese podatak o načinu na koji je izvršena identifikacija.

Način provjere podataka iz stava 8 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obveznik ne smije izvršiti provjeru podataka klijenta iz stava 1 ovog člana, njegovog zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica posredstvom finansijsko-obavještajne jedinice, uvidom u CRS ako u momentu provjere nema na uvid originalnu ličnu ispravu klijenta iz stava 1 ovog člana, njegovog zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica.

Akt iz stava 11 ovog člana označava se odgovarajućim stepenom tajnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

## Identifikacija elektronskim putem

## Član 23

Identifikacija klijenta koji je fizičko lice, preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja djelatnost, njegovog zakonskog zastupnika i ovlašćenog lica može se izvršiti, bez obaveznog fizičkog prisustva, na osnovu sredstava elektronske identifikacije sa visokim stepenom sigurnosti sistema elektronske identifikacije ili kvalifikovanog certifikata za elektronski potpis koji je izdao kvalifikovani davalac elektronske usluge povjerenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis (u daljem tekstu: identifikacija elektronskim putem).

Prije identifikacije elektronskim putem, klijent iz stava 1 ovog člana je dužan da obvezniku dostavi fotokopiju lične isprave, a u slučaju identifikacije njegovog zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica i fotokopiju ovlašćenja kojim dokazuje svojstvo zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica, u elektronskoj formi.

Prije identifikacije elektronskim putem, obveznik je dužan da pribavi podatke o klijentu iz stava 1 ovog člana, poslovnom odnosu i transakciji iz člana 117 stav 1 tač. 2, 3, 4, 6 i 7, kao i st. 2 do 6 ovog zakona.

Obveznik je dužan da podatke iz člana 117 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona, posredstvom finansijsko-obavještajne jedinice, provjeri uvidom u CRS, evidenciju izdatih ličnih isprava i međunarodnu bazu ukradenih, izgubljenih i nevažećih dokumenata, elektronskim putem, na način propisan aktom iz člana 22 stav 11 ovog zakona, proslijeđivanjem identifikacionog broja klijenta u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis.

Obveznik može da sprovede identifikaciju elektronskim putem samo za uslugu ili proizvod koji pruža u okviru svoje djelatnosti i klijenta za koga nije utvrđen viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

Identifikacija elektronskim putem ne može se izvršiti ako:

- se prilikom provjere iz stava 4 ovog člana utvrdi da se podaci iz lične isprave lica iz stava 1 ovog člana razlikuju od podataka u CRS;
- je sredstvo elektronske identifikacije, odnosno kvalifikovani certifikat za elektronski potpis lica iz stava 1 ovog člana izdat pod pseudonimom;
- postoji sumnja da je sredstvo elektronske identifikacije, odnosno kvalifikovani certifikat za elektronski potpis lica iz stava 1 ovog člana zloupotrijebljen, odnosno ako obveznik utvrdi da su okolnosti koje suštinski utiču na važenje tog sredstva elektronske identifikacije, odnosno kvalifikovanog certifikata za elektronski potpis izmijenjene, a davalac usluge elektronske identifikacije, odnosno kvalifikovani davalac elektronske usluge povjerenja to sredstvo, odnosno certifikat nije opozvao;
- je elektronska lična isprava lica iz stava 1 ovog člana izdata u visoko-rizičnoj trećoj državi.

Ako, prilikom identifikacije elektronskim putem, obveznik posumnja u istinitost prikupljenih podataka ili vjerodostojnost isprava iz kojih su podaci pribavljeni, dužan je da obustavi identifikaciju elektronskim putem.

Radi vršenja identifikacije elektronskim putem obveznik je dužan da obezbijedi:

- tehničke i druge uslove koji omogućavaju da u svakom trenutku provjeri da li je sredstvo elektronske identifikacije, odnosno kvalifikovani certifikat za elektronski potpis validan;
- tehničke uslove koji omogućavaju pribavljanje podataka o klijentu iz stava 1 ovog člana, poslovnom odnosu i transakciji iz člana 117 stav 1 tač. 2, 3, 4, 6 i 7, kao i st. 2 do 6 ovog zakona i njihovu provjeru u skladu sa stavom 4 ovog člana;
- tehničke uslove za vođenje evidencije o sprovođenju identifikacije elektronskim putem.

Nakon izvršene identifikacije elektronskim putem obveznik je dužan da u evidenciju iz člana 117 stav 1 ovog zakona unese podatak o načinu na koji je izvršena identifikacija lica iz stava 1 ovog člana.

## Video-elektronska identifikacija

## Član 24

Identifikacija klijenta koji je fizičko lice, preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja djelatnost, njegovog zakonskog zastupnika i ovlašćenog lica može se izvršiti na daljinu, putem postupka video identifikacije korišćenjem sredstava elektronske komunikacije (u daljem tekstu: video-elektronska identifikacija).

Video-elektronsku identifikaciju može da sprovodi samo zaposleni kod obveznika koji je završio posebnu obuku za sprovođenje video-elektronske identifikacije.

Obveznik je dužan da prije početka video-elektronske identifikacije pribavi saglasnost lica iz stava 1 ovog člana na kompletan postupak video-elektronske identifikacije, a naročito na snimanje slike i zvuka i čuvanja snimljenog materijala (u daljem tesktu: video-audio zapis), u skladu sa zakonom, kao i na prikupljanje podataka elektronskim čitanjem elektronskog identifikacionog dokumenta i prenos očitanih podataka preko interneta.

Davanje saglasnosti iz stava 3 ovog člana mora biti video i zvučno snimljeno.

Obveznik je dužan da lice iz stava 1 ovog člana prethodno obavijesti o obavezi pribavljanja saglasnosti iz stava 3 ovog člana i o tome da će se davanje te saglasnosti video i zvučno snimati.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da obvezniku dostavi fotokopiju elektronske lične isprave koju će koristiti prilikom video-elektronske identifikacije, u elektronskoj formi.

Prilikom sprovođenja video-elektronske identifikacije obveznik je dužan da izvrši elektronsko čitanje podataka iz lične isprave koju je izdao nadležni organ i koja nije izdata u visoko-rizičnoj trećoj državi i da pribavi podatke o licu iz stava 1 ovog člana, poslovnom odnosu i transakciji iz člana 117 stav 1 tač. 2 do 7, kao i st. 2 do 6 ovog zakona.

Elektronskim čitanjem podataka iz elektronske lične isprave obveznik je dužan da pribavi podatke licu iz člana 117 stav 1 tač. 2 odnosno 3 ovog zakona, kao i digitalnu fotografiju i digitalnu reprodukciju originalnog potpisa klijenta u skladu sa preporukama ICAO Doc 9303.

Podaci iz člana 117 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona, koji se ne mogu pribaviti elektronskim čitanjem elektronske lične isprave u skladu sa stavom 8 ovog člana, pribavljaju se neposredno od klijenta u video-audio komunikaciji.

Obveznik može podatke iz st. 8 i 9 ovog člana, posredstvom finansijsko-obavještajne jedinice, provjeriti uvidom u CRS, evidenciju izdatih ličnih isprava i međunarodnu bazu ukradenih, izgubljenih i nevažećih dokumenata, elektronskim putem, na način propisan aktom iz člana 22 stav 11 ovog zakona.

Obveznik je dužan da čuva video-audio zapis koji je nastao tokom video-elektronske identifikacije u skladu sa ovim zakonom.

U slučaju da se vrši video-elektronska identifikacija zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica klijenta iz stava 1 ovog člana prije uspostavljanja poslovnog odnosa, odnosno vršenja transakcije, taj zakonski zastupnik, odnosno ovlašćeno lice je dužan da pokaže i dostavi fotokopiju ovlašćenja kojim dokazuje svojstvo zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica.

Video-elektronsku identifikaciju obveznik može da sprovede samo za uslugu ili proizvod koji pruža u okviru svoje djelatnosti.

Izuzetno od stava 13 ovog člana, obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona može da sprovede video-elektronsku identifikaciju samo za uslugu ili proizvod koji pruža u okviru svoje djelatnosti i klijenta za koga nije utvrđen viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

Video-elektronsku identifikaciju obveznik ne može sprovesti ako je elektronska lična isprava lica iz stava 1 ovog člana izdata u visoko-rizičnoj trećoj državi.

Obveznik je dužan da obustavi video-elektronsku identifikaciju ako:

- prilikom provjere iz stava 10 ovog člana utvrdi da se podaci iz lične isprave lica iz stava 1 ovog člana razlikuju od podataka u CRS;
- posumnja u istinitost prikupljenih podataka ili vjerodostojnost isprava iz kojih su podaci pribavljeni;
- nije moguće obezbijediti adekvatan prenos slike i zvuka ili prenos visokog kvaliteta;
- je prostorija u kojoj se lice iz stava 1 ovog člana nalazi slabo osvijetljena ili je u toj prostoriji buka, usljed čega nije moguće identifikovati to lice ili nije moguće razgovjetno čuti to lice ili zaposlenog;
- zbog drugih smetnji u komunikaciji, prenosu slike i/ili zvuka ili zbog drugih okolnosti zaposleni ne može da izvrši identifikaciju lica iz stava 1 ovog člana.

Identifikacija lica iz stava 1 ovog člana može se izvršiti i u ponovljenom postupku video-elektronske

identifikacije, samo ako je prethodni postupak obustavljen zbog okolnosti iz stava 16 ovog člana i tek nakon otklanjanja tih okolnosti.

Nakon izvršene video-elektronske identifikacije obveznik je dužan da u evidenciju iz člana 117 stav 1 ovog zakona unese podatak o načinu na koji je izvršena identifikacija lica iz stava 1 ovog člana.

Obveznik je dužan da internim aktima, u skladu sa aktom iz stava 21 ovog člana, uredi bliži način sprovođenja video-elektronske identifikacije, najkasnije u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja iz člana 25 stav 6 ovog zakona kojim odobrava sprovođenje video-elektronske identifikacije.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, obveznik može da sprovodi video-elektronsku identifikaciju bez komunikacije klijenta sa zaposlenim, uz korišćenje pouzdanih algoritama za provjeru da li se snimljene fotografije ili videozapisi podudaraju sa fotografijom preuzetom elektronskim čitanjem podataka iz elektronske lične isprave klijenta.

Bliže uslove i način sprovođenja video-elektronske identifikacije, kao i način organizovanja i sadržaj obuke iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

### Provjera identiteta klijenta korišćenjem pouzdanih algoritama

### Član 24a

Obveznik koji je sproveo video-elektronsku identifikaciju klijenta u skladu sa članom 24 ovog zakona može izvršiti svaku narednu provjeru identiteta klijenta i korišćenjem pouzdanih algoritama za provjeru na osnovu video zapisa klijenta, upoređivanjem fotografije preuzete u tom video zapisu sa fotografijom preuzetom elektronskim čitanjem podataka iz elektronske lične isprave klijenta prilikom sprovođenja postupka identifikacije iz člana 24 ovog zakona.

Provjera iz stava 1 ovog člana se može izvršiti samo ako datum važenja elektronske lične isprave klijenta iz koje su preuzeti podaci, nije istekao u trenutku sprovođenja te provjere.

Prilikom sprovođenja provjere iz stava 1 ovog člana obveznik može podatke koje je pribavio prilikom identifikacije klijenta u skladu sa članom 24 ovog zakona, posredstvom finansijsko-obavještajne jedinice, provjeriti uvidom u CRS, evidenciju izdatih ličnih isprava i međunarodnu bazu ukradenih, izgubljenih i nevažećih dokumenata, elektronskim putem, na način propisan aktom iz člana 22 stav 11 ovog zakona.

Obveznik može da sprovede provjeru identiteta klijenta u skladu sa stavom 1 ovog člana samo za uslugu ili prozvod koji pruža u okviru svoje djelatnosti.

Obveznik je dužan da čuva video zapis koji je nastao u postupku provjere iz stava 1 ovog člana u skladu sa ovim zakonom.

### Obaveze obveznika u svrhu zaštite podataka i sajber bezbjednosti prilikom sprovođenja postupka identifikacije elektronskim putem i video-elektronske identifikacije

### Član 24b

Obveznik je dužan da izradi analizu rizika sistema i rješenja koje koristi za postupak sprovođenja identifikacije elektronskim putem i video-elektronske identifikacije.

Analizu rizika iz stava 1 ovog člana obveznik je dužan da izradi u roku od osam dana od dana dobijanja odobrenja iz člana 25 ovog zakona.

Obveznik je dužan da koristi sigurne komunikacijske kanale za interakciju sa klijentom tokom postupka identifikacije elektronskim putem i video-elektronske identifikacije korišćenjem sigurnih protokola i kriptografskih algoritama u skladu sa najboljim praksama i industrijom u svrhu zaštite povjerljivosti, cjelovitosti, dostupnosti i zaštite podatka, kao i u svrhu sajber bezbjednosti.

Obveznik je dužan da kontinuirano prati rješenje iz stava 1 ovog člana kako bi se uvjerio da je funkcionalnost tog rješenja u skladu sa ovim zakonom i aktima iz člana 24 ovog zakona.

Obveznik je dužan da upravlja utvrđenim rizicima iz stava 1 ovog člana.

Obveznik je dužan da ispuni uslov iz stava 2 ovog člana prije uvođenja sprovođenja postupka identifikacije elektronskim putem ili video-elektronske identifikacije.

### Odobrenje za sprovođenje identifikacije elektronskim putem i video-elektronske identifikacije

### Član 25

Obveznik može da sprovodi identifikaciju elektronskim putem, odnosno video-elektronsku identifikaciju klijenta koji je fizičko lice, preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja djelatnost, njegovog zakonskog zastupnika i

ovlašćenog lica, samo ako posjeduje odobrenje za sprovođenje identifikacije elektronskim putem, odnosno video-elektronske identifikacije.

Zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana obveznik podnosi nadležnom nadzornom organu iz člana 131 stav 1 ovog zakona, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana obveznik je dužan da dostavi dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 23 stav 8 ovog zakona, odnosno uslova propisanih aktom iz člana 24 stav 21 ovog zakona.

Nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona zahtjev iz stava 2 ovog člana i dokaze iz stava 3 ovog člana dostavlja finansijsko-obavještajnoj jedinici.

Rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice obrazuje međuresorsku komisiju koja utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 3 ovog člana.

Na predlog komisije iz stava 5 ovog člana, rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice, po zahtjevu iz stava 2 ovog člana, donosi rješenje kojim odobrava, odnosno odbija obvezniku sprovođenje identifikacije elektronskim putem, odnosno video-elektronske identifikacije.

Komisija iz stava 5 ovog člana predložiće donošenje rješenja kojim se odbija zahtjev iz stava 2 ovog člana ako utvrdi da određena usluga ili proizvod predstavlja viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma u smislu ovog zakona.

Na predlog nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice može donijeti rješenje o ukidanju rješenja o odobrenju sprovođenja identifikacije elektronskim putem, odnosno video-elektronske identifikacije.

Protiv rješenja iz st. 7 i 8 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Komisiju iz stava 5 ovog člana čine predstavnici finansijsko-obavještajne jedinice, drugih organizacionih jedinica Ministarstva i nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

Komisija iz stava 5 ovog člana ima predsjednika, članove i sekretara.

Predsjedniku, članovima i sekretaru komisije iz stava 5 ovog člana pripada mjesečna naknada za rad u visini od 25% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike, koja se isplaćuje u neto iznosu.

Izgled i sadržaj obrasca zahtjeva iz stava 2 ovog člana, kao i način rada komisije iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## Identifikacija pravnog lica i privrednog društva

## Član 26

Obveznik je dužan da izvrši identifikaciju klijenta koji je pravno lice ili privredno društvo u skladu sa čl. 19 i 20 ovog zakona, na način da pribavi podatke iz člana 117 stav 1 tač. 1, 6 i 7 ovog zakona za pravno lice ili privredno društvo koje uspostavi poslovni odnos ili izvrši transakciju, odnosno pravno lice ili privredno društvo za koje se uspostavlja poslovni odnos ili vrši transakcija.

Podatke iz stava 1 ovog člana obveznik može pribaviti uvidom u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS) ili drugi odgovarajući javni registar, kao i uvidom u sudski, poslovni ili drugi javni registar u koji je upisano strano pravno lice ili privredno društvo.

Podatke iz stava 1 ovog člana obveznik može pribaviti i uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz CRPS ili drugog odgovarajućeg javnog registra, kao i uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz sudskog, poslovnog ili drugog javnog registra u koji je upisano strano pravno lice ili privredno društvo, koju u ime pravnog lica ili privrednog društva podnese njegov zastupnik ili ovlašćeno lice i koja ne smije biti starija od tri mjeseca od datuma izdavanja.

Isprave iz stava 3 ovog člana obveznik zadržava u svojoj dokumentaciji.

Kad vrši uvid u registre iz stava 2 ovog člana, obveznik je dužan da izvod iz tih registara sačuva u elektronskoj formi ili da ih odštampa i označi datum i vrijeme i ime i prezime lica koje je izvršilo uvid na istima.

Podatke koji nijesu sadržani u registrima iz stava 2 ovog člana, odnosno ispravama iz stava 3 ovog člana obveznik pribavlja uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave ili druge dokumentacije koju mu dostavi zastupnik ili ovlašćeno lice klijenta iz stava 1 ovog člana.

Ako obveznik, prilikom identifikacije klijenta koji je pravno lice ili privredno društvo, posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava ili javne ili druge dokumentacije iz koje su pribavljeni podaci, dužan je da od zastupnika ili ovlašćenog lica tog klijenta, prije uspostavljanja poslovnog odnosa ili izvršenja transakcije, pribavi i pisanu izjavu o istinitosti tih podataka i preduzme dodatne provjere iz nezavisnih vjerodostojnih i pouzdanih izvora.

Ako je klijent strano pravno lice koje obavlja djelatnost u Crnoj Gori preko svoje poslovne jedinice, obveznik će izvršiti identifikaciju stranog pravnog lica i njegove poslovne jedinice.

### Identifikacija zastupnika pravnog lica i privrednog društva

### Član 27

Obveznik je dužan da izvrši identifikaciju zastupnika klijenta koji je pravno lice ili privredno društvo u skladu sa članom 22, 23 odnosno 24 ovog zakona.

Obveznik je dužan da pribavi podatke o svim direktorima pravnog lica ili privrednog društva iz člana 117 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Obveznik je dužan da u postupku utvrđivanja i provjere ovlašćenja za zastupanje zastupnika i svih direktora iz stava 2 ovog člana pribavi ta ovlašćenja i zadrži ih u svojoj dokumentaciji.

Ako obveznik raspolaže ažuriranim podacima o direktorima iz stava 2 ovog člana nije dužan da ponovo pribavlja podatke o njima.

### Identifikacija ovlašćenog lica pravnog lica i privrednog društva

### Član 28

Ako, u ime zastupnika klijenta koji je pravno lice ili privredno društvo i svih direktora tog pravnog lica, odnosno privrednog društva, poslovni odnos zasniva ili transakciju vrši ovlašćeno lice, obveznik vrši identifikaciju tog ovlašćenog lica u skladu sa članom 22, 23 odnosno 24 ovog zakona.

Obveznik je dužan da pribavi podatke o zastupniku i svim direktorima pravnog lica ili privrednog društva iz člana 117 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Obveznik je dužan da u postupku utvrđivanja i provjere ovlašćenja za zastupanje lica iz stava 1 ovog člana pribavi ta ovlašćenja (punomoćja), i zadrži ih u svojoj dokumentaciji.

Ako obveznik raspolaže ažuriranim podacima o zastupnicima i direktorima iz stava 2 ovog člana, nije dužan da ponovo pribavlja podatke o njima.

### Identifikacija trasta, drugog lica, odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava

### Član 29

Ako je klijent trast, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekt stranog prava obveznik je dužan da:

1) izvrši identifikaciju i pribavi podatke o upravniku trasta i to:
   - pravni oblik trasta, akt o osnivanju trasta;
   - o imovini koja se drži u trastu ili kojom se putem njega upravlja, podaci o imovini kojom se treba upravljati u kontekstu poslovnog odnosa ili povremene transakcije,
   - adrese (sjedišta, mjesta iz kojeg se upravlja, prebivališta, boravišta), PIB, ovlašćenja kojim se uređuje i pravno obavezuje trast,
2) ako je upravnik trasta fizičko lice, izvrši njegovu identifikaciju u skladu sa članom 22, 23 odnosno 24 ovog zakona;
3) izvrši identifikaciju zastupnika ili ovlašćenog lica upravnika trasta u skladu čl. 27 i 28 ovog zakona;
4) pribavi podatke za osnivače, zaštitnike trasta, korisnike ili grupe korisnika uključujući one čije je ime poznato, one koji su birani od strane upravnika trasta (diskrecioni korisnici), buduće korisnike već određene ili odredive (korisnici koji još nisu aktivni), i druga fizička lica koja neposredno ili posredno vrše krajnju kontrolu nad trastom, u skladu sa članom 117 ovog zakona.

Podatke iz stava 1 tačka 1 ovog člana obveznik pribavlja uvidom u izvod iz Registra trastova ili drugog odgovarajućeg javnog registra ili javno dostupnih relevantnih baza podataka, kao i uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz sudskog, poslovnog ili drugog javnog registra koja ne smije biti starija od tri mjeseca i vrši provjeru tih podataka.

Ako obveznik, prilikom identifikacije klijenta iz stava 1 ovog člana, posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge dokumentacije iz koje su pribavljeni podaci, dužan je da preduzme dodatne provjere iz nezavisnih vjerodostojnih i pouzdanih izvora, kao i da od upravnika trasta (ako je fizičko lice) odnosno zastupnika ili ovlašćenog lica upravnika trasta, pribavi pisanu izjavu o istinitosti tih podataka.

Upravnik trasta odnosno zastupnik ili ovlašćeno lice upravnika trasta dužan je da prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa obveznikom ili prilikom obavljanja povremene transakcije iz člana 18 stav 1 tač. 2, 3, 7 i 9

ovog zakona, obavijesti obveznika da postupa u tom svojstvu u trastu, kao i da pruži informacije iz stava 1 tačka 4 ovog člana.

Upravnik trasta dužan je da tačnu i ažurnu evidenciju koja sadrži podatke propisane članom 117 st. 1 i 3 ovog zakona koji se odnose na osnivače, zaštitnike trasta, korisnike ili grupe korisnika uključujući one čije je ime poznato, one koji su birani od strane upravnika trasta (diskrecioni korisnici), buduće korisnike već određene ili odredive (korisnici koji još nisu aktivni), i druga fizička lica koja neposredno ili posredno vrše krajnju kontrolu nad trastom, kao i podatke, ako ih ima, o zastupnicima, ovlašćenim licima, investicionim savjetnicima ili menadžerima, računovođama i poreskim savjetnicima.

Evidenciju iz stava 5 ovog člana upravnik trasta dužan je da čuva najmanje pet godina nakon prestanka njegovog angažovanja u trastu.

Upravnik trasta je dužan da osigura da su podaci iz stava 5 ovog člana tačni i ažurni.

Upravnik trasta je dužan da omogući neposredan elektronski pristup podacima iz stava 5 ovog člana finansijsko-obavještajnoj jedinici i organu uprave nadležnom za naplatu poreza, u slučaju da u ime trasta, drugog lica ili sa njim izjednačenog subjekta stranog prava ulazi u bilo kakav vid poslovnog odnosa ili sticanja nepokretnosti u Crnoj Gori.

## Posebni slučajevi identifikacije klijenta

### Član 30

Obveznik je dužan da izvrši identifikaciju klijenta u skladu sa ovim zakonom i u posebnim slučajevima, i to prilikom:

1) ulaska klijenta u prostorije u kojima se priređuju igre na sreću u kazinu;

2) svakog pristupa sefu zakupca sefa ili njegovog zastupnika, odnosno lica koje on ovlasti.

Obveznik je dužan da u postupku identifikacije klijenta iz stava 1 tačka 1 ovog člana pribavi fotokopiju lične isprave klijenta u skladu sa članom 22 stav 3 ovog zakona, kao i pisanu izjavu kojom klijent, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, izjavljuje da u igrama na sreću u kazinu učestvuje za svoj račun i u svoje ime.

Identifikacija klijenta iz stava 1 tačka 2 ovog člana može da se izvrši kad klijent pristupi sefu putem elektronske identifikacione kartice, odnosno lične šifre za pristup, sredstvima video identifikacije ili sredstvima koja omogućavaju identifikaciju klijenta na osnovu njegovih biometrijskih karakteristika.

Prilikom identifikacije klijenta u skladu sa stavom 1 ovog člana, priređivač igara na sreću u kazinu, odnosno obveznik koji obavlja djelatnost iznajmljivanja sefova pribavlja podatke o klijentu iz člana 117 stav 1 tačka 3 i stav 2 ovog zakona.

## Sprovođenje mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta preko trećeg lica

### Član 31

Obveznik može, pod uslovima propisanim ovim zakonom, prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom povjeriti sprovođenje mjera iz člana 17 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona trećem licu koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Treće lice može biti obveznik i to:

1) kreditna institucija i filijala strane kreditne institucije;

2) društvo za upravljanje investicionim fondovima;

3) društvo za upravljanje penzionim fondovima;

4) investiciono društvo čije je poslovanje uređeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;

5) društvo za životno osiguranje i filijala stranog društva za životno osiguranje;

6) društvo za posredovanje, društvo za zastupanje i preduzetnik - zastupnik u osiguranju, u dijelu koji se odnosi na životno osiguranje;

6a) Pošta Crne Gore;

6b) notar;

6c) pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom;

6d) računovođe;

7) lice iz tač. 1 do 6 ovog stava sa sjedištem u državi Evropske unije ili drugoj državi koja primjenjuje mjere iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma utvrđene ovim zakonom ili strože mjere.

Obveznik je dužan da, prije povjeravanja sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana trećem licu, utvrdi da je poslovanje tog lica u skladu sa zahtjevima koji se odnose na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma predmet redovnog nadzora na način utvrđen ovim zakonom ili odgovarajućim propisom druge države, kao i da ima uspostavljene mehanizme za ispunjavanje obaveze primjene mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, koji su na nivou mjera propisanih ovim zakonom ili strože i da u vezi preduzetih mjera vodi evidencije na način propisan ovim zakonom.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona mogu smatrati da je poslovanje obveznika koji posluje u sastavu grupe usklađeno sa odredbama ovog člana ako:

1) se oslanja na informacije koje pruža treće lice koje je dio iste grupe;

2) grupa primjenjuje produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, pravila o vođenju evidencije i programe protiv pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa odredbama ovog zakona ili odgovarajućim propisom druge države; i

3) efikasnu primjenu mjera i postupaka iz tačke 2 ovog stava na nivou grupe nadzire nadležni nadzorni organ u skladu sa ovim zakonom ili odgovarajućim propisom druge države.

Izuzetno od st. 2 i 5 ovog člana u slučaju kada obveznik za postupak sprovođenja video-elektronske identifikacije, može angažovati lice koje ima pouzdane algoritme za provjeru identiteta klijenta na osnovu video zapisa klijenta, upoređivanjem fotografije preuzete u tom video zapisu sa fotografijom preuzetom elektronskim čitanjem podataka iz elektronske lične isprave klijenta, koje ima sjedište u zemlji Evropske unije, odnosno države koja ima iste standarde za sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma kao što su standardi utvrđeni ovim zakonom, odnosno pravom Evropske unije, i čije usluge koristi najmanje jedna kreditna institucija sa sjedištem u Evropskoj uniji odnosno države koja ima iste standarde za sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma kao što su standardi utvrđeni ovim zakonom, odnosno pravom Evropske unije.

Lice iz stava 4 ovog člana ne smije zadržavati lične podatke klijenta.

Spoljni saradnici i zastupnici obveznika koji, na osnovu ugovora (eksternalizacija ili zastupnički odnos), za obveznika sprovode pojedine mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta ne smatraju se trećim licem u smislu ovog člana.

Obveznik je odgovoran za pravilno sprovođenje mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta koje su izvršene preko trećeg lica.

### Zabrana sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta preko trećeg lica

### Član 32

Obveznik ne smije povjeriti sprovođenje mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta trećem licu ako je to lice kvazi (fiktivna) banka ili anonimno društvo ili je iz visoko-rizične treće države.

### Pribavljanje podataka i dokumentacije od trećeg lica

### Član 33

Treće lice koje, u skladu sa članom 31 ovog zakona, sprovede mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta dužno je da obvezniku, bez odlaganja, dostavi pribavljene podatke i dokumentaciju o klijentu.

Treće lice iz stava 1 ovog člana dužno je da na zahtjev obveznika, bez odlaganja, dostavi fotokopije isprava i druge dokumentacije na osnovu kojih je sprovelo mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, kao i podatke prikupljene u skladu sa čl. 23 i 24 ovog zakona ako je vršena identifikacija elektronskim putem i video-elektronska identifikacija.

Treće lice iz stava 1 ovog člana dužno je da pribavljene fotokopije isprava i cjelokupnu dokumentaciju pribavljenu prilikom sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta čuva u skladu sa ovim zakonom.

### Obaveze obveznika u slučaju pribavljanja podataka i dokumentacije od trećeg lica

### Član 34

Ako obveznik procijeni da postoji sumnja u vjerodostojnost sprovedenih mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta od strane trećeg lica, odnosno u istinitost pribavljenih podataka i dokumentacije o klijentu, dužan je da neposredno sprovede te mjere.

Obveznik je dužan da internim aktom uredi procedure o prihvatanju identifikacije klijenta i stvarnog vlasnika klijenta preko trećeg lica.

## 3. Obaveze prilikom prenosa novčanih sredstava

### Obaveze pružaoca platnih usluga platioca

### Član 35

Pružalac platnih usluga platioca dužan je da prilikom pružanja platnih usluga prenosa novčanih sredstava, prikupi podatke o platiocu i primaocu plaćanja i da ih unese u obrazac platnog naloga ili elektronsku poruku koji prate prenos novčanih sredstava od platioca do primaoca plaćanja.

Podaci o platiocu iz stava 1 ovog člana su:

1) ime i prezime, odnosno naziv;

2) broj platnog računa, odnosno jedinstvena oznaka transakcije ako se prenos novčanih sredstava vrši bez otvaranja platnog računa;

3) adresa, odnosno sjedište, uključujući naziv države, broj lične isprave, jedinstveni matični broj, odnosno matični broj platioca ili datum i mjesto rođenja.

Podaci o primaocu plaćanja iz stava 1 ovog člana su:

1) ime i prezime, odnosno naziv;

2) broj platnog računa, odnosno jedinstvena oznaka transakcije ako se prenos novčanih sredstava vrši bez otvaranja platnog računa.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u slučaju zbirnog prenosa novčanih sredstava od jednog platioca, pružalac platnih usluga platioca nije dužan da kod pojedinačnih prenosa novčanih sredstava koji su dio zbirnog prenosa u obrazac platnog naloga ili elektronsku poruku koji prate prenos novčanih sredstava unosi podatke iz stava 2 ovog člana, ako su podaci iz st. 2 i 3 ovog člana sadržani u obrascu platnog naloga ili elektronskoj poruci koji prate prenos novčanih sredstava za zbirni prenos novčanih sredstava i ako obrazac ili elektronska poruka kod svakog pojedinačnog prenosa novčanih sredstava sadrži najmanje broj platnog računa platioca, odnosno jedinstvenu oznaku transakcije, ako se prenos novčanih sredstava vrši bez otvaranja platnog računa.

Izuzetak iz stava 4 ovog člana ne primenjuje se u slučaju zbirnog prenosa novčanih sredstava od jednog platioca kad pružalac platnih usluga platioca i pružaoci platnih usluga primalaca plaćanja imaju sjedište u Crnoj Gori.

Ako je iznos prenosa novčanih sredstava, uključujući i iznos platnih transakcija koje su povezane sa tim prenosom, manji od 1.000 eura, pružalac platnih usluga platioca dužan je da obezbijedi da prenos novčanih sredstava sadrži najmanje sljedeće podatke:

1) ime i prezime, odnosno naziv platioca i primaoca plaćanja;

2) broj platnog računa platioca i primaoca plaćanja, odnosno jedinstvenu oznaku transakcije ako se prenos novčanih sredstava vrši bez otvaranja platnog računa.

Pružalac platnih usluga platioca dužan je da provjeri tačnost prikupljenih podataka o platiocu u skladu sa čl. 22, 23, 24, 26, 27 i 28 ovog zakona, prije prenosa novčanih sredstava.

Smatra se da je pružalac platnih usluga platioca provjerio tačnost prikupljenih podataka o platiocu prije prenosa novčanih sredstava ako je sa platiocem prethodno uspostavio poslovni odnos i izvršio identifikaciju platioca na način propisan čl. 22, 23, 24, 26, 27 i 28 ovog zakona i ako postupa u skladu sa članom 49 ovog zakona.

Izuzetno od stava 7 ovog člana, u slučaju da je iznos prenosa novčanih sredstava, uključujući i iznos platnih transakcija koje su povezane sa tim prenosom manji od 1.000 eura, pružalac platnih usluga platioca nije dužan da provjeri tačnost prikupljenih podataka o platiocu, osim ako:

1) pružalac platnih usluga platioca primi novčana sredstva koja treba prenijeti u gotovom novcu ili anonimnom elektronskom novcu; ili

2) postoje razlozi za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma.

Pružalac platnih usluga platioca može, u skladu sa procjenom rizika, provjeravati tačnost prikupljenih podataka, bez obzira na iznos novčanih sredstava koja se prenose.

Pružalac platnih usluga platioca je dužan da internim aktom uredi procedure za provjeru potpunosti podataka prikupljenih u skladu sa st. 2 do 8 ovog člana.

### Obaveze pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja

### Član 36

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da provjeri da li su podaci o platiocu i primaocu plaćanja

unijeti u obrazac platnog naloga ili elektronsku poruku koji prate prenos novčanih sredstava u skladu sa članom 35 ovog zakona.

Ako je iznos prenosa novčanih sredstava 1.000 eura ili više, bez obzira da li se ti prenosi vrše u jednoj ili više povezanih transakcija, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da, prije tog prenosa na račun primaoca plaćanja ili stavljanja novčanih sredstava na raspolaganje primaocu plaćanja, provjeri tačnost prikupljenih podataka o tom primaocu.

Ako je iznos prenosa novčanih sredstava, uključujući i iznos platnih transakcija koje su povezane sa tim prenosom manji od 1.000 eura, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja nije dužan da provjeri tačnost prikupljenih podataka o primaocu plaćanja, osim ako:

1) se novčana sredstva stavljaju na raspolaganje primaocu plaćanja u gotovom novcu ili anonimnom elektronskom novcu; ili

2) postoje razlozi za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma.

Provjera tačnosti prikupljenih podataka iz st. 2 i 3 ovog člana vrši se u skladu sa čl. 22, 23, 24, 26, 27 i 28 ovog zakona.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da uvodi djelotvorne postupke kojima se utvrđuje da li su u razmjeni poruka ili u sistemu plaćanja i namirenja koji se upotrebljavaju za izvršenje prenosa novčanih sredstava, polja koja se odnose na podatke o platiocu i primaocu plaćanja popunjena slovima, brojevima i simbolima dozvoljena u skladu sa pravilima tog sistema.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja može, u skladu sa procjenom rizika, provjeravati tačnost podataka primaoca plaćanja bez obzira na iznos novčanih sredstava koja se prenose.

## Postupanje u slučaju nedostavljanja tačnih i potpunih podataka

## Član 37

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da, u skladu sa procjenom rizika, sačini interni akt o postupanju, uključujući, prema potrebi, ex-post praćenje ili praćenje u stvarnom vremenu, u slučaju da obrazac platnog naloga ili elektronska poruka koji prate prenos novčanih sredstava ne sadrži tačne i potpune podatke iz člana 35 ovog zakona.

Ako obrazac platnog naloga ili elektronska poruka koji prate prenos novčanih sredstava ne sadrži tačne i potpune podatke iz člana 35 ovog zakona, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da, u skladu sa procjenom rizika, internim aktom iz stava 1 ovog člana, uredi kad će da:

1) odbije prenos novčanih sredstava;

2) obustavi izvršenje prenosa novčanih sredstava do prijema podataka koji nedostaju, a koje je dužan da zatraži od posrednika u tom prenosu, odnosno pružaoca platnih usluga platioca;

3) izvrši prenos novčanih sredstava i, istovremeno ili naknadno, zatraži od posrednika u tom prenosu, odnosno pružaoca platnih usluga platioca podatke koji nedostaju, odnosno podatke koji nijesu unijeti u obrazac platnog naloga ili elektronsku poruku koji prate prenos novčanih sredstava.

Ako pružalac platnih usluga platioca učestalo ne dostavlja tačne i potpune podatke u skladu sa članom 35 ovog zakona, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da ga na to upozori i odredi rok u kojem je potrebno da svoje postupanje uskladi sa ovim zakonom.

Ako pružalac platnih usluga platioca ne postupi u skladu sa stavom 3 ovog člana, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da odbije buduće prenose novčanih sredstava koje primi od tog pružaoca platnih usluga ili da ograniči ili prekine poslovnu saradnju sa tim pružaocem platnih usluga.

O pružaocu platnih usluga platioca koji učestalo ne dostavlja tačne i potpune podatke u skladu sa članom 35 ovog zakona, kao i o mjerama koje je preduzeo u skladu sa st. 3 i 4 ovog člana prema tom pružaocu platnih usluga, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da obavijesti Centralnu banku Crne Gore.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da utvrdi da li nedostatak tačnih i potpunih podataka iz člana 35 ovog zakona predstavlja razloge za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma i ako utvrdi da taj nedostatak predstavlja razloge za sumnju, o tome obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u skladu sa članom 66 st. 6, 8 i 10 ovog zakona.

Ako pružalac platnih usluga primaoca plaćanja utvrdi da nedostatak iz stava 6 ovog člana ne predstavlja razloge za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma dužan je da o tome sačini zabilješku koju čuva u skladu sa ovim zakonom.

## Obaveze posrednika u prenosu novčanih sredstava

## Član 38

Posrednik u prenosu novčanih sredstava dužan je da obezbijedi da svi podaci o platiocu i primaocu plaćanja budu sačuvani u obrascu platnog naloga ili elektronskoj poruci koji prate prenos novčanih sredstava.

Posrednik u prenosu novčanih sredstava dužan je da, koristeći pristup zasnovan na procjeni rizika, sačini interni akt o postupanju, uključujući, prema potrebi, ex-post praćenje ili praćenje u stvarnom vremenu, u slučaju da obrazac platnog naloga ili elektronska poruka koji prate prenos novčanih sredstava ne sadrže tačne i potpune podatke iz člana 35 ovog zakona.

Ako obrazac platnog naloga ili elektronska poruka koji prate prenos novčanih sredstava ne sadrže tačne i potpune podatke iz člana 35 ovog zakona, posrednik u prenosu novčanih sredstava dužan je da postupi u skladu sa članom 37 st. 2 do 7 ovog zakona.

### Izuzeci od obaveze prikupljanja podataka o platiocu i primaocu plaćanja

## Član 39

Odredbe čl. 35 do 38 ovog zakona ne primjenjuju se u sljedećim slučajevima:

1) kad se prenos novčanih sredstava vrši isključivo radi kupovine robe ili usluga, i to korišćenjem platne kartice, platnog instrumenta koji služi za raspolaganje elektronskim novcem, mobilnog telefona ili bilo kojeg drugog digitalnog ili informaciono-tehnološkog uređaja, pod uslovom da platilac i primalac plaćanja i broj te kartice, instrumenta ili uređaja, odnosno jedinstvena identifikaciona oznaka prate taj prenos novčanih sredstava na način koji omogućava da se putem tog broja ili oznake dođe do podataka o platiocu, osim u slučaju kad se platna kartica, platni instrument koji služi za raspolaganje elektronskim novcem, mobilni telefon ili bilo koji drugi digitalni ili informaciono-tehnološki uređaj sa sličnim obilježjima koristi za izvršenje prenosa novčanih sredstava između fizičkih lica;
2) kod prenosa novčanih sredstava kad platilac podiže gotov novac sa svog računa;
3) kad se prenosom novčanih sredstava vrši plaćanje poreza, novčanih kazni i drugih javnih dažbina, a pružalac platnih usluga platioca i pružalac platnih usluga primaoca plaćanja imaju sjedište u Crnoj Gori;
4) kad su platilac i primalac plaćanja pružaoci platnih usluga koji djeluju u svoje ime i za svoj račun;
4a) kad se prenos novčanih sredstava vrši razmjenom elektronskih čekova, uključujući elektronski obrađene čekove;
5) kad se prenosom novčanih sredstava vrši plaćanje primaocu plaćanja isključivo po osnovu isporuke robe ili pruženih usluga, usluga snabdijevanja električnom energijom, vodom, usluga skupljanja, tretmana i odlaganja otpada, usluga održavanja stambenih objekata ili drugih sličnih trajnih usluga u vezi sa kojima imaju zaključen ugovor o pružanju usluga, i ako:
   - je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja obveznik u smislu ovog zakona,
   - pružalac platnih usluga primaoca plaćanja može, preko primaoca plaćanja, pomoću jedinstvene identifikacione oznake transakcije ili drugog podatka koji prati prenos novčanih sredstava, doći do podataka o licu koje ima zaključen ugovor sa primaocem plaćanja za pružanje usluga ili plaćanje robe,
   - iznos prenosa novčanih sredstava ne prelazi 500 eura,
   - se naplate tih usluga izvršavaju odobrenjem platnog računa primaoca plaćanja koji se koristi isključivo za te naplate, i
   - su ispunjeni uslovi iz člana 40 stav 1 ovog zakona.

### Izuzeci od sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta u slučaju korišćenja elektronskog novca

## Član 40

Obveznik nije dužan da u slučaju korišćenja elektronskog novca sprovodi mjere iz člana 17 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona ako je na osnovu procjene rizika utvrđen nizak rizik od pranja novca i finansiranja terorizma i ako:

1) se platni instrument ne može ponovo dopunjavati ili je maksimalni mjesečni limit za plaćanje ograničen na 150 eura i može da se koristi isključivo u Crnoj Gori;
2) iznos deponovanog elektronskog novca ne prelazi 150 eura;
3) se platni instrument upotrebljava isključivo za kupovinu robe ili usluga;
4) se na platni instrument ne može deponovati anonimni elektronski novac;

5) izdavalac elektronskog novca sprovodi odgovarajuće mjere praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija u svrhu otkrivanja složenih ili neuobičajenih transakcija iz člana 58 ovog zakona i sumnjivih transakcija.

Stav 1 ovog člana ne primjenjuje se na otkup elektronskog novca u gotovom novcu ili podizanje gotovog novca u vrijednosti elektronskog novca, u iznosu većem od 50 eura, kao ni na iniciranje transakcije putem interneta ili korišćenjem sredstava komunikacije na daljinu, ako iznos transakcije prelazi 50 eura.

Obveznik može prihvatiti plaćanje anonimnim platnim instrumentom ako taj platni instrument ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana i ako se ne odnosi na otkup elektronskog novca u gotovom novcu ili podizanje gotovog novca u vrijednosti elektronskog novca, u iznosu većem od 50 eura.

Stav 1 ovog člana ne primjenjuje se na slučajeve kad u vezi sa transakcijom ili klijentom postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

## 3a. Usluge povezane sa kriptoimovinom

### Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom

### Član 40a

Pravno lice, privredno društvo, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja djelatnost sa sjedištem u Crnoj Gori, odnosno ima prebivalište ili odobren stalni boravak u Crnoj Gori koje namjerava da pruža usluge povezane sa kriptoimovinom u Crnoj Gori mora biti upisano u Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom, prije početka pružanja tih usluga.

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom iz države članice Evropske unije, koja se ne nalazi na listi visokorizičnih trećih država, kojem je odobrenje izdalo matično nadležno nadzorno tijelo ili koji je upisan u registar nadležnog nadzornog tijela u državi u kojoj je osnovan, a koji želi da te usluge pruža u Crnoj Gori mora biti upisan u Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom, prije početka pružanja tih usluga.

Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom je elektronska baza podataka u kojoj se vode i čuvaju podaci o pružaocima usluga povezanih sa kriptoimovinom.

Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom vodi i održava nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Neposredan elektronski pristup podacima iz Registra pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom imaju finansijsko-obavještajna jedinica i nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

Svako ima pravo pristupa podacima iz Registra pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom, i to o nazivu, odnosno imenu i prezimenu pružalaca usluga i uslugama povezanim sa kriptoimovinom koje ti pružaoci pružaju.

### Upis u Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom

### Član 40b

Zahtjev za upis u Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom podnosi se nadzornom organu iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Subjekti iz člana 40a stav 1 ovog zakona uz zahtjev prilažu:

- podatke o nazivu, adresi, sjedištu, matičnom broju ili drugom identifikacionom broju (poreski identifikacioni broj) za pravna lica ili privredna društva, odnosno imenu, prezimenu, jedinstvenom matičnom broju, adresi i opštini prebivališta, odnosno stalnog boravka u Crnoj Gori za preduzetnike ili fizička lica koja obavljaju djelatnost;
- dokaz o određivanju ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa članom 69 ovog zakona;
- uvjerenje, potvrdu ili drugi akt nadležnog organa kojom se dokazuje ugled, u smislu člana 40r ovog zakona, za direktora, članove društva, članove organa upravljanja i rukovođenja i stvarnog vlasnika pravnog lica ili privrednog društva, odnosno preduzetnika ili fizičkog lica koje obavlja djelatnost, u slučaju da neko od njih nije crnogorski državljanin;
- izjavu odgovornog lica u pravnom licu ili privrednom društvu, odnosno preduzetnika ili fizičkog lica koje obavlja djelatnost da su upoznati sa obavezama iz ovog zakona;
- podatke o svim direktorima pravnog lica ili privrednog društva propisane članom 117 stav 1 tačka 3 ovog zakona;
- poslovni plan u kojem su navedene usluge povezane sa kriptoimovinom koje ima namjeru da pruža i koji uključuje i plan kako će te usluge stavljati na tržište.

Izuzetno od stava 2 alineja 3 ovog člana, uvjerenje, potvrdu ili drugi akt nadležnog organa kojom se dokazuje ugled, u smislu člana 40r ovog zakona, za direktora, članove društva, članove organa upravljanja i rukovođenja i stvarnog vlasnika pravnog lica ili privrednog društva, odnosno preduzetnika ili fizičkog lica koje obavlja djelatnost, u slučaju da su ta lica crnogorski državljani, nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona pribavlja po službenoj dužnosti.

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom iz člana 40a stav 2 ovog zakona uz zahtjev prilaže:

- podatke o nazivu, adresi, sjedištu, matičnom broju ili drugom identifikacionom broju (poreski identifikacioni broj) za pravna lica ili privredna društva, odnosno imenu, prezimenu, datumu rođenja, državi rođenja, vrsti, broju i državi izdavanja lične isprave, adresi boravišta u Crnoj Gori za preduzetnike ili fizička lica koja obavljaju djelatnost;
- potvrdu o odobrenju nadležnog nadzornog tijela ili izvod iz registra nadležnog nadzornog tijela države u kojoj je osnovan;
- dokaz o uslugama povezanim sa kriptoimovinom za koje je registrovan u državi u kojoj je osnovan;
- naziv i kontakt podatke nadležnog nadzornog tijela države u kojoj je osnovan;
- poslovni plan u kojem su navedene usluge povezane sa kriptoimovinom koje ima namjeru da pruža i koji uključuje i plan kako će te usluge stavljati na tržište.

Ugled iz stava 2 alineja 3 i stav 3 ovog člana utvrđuje nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona u skladu sa članom 40r ovog zakona.

Nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona provjerava vjerodostojnost dostavljenih podataka i dokumentacije samostalno i u saradnji sa nadležnim organima u Crnoj Gori kao i kanalima međunarodne saradnje, nakon čega odlučuje o zahtjevu za upis u Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom.

Pravno lice ili privredno društvo iz člana 40a stav 1 ovog zakona ne može biti upisano u Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom ako nije upisano u Registar stvarnih vlasnika.

Nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona odbija zahtjev za upis u Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom ako podnosilac zahtjeva ne dostavi podatke i dokumentaciju iz stava 2, odnosno stava 4 ovog člana ili ako nijesu ispunjeni uslovi iz st. 6 i 7 ovog člana.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za upis u Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom može se pokrenuti upravni spor.

## Sadržaj Registra pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom

## Član 40c

Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom sadrži sljedeće podatke:

1) za pravno lice ili privredno društvo: naziv, sjedište (adresa i grad, odnosno opština za pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, a za pravno lice sa sjedištem u drugoj državi država i grad), matični broj, podatak da li je rezident ili nerezident, broj telefona, e-mail adresu i podatke iz člana 44 ovog zakona;
2) za preduzetnika: naziv, sjedište (adresa i grad, odnosno opština za preduzetnika sa sjedištem u Crnoj Gori, a za preduzetnika sa sjedištem u drugoj državi država i grad), jedinstveni matični broj, ime i prezime, podatak da li je rezident ili nerezident, broj telefona i e-mail adresu;
3) za fizičko lice: ime i prezime, jedinstveni matični broj, adresu i opštinu prebivališta, odnosno boravka u Crnoj Gori, datum rođenja, državu rođenja, državljanstvo, podatak da li je rezident ili nerezident, broj telefona i e-mail adresu, vrstu, broj, državu izdavanja i datum prestanka važenja lične isprave; i
4) podatke o nazivu usluga povezanih sa kriptoimovinom koje pruža u Crnoj Gori.

## Brisanje iz Registra pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom

## Član 40d

Nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona donosi rješenje o brisanju pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom iz Registra pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom, ako:

1) taj pružalac usluga dostavi nadzornom organu iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona obavještenje da više neće da pruža usluge povezane s kriptoimovinom;
2) je taj pružalac usluga upisan u Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom na osnovu neistinite ili netačne dokumentacije ili neistinito predstavljenih činjenica;
3) je prestao da ispunjava uslov u pogledu ugleda u smislu člana 40b stav 2 alineja 3 i stav 3 ovog zakona;
4) ne izvršava obaveze iz člana 40f ovog zakona; ili

5) ne pruža usluge povezane sa kriptoimovinom na teritoriji Crne Gore.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona vrši pasiviziranje statusa u Registru pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom za pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom za kojeg posumnja da ispunjava neki od uslova za brisanje iz stava 1 tač. 2 do 5 ovog člana, o čemu će obavijestiti tog pružaoca usluga.

Pasiviziranje iz stava 2 ovog člana traje dok nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona ne utvrdi da li je ispunjenjen neki od uslova za brisanje iz stava 1 tač. 2 do 5 ovog člana i ako utvrdi da je neki od uslova ispunjen briše pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom iz Registra pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom, a ako utvrdi da nijedan od tih uslova nije ispunjen briše pasivizaciju.

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom ne smije pružati usluge povezane sa kriptoimovinom za vrijeme dok je pasiviziran.

Protiv rješenja o brisanju iz Registra pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom može se pokrenuti upravni spor.

## Usluge povezane sa kriptoimovinom pružene u Crnoj Gori

## Član 40e

Smatra se da su usluge povezane sa kriptoimovinom pružene u Crnoj Gori ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova, i to da pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom:

- ima sjedište u Crnoj Gori ili je rezident ili ima mjesto poslovanja u Crnoj Gori iz kojeg pruža usluge;
- pruža usluge povezane sa kriptoimovinom, oglašava svoje usluge ili marketinšku kampanju, nezavisno od načina oglašavanja, usmjerava prema licima koja imaju sjedište u Crnoj Gori odnosno koji su rezidenti;
- preko jednog ili više automatizovanih sistema nudi kriptoimovinu u Crnoj Gori;
- distribuciju svojih usluga pruža kroz jedan ili više distributivnih kanala namijenjenih licima koja imaju sjedište u Crnoj Gori odnosno koja su rezidenti;
- ima adresu za prijem pošte ili telefonski broj u Crnoj Gori ili ima ".me" ekstenziju domena na svojoj internet stranici.

## Obaveze pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca

## Član 40f

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca dužan je da prilikom prenosa kriptoimovine obezbijedi podatke o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine.

Podaci o pošiljaocu su:

1) ime i prezime, odnosno naziv;
2) adresa, odnosno sjedište, uključujući naziv države, broj lične isprave, jedinstveni matični broj, odnosno matični broj pošiljaoca ili datum i mjesto rođenja;
3) adresa distribuiranog zapisa, u slučajevima u kojima je prenos kriptoimovine pošiljaoca registrovan na mreži pomoću tehnologije distribuiranog zapisa (DLT) ili slične tehnologije, kao i broj računa kriptoimovine ako takav račun postoji i ako se koristi za obradu transakcije;
4) broj računa kriptoimovine, u slučajevima u kojima se prenos kriptoimovine pošiljaoca ne registruje na mreži pomoću tehnologije distribuiranog zapisa (DLT) ili slične tehnologije;
5) postojeći identifikacioni broj pravnog lica (IBPL) ako u relevantnom formatu poruke postoji potrebno polje i ako ga je pošiljalac dostavio svom pružaocu usluga povezanih sa kriptoimovinom, a u nedostatku tog broja bilo koja druga dostupna i jednako važna službena identifikaciona oznaka pošiljaoca.

Podaci o korisniku kriptoimovine su:

1) ime i prezime, odnosno naziv;
2) adresa distribuiranog zapisa korisnika, u slučajevima u kojima je prenos kriptoimovine registrovan na mreži pomoću tehnologije distribuiranog zapisa (DLT) ili slične tehnologije, kao i broj računa kriptoimovine, ako takav račun postoji i ako se koristi za obradu transakcije;
3) broj računa kriptoimovine korisnika, u slučajevima u kojima se prenos kriptoimovine ne registruje na mreži pomoću tehnologije distribuiranog zapisa (DLT) ili slične tehnologije;
4) postojeći identifikacioni broj pravnog lica (IBPL) ako u relevantnom formatu poruke postoji potrebno polje i

ako ga je pošiljalac dostavio svom pružaocu usluga povezanih sa kriptoimovinom, a u nedostatku tog broja, bilo koja druga dostupna i jednako važna službena identifikaciona oznaka pošiljaoca.

Izuzetno od stava 2 tačka 4 i stava 3 tačka 3 ovog člana, u slučaju da se prenos kriptoimovine ne registruje na mreži pomoću tehnologije distribuiranog zapisa (DLT) ili slične tehnologije i nije izvršen na račun kriptoimovine pošiljaoca ni sa tog računa, pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca dužan je da obezbijedi da je uz prenos kriptoimovine priložena jedinstvena identifikaciona oznaka transakcije.

Podaci o pošiljaocu i korisniku iz st. 2 i 3 ovog člana ne moraju biti direktno uključeni u prenos kriptoimovine.

Podaci iz st. 2 i 3 ovog člana dostavljaju se drugom pružaocu usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca prije, istovremeno ili paralelno sa izvršenjem transakcije sa kriptoimovinom i na način kojim se obezbjeđuje zaštita tih podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

U slučaju prenosa kriptoimovine na adresu sa vlastitim hostingom, pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca dužan je da pribavi i čuva podatke iz st. 2 i 3 ovog člana i obezbijedi da se prenos kriptoimovine može pojedinačno identifikovati.

Pored mjera iz člana 53c ovog zakona, u slučaju prenosa čija je vrijednost viša od 1.000 eura na adresu sa vlastitim hostingom, pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca preduzima odgovarajuće mjere kako bi procijenio da li je ta adresa u vlasništvu ili pod kontrolom pošiljaoca.

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca dužan je da, prije prenosa kriptoimovine, provjeri tačnost podataka o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine iz st. 2 i 3 ovog člana na osnovu dokumenata, podataka ili informacija iz pouzdanog i nezavisnog izvora.

Provjera podataka iz st. 2 i 3 ovog člana smatra se sprovedenom ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova i to da:

1) je identitet pošiljaoca kriptoimovine provjeren u skladu sa članom 17 ovog zakona, a da se informacije dobijene tom provjerom čuvaju u skladu sa članom 127 ovog zakona;

2) se odredba člana 18 stav 2 ovog zakona primjenjuje na pošiljaoca kriptoimovine.

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca neće dozvoliti pokretanje ili izvršiti prenos kriptoimovine ako nijesu ispunjeni uslovi propisani st. 1 do 10 ovog člana.

### Prenos kriptoimovine putem zbirnog fajla

### Član 40g

U slučaju prenosa kriptoimovine putem zbirnog fajla jednog pošiljaoca, odredba člana 40f stav 2 ovog zakona ne primjenjuje se na pojedinačne prenose objedinjene u fajlu, pod uslovom da:

1) zbirni fajl sadrži podatke iz člana 40f st. 2, 3 i 4 ovog zakona;

2) su podaci provjereni u skladu sa članom 40f stav 9 ovog zakona;

3) pojedinačni prenosi sadrže adresu distribuiranog zapisa pošiljaoca, ako se primjenjuje član 40f stav 3 tačka 2 ovog zakona;

4) broj računa kriptoimovine pošiljaoca, ako se primjenjuje član 40f stav 3 tačka 3 ili stav 4 ovog zakona, sadrži jedinstvenu identifikacionu oznaku transakcije.

### Obaveze pružaoca usluga povezanih sa kriptoimovinom korisnika kriptoimovine

### Član 40h

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom korisnika kriptoimovine dužan je da sprovodi djelotvorne postupke, uključujući, prema potrebi, praćenje tokom ili nakon prenosa kriptoimovine, kako bi utvrdio da li su podaci o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine iz člana 40f st. 2, 3 i 4 ovog zakona uključeni u prenos kriptoimovine ili u zbirne fajlove za prenos ili se dostavljaju naknadno.

U slučaju prenosa kriptoimovine sa adrese sa vlastitim hostingom, pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom korisnika kriptoimovine dužan je da pribavi i čuva podatke iz člana 40f st. 2, 3 i 4 ovog zakona i obezbjeđuje da se prenos kriptoimovine može pojedinačno identifikovati.

Pored mjera iz člana 53c ovog zakona, u slučaju prenosa u iznosu višem od 1.000 eura sa adrese sa vlastitim hostingom, pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom korisnika kriptoimovine dužan je da preduzima odgovarajuće mjere za procjenu da li je ta adresa u vlasništvu ili pod kontrolom korisnika kriptoimovine.

Prije dostupnosti kriptoimovine korisniku kriptoimovine, pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom korisnika kriptoimovine, dužan je da provjeri tačnost podataka o korisniku kriptoimovine iz člana 40f stav 3 ovog zakona na osnovu dokumenata, podataka ili informacija iz pouzdanog i nezavisnog izvora.

Provjera iz st. 2, 3 i 4 ovog člana smatra se sprovedenom, ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova, i to ako:

1) je identitet korisnika kriptoimovine provjeren u skladu sa članom 17 ovog zakona, a informacije dobijene tom provjerom čuvaju se u skladu sa članom 127 ovog zakona,

2) se odredba člana 18 stav 2 ovog zakona primjenjuje na korisnika kriptoimovine.

### Prenosi kriptoimovine sa nedostajućim ili nepotpunim podacima

### Član 40i

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom korisnika kriptoimovine dužan je da sprovodi djelotvorne postupke zasnovane na procjeni rizika, uključujući mjere iz člana 17 ovog zakona, kako bi utvrdio da li treba izvršiti, odbiti, vratiti ili suspendovati prenos kriptoimovine za koji nedostaju traženi ili potpuni podaci o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine i preduzima odgovarajuće dalje mjere.

Ako pružalac usluga iz stava 1 ovog člana, utvrdi da podaci iz člana 40f st. 2, 3 i 4 ili člana 40g ovog zakona nedostaju ili su nepotpuni, dužan je da, na osnovu procjene rizika i bez nepotrebnog odlaganja:

1) odbije prenos ili vrati prenesenu kriptoimovinu na račun pošiljaoca; ili

2) zahtijeva tražene podatke o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine prije nego što kriptoimovina postane dostupna korisniku kriptoimovine.

Ako pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca učestalo ne dostavlja tražene podatke o pošiljaocu ili korisniku kriptoimovine, pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom korisnika kriptoimovine dužan je da:

1) preduzme mjere koje naročito uključuju slanje upozorenja i postavljanje rokova prije odbijanja, ograničavanja ili prekida poslovnog odnosa u smislu tačke 2 ovog stava, ako podaci nijesu dostavljeni; ili

2) direktno odbija sve buduće prenose kriptoimovine od tog pružaoca usluga, ograničava ili prekida poslovni odnos sa njim.

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom korisnika kriptoimovine dužan je da obavijesti nadležni nadzorni organ o pružaocu usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca koji učestalo ne dostavlja tačne i potpune podatke u skladu sa ovim članom, kao i mjerama koje je prema tom pružaocu usluga preduzeo u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana.

### Procjena i prijavljivanje

### Član 40j

Pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom korisnika kriptoimovine dužan je da utvrdi da li nedostatak tačnih i potpunih podataka iz člana 40i ovog zakona predstavlja razloge za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma i ako utvrdi da taj nedostatak predstavlja razloge za sumnju, o tome obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u skladu sa ovim zakonom.

### Obaveze posredničkih pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom

### Član 40k

Posrednički pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom dužan je da obezbijedi da se svi primljeni podaci o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine, koje je potrebno dostaviti uz prenos kriptoimovine, dostave uz prenos kriptoimovine.

Posrednički pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom dužan je da vodi i čuva evidenciju podataka iz stava 1 ovog člana i omogući uvid u tu evidenciju nadležnim organima, na njihov zahtjev.

### Utvrđivanje informacija o pošiljaocu ili korisniku kriptoimovine koje nedostaju

### Član 40l

Posrednički pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom dužan je da sprovodi djelotvorne postupke, uključujući, po potrebi, praćenje nakon ili tokom prenosa kriptoimovine, kako bi utvrdio da li su podaci o pošiljaocu ili korisniku iz člana 40f stav 2 tač. 1, 3 i 4 i stav 3 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, dostavljeni prethodno, istovremeno ili paralelno sa prenosom kriptoimovine ili prenosom kriptoimovine putem zbirnih fajlova, uključujući i slučajeve kad se prenos obavlja sa ili na adresu sa vlastitim hostingom.

### Prenosi kriptoimovine za koje podaci o pošiljaocu ili korisniku kriptoimovine nedostaju ili su nepotpuni

### Član 40m

Posrednički pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom dužan je da uspostavlja djelotvorne postupke zasnovane na procjeni rizika, uključujući mjere iz člana 17 ovog zakona, kako bi utvrdio da li treba izvršiti, odbiti, vratiti ili suspendovati prenos kriptoimovine za koji nedostaju traženi i potpuni podaci o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine i preduzeo odgovarajuće mjere.

Ako pružalac usluga iz stava 1 ovog člana, prilikom prijema prenosa kriptoimovine, utvrdi da podaci iz člana 40f stav 2 tač. 1, 3 i 4 i stav 3 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona ili člana 40g stav 1 ovog zakona nedostaju ili su nepotpuni, dužan je da, na osnovu procjene rizika i bez nepotrebnog odlaganja:

1) odbije prenos ili vrati prenesenu kriptoimovinu, ili

2) zahtijeva tražene podatke o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine prije nastavka prenosa kriptoimovine.

Ako pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom učestalo ne dostavlja tražene podatke o pošiljaocu ili korisniku kriptoimovine, posrednički pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom dužan je da:

1) preduzme mjere koje naročito uključuju slanje upozorenja i određivanje rokova prije odbijanja, ograničavanja ili prekida poslovnog odnosa u smislu tačke 2 ovog stava, ako podaci nijesu dostavljeni, ili

2) direktno odbija sve buduće prenose kriptoimovine tom pružaocu usluga, ograničava ili prekida poslovni odnos sa njim.

Posrednički pružalac platnih usluga povezanih sa kriptoimovinom dužan je da obavijesti nadležni nadzorni organ o pružaocu usluga povezanih sa kriptoimovinom koji učestalo ne dostavlja tačne i potpune podatke, kao i o mjerama koje je preduzeo u skladu sa st. 1 do 3 ovog člana.

## Procjena i prijavljivanje

### Član 40n

Posrednički pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom dužan je da utvrdi da li nedostatak tačnih i potpunih podataka iz člana 40m ovog zakona prilikom prenosa kriptoimovine ili sa tim povezane transakcije predstavlja razloge za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma i ako utvrdi da taj nedostatak predstavlja razloge za sumnju, o tome obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u skladu sa ovim zakonom.

## Izuzeci od obaveze prikupljanja podataka o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine

### Član 40o

Odredbe čl. 40f do 40n ovog zakona ne primjenjuju se u sljedećim slučajevima, i to kad:

- su pošiljalac i korisanik kriptoimovine pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom koji djeluju u svoje ime i za svoj račun, ili

- se prenos vrši prenosom kriptoimovine između lica.

## Dostavljanje informacija

### Član 40p

Pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom, u potpunosti i bez odlaganja, uključujući i putem jedinstvene kontaktne tačke iz člana 62 stav 8 ovog zakona, dužni su da dostavljaju podatke prikupljene u skladu sa ovim zakonom samo nadležnim organima i nadležnim nadzornim organima, na zahtjev tih organa.

Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i na pružaoce platnih usluga.

## Ugled

### Član 40r

Ugled, u smislu ovog zakona, ima fizičko lice ako:

1) se protiv njega ne vodi krivični postupak, odnosno ako nije osuđivano za krivično djelo za koje je propisana bezuslovna kazna zatvora u trajanju od jedne ili više godina;

2) se protiv njega ne vodi krivični postupak, odnosno ako nije osuđivano za jedno od krivičnih djela iz zakona drugih država koja po svom opisu odgovaraju krivičnim djelima iz stava 1 tačka 1 ovog člana;

3) nije kao zakonski zastupnik pravnog lica ili privrednog društva povrijedilo odredbe ovog zakona;

4) nije saradnik lica osuđenog za krivično djelo pranja novca i/ili finansiranja terorizma;

5) ako mu zbog nepoštovanja propisa nije ukinuta ili odbijena odgovarajuća saglasnost odnosno odobrenje za obavljanje poslova od strane nadležnog organa;

6) ne rukovodi ili u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije rukovodio pravnim licem ili privrednim društvom koje je pravosnažno osuđeno za neko od krivičnih djela iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, a naročito ako mu nije izrečena mjera bezbjednosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti;

7) u odnosu na to lice ne postoji sumnja u izvršenje krivičnog djela pranja novca ili finansiranja terorizma.

Pod krivičnim djelom iz stava 1 tačka 1 ovog člana smatra se jedno od sljedećih krivičnih dijela: krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, krivična djela protiv života i tijela, krivična djela protiv sloboda i prava čovjeka i građanina, krivična djela protiv prava iz rada, krivična djela protiv životne sredine i uređenja prostora, krivična djela protiv opšte sigurnosti ljudi i imovine, krivična djela protiv bezbjednosti računarskih podataka, krivična djela protiv pravnog saobraćaja, krivična djela protiv intelektualne svojine, krivična djela protiv službene dužnosti.

Prilikom ocjene okolnosti iz stava 1 ovog člana nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona uzima u obzir sve dostupne informacije vezane za vrstu odluke, fazi u kojoj se postupak nalazi i izjavljene pravne ljekove, izrečene sankcije, olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, težinu djela, razdoblje koje je proteklo od vremena izvršenja djela i ponašanje fizičkog lica u tom vremenu, sve dostupne informacije o postupcima, nadzornim mjerama i prijavama koje su podnijeli nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona ili srodna nadzorna tijela iz drugih država, kao i činjenicu da postojanje većeg broja lakših prekršaja iz ovog zakona zajedno mogu narušiti ugled fizičkog lica iako pojedinačno nemaju taj učinak.

Prilikom ocjene okolnosti iz stava 1 ovoga člana nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona naročito cijeni podatke i informacije dobijene od finansijsko-obavještajne jedinice.

## 4. Utvrđivanje stvarnog vlasnika

### Stvarni vlasnik

### Član 41

Stvarni vlasnik je fizičko lice koje suštinski posjeduje ili vrši stvarnu kontrolu nad pravnim licem, privrednim društvom, trastom, drugim licem, odnosno sa njim izjednačenim subjektom stranog prava, odnosno fizičko lice u čije ime, odnosno za čiji račun se vrši transakcija ili uspostavlja poslovni odnos.

Stvarnim vlasnikom pravnog lica, odnosno privrednog društva, u smislu ovog zakona, smatra se fizičko lice koje:

1) je neposredno ili posredno, imalac najmanje 25% učešća u akcijama, pravu glasa ili drugim pravima u pravnom licu ili privrednom društvu uključujući pravo na udio u dobiti, drugim internim resursima ili likvidacionom bilansu; ili

2) neposredno ili posredno ima odlučujući uticaj na poslovanje i donošenje odluka u pravnom licu, odnosno privrednom društvu kroz vlasnički udio; ili

3) kontroliše pravno lice ili privredno društvo drugim sredstvima.

U slučaju kad je imalac najmanje 25% učešća u akcijama, pravu glasa ili drugim pravima u pravnom licu, privrednom društvu odnosno trastu, drugom licu odnosno sa njim izjednačenim subjektom stranog prava, pravno lice, privredno društvo ili trast, drugo lice odnosno sa njim izjednačenim subjektom stranog prava, kod utvrđivanja stvarnog vlasnika treba uzeti u obzir specifičnu strukturu akcionara, uključujući i to da li neko fizičko lice na drugi način vrši kontrolu nad akcionarom.

Fizičko lice koje solidarno i neograničeno odgovara za potraživanja i druge obaveze ortačkog društva ili drugog pravnog lica ili privrednog društva smatra se stvarnim vlasnikom tog pravnog lica odnosno privrednog društva, bez obzira na procenat njegovog učešća u akcijama ili prava glasa u tom pravnom licu odnosno privrednom društvu.

Stvarni vlasnik po osnovu kontrole pravnog lica odnosno privrednog društva drugim sredstvima utvrđuje se nezavisno i istovremeno od utvrđivanja stvarnog vlasnika iz stava 2 tač. 1 i 2 ovog člana.

Smatra se da lice u svakom slučaju kontroliše pravno lice odnosno privredno društvo drugim sredstvima ako ima:

- većinu prava glasa, bez obzira kako ih dijele fizička lica koja nastupaju zajednički;
- pravo imenovanja ili razrješenja većine članova uprave (članovi odbora direktora, nadzornog odbora, upravnog odbora ili slični funkcioneri);
- pravo veta ili druga relevantna prava odlučivanja povezana sa vlasništvom nad pravnim licem odnosno privrednim društvom;

- pravo donošenja odluka o raspodjeli dobiti ili promjeni imovine u okviru pravnog lica odnosno privrednog društva.

Kontrola pravnog lica odnosno privrednog društva drugim sredstvima, u zavisnosti od oblika organizovanja pravnog lica odnosno privrednog društva, može uključivati, ali ne ograničava, i mogućnost prava odlučivanja po osnovu:

- formalnih ili neformalnih sporazuma sa vlasnicima ili pravnim licem odnosno privrednim društvom, odredbi statuta, ugovora o partnerstvu, sindikalnih ugovora ili sličnih dokumenata ili sporazuma, u zavisnosti od specifičnih karakteristika pravnog lica odnosno privrednog društva;
- odnosa među članovima porodice;
- korišćenja formalnih aranžmana sa imenovanim predstavnicima ili neformalnih aranžmana sa imenovanim predstavnicima.

Ako nakon preduzimanja svih mjera za utvrđivanje stvarnog vlasnika iz st. 2 i 3 ovog člana, nijedno fizičko lice nije utvrđeno kao stvarni vlasnik, onda se stvarnim vlasnikom pravnog lica odnosno privrednog društva smatraju sva lica na upravljačkim pozicijama u tom pravnom licu ili privrednom društvu.

Stvarni vlasnik udruženja, nevladine organizacije, ustanove, političke partije, vjerske zajednice, umjetničke organizacije, komore, sindikata, udruženja poslodavaca ili drugog poslovnog subjekta je svako fizičko lice koje ima kontrolnu ulogu u upravljanju imovinom tog subjekta.

Ako nakon preduzimanja svih mjera za utvrđivanje stvarnog vlasnika u skladu sa stavom 9 ovog člana, nijedno fizičko lice nije utvrđeno kao stvarni vlasnik, stvarni vlasnik udruženja, nevladine organizacije, ustanove, političke partije, vjerske zajednice, umjetničke organizacije, komore, sindikata, udruženja poslodavaca ili drugog poslovnog subjekta je svako fizičko lice ovlašćeno za zastupanje tog subjekta.

Stvarnim vlasnikom trasta, drugog lica, odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava, smatra se:

1) osnivač trasta;
2) upravnik trasta;
3) zaštitnik trasta ili drugo lice koje zastupa interese korisnika imovine stečene iz trasta;
4) korisnik imovine stečene iz upravljanja imovinom, budući korisnici kada su već određeni ili mogu biti određeni, korisnici koji nijesu određeni kada se identifikuje kategorija korisnika i njene opšte karakteristike a korisnici iz te kategorije smatraju se stvarnim vlasnicima čim budu identifikovani ili određeni;
5) svako drugo lice koje na drugi način, neposredno ili posredno, kontroliše imovinu trasta, uključujući sva druga fizička lica koja ostvaruju krajnju kontrolu nad trastom putem neposrednog ili posrednog vlasništva ili drugim sredstvima, uključujući lanac kontrole ili vlasništva.

Kada su lica iz stava 11 tač. 1 do 5 ovog člana pravna lica, privredna društva ili trast, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekt stranog prava, stvarno vlasništvo se utvrđuje uzimajući u obzir specifičnu strukturu vlasništva, uključujući da li neko fizičko lice ostvaruje kontrolu putem drugih sredstava nad vlasnikom.

Stvarnim vlasnikom fondacije smatra se fizičko lice koje:

1) je osnivač fondacije;
2) je član organa upravljanja fondacije;
3) je član nadzornog organa fondacije;
4) je korisnik ili kategorija korisnika;
5) direktno ili indirektno kontroliše fondaciju.

Ako je osnivač fondacije, član organa upravljanja fondacije ili član nadzornog organa fondacije pravno lice, privredno društvo ili aranžman, stvarni vlasnici tog pravnog lica, privrednog društva ili aranžmana su stvarni vlasnici fondacije.

Ako fizičko lice koje je korisnik fondacije nije utvrđeno, utvrđuje se kategorija korisnika u čijem je glavnom interesu fondacija osnovana ili za čiji interes radi, kako bi se korisnici iz prethodno utvrđene kategorije utvrdili kao stvarni vlasnici čim se identifikuju ili odrede.

## Način utvrđivanja stvarnog vlasnika

## Član 42

Obveznik je dužan da utvrdi stvarnog vlasnika pravnog lica, privrednog društva, trasta, drugog lica, odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava, pribavljanjem podataka o tim klijentima i njihovim stvarnim vlasnicima.

Podatke iz stava 1 ovog člana obveznik može pribaviti uvidom u registar iz čl. 43 i 43a ovog zakona, CRPS ili drugi odgovarajući javni registar, kao i uvidom u sudski, poslovni ili drugi javni registar u koji je upisano strano

pravno lice ili privredno društvo, pri čemu je dužan da izvod iz tog registra sačuva u elektronskoj formi ili da ga odštampa i označi datum i vrijeme i ime i prezime lica koje je izvršilo uvid na istom.

Podatke iz stava 1 ovog člana obveznik može pribaviti i uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz CRPS ili drugog odgovarajućeg javnog registra, kao i uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz sudskog, poslovnog ili drugog javnog registra u koji je upisano strano pravno lice ili privredno društvo, koja ne smije biti starija od tri mjeseca od datuma izdavanja.

Ako prilikom provjere podataka o stvarnom vlasniku u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana, obveznik utvrdi da postoji razlika u podacima dužan je da zahtijeva od klijenta da ispravi podatke u registru u roku od osam dana, a ako klijent ne postupi u zadatom roku onda je obveznik dužan da bez odlaganja dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici i organu uprave nadležnom za naplatu poreza podatke koji se razlikuju i podatke o licima za koje obveznik smatra da su stvarni vlasnici klijenta.

Podatke koji nijesu sadržani u registrima, odnosno ispravama iz st. 2 i 3 ovog člana, obveznik pribavlja uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave ili druge dokumentacije koju mu dostavi zastupnik ili ovlašćeno lice klijenta koji je pravno lice ili privredno društvo.

Obveznik je dužan da, pored podataka iz stava 1 ovog člana, pribavi i dokumentaciju na osnovu koje je moguće utvrditi vlasničku strukturu i kontrolnog člana klijenta i podatke o stvarnom vlasniku.

Podatke o stvarnom vlasniku pravnog lica, privrednog društva, trasta, drugog lica, odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava koje je pribavio obveznik provjerava na način da obezbjedi potpun i jasan uvid u stvarno vlasništvo i u organ upravljanja klijenta u skladu sa procjenom stepena rizika i prilikom te provjere ne smije se oslanjati isključivo na podatke iz registra iz člana 43 stav 1 ovog zakona.

Obveznik je dužan da u postupku identifikacije stvarnog vlasnika iz stava 1 ovog člana pribavi fotokopiju lične isprave stvarnog vlasnika u skladu sa članom 22 stav 3 ovog zakona.

Ako obveznik prilikom prikupljanja podataka iz st. 2, 3, 5, 6 i 7 ovog člana, posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge dokumentacije iz koje su pribavljeni podaci, dužan je da od zastupnika ili ovlašćenog lica klijenta pribavi pisanu izjavu o tome.

Original, ovjerenu fotokopiju isprava i izvod iz st. 2, 3, 5 i 6 ovog člana obveznik zadržava u svojoj dokumentaciji.

Obveznik je dužan da vodi evidencije o mjerama koje je preduzeo radi utvrđivanja stvarnog vlasnika iz stava 1 ovog člana.

## Registar stvarnih vlasnika

## Član 43

Registar stvarnih vlasnika je elektronska baza podataka u kojoj se vode i čuvaju podaci o stvarnim vlasnicima radi obezbjeđivanja transparentnosti vlasničkih struktura i sprovođenja mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Registar stvarnih vlasnika vodi organ uprave nadležan za naplatu poreza.

Pravno lice, privredno društvo, dio stranog privrednog društva, udruženje, nevladina organizacija, ustanova, politička partija, vjerska zajednica, umjetnička organizacija, komora, sindikat, udruženje poslodavaca, fondacija ili drugi poslovni subjekat, pravno lice koje prima, upravlja ili raspoređuje sredstva u određene svrhe, trast, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekt stranog prava koji prima, upravlja ili vrši raspodjelu imovinskih sredstava za određene namjene dužni su da unose u Registar stvarnih vlasnika podatke o stvarnim vlasnicima i promjenama stvarnih vlasnika, u roku od osam dana od dana njihovog upisa u CRPS ili registar poreskih obveznika, odnosno u roku od osam dana od promjene podataka o stvarnom vlasniku.

Obaveza iz stava 3 ovog člana ne odnosi se na:

- preduzetnika,
- javni sektor u smislu zakona kojim se uređuju rokovi izmirenja novčanih obaveza, i
- pravna lica i privredna društva kod višečlanih akcionarskih društava čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti, na kojem su dužni da se usaglase sa obavezom objavljivanja podataka i informacija o stvarnom vlasništvu u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze subjekata na tržištu hartija od vrijednosti i drugim zakonom.

Subjekti iz stava 3 ovog člana dužni su da vrše provjeru i potvrde tačnost svojih podataka u Registru stvarnih vlasnika jednom godišnje, a najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Stvarni vlasnik subjekta iz stava 3 ovog člana dužan je da tom subjektu dostavi podatke iz člana 44 stav 1 tačka 2 al. 1, 2 i 4 ovog zakona radi unosa tih podataka u Registar stvarnih vlasnika.

Za tačnost podataka unijetih u Registar stvarnih vlasnika odgovorni su subjekti iz stava 3 ovog člana i stvarni vlasnici tih subjekata.

Način provjere podataka iz Registra stvarnih vlasnika propisuje Ministarstvo.

Subjekti iz stava 3 ovog člana dužni su da odrede najmanje jedno fizičko lice koje je zaposleno kod subjekta i koje ima prebivalište ili stalni boravak u Crnoj Gori ili privredno društvo koje je obveznik po članu 4 stav 2 tačka 13 alineja 2 i stav 3 ovog zakona registrovano u Crnoj Gori koje je ovlašćeno za unos podataka u Registar stvarnih vlasnika, koje je dužno da finansijsko-obavještajnoj jedinici, nadležnim organima iz člana 96 stav 1 ovog zakona i nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona, pruži sve dostupne informacije o stvarnom vlasništvu, i koje je dužno da finansijsko-obavještajnoj jedinici, nadležnim organima iz člana 96 stav 1 ovog zakona i nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona pruži pomoć u dobijanju dodatnih podataka i informacija o stvarnim vlasnicima na njihov zahtjev.

Upravnik trasta iz člana 43a stav 7 ovog zakona dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici, nadležnim organima iz člana 96 stav 1 ovog zakona i nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona, na njihov zahtjev, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana dobijanja zahtjeva, dostavi sve informacije o trastu, stvarnom vlasništvu trasta i sredstvima trasta koja vodi ili kojima upravlja.

## Registar trastova

## Član 43a

Registar trastova je elektronska baza podataka u kojoj se vode i čuvaju podaci o trastovima, drugim licima, odnosno sa njim izjednačenim subjektima stranog prava.

Registar trastova vodi organ uprave nadležan za naplatu poreza.

Registar trastova sadrži podatke iz člana 44 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Podaci o trastu, drugom licu odnosno sa njim izjednačenim subjektom stranog prava, u registar iz stava 1 ovog člana upisuju se kada upravnik trasta ulazi u poslovni odnos ili stiče nepokretnosti u ime trasta u roku od pet dana od dana zaključivanja poslovnog odnosa, odnosno sticanja nepokretnosti.

Zahtjev za upis u Registar trastova organu uprave nadležnom za naplatu poreza dužno je da podnese lice sa kojim je upravnik trasta ušao u poslovni odnos, odnosno notar kad upravnik trasta stiče nepokretnosti za račun trasta, u roku od pet dana od dana kad je to lice ušlo u poslovni odnos, odnosno dana sačinjavanja notarskog akta u vezi sa sticanjem nepokretnosti.

Za trast, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekt stranog prava, se nakon upisa u Registar trastova vrši i upis u Registar stvarnih vlasnika.

Upis trasta, drugog lica, odnosno sa njim izjednačenim subjektom stranog prava u Registar stvarnih vlasnika dužan je da izvrši upravnik trasta u roku od osam dana od dana zaključivanja poslovnog odnosa, odnosno dana sticanja nepokretnosti.

Izuzetno od stava 6 ovog člana, ako upravnik trasta ima prebivalište ili sjedište u više drugih država, ili ako u ime trasta, drugog lica odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava, stiče nepokretnosti u više drugih država ili uspostavlja višestruke poslovne odnose u više drugih država, potvrda kao dokaz o registraciji ili izvod sa informacijama o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u registru u jednoj od drugih država može se smatrati dovoljnim dokazom o ispunjavanju obaveze upisa u Registar stvarnih vlasnika.

## Sadržaj Registra stvarnih vlasnika

## Član 44

Registar stvarnih vlasnika sadrži sljedeće podatke:

1) podatke o subjektu iz člana 43 stav 3 ovog zakona, i to:

- naziv, adresu, sjedište, adresu mjesta obavljanja djelatnosti ako se razlikuje od sjedišta, matični broj ili drugi identifikacioni broj, poreski identifikacioni broj (u daljem tekstu: PIB), datum registracije i datum brisanja iz CRPS, odnosno registra poreskih obveznika,
- podatak o statusu,
- oblik organizovanja,
- šifre djelatnosti,
- podatke o zastupniku, punomoćniku ili ovlašćenom licu (ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum rođenja, adresa prebivališta ili boravišta, PIB, državljanstvo),

- podatke o fizičkom licu koje je registrovano kao član organa upravljanja (ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum rođenja, adresa prebivališta ili boravišta, PIB, državljanstvo),
- visinu osnovnog (registrovanog) kapitala,
- podatke o članovima, odnosno osnivačima i procentu njihovog udjela, odnosno broju i procentu njihovih akcija (ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum rođenja, adresa prebivališta ili boravišta, PIB, državljanstvo, vlasnički udio - procenat akcija ili procenat učešća u kapitalu ili podatke o procentu neposrednog ili posrednog raspolaganja imovinom ili podatke o procentu prihoda korisnika od imovine kojom upravlja ili udio u imovini pravnog lica ili drugog subjekta stranog prava),
- grafički prikaz vlasničke strukture, opis vlasničke strukture uključujući nazive i PIB-ove pojedinačnih subjekata koji su dio te vlasničke strukture, opis odnosa među njima uključujući podatak o tome koliki je njihov vlasnički udio, ako obveznik ima složenu vlasničku strukturu,
- adresu za prijem pošte,
- adresu za prijem elektronske pošte,
- brojeve računa u kreditnim institucijama,
- skeniranu dokumentaciju kojom se dokazuju unijeti podaci;

2) podatke o stvarnom vlasniku, i to:
- ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum i mjesto rođenja, adresa prebivališta ili boravišta, PIB, državljanstvo, vrsta, broj i država izdavanja identifikacionog dokumenta,
- podatke o vlasničkom udjelu (procenat akcija ili procenat učešća u kapitalu ili podatke o procentu neposrednog ili posrednog raspolaganja imovinom ili podatke o procentu prihoda korisnika od imovine kojom upravlja ili udio u imovini pravnog lica ili drugog subjekta stranog prava) ili drugoj vrsti kontrole (podatak da li ima odlučujući uticaj u upravljanju imovinom, da li posredno obezbjeđuje sredstva ili je obezbijedio sredstva ili ima odlučujući uticaj na donošenje odluka ili ima kontrolni položaj u upravljanju),
- datum sticanja vlasničkog udjela ili druge vrste kontrole,
- datum registracije, datum promjene, odnosno datum ažuriranja i brisanja stvarnog vlasnika iz Registra stvarnih vlasnika,
- skeniranu dokumentaciju kojom se dokazuju unijeti podaci;

3) podaci o stvarnom vlasniku trasta, drugog lica, odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava i to podatke o:
- osnivaču trasta,
- upravniku trasta,
- zaštitniku trasta,
- korisnicima sredstava trasta,
- korisnicima koji imaju interes za uspostavljanje trasta,
- licima koja neposredno ili posredno kontrolišu imovinu trasta.

Ako je lice iz stava 1 tačka 3 ovog člana fizičko lice sadržina podatka je: ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum i mjesto rođenja, adresa prebivališta ili boravišta, PIB, državljanstvo, vrsta, broj i država izdavanja identifikacionog dokumenta, a ako je pravno lice sadržina podatka je: naziv, adresa, sjedište, adresa mjesta obavljanja djelatnosti ako se razlikuje od sjedišta, matični broj ili drugi identifikacioni broj, PIB, datum registracije i datum brisanja iz CRPS, odnosno registra poreskih obveznika.

Sadržina podataka iz stava 1 tač. 1 i 2 ili 3 ovog člana sadržana je u izvodu iz Registra stvarnih vlasnika koji izdaje organ uprave nadležan za poslove poreza.

## Unos podataka u Registar stvarnih vlasnika

## Član 45

Subjekti iz člana 43 stav 3 ovog zakona dužni su da u Registar stvarnih vlasnika unesu i ažuriraju podatke:

1) iz člana 44 stav 1 tačka 1 ovog zakona;

2) o stvarnom vlasniku iz člana 44 stav 1 tačka 2 ovog zakona;

3) podaci o stvarnom vlasniku trasta, drugog lica odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava iz člana 44 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana, subjekti iz člana 43 stav 3 ovog zakona koji imaju složenu vlasničku strukturu dužni su da u Registar stvarnih vlasnika unesu i:

- napomenu o postojanju složene vlasničke strukture tog subjekta;
- dokument u elektronskoj formi koji sadrži grafički prikaz vlasničke strukture;
- original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz CRPS ili drugog odgovarajućeg javnog registra, kao i original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz sudskog, poslovnog ili drugog javnog registra u koji je upisano strano pravno lice ili privredno društvo, koja ne smije biti starija od tri mjeseca od datuma izdavanja, u elektronskoj formi, za svako pravno lice, trast ili pravni aranžman koji je uključen u vlasničku strukturu;
- podatke o vlasniku koji je pravno lice ili pravni aranžman ili drugi subjekt stranog prava (naziv, adresa, sjedište, država sjedišta, matični broj ili drugi identifikacioni broj i PIB).

Složena vlasnička struktura, u smislu stava 2 ovog člana, je vlasnička struktura u kojoj je osnivač, odnosno vlasnik subjekta iz člana 43 stav 3 ovog zakona najmanje jedno pravno lice ili pravni aranžman ili drugi subjekt stranog prava.

Način unosa i ažuriranja podataka u Registar stvarnih vlasnika, kao i bliži sadržaj skenirane dokumentacije propisuje Ministarstvo.

## Održavanje i upravljanje Registrom stvarnih vlasnika

## Član 46

Organ uprave nadležan za naplatu poreza je dužan da održava i upravlja Registrom stvarnih vlasnika na način da:

- pored posljednjeg unosa podataka iz člana 44 ovog zakona, čuva prethodne unose podataka od momenta registracije, kao i sve izmjene i brisanja podataka, prema vremenu i vrsti promjene;
- posljednje uneseni podaci budu dostupni obveznicima uvijek kad za tim podacima imaju potrebu;
- finansijsko-obavještajnoj jedinici, nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona, drugim organima nadležnim za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i sa njim povezanih predikatnih krivičnih djela ili finansiranja terorizma omogući neograničen pristup svim podacima koji se čuvaju u Registru stvarnih vlasnika;
- podaci budu dostupni pet godina nakon brisanja subjekta iz člana 43 stav 3 ovog zakona iz CRPS ili registra poreskih obveznika, finansijsko-obavještajnoj jedinici, nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona i drugim organima nadležnim za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i sa njim povezanih predikatnih krivičnih djela ili finansiranja terorizma.

## Pristup podacima iz Registra stvarnih vlasnika

## Član 47

Pristup podacima iz Registra stvarnih vlasnika imaju:

1) finansijsko-obavještajna jedinica, nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona i nadležni organi iz člana 96 stav 1 ovog zakona;
2) obveznici; i
3) druga pravna i fizička lica.

Subjekti iz stava 1 tačka 1 ovog zakona imaju neposredan elektronski pristup svim podacima iz Registra stvarnih vlasnika i mogu ih razmjenjivati sa finansijsko-obavještajnom jedinicom, nadzornim organima i drugim nadležnim organima drugih država članica Evropske unije, u skladu sa odredbama ovog zakona, blagovremeno i bez naknade.

Obveznici imaju neposredan elektronski pristup podacima sadržanim u članu 44 stav 1 ovog zakona radi utvrđivanja stvarnog vlasnika.

Druga pravna i fizička lica imaju neposredan elektronski pristup podacima o stvarnim vlasnicima subjekata iz člana 43 stav 3 ovog zakona, na osnovu elektronske identifikacije u skadu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija, i to: imenu i prezimenu, godini rođenja, državljanstvu, državi prebivališta, vrsti i obimu vlasničkog udjela.

Subjekti iz člana 43 stav 3 ovog zakona mogu podnijeti organu uprave nadležnom za naplatu poreza zahtjev da se pravnim i fizičkim licima iz stava 1 tačka 3 ovog člana ograniči, odnosno onemogući pristup svim ili dijelu podataka iz stava 4 ovog člana, ako bi pristup tim podacima doveo stvarnog vlasnika u rizik od prevare, otmice, ucjene, nasilja ili zastrašivanja ili ako je stvarni vlasnik dijete ili lice kome je oduzeta poslovna sposobnost.

Postojanje okolnosti iz stava 5 ovog člana utvrđuje rješenjem finansijsko-obavještajna jedinica.

Kad finansijsko-obavještajna jedinica utvrdi da postoje okolnosti iz stava 5 ovog člana, organ uprave nadležan za naplatu poreza će pravnim i fizičkim licima iz stava 1 tačka 3 ovog člana ograničiti, odnosno onemogućiti pristup svim ili dijelu podataka na koje se zahtjev iz stava 5 ovog člana odnosi.

Protiv rješenja iz stava 6 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Bliži način pristupa podacima iz Registra stvarnih vlasnika propisuje Ministarstvo.

### Nadzor u vezi unošenja podataka u Registar stvarnih vlasnika

### Član 48

Prilikom vršenja nadzora nad subjektima iz člana 43 stav 3 ovog zakona, organ uprave nadležan za naplatu poreza provjerava da li:

- ti subjekti raspolažu podacima o stvarnom vlasniku iz člana 44 stav 1 tačka 2 ovog zakona i da li su ti podaci potpuni i istovjetni sa podacima iz pouzdanih izvora;
- su ti subjekti u Registar stvarnih vlasnika unijeli podatke iz alineje 1 ovog stava i u rokovima propisanim ovim zakonom.

U okviru nadzora iz stava 1 ovog člana organ uprave nadležan za naplatu poreza vrši neposredan i posredan nadzor u skladu sa članom 132 ovog zakona.

Subjekti iz člana 43 stav 3 ovog zakona dužni su da, na zahtjev organa uprave nadležnog za naplatu poreza, dostave dokumentaciju na osnovu koje je moguće utvrditi vlasničku strukturu i kontrolnog člana klijenta i prikupiti podatke o stvarnom vlasniku.

Ako u toku nadzora iz stava 1 ovog člana organ uprave nadležan za naplatu poreza utvrdi neslaganje podataka u Registru stvarnih vlasnika sa podacima iz pouzdanih izvora naložiće subjektu iz člana 43 stav 3 ovog zakona otklanjanje grešaka u Registru stvarnih vlasnika i dok se te greške ne otklone naznačiće za tog subjekta u Registru stvarnih vlasnika da su podaci neažurirani.

Subjekat iz člana 43 stav 3 ovog zakona dužan je da postupi po nalogu iz stava 4 ovog člana u roku od tri radna dana od dana dobijanja tog naloga.

### Međunarodna razmjena podataka o stvarnim vlasnicima

### Član 48a

Organ uprave nadležan za naplatu poreza dužan je da Registar stvarnih vlasnika i Registar trastova poveže sa Evropskom centralnom platformom preko sistema za povezivanje registara, kao i da obezbijedi dostupnost podataka i dokumentacije iz Registra stvarnih vlasnika i Registra trastova pet godina nakon brisanja registrovanog subjekta iz ovih registara.

## 5. Praćenje poslovnog odnosa, kontrola transakcija i ponovna godišnja kontrola

### Praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija

### Član 49

Obveznik je dužan da sprovodi mjere praćenja poslovnog odnosa klijenta, uključujući i kontrolu transakcija i praćenje izvora sredstava kojima klijent posluje, pri čemu je dužan da prikupi podatke iz člana 117 stav 1 tač. 1, 2, 3, 6 i 7 i st. 3 do 6 ovog zakona, u zavisnosti od vrste obveznika.

Mjere iz stava 1 ovog člana naročito obuhvataju:

1) provjeru usaglašenosti poslovanja klijenta sa prirodom i namjenom poslovnog odnosa;
2) kontrolu transakcija u skladu sa stepenom rizika od pranja novca i finansiranja terorizma klijenta;
3) praćenje i provjeru usaglašenosti poslovanja klijenta sa njegovim uobičajenim obimom poslovanja;
4) provjeravanje izvora i odredišta sredstava kojima klijent posluje, odnosno vrši transakciju u skladu sa njegovim stepenom rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;
5) praćenje i ažuriranje podataka o klijentu, stvarnom vlasniku klijenta i stepenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma klijenta, kao i provjeru podatka da li je klijent ili stvarni vlasnik klijenta postao ili prestao biti politički eksponirano lice iz člana 54 st. 2, 3 i 4 ovog zakona.

Obveznik je dužan da obezbijedi i prilagodi obim i dinamiku sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana riziku od

pranja novca i finansiranja terorizma kojem je obveznik izložen prilikom vršenja pojedinog posla, odnosno poslovanja sa klijentom.

Ažuriranje podataka o klijentu, stvarnom vlasniku klijenta i provjeru podatka da li je klijent ili stvarni vlasnik klijenta postao ili prestao biti politički eksponirano lice iz člana 54 st. 2, 3 i 4 ovog zakona obveznik može da vrši uvidom u CRS, evidenciju izdatih ličnih isprava, Registar stvarnih vlasnika, CRPS, registar iz člana 55 stav 1 ovog zakona ili drugi odgovarajući javni registar, odnosno uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz CRPS ili drugog odgovarajućeg javnog registra.

Provjeru podataka u CRS-u u smislu stava 4 ovog člana obveznik isključivo vrši za svoje klijente.

Podatke koji nijesu sadržani u registrima, evidencijama i ispravama iz stava 4 ovog člana obveznik pribavlja uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave ili druge dokumentacije koju, na zahtjev obveznika, dostavi klijent.

Ako, prilikom provjere podataka iz st. 4 i 5 ovog člana, obveznik utvrdi razliku u podacima može da pozove klijenta radi provjere svih relevantnih informacija.

Obveznik je dužan da obezbijedi da dinamika praćenja poslovnog odnosa klijenta, u smislu stava 3 ovog člana, za klijenta višeg rizika ne bude duža od godinu dana, a za klijenta nižeg rizika duža od pet godina.

### Godišnja kontrola

### Član 50

Pored praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija u skladu sa članom 49 ovog zakona, obveznik je dužan da, najmanje jednom godišnje, a najkasnije nakon isteka jedne godine od posljednje kontrole, vrši kontrolu klijenta koji je:

- strano pravno lice koje kod obveznika vrši transakcije iz člana 18 stav 1 tač. 2, 3, 4, 6, 7 i/ili 9 ovog zakona; i
- pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, u kojem je učešće stranog kapitala najmanje 25%, koji kod obveznika vrši transakcije iz člana 18 stav 1 tač. 2, 3, 4, 6, 7 i/ili 9 ovog zakona.

Kontrola klijenta iz stava 1 ovog člana obuhvata:

1) pribavljanje, odnosno provjeru podataka iz člana 117 ovog zakona;

2) pribavljanje, odnosno provjeru podataka iz člana 44 ovog zakona;

3) pribavljanje ovlašćenja iz člana 28 stav 2 ovog zakona.

Ako poslovna jedinica stranog pravnog lica vrši transakcije iz člana 18 stav 1 tač. 2, 3, 4, 6, 7 i/ili 9 ovog zakona u ime i za račun stranog pravnog lica, obveznik prilikom kontrole stranog pravnog lica iz stava 1 alineja 1 ovog člana, pored podataka iz stava 2 ovog člana, pribavlja i podatke:

1) o adresi i sjedištu poslovne jedinice stranog pravnog lica;

2) iz člana 117 stav 1 tačka 3 ovog zakona koji se odnose na zastupnika poslovne jedinice stranog pravnog lica.

Podatke iz st. 2 i 3 ovog člana obveznik pribavlja uvidom u CRS, evidencije izdatih ličnih isprava, Registar stvarnih vlasnika, CRPS, sudski, poslovni ili drugi odgovarajući javni registar u koji je upisano strano pravno lice, kao i uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz CRPS, sudskog, poslovnog ili drugog odgovarajućeg javnog registra u koji je upisano strano pravno lice.

Podatke koji nijesu sadržani u registrima, evidencijama i ispravama iz stava 4 ovog člana obveznik pribavlja uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave ili druge dokumentacije koju, na zahtjev obveznika, dostavi klijent.

Ako prilikom kontrole klijenta iz stava 2 ovog člana obveznik utvrdi razliku u podacima dužan je da pozove klijenta radi provjere svih relevantnih informacija.

Izuzetno od st. 1 do 6 ovog člana, u slučaju iz člana 61 stav 1 ovog zakona obveznik nije dužan da vrši godišnju kontrolu stranog pravnog lica.

## 6. Posebni oblici provjere i praćenja poslovanja klijenta

### Vrste posebnih oblika mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta

### Član 51

Pored mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta obveznik sprovodi i posebne oblike mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, u zavisnosti od utvrđenog stepena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma klijenta, i to:

1) produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta;

2) pojednostavljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta.

### Slučajevi u kojima se sprovode produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta

### Član 52

Produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta obveznik je dužan da sprovodi u sektorima i djelatnostima iz člana 7 stav 1 alineja 3 ovog zakona, kao i u slučajevima kad je utvrđen viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma, i to:

1) kod korespondentnog odnosa sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja ima sjedište van Crne Gore;
2) kad je klijent ili stvarni vlasnik klijenta politički eksponirano lice iz člana 54 st. 2, 3 i 4 ovog zakona;
3) prilikom pružanja kastodi usluga u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;
4) kod složenih ili neuobičajenih transakcija iz člana 58 ovog zakona;
5) kod sumnjivih transkacija;
6) prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa ili vršenja transakcije sa licem iz visoko-rizične treće države ili kad je visoko-rizična treća država uključena u transakciju;
7) kad je utvrđen viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma u smjernicama o analizi rizika iz člana 12 stav 5 ovog zakona;
8) kad je u skladu sa Nacionalnom procjenom rizika utvrđen viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

Obveznik je dužan da sprovede produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta i u drugim slučajevima kad procijeni da u vezi sa klijentom, grupom klijenata, državom ili geografskim područjem, poslovnim odnosom, transakcijom, proizvodom, uslugom i distributivnim kanalom postoji ili bi mogao postojati viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta ne moraju se automatski primijeniti, u odnosu na filijale i zavisna društva koja su u većinskom vlasništvu obveznika sa sjedištem u Crnoj Gori, a koja se nalaze u visoko-rizičnim trećim državama, ako je poslovanje tih filijala ili zavisnih društava potpuno usklađeno sa politikama i postupcima grupe kojoj pripadaju, u skladu sa procjenom rizika obveznika.

### Produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta kod korespondentnog odnosa sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja ima sjedište van Crne Gore

### Član 53

Prilikom uspostavljanja korespondentnog odnosa koji uključuje izvršavanje plaćanja sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja ima sjedište van Crne Gore, a koja je respondent, obveznik je dužan da, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, preduzme dodatne mjere, i to:

1) pribavi dozvolu za obavljanje bankarskih usluga, kao i podatke o datumu izdavanja, nazivu i sjedištu nadležnog organa koji je izdao dozvolu;
2) pribavi dokumentaciju o internim postupcima koji se sprovode radi sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma, a naročito postupcima provjere klijenta, utvrđivanja stvarnog vlasnika, saopštavanja podataka o sumnjivim transakcijama, aktivnostima i klijentima, nadležnim organima, vođenju evidencija, internim kontrolama i drugim postupcima koje je kreditna institucija, odnosno druga finansijska institucija utvrdila u vezi sa sprečavanjem i otkrivanjem pranja novca i finansiranja terorizma;
3) pribavi podatke, informacije i dokumentaciju o ocjeni interne kontrole o sprovođenju mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma kod kreditne institucije ili druge finansijske institucije;
4) pribavi podatke i informacije o pravnom, odnosno institucionalnom uređenju u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma koji se primjenjuje u drugoj državi u kojoj ima sjedište, odnosno u kojoj je registrovana kreditna institucija ili druga finansijska institucija;
5) provjeri da li kreditna institucija ili druga finansijska institucija u skladu sa zakonima države u kojoj ima sjedište, odnosno u kojoj je registrovana primjenjuje odgovarajuće propise u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma, uključujući informaciju da li je pod istragom u vezi pranja novca i finansiranja terorizma ili su prema toj instituciji preduzete mjere od strane nadležnih organa;
6) utvrdi da kreditna institucija ili druga finansijska institucija ne posluje kao kvazi (fiktivna) banka;
7) utvrdi da kreditna institucija ili druga finansijska institucija nema uspostavljene, odnosno da ne uspostavlja poslovne odnose ili vrši transakcije sa kvazi (fiktivnim) bankama;

8) utvrdi da je kreditna institucija ili druga finansijska institucija u odnosu na posrednički račun potvrdila identitet klijenta i izvršila kontinuiranu proceduru sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta koji ima direktan pristup računu i da je na zahtjev obveznika u mogućnosti da obezbijedi odgovarajuće podatke u vezi sa tom procedurom;

9) obezbijedi da sve informacije utvrđene tokom procedure utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija klijenta budu obezbijeđene od strane respondentne institucije bez odlaganja.

Obveznik je dužan da prije uspostavljanja korespodentnog odnosa sa respodentom pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za uspostavljanje tog poslovnog odnosa.

Obveznik je dužan da ugovorom uredi svoju odgovornost i odgovornost respodenta prilikom zaključenja korespondetnog odnosa.

Pored mjera iz stava 1 ovog člana, obveznik je dužan da pribavi i dovoljno informacija o kreditnoj instituciji ili drugoj finansijskoj instituciji koja je respondent, koje su neophodne radi potpunog razumijevanja prirode njenog poslovanja i utvrđivanja reputacije te institucije iz javno dostupnih izvora.

Podatke iz stava 1 ovog člana obveznik pribavlja uvidom u isprave i dokumentaciju koje dostavlja kreditna institucija ili druga finansijska institucija, odnosno iz javne ili druge dostupne evidencije podataka.

Obveznik je dužan da preispita i izmijeni i, ako je to potrebno, prekine korespondentni odnos sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja je respondent u visoko-rizičnoj trećoj državi.

Obveznik ne smije uspostaviti ili nastaviti korespondentni odnos sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja ima sjedište van Crne Gore ako:

1) prethodno nije preduzeo mjere iz st. 1 do 4 ovog člana;

2) kreditna institucija ili druga finansijska institucija nema uspostavljene kontrole sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili ne primjenjuje zakone i druge propise iz oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma;

3) kreditna institucija ili druga finansijska institucija posluje kao kvazi (fiktivna) banka, odnosno ako uspostavlja ili održava korespondentne ili druge poslovne odnose i vrši transakcije sa kvazi (fiktivnim) bankama.

## Smjernice o načinu primjene produbljenih mjera poznavanja i praćanja poslovanja klijenta prilikom vršenja usluga povezanih sa kriptoimovinom

### Član 53a

Nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona utvrđuje smjernice kojima utvrđuje način na koji se produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz čl. 51, 52 i 53 ovog zakona primjenjuju kad obveznici obavljaju usluge povezane sa kriptoimovinom, osim pružanja usluga savjetovanja u vezi sa kriptoimovinom i usluga prenosa kriptoimovine, kao i način na koji će obveznici prikupljati dodatne informacije o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine.

## Mjere za ublažavanje rizika u vezi sa transakcijama sa adresom vlastitog hostinga

### Član 53b

Pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom dužni su da utvrde i procijene rizik od pranja novca i finansiranja terorizma povezan sa prenosima kriptoimovine usmjerenim na adresu sa vlastitim hostingom ili koji potiču sa te adrese i da za te potrebe uspostave interne politike, postupke i kontrole.

Pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom dužni su da primjenjuju mjere za ublažavanje rizika koje odgovaraju utvrđenim rizicima.

Mjere iz stava 2 ovog člana uključuju najmanje:

1) mjere zasnovane na procjeni rizika kako bi se utvrdio i provjerio identitet pošiljaoca ili korisnika prenosa kriptoimovine izvršenog na adresu sa vlastitim hostingom ili sa te adrese ili stvarnog vlasnika tog pošiljaoca ili korisnika, uključujući oslanjanje na treće strane;

2) zahtijevanje dodatnih informacija o porijeklu i odredištu prenesene kriptoimovine;

3) sprovođenje pojačanog kontinuiranog praćenja tih transakcija;

4) druge mjere za ublažavanje rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, kao i rizika od nesprovođenja i izbjegavanja ciljanih finansijskih sankcija i ciljanih finansijskih sankcija povezanih sa finansiranjem širenja oružja za masovno uništenje (proliferacija), kao i za upravljanje tim rizicima.

Nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona utvrđuje smjernice za određivanje mjera iz st. 2 i 3 ovog člana, kao i kriterijume i sredstva za utvrđivanje i provjeru identiteta pošiljaoca ili korisnika prenosa kriptoimovine izvršenog na adresu sa vlastitim hostingom ili sa te adrese, naročito oslanjanjem na treće strane, uzimajući u obzir najnovija tehnološka dostignuća.

## Mjere koje se preduzimaju u vezi sa prekograničnim korespondentnim odnosima koji uključuju izvršavanje usluga povezanih sa kriptoimovinom

### Član 53c

Pored mjera iz člana 53 ovog zakona, u vezi sa prekograničnim korespondentnim odnosima koji uključuju izvršavanje usluga povezanih sa kriptoimovinom, osim pružanja usluga savjetovanja u vezi sa kriptoimovinom, sa respondentom koji nema sjedište u Crnoj Gori i koji pruža slične usluge, uključujući prenose kriptoimovine, pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom dužan je da:

1) utvrdi da li respondent ima dozvolu za rad ili je registrovan;
2) prikupi dovoljno informacija o respondentu za potpuno razumijevanje prirode njegovog poslovanja i procijeni reputaciju respondenta i kvalitet nadzora njegovog poslovanja na osnovu javno dostupnih informacija;
3) procijeni kontrolu respondenta u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorizma;
4) prije uspostavljanja novog korespondentnog odnosa pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za uspostavljanje tog odnosa;
5) dokumentuje odgovornosti svake strane u korespondentnom odnosu;
6) se uvjeri u vezi sa prolaznim računima kriptoimovine, da je respondent provjerio identitet i sproveo produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenata koji imaju direktan pristup računima korespondenta, kao i da na zahtjev korespondentu može dostaviti relevantne podatke o tim mjerama.

Pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom dužni su da dokumentuju odluku o prekidu korespondentnih odnosa zbog razloga povezanih sa politikom sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom dužni su da redovno ažuriraju informacije o sprovođenju produbljenih mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta u vezi sa korespondentnim odnosom ili kad se pojave novi rizici u vezi sa respondentom.

Pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom dužni su da uzimaju u obzir informacije iz stava 1 ovog člana kako bi na osnovu procjene rizika utvrdili odgovarajuće mjere koje treba preduzeti za ublažavanje rizika povezanih sa respondentom.

Nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona utvrđuje smjernice za utvrđivanje kriterijuma i elemenata koje pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom uzimaju u obzir prilikom sprovođenja procjene iz stava 1 ovog člana i mjera za ublažavanje rizika iz stava 4 ovog člana, uključujući minimalne mjere koje pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom treba da preduzmu ako respondent nije registrovan ili nema dozvolu za rad.

## Politički eksponirana lica

### Član 54

Obveznik je dužan da prije zasnivanja poslovnog odnosa sa klijentom provjeri u Registru iz člana 55 ovog zakona da li je klijent, njegov zakonski zastupnik, ovlašćeno lice ili stvarni vlasnik klijenta politički eksponirano lice.

Politički eksponirano lice, u smislu ovog zakona, je crnogorski državljanin koji obavlja javnu funkciju, i to:

1) predsjednik Crne Gore, predsjednik Skupštine Crne Gore, predsjednik, član i generalni sekretar Vlade;
2) poslanik;
3) predsjednik političke partije i njegov zamjenik, član predsjedništva političke partije i njegov zamjenik, član izvršnog odbora, član glavnog odbora i drugi funkcioner u političkoj partiji;
4) državni sekretar i generalni direktor u ministarstvu, sekretar ministarstva;
5) predsjednik i sudija Vrhovnog suda Crne Gore i predsjednik i sudija Ustavnog suda Crne Gore;
6) vrhovni državni tužilac, specijalni državni tužilac i tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu i Specijalnom državnom tužilaštvu;
7) član senata Državne revizorske institucije i Savjeta Centralne banke Crne Gore;
8) gradonačelnik, predsjednik opštine, predsjednik Skupštine Glavnog grada, predsjednik Skupštine Prijestonice i predsjednik skupštine opštine;

9) direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost i direktor Agencije za sprječavanje korupcije;

10) ambasador, konzul, načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore, general i admiral Vojske Crne Gore;

11) direktor, zamjenik, odnosno pomoćnik direktora i član organa upravljanja i nadzornog organa pravnog lica koje je u većinskom vlasništvu države.

Politički eksponirano lice je i stranac koji u drugoj državi ili međunarodnoj organizaciji obavlja javnu funkciju, i to:

1) predsjednik države, predsjednik vlade, ministar i njegov zamjenik;

2) član parlamenta;

3) član upravnog organa političke partije;

4) član vrhovnog suda, ustavnog suda ili drugog pravosudnog organa na visokom nivou protiv čije presude, osim izuzetno, nije moguće koristiti redovni ili vanredni pravni lijek;

5) član računskog suda, odnosno vrhovne revizorske institucije i savjeta centralnih banaka;

6) ambasador, konzul i visoki oficir oružanih snaga;

7) član organa upravljanja i nadzornog organa pravnog lica koje je u većinskom vlasništvu države;

8) direktor, zamjenik, odnosno pomoćnik direktora i član odbora ili druge odgovarajuće funkcije u međunarodnoj organizaciji.

Politički eksponiranim licem smatraju se i članovi uže porodice lica iz st. 2 i 3 ovog člana i njihovi bliži saradnici.

Članovima uže porodice lica iz st. 2 i 3 ovog člana smatraju se bračni ili vanbračni supružnik, partner u zajednici života lica istog pola, roditelji, djeca i njihovi bračni ili vanbračni supružnici ili partneri u zajednici istog pola.

Bližim saradnikom lica iz st. 2 i 3 ovog člana smatra se:

1) fizičko lice koje ima zajedničko stvarno vlasništvo ili pravo svojine i druga imovinska prava nad pravnim licem ili pravnim aranžmanom, uspostavljen poslovni odnos ili drugu vrstu bližih poslovnih veza sa politički eksponiranim licem;

2) fizičko lice koje je jedini stvarni vlasnik pravnog lica ili pravnog aranžmana za koji je poznato da je stvoren za dobrobit politički eksponiranog lica.

Međunarodna organizacija koja vrši misiju u Crnoj Gori dužna je da objavi i ažurira listu istaknutih javnih funkcionera u toj međunarodnoj organizaciji.

Lice iz st. 2, 3 i 4 ovog člana smatra se politički eksponiranim licem i u periodu od dvije godine nakon prestanka obavljanja javne funkcije.

Nakon isteka roka iz stava 8 ovog člana, obveznik je dužan da sprovode mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta na osnovu procjene rizika i utvrdi da li u vezi sa tim licem i dalje postoji viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

## Registar politički eksponiranih lica

## Član 55

Registar politički eksponiranih lica je elektronska baza podataka u kojoj se čuvaju podaci o politički eksponiranim licima.

Neposredan elektronski pristup podacima iz Registra politički eksponiranih lica imaju finansijsko-obavještajna jedinica, obveznici i nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

Obveznici imaju pristup isključivo podacima o trenutno aktivnim politički eksponiranim licima.

Registar politički eksponiranih lica vodi i održava Agencija za sprječavanje korupcije.

Politički eksponirano lice iz člana 54 st. 1 i 2 ovog zakona dužno je da bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana od dana imenovanja, izvrši upis tačnih i potpunih podataka za sebe i lica iz člana 54 stav 4 ovog zakona u Registar politički eksponiranih lica.

Prilikom vršenja nadzora o upisu podatka u Registar politički eksponiranih lica Agencija za sprečavanje korupcije provjerava da li je politički eksponirano lice postupilo u skladu sa stavom 5 ovog člana, kao i da li su unijeti potpuni i tačni podaci.

Način vođenja i sadržaj registra politički eksponiranih lica utvrđuje Agencija za sprječavanje korupcije.

## Produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, odnosno njegovog stvarnog vlasnika koji je politički eksponirano lice

### Član 56

U slučaju kad je klijent ili njegov stvarni vlasnik politički eksponirano lice, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, obveznik je dužan da:

1) preduzme adekvatne mjere i utvrdi porijeklo imovine i sredstava koja su uključena u poslovni odnos ili transakciju sa tim klijentom;
2) pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za uspostavljanje poslovnog odnosa sa tim klijentom prije uspostavljanja poslovnog odnosa, a ako je poslovni odnos već uspostavljen pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za nastavljanje poslovnog odnosa;
3) utvrdi da li je taj klijent stvarni vlasnik pravnog lica, privrednog društva, trasta i drugog lica, odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava, odnosno fizičkog lica sa sjedištem u drugoj državi u čije ime se uspostavlja poslovni odnos, izvršava transakcija ili druga aktivnost klijenta;
4) nakon uspostavljanja poslovnog odnosa sa posebnom pažnjom prati transakcije i druge poslovne aktivnosti koje kod obveznika obavlja politički eksponirano lice, odnosno klijent čiji je stvarni vlasnik politički eksponirano lice.

Obveznik je dužan da, u skladu sa smjernicama iz člana 12 stav 5 ovog zakona, internim aktom uredi procedure koje su zasnovane na analizi rizika koje primjenjuje u vezi sa identifikacijom klijenta koji je politički eksponirano lice ili utvrđivanjem stvarnog vlasnika klijenta koji je politički eksponirano lice, kao i prilikom praćenja poslovanja tog klijenta i stvarnog vlasnika.

## Mjere u odnosu na politički eksponirana lica u vezi životnog osiguranja

### Član 56a

Obveznik je dužan da sprovodi odgovarajuće mjere radi utvrđivanja da li su korisnici životnog osiguranja ili životnog osiguranja povezanog sa investicionim jedinicama i stvarni vlasnici korisnika politički eksponirana lica.

Mjere iz stava 1 ovog člana moraju biti sprovedene najkasnije u vrijeme isplate polise osiguranja ili potpunog ili djelimičnog prenosa polise.

U slučaju višeg rizika, obveznik je dužan da pored mjera iz člana 17 ovog zakona, preduzme sljedeće dodatne mjere:

1) da prije isplate polise obavijesti višeg rukovodioca;
2) produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta koji je vlasnik polise osiguranja i ako postoji osnov sumnje u pranje novca ili finansiranje terorizma, obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u skladu sa članom 66 ovog zakona.

Obveznik je dužan da mjere iz stava 3 ovog člana sprovodi i u odnosu na članove uže porodice i bliže saradnike lica iz člana 54 st. 2 i 3 ovog zakona.

## Produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta prilikom pružanja kastodi usluga

### Član 57

Prilikom pružanja kastodi usluga klijentu, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, obveznik je dužan da:

1) preduzme adekvatne mjere i utvrdi porijeklo imovine i sredstava koja su uključena u poslovni odnos ili transakciju sa tim klijentom;
2) pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za uspostavljanje poslovnog odnosa sa tim klijentom prije uspostavljanja poslovnog odnosa, a ako je poslovni odnos već uspostavljen pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za nastavljanje poslovnog odnosa;
3) utvrdi da li klijent zaključuje ugovor o obavljanju kastodi poslova u svoje ime i za svoj račun ili se radi o potkastodiju (kreditna institucija ili drugo pravno lice koje u svoje ime, a za račun trećih lica - svojih klijenata kojima pruža kastodi usluge, zaključuje ugovor o obavljanju kastodi poslova sa obveznikom);
4) prilikom svake transakcije, u slučaju da se radi o potkastodiju, utvrdi za čiji je račun potkastodi izvršio transakciju.

Ako obveznik ne može da izvrši mjere iz stava 1 ovog člana poslovni odnos se ne smije uspostaviti, a ako je poslovni odnos uspostavljen, obveznik je dužan da taj poslovni odnos raskine.

## Produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta kod složenih i neuobičajenih transakcija

### Član 58

U slučaju transakcija koje su složene ili neuobičajeno velike, kao i transakcija koje se realizuju na neuobičajeni način ili koje nemaju očiglednu ekonomsku opravdanost ili pravnu svrhu ili odstupaju od uobičajenog ili očekivanog poslovanja klijenta, a za koje se nije moglo procijeniti da li su sumnjive transakcije, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, obveznik je dužan da:

1) prikuplja i provjerava dodatne podatke o djelatnosti klijenta, kao i identifikacione podatke o klijentu i stvarnom vlasniku;
2) prikuplja i provjerava dodatne podatke o prirodi poslovnog odnosa i motivu i svrsi najavljene ili obavljene transakcije;
3) prikuplja i provjerava dodatne podatke o imovinskom stanju, porijeklu imovine i porijeklu sredstava klijenta koja su uključena u poslovni odnos ili transakciju sa tim klijentom;
4) prikuplja informacije o porijeklu novčanih sredstava i porijeklu imovine klijenta i stvarnog vlasnika, odnosno stvarnih vlasnika;
5) prikuplja informacije o razlozima za planirane ili izvršene transakcije;
6) analizira podatke iz tač. 2 i 3 ovog stava i rezultate analize sačini u pisanom obliku, uz navođenje jasnih zaključaka koji upućuju da se radi o takvoj transakciji.

Obveznik je dužan da na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice ili nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona učini dostupnim rezultate analize iz stava 1 tačka 6 ovog člana.

Obveznik je dužan da internim aktom utvrdi kriterijume za prepoznavanje transakcija iz stava 1 ovog člana.

## Produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz visoko-rizične treće države

### Član 59

U slučaju uspostavljanja poslovnog odnosa ili vršenja transakcija sa licem iz visoko-rizične treće države ili kad je visoko-rizična treća država uključena u transakciju, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, obveznik je dužan da:

1) preduzme mjere iz člana 58 stav 1 ovog zakona;
2) prije uspostavljanja poslovnog odnosa pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za uspostavljanje poslovnog odnosa sa tim klijentom, a ako je poslovni odnos već uspostavljen pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za nastavljanje poslovnog odnosa.

Nakon uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom iz visoko-rizične treće države, obveznik je dužan da sprovodi pojačano praćenje poslovnog odnosa i transakcija koje vrši taj klijent na način što će:

- povećati broj i učestalost izvršenih kontrola i odabrati načine izvršenja transakcija koje je potrebno dodatno ispitati;
- obezbijediti učestalije izvještavanje ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma o transakcijama;
- ograničiti poslovne odnose ili transakcije sa klijentima iz država sa liste iz člana 60 ovog zakona.

Obveznik je dužan da mjere iz st. 1 i 2 ovog člana sprovodi u skladu sa procjenom rizika od pranja novca i finansiranja terorizma koja je utvrđena u analizi rizika.

Prilikom sprovođenja mjera iz stava 2 ovog člana, obveznik je dužan da uzme u obzir i relevantnu procjenu ili izvještaje međunarodnih organizacija ili stručnjaka za određivanje standarda u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, a u vezi rizika koje mogu predstavljati pojedine treće države.

## Lista visoko-rizičnih trećih država

### Član 60

Listu visoko-rizičnih trećih država utvrđuje finansijsko-obavještajna jedinica.

Lista iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži sve države koje objavljuje međuvladino tijelo osnovano radi razvoja i unapređenja politika za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i finansiranje širenja oružja za masovno uništenje (radna grupa za finansijsku akciju-FATF).

Finansijsko-obavještajna jedinica može listu iz stava 1 ovog člana proširiti sa trećim državama za koje finansijsko-obavještajna jedinica zaključi da u nedovoljnoj mjeri primijenjuju standarde za sprovođenje mjera za

sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma kao što su standardi utvrđeni ovim zakonom, odnosno pravom Evropske unije, kao i sa državama koje su sadržane u listi visoko-rizičnih trećih država Evropske unije.

Finansijsko-obavještajna jedinica može da zahtijeva od obveznika primjenu kontramjera prema trećim državama koje su srazmjerne rizicima i to:

- kada to zahtijeva FATF;
- i nezavisno od zahtjeva FATF-a ukoliko smatra da ta treća država ima slabosti u sistemu za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma koji ugrožavaju Crnu Goru.

Listu iz stava 1 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica objavljuje na svojoj internet stranici.

### Pojednostavljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta

### Član 61

Ako je u slučajevima iz člana 18 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4 i 7 ovog zakona, u vezi klijenta, grupe klijenata, države ili geografskog područja, poslovnog odnosa, transakcije, proizvoda, usluge i distributivnog kanala utvrđen niži rizik od pranja novca i finansiranja terorizma i ako ne postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da novac ili druga imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca, odnosno finansiranju terorizma, kao i ako klijent, odnosno njegov stvarni vlasnik nije politički eksponirano lice, obveznik može da primijeni pojednostavljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, i to da:

1) provjeri identitet klijenta i utvrdi stvarnog vlasnika nakon uspostavljanja poslovnog odnosa, ali ne kasnije od osam dana od dana kada je taj poslovni odnos uspostavljen;
2) smanji učestalost ažuriranja podataka o identitetu klijenta;
3) smanji obim stalnog praćenja transakcija ako vrijednost transakcije ne prelazi visinu za koju je prilikom izrade analize rizika obveznik procijenio da je primjerena poslovanju i nižem riziku od pranja novca i finansiranja terorizma klijenta;
4) umjesto prikupljanja informacija o tome i sprovođenja specifičnih mjera izvodi zaključke o svrsi i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa prema vrsti transakcije ili uspostavljenog poslovnog odnosa.

Kod primjene mjera iz stava 1 ovog člana obveznik je dužan da redovno prati i provjerava postoje li i dalje uslovi za primjenu pojednostavljenih mjera.

Ako se, nakon uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom uz primjenu pojednostavljenih mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, pojave razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, obveznik je dužan da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke iz člana 66 st. 6 i 10 ovog zakona i sprovede mjere iz člana 17 ovog zakona.

Obveznik je dužan da i u odnosu na klijenta kod kojeg se utvrdi da postoji niži rizik od pranja novca i finansiranja terorizma sprovodi mjere praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija u obimu koji je odredio u skladu sa stavom 1 tačka 3 ovog člana.

Obveznik je dužan da izradi interni akt kojim propisuje uslove pod kojima se mogu pružiti usluge ili izvršiti transakcije, primjenom pojednostavljenih mjera koje treba da uključe ograničenja vezana za iznos, broj ili vrstu transakcija koje se mogu izvršiti kako bi se osiguralo da su iste u skladu sa očekivanim standardima za konkretni poslovni odnos.

## 7. Sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma u poslovnim jedinicama i društvima u većinskom vlasništvu obveznika u drugoj državi

### Obaveza sprovođenja mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma u poslovnim jedinicama i društvima u većinskom vlasništvu obveznika u drugoj državi

### Član 62

Obveznik je dužan da obezbijedi da se mjere za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, utvrđene ovim zakonom, u istom obimu sprovode i u poslovnim jedinicama ili društvima u većinskom vlasništvu obveznika koja imaju sjedište u drugoj državi koja je država članica Evropske unije, odnosno država koja ima iste standarde za sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma kao što su standardi utvrđeni ovim zakonom, odnosno pravom Evropske unije.

Ako su propisima druge države predviđeni standardi za sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma isti ili viši od standarda utvrđenih ovim zakonom, obveznik je dužan da obezbijedi da njegove poslovne jedinice ili društva u većinskom vlasništvu obveznika usvoje i sprovode odgovarajuće mjere u skladu sa propisima te države, uključujući i mjere zaštite podataka.

Ako su propisima druge države predviđeni standardi za sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma niži od standarda utvrđenih ovim zakonom, odnosno ako se mjere za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma sprovode u manjem obimu od obima utvrđenog ovim zakonom, obveznik je dužan da obezbijedi da njegove poslovne jedinice ili društva u većinskom vlasništvu obveznika sprovode mjere za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa ovim zakonom, uključujući i mjere zaštite podataka, u mjeri u kojoj to dopuštaju propisi te države.

Ako je propisima druge države zabranjena primjena mjera iz stava 3 ovog člana, obveznik je dužan da o tome odmah obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu i nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona i preduzme druge odgovarajuće mjere radi ublažavanja i djelotvornog upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma, u mjeri u kojoj to dopuštaju propisi te države.

Ako nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona ocijeni da su mjere iz stava 4 ovog člana nedovoljne, naložiće obvezniku da u drugoj državi sprovede i sljedeće mjere, i to da:

1) zabrani uspostavljanje poslovnih odnosa;

2) prekine poslovne odnose;

3) zabrani sprovođenje transakcija; ili

4) ako je to potrebno i moguće, prekine poslovanje u poslovnim jedinicama ili društvima u većinskom vlasništvu obveznika u drugoj državi.

Obveznik iz stava 1 ovog člana koji je član finansijske grupe može, radi sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, razmjenjivati podatke i informacije o klijentu i/ili transakciji, pribavljene u skladu sa ovim zakonom sa drugim članovima finansijske grupe u Crnoj Gori, državama članicama Evropske unije i državama koje imaju iste ili više standarde za sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma od standarda utvrđenih ovim zakonom, odnosno pravom Evropske unije, pri čemu je dužan da obezbijedi odgovarajuću zaštitu povjerljivosti podataka i informacija u skladu sa zakonima kojima se uređuju tajnost podataka i zaštita podataka o ličnosti.

Obveznik iz stava 1 ovog člana koji je član finansijske grupe može da vrši razmjenu podataka i informacija iz stava 6 ovog člana sa drugim članovima finansijske grupe u Crnoj Gori, državama članicama Evropske unije i državama koje imaju iste ili više standarde za sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma od standarda utvrđenih ovim zakonom, odnosno pravom Evropske unije i kad je finansijsko-obavještajnoj jedinici prijavljeno postojanje razloga za sumnju ili osnova sumnje da novčana sredstva ili druga imovina predstavljaju imovinsku korist stečenu kriminalnom djelatnošću ili da su predmet pranja novca ili namijenjeni za finansiranje terorizma, osim ako finansijsko-obavještajna jedinica ograniči ili zabrani razmjenu podataka i informacija.

Izdavaoci elektronskog novca, pružaoci platnih usluga i pružaoci usluga povezanih sa kriptoimovinom sa poslovnim nastanjivanjem u Crnoj Gori koji nijesu podružnice, osnovani u Crnoj Gori i čije je glavno sjedište u drugoj državi članici Evropske unije i koji posluju na prekograničnoj osnovi, dužni su da odrede jedinstvenu kontakt tačku u Crnoj Gori koja će u njihovo ime obezbijediti usklađenost sa pravilima za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma i kako bi se nadležnom nadzornom organu olakšalo obavljanje nadzora, naročito pružanjem dokumenata i informacija na zahtjev nadležnog organa.

## 8. Zabrane i ograničenja u poslovanju

### Zabrana pružanja usluga koje omogućavaju prikrivanje identiteta klijenta

### Član 63

Obveznik ne smije za klijenta otvoriti ili voditi anonimni račun, anonimni račun kriptoimovine, anonimni sef, štednu knjižicu ili račune hartija od vrijednosti na šifru ili donosioca ili pružati drugu uslugu ili proizvod kojima se, neposredno ili posredno, omogućava prikrivanje identiteta klijenta.

### Zabrana poslovanja kvazi (fiktivnim) bankama

### Član 64

Obveznik ne smije poslovati kao kvazi (fiktivna) banka.

Obveznik ne smije uspostavljati ni održavati korespondentni odnos sa kreditnom institucijom koja posluje ili bi mogla poslovati kao kvazi (fiktivna) banka ili sa drugom kreditnom institucijom za koju je poznato da dozvoljava korišćenje svojih računa kvazi (fiktivnim) bankama.

### Ograničenje u poslovanju sa gotovim novcem

## Član 65

Pravna lica, privredna društva, preduzetnici i fizička lica, ne smiju primiti uplatu ili obaviti plaćanje ili isplatu dobitka u gotovom novcu u iznosu od 10.000 eura ili više.

Ograničenje iz stava 1 ovog člana primjenjuje se i u slučaju ako se uplata ili plaćanje vrši u dvije ili više povezanih transakcija u ukupnom iznosu od 10.000 eura ili više, uključujući i poslove zajma.

Uplata, odnosno plaćanje u iznosu iz st. 1 i 2 ovog člana mora se izvršiti uplatom ili prenosom na transakcioni račun otvoren kod kreditne institucije u Crnoj Gori.

Nadzor nad licima iz stava 1 ovog člana koja nijesu obveznici u smislu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za naplatu poreza.

Obaveze iz st. 1, 2 i 3 ovog člana ne odnose se na deponovanje sredstava kod kreditnih institucija i drugih pružalaca platnih usluga.

Izuzetno od stava 5 ovog člana kreditne institucije i drugi pružaoci platnih usluga sprovode ograničenje upotrebe gotovine iz ovog člana u odnosu na obveznike:

- iz člana 4 stav 2 tačka 13 al. 6 i 9 ovog zakona ne dozvoljavajući uplatu pazara po osnovu prometa nepokretnosti, izuzev u slučaju ako je cijena predmetne nepokretnosti niža od 10.000 eura,
- iz člana 4 stav 2 tačka 13 al. 10 do 13 ovog zakona, ne dozvoljavajući uplatu pazara ako je iznos pojedinačne fakture 10.000 eura i više.

### Ograničenja u poslovanju sa nepokretnostima

## Član 65a

Izvršavanje transakcija po osnovu ugovora odnosno predugovora o kupoprodaji nepokretnosti, kao i drugih pravnih poslova kojima se stiče ili prenosi pravo svojine ili drugo stvarno pravo na nepokretnosti, kada je cijena predmetne nepokretnosti 10.000 eura ili više, u slučaju izvršavanja platne transakcije, može se realizovati samo ako najmanje jedan učesnik u pravnom poslu izvršava platnu transakciju za predmetni posao u korist ili sa transakcionog računa otvorenog kod kreditne institucije u Crnoj Gori.

Obveznik iz člana 4 stav 4 ovog zakona dužan je da odbije sačinjavanje i ovjeru notarskog zapisa kojim se omogućava izbjegavanje korišćenja nacionalnog platnog sistema Crne Gore u vezi sa stavom 1 ovog člana.

Ukoliko je transakcija plaćanja po osnovu ugovora odnosno predugovora o kupoprodaji nepokretnosti, kao i drugih pravnih poslova kojima se stiče ili prenosi pravo svojine ili drugo stvarno pravo na nepokretnosti, izvršena prije ovjere pravnog posla, notar je dužan da pribavi dokaz o realizaciji transakcije plaćanja.

Sama izjava o realizaciji transakcije, učesnika u poslu, ne može se smatrati dokazom.

### 9. Obaveze izvještavanja

### Izvještavanje finansijsko-obavještajne jedinice

## Član 66

Obveznik je dužan da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 ovog zakona, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana izvršenja transakcije, odnosno dana saznanja da je transakcija izvršena za:

- svaku bezgotovinsku transakciju u iznosu od 100.000 eura ili više;
- za svaku gotovinsku transakciju prilikom vršenja povremenih transakcija u iznosu od 3.000 eura ili više, a manjem od 10.000 eura, ako je obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 12 i 13 al. 3, 4 i 8 ovog zakona;
- za svaku gotovinsku transakciju u iznosu od 10.000 eura ili više ako je obveznik kreditna institucija, i drugi pružaoci platnih usluga;
- za svaku transakciju u iznosu od 2.000 eura ili više ako je obveznik iz člana 4 stav 2 tačka 10 ovog zakona;

Izuzetno od stava 1 alineja 1 ovog člana, obveznik iz člana 4 stav 2 tačka 13 al. 5, 10, 11, 12 i 13 ovog zakona dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 ovog zakona za svaku bezgotovinsku transakciju u iznosu od 20.000 eura ili više, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana izvršenja transakcije.

Obveznik je dužan da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 ovog zakona za svaku transakciju u iznosu od 20.000 eura ili više, a koja se vrši na računima pravnih i fizičkih lica u visoko-rizičnim trećim državama ili ako takva transakcija

uključuje visoko-rizične treće države, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana izvršenja transakcije, odnosno dana saznanja da je transakcija izvršena.

Obveznik iz člana 4 stav 4 ovog zakona dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 ovog zakona za svaku transakciju, odnosno sticanje prava na osnovu predugovora, ugovora u vezi nepokretnosti čija je vrijednost 15.000 eura ili više, kao i ugovora, odnosno izjave ili bilo kojeg akta o zajmu čija je vrijednost 10.000 eura ili više, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana zaključenja tog pravnog posla.

Pored podataka iz stava 4 ovog člana, obveznik iz člana 4 stav 4 ovog zakona dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi i fotokopiju ugovora u elektronskoj formi, a za ugovore kod kojih se za realizaciju koristi gotov novac fotokopiju izjave fizičkog lica koje je kupac o porijeklu tog novca, kao i dokaz iz člana 65a stav 3 ovog zakona.

Obveznik je dužan da zadrži od izvršenja sumnjive transakcije, bez obzira na iznos, do donošenja naredbe iz člana 93 ovog zakona i da o tome, bez odlaganja, obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu i dostavi joj podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 i stav 8 ovog zakona.

Obveznik je dužan da podatke iz stava 6 ovog člana dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici prije izvršenja transakcija i navede rok u kojem transakcije treba da se izvrše.

Ako obveznik zbog prirode transakcija ili drugih opravdanih razloga ne može da postupi u skladu sa stavom 6 ovog člana, dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 i stav 8 ovog zakona, bez odlaganja, a najkasnije sljedećeg radnog dana od dana izvršenja transakcije, odnosno dana saznanja da je transakcija izvršena.

Prilikom dostavljanja podataka na način iz stava 8 ovog člana, obveznik je dužan da dostavi obrazloženje koje sadrži razloge zbog kojih nije postupio u skladu sa stavom 6 ovog člana.

Obveznik je dužan da, bez odlaganja, finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 i stav 8 ovog zakona u svim slučajevima sumnjivog poslovanja odnosno u vezi sa novčanim sredstvima ili drugom imovinom za koju zna ili ima razloge za sumnju da predstavljaju imovinsku korist stečenu kriminalnom djelatnošću ili da su povezana sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma.

Ako klijent zatraži savjet u vezi pranja novca ili finansiranja terorizma, obveznik je dužan da o tome obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu, bez odlaganja.

Obveznik je dužan da obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu o svakom uvidu u podatke, informacije i dokumentaciju koji nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona izvrši kod obveznika, najkasnije u roku od tri radna dana od izvršenog uvida.

Obveznik je dužan da podatke iz st. 1 do 6 i stava 10 ovog člana, obrazloženje iz stava 9 ovog člana i obavještenja iz st. 11 i 12 ovog člana dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici elektronskim putem i te podatke, obrazloženje i obavještenja potpiše kvalifikovanim elektronskim potpisom u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronska identifikacija i elektronski potpis.

Podatke iz st. 6 i 10 ovog člana obveznik može finansijsko-obavještajnoj jedinici saopštiti i usmeno, preko telefona ili na drugi dostupan način, ali je dužan da te podatke dostavi i u skladu sa stavom 13 ovog člana, najkasnije sljedećeg radnog dana od dana saopštavanja.

Bliži način dostavljanja podataka iz st. 1 do 6 i stava 10 ovog člana, obrazloženja iz stava 9 ovog člana i obavještenja iz st. 11 i 12 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Podatke iz st. 1 do 5 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica prikuplja i koristi u obavještajne svrhe i analizira po potrebi i shodno procijenjenom riziku, u svrhu otkrivanja pranja novca, finansiranja terorizma ili sa njima povezanih predikatnih krivičnih djela.

## Izuzeci od obaveze izvještavanja

## Član 67

Izuzetno od člana 66 stav 6 ovog zakona, obveznik iz člana 4 stav 3 ovog zakona nije dužan da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke o klijentu i spise konkretnih predmeta u postupcima pružanja pravne pomoći i zastupanja klijenta pred nadležnim sudom.

Obveznik iz člana 4 stav 3 ovog zakona dužan je da odredi ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa članom 69 stav 1 ovog zakona u slučaju ako obavlja poslove iz člana 4 stav 3 ovog zakona.

Ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma iz stava 2 ovog člana nije dužno da ispuni uslove propisane članom 70 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona.

### Povratna informacija obvezniku

### Član 68

Na osnovu podataka, odnosno obavještenja dostavljenih u skladu sa članom 66 st. 6, 10 i 11 ovog zakona, finansijsko-obavještajna jedinica vrši finansijsku analizu u vezi sa licima, transakcijama ili imovinom i dužna je da obavijesti obveznika o rezultatima te analize, kao i da li u odnosu na to lice, transakciju ili imovinu i dalje postoje razlozi za sumnju ili da li postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma ili da ta transakcija, odnosno imovina predstavlja imovinsku korist stečenu kriminalnom djelatnošću.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica neće obavijestiti obveznika o rezultatima analize i postojanju razloga za sumnju, odnosno osnova sumnje iz stava 1 ovog člana ako ocijeni da bi to obavještavanje moglo prouzrokovati štetne posljedice na tok i ishod postupka.

Ako finansijsko-obavještajna jedinica utvrdi da postoje osnovi sumnje da transakcija ili imovina predstavlja imovinsku korist stečenu kriminalnom djelatnošću ili da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, u obavještenju iz stava 1 ovog člana može obvezniku dati preporuku da raskine poslovni odnos sa klijentom, odnosno odbije izvršenje transakcija.

## 10. Ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njegov zamjenik i unutrašnja kontrola i revizija

### Određivanje ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njegovog zamjenika

### Član 69

Obveznik je dužan da, u roku od 60 dana od dana osnivanja, odnosno početka obavljanja djelatnosti, odredi ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i najmanje jednog zamjenika tog lica i, u roku od tri radna dana od dana određivanja, finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi obavještenje koje sadrži podatke o tim licima (ime i prezime; jedinstveni matični broj; broj, datum prestanka važenja i državu izdavanja lične isprave; broj i datum prestanka važenja dozvole za boravak za stranca; naziv radnog mjesta i kontakt telefon), kao i naziv, odnosno ime i prezime, PIB i adresu sjedišta obveznika.

Obveznik je dužan da o promjeni ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegovog zamjenika obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u roku od tri dana od dana izvršene promjene.

Obavještenje iz stava 2 ovog člana mora da sadrži obrazloženje o razlozima izvršene promjene i podatke iz stava 1 ovog člana.

Izuzetno, obveznik koji ima šest ili manje zaposlenih nema obavezu određivanja zamjenika ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Kod obveznika koji ima šest ili manje zaposlenih, poslove ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma može da vrši i direktor, ako ispunjava uslove iz člana 70 ovog zakona.

Kad poslove ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma vrši direktor, obveznik je dužan da o tome obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu i u tom obavještenju dostavi podatke o direktoru u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Izuzetno od stava 5 ovog člana kod obveznika nefinansijskog sektora koji ima više od šest zaposlenih poslove ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma može, uz prethodnu pisanu saglasnost finansijsko-obavještajne jedinice, da vrši i direktor, ako ispunjava uslove iz člana 70 ovog zakona.

Na odluku iz stava 7 ovog člana obveznik može pokrenuti upravni spor.

Obavještenja iz st. 1, 2 i 6 ovog člana dostavljaju se finansijsko-obavještajnoj jedinici elektronskim putem i moraju biti potpisana kvalifikovanim elektronskim potpisom u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronska identifikacija i elektronski potpis.

### Uslovi za ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njegovog zamjenika

### Član 70

Za ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njegovog zamjenika može biti određeno lice koje:

1) je završilo obuku za vršenje poslova ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (u daljem tekstu: obuka) i ima položen stručni ispit za vršenje poslova ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (u daljem tekstu: stručni ispit);

2) ima licencu za vršenje poslova ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

3) nije pravosnažno osuđivano za krivično djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci; i

4) je u radnom odnosu kod obveznika.

Lice koje je određeno za ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili zamjenika ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma kod jednog obveznika finansijskog sektora ne može biti određeno za ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili zamjenika ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma kod drugog obveznika.

U opravdanim okolnostima kod obveznika nefinasijskog sektora, lice koje je određeno za ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili zamjenika ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma kod jednog obveznika može biti određeno za ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili zamjenika ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma kod jednog dodatnog obveznika nefinansijskog sektora.

Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana, kad poslove ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma vrši direktor u skladu sa članom 69 stav 5 ovog zakona, on može biti određen za ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma kod više obveznika u kojima je on i direktor i jedino zaposleno lice.

## Obuka i stručni ispit

### Član 71

Obuku sprovodi organizator obrazovanja odraslih koji ima licencu izdatu u skladu sa propisima kojima se uređuje obrazovanje odraslih.

Obuka se sprovodi po programu obrazovanja koji se utvrđuje u skladu sa propisima kojima se uređuje obrazovanje odraslih, uz prethodnu saglasnost finansijsko-obavještajne jedinice.

Nakon završene obuke kandidat polaže stručni ispit pred komisijom za polaganje stručnog ispita koju obrazuje rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice.

Rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice u zavisnosti od broja kandidata može formirati istovremeno više od jedne komisije.

O položenom stručnom ispitu finansijsko-obavještajna jedinica izdaje uvjerenje, na propisanom obrascu.

Predsjedniku i članovima komisije iz stava 3 ovog člana isplaćuje se naknada za rad u iznosu 40% prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, za mjesec u kojem je kandidat imao ispitni rok.

Ako stručni ispit polaže lice koje je već zaposleno kod obveznika, troškove polaganja stručnog ispita snosi obveznik.

Program i način polaganja stručnog ispita, visinu troškova polaganja stručnog ispita, sastav komisije za polaganje stručnog ispita, kao i obrazac uvjerenja iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## Licenca za vršenje poslova ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma

### Član 72

Licencu za vršenje poslova ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (u daljem tekstu: licenca) izdaje finansijsko-obavještajna jedinica.

Licenca se izdaje licu koje:

1) ima prebivalište, odnosno odobren boravak u Crnoj Gori;

2) dostavi uvjerenje, potvrdu ili drugi akt nadležnog organa kojom se dokazuje ugled u smislu člana 40r ovog zakona; i

3) koje je i ima položen stručni ispit.

Licenca se izdaje na period od pet godina i može se produžavati.

Zahtjev za izdavanje licence podnosi se finansijsko-obavještajnoj jedinici.

Zahtjev za produženje licence podnosi se finansijsko-obavještajnoj jedinici, najkasnije 30 dana prije isteka perioda na koji je izdata.

Licenca se izdaje na propisanom obrascu i može se provjeriti njena vjerodostojnost.

Obrazac licence i način provjere njene vjerodostojnosti propisuje Ministarstvo.

## Prestanak važenja licence

### Član 73

Licenca prestaje da važi:

1) na zahtjev imaoca licence;

2) istekom perioda na koji je izdata;

3) ako je prestao da ispunjava uslove u pogledu ugleda u smislu člana 40r ovog zakona;

4) ako lice kome je izdata postane trajno nesposobno za vršenje poslova ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegovog zamjenika ili izgubi poslovnu sposobnost;

5) u slučaju nesavjesnog vršenja poslova.

## Nesavjesno vršenje poslova

### Član 74

Smatra se da ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegov zamjenik nesavjesno vrši poslove u smislu člana 73 stav 1 tačka 5 ovog zakona, ako bez opravdanog razloga:

1) ne dostavi podatke i informacije u skladu sa članom 66 ovog zakona, više od četiri puta u periodu od dvije godine;

2) neblagovremeno dostavi podatke i informacije u skladu sa članom 66 ovog zakona, više od šest puta u periodu od dvije godine;

3) ne postupi, odnosno neblagovremeno postupi u skladu sa čl. 93 i 95 ovog zakona, više od dva puta u periodu od dvije godine.

Postojanje okolnosti iz stava 1 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica utvrđuje na osnovu izvještaja nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, po osnovu zahtjeva iz člana 131 stav 10 ovog zakona.

## Rješenje o prestanku važenja licence

### Član 75

Rješenje o prestanku važenja licence donosi finansijsko-obavještajna jedinica.

Protiv rešenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

O prestanku važenja licence finansijsko-obavještajna jedinica, bez odlaganja, obavještava obveznika kod kojeg je lice kome je oduzeta licenca određeno kao ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegov zamjenik.

U slučaju prestanka važenja licence, obveznik je dužan je da u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana odredi drugo ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegovog zamjenika.

## Poslovi ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njegovog zamjenika

### Član 76

Ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegov zamjenik vrši sljedeće poslove:

1) stara se o uspostavljanju, djelovanju i razvoju sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

2) stara se o pravilnom i blagovremenom dostavljanju podataka finansijsko-obavještajnoj jedinici i sarađuje sa nadležnim inspekcijskim organom u postupku inspekcijskog nadzora;

3) izrađuje i redovno ažurira analizu rizika u skladu sa smjernicama iz člana 12 stav 5 ovog zakona;

4) prati sprovođenje politika, kontrola i procedura za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

5) inicira i učestvuje u izradi i izmjeni operativnih postupaka i pripremanju internih akata obveznika koji se odnose na sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma;

6) učestvuje u izradi internih akata u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika;

7) prati i koordinira usklađenost poslovanja obveznika sa ovim zakonom;

8) sarađuje u uspostavljanju i razvoju informacione tehnologije koja će se koristiti za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma;

9) daje organu upravljanja ili drugom sličnom organu obveznika inicijative i predloge za unapređenje sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

10) prilikom uvođenja novih proizvoda, usluga ili distributivnih kanala kod obveznika vodi računa o primjeni člana 16 ovog zakona;

11) priprema programe stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih kod obveznika u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma;

12) priprema izvještaj iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika jednom godišnje, a po potrebi i češće, kao i kad to od njega zahtijeva nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

Izvještaj iz stava 1 tačka 12 ovog člana obveznik je dužan da dostavi nadležnom nadzornom organu iz člana 131 stav 1 ovog zakona na njegov zahtjev, u roku od tri dana od dana prijema tog zahtjeva.

Ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegov zamjenik je neposredno odgovoran organu upravljanja ili poslovodnom ili drugom sličnom organu obveznika.

Ako je obveznik finansijskog sektora veliko ili srednje pravno lice, ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegov zamjenik funkcionalno i organizaciono je odvojeno od drugih organizacionih djelova obveznika.

Veliko ili srednje pravno lice iz stava 4 ovog člana je pravno lice u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo.

## Uslovi za rad ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma

## Član 77

Obveznik je dužan da ovlašćenom licu za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma obezbijedi naročito:

1) uslove za efikasno izvršavanje poslova iz člana 76 stav 1 ovog zakona;

2) funkcionalnu povezanost sa drugim organizacionim djelovima obveznika na način koji mu omogućava brzo, kvalitetno i blagovremeno izvršavanje poslova iz člana 76 stav 1 ovog zakona;

3) odgovarajuće materijalne uslove za rad;

4) primjerene prostorne i tehničke uslove koji obezbjeđuju odgovarajući stepen zaštite povjerljivih podataka i informacija kojima raspolaže, u skladu sa ovim zakonom;

5) odgovarajuću informaciono-tehničku podršku koja omogućava kontinuirano i pouzdano praćenje aktivnosti iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;

6) redovno stručno usavršavanje u vezi sa sprečavanjem i otkrivanjem pranja novca i finansiranja terorizma;

7) zamjenu za vrijeme odsustvovanja sa rada.

Organ upravljanja obveznika dužan je da ovlašćenom licu za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma obezbijedi pomoć i podršku u vršenju poslova iz člana 76 stav 1 ovog zakona i da ga izvještava o činjenicama koje su od značaja za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti za rad, zamjenjuje njegov zamjenik.

Način rada ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njegovog zamjenika uređuje se internim aktom obveznika.

## Stručno osposobljavanje i usavršavanje

## Član 78

Obveznik je dužan da obezbijedi redovno stručno osposobljavanje i usavršavanje u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma svih zaposlenih koji učestvuju u sprečavanju i otkrivanju pranja novca i finansiranja terorizma kod tog obveznika.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje iz stava 1 ovog člana podrazumijeva upoznavanje zaposlenih sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, internim aktima obveznika u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma, stručnom literaturom o sprečavanju i otkrivanju pranja novca i finansiranja terorizma, listama indikatora iz čl. 82 i 83 ovog zakona, kao i sa propisima kojima se uređuju međunarodne restriktivne mjere, propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti i propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

Obveznik je dužan da, do kraja prvog kvartala tekuće godine, pripremi program stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz stava 1 ovog člana, za tu godinu.

Način stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih uređuje se internim aktom obveznika.

### Pravila u vršenju poslova sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma

### Član 79

Obveznik je dužan da utvrdi i sprovodi odgovarajuća pravila u postupanju sa klijentom i obezbijedi izvještavanje, čuvanje podataka, internu kontrolu, procjenu rizika, upravljanje rizikom i komunikaciju radi sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Obveznik je dužan da utvrdi i obezbijedi sprovođenje odgovarajućih pravila kojima se obezbjeđuje adekvatna razmjena informacija između zaposlenih radi efikasnog izvršavanja obaveza propisanih ovim zakononom.

Obveznik je dužan da nalaže i kontroliše primjenu pravila iz st. 1 i 2 ovog člana u poslovnim jedinicama i društvima u većinskom vlasništvu obveznika sa sjedištem u drugim državama.

### Unutrašnja kontrola i revizija

### Član 80

Obveznik je dužan da obezbijedi redovnu unutrašnju kontrolu i reviziju sprovođenja politika, kontrola i procedura za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno vršenje poslova sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa utvrđenim rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma u analizi rizika.

Kad zakon kojim se uređuje djelatnost obveznika propisuje obavezu postojanja nezavisne interne revizije, obveznik je dužan da organizuje i nezavisnu internu reviziju u čijem djelokrugu rada je redovna procjena adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Obveznik je dužan da organizuje nezavisnu internu reviziju u čijem djelokrugu rada je redovna procjena adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma i kad procijeni da je to potrebno s obzirom na obim i prirodu djelatnosti.

Unutrašnja kontrola i revizija iz st. 1, 2 i 3 ovog člana sprovodi se na način da se spriječe, otkriju i isprave greške učinjene tokom primjene propisa iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i da se unaprijede politike, kontrole i procedure kod obveznika za otkrivanje transakcija i lica u vezi sa pranjem novca i finansiranjem terorizma.

Način sprovođenja unutrašnje kontrole i revizije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana uređuje se internim aktom obveznika.

## IV. LISTE INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH KLIJENATA I TRANSAKCIJA

### Obaveza korišćenja listi indikatora

### Član 81

Prilikom utvrđivanja razloga za sumnju da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma i drugih okolnosti u vezi te sumnje, obveznik je dužan da koristi liste indikatora iz čl. 82 i 83 ovog zakona i uzima u obzir i druge okolnosti za postojanje razloga za sumnju u pranje novca i finansiranje terorizma.

### Lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija

### Član 82

Listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija utvrđuje Ministarstvo.

Stručne osnove za izradu liste indikatora iz stava 1 ovog člana priprema finansijsko-obavještajna jedinica, u saradnji sa nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

### Sopstvena lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija

### Član 83

Obveznik je dužan da izradi sopstvenu listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija, uzimajući u obzir složenost i veličinu transakcija koje se izvršavaju kod tog obveznika, neouobičajeni način izvršavanja, vrijednost ili povezanost transakcija koje nemaju ekonomsku ili zakonitu namjenu, odnosno nijesu usaglašene ili su u nesrazmjeri sa uobičajenim ili očekivanim poslovnim aktivnostima klijenta, kao i druge okolnosti u vezi sa statusom i drugim karakteristikama klijenta tog obveznika.

Lista indikatora iz stava 1 ovog člana mora se nalaziti u dokumentaciji obveznika.

## V. POSLOVI, OVLAŠĆENJA, NAČIN RADA I INFORMACIONI SISTEM FINANSIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

### Nezavisnost i samostalnost u vršenju poslova i primjeni ovlašćenja

### Član 84

Finansijsko-obavještajna jedinica je centralna nacionalna jedinica nadležna za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa zakonom.

Finansijsko-obavještajna jedinica je operativno nezavisna i samostalna u primjeni ovlašćenja propisanih zakonom i samostalna u donošenju odluka u odnosu na prijem, prikupljanje, čuvanje, analiziranje i dostavljanje podataka, obavještenja, informacija i dokumentacije i dostavljanju rezultata strateških analiza i operativnih analiza o sumnjivim transakcijama nadležnim organima, stranim finansijsko-obavještajnim jedinicama i međunarodnim organizacijama.

Poslove, odnosno ovlašćenja iz stava 2 ovog člana vrše, odnosno primjenjuju rukovodilac i službenici finansijsko-obavještajne jedinice.

Finansijsko-obavještajna jedinica najmanje jednom godišnje podnosi Vladi izvještaj o svom radu i stanju u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

### Rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice

### Član 85

Za rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice postavlja se lice u zvanju pomoćnika direktora Policije i koje ispunjava uslove za pomoćnika direktora Policije, u skladu sa zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi.

Rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice ne može biti istovremeno i rukovodilac druge organizacione jedinice u Policiji.

Rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice, na osnovu javnog konkursa, postavlja Vlada, na predlog ministra unutrašnjih poslova.

Predlog za postavljenje rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice Vlada dostavlja nadležnom odboru Skupštine Crne Gore, radi davanja mišljenja.

### Zasnivanje radnog odnosa i uslovi za zapošljavanje

### Član 86

Rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice učestvuje u postupku izbora kandidata za zasnivanje radnog odnosa u finansijsko-obavještajnoj jedinici, koji se sprovodi u skladu sa propisima o državnim službenicima i namještenicima i zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi.

Službenici u finansijsko-obavještajnoj jedinici moraju da ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi i aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva.

Policijski službenik, odnosno službenik Ministarstva može se rasporediti na radno mjesto u finansijsko-obavještajnoj jedinici samo uz prethodnu saglasnost rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice.

Odluku o zasnivanju radnog odnosa službenika u finansijsko-obavještajnoj jedinici donosi ministar unutrašnjih poslova, na predlog rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice.

Službenik finansijsko-obavještajne jedinice ne može se rasporediti na drugo radno mjesto ili druge poslove u Policiji ili Ministarstvu bez saglasnosti rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice.

### Raspolaganje budžetom finansijsko-obavještajne jedinice

### Član 87

Sredstvima koja su Ministarstvu budžetom opredijeljena za rad finansijsko-obavještajne jedinice samostalno raspolaže rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje i izvršenje budžeta i fiskalna odgovornost.

Sredstvima koja su finansijsko-obavještajnoj jedinici donacijama ili na drugi način opredijeljena za rad samostalno raspolaže rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice.

Rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice u okviru sredstava iz stava 1 ovog člana, samostalno donosi odluke o sprovođenju postupka javnih nabavki i jednostavnih nabavki kao ovlašćeno lice naručioca u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke.

## Materijalno-tehnička sredstva finansijsko-obavještajne jedinice

### Član 88

Informacioni sistem, sredstva veze, vozila i drugu opremu za rad finansijsko-obavještajne jedinice mogu upotrebljavati samo službenici finansijsko-obavještajne jedinice.

Informacioni sistem, sredstva veze, vozila i druga oprema iz stava 1 ovog člana ne mogu se dati na upotrebu drugoj organizacionoj jedinici Ministarstva, odnosno Policije, bez pisane saglasnosti rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice.

Način raspolaganja i upotrebe informacionog sistema, sredstava veze, vozila i druge opreme iz stava 1 ovog člana, kao i prostora koji koristi finansijsko-obavještajna jedinica uređuje rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice internim aktom.

Akt iz stava 3 ovog člana označava se odgovarajućim stepenom tajnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

## Poslovi, odnosno ovlašćenja finansijsko-obavještajne jedinice

### Član 89

Finansijsko-obavještajna jedinica ovlašćena je da:

1) prikuplja, obrađuje i analizira podatke o fizičkim i pravnim licima, njihovoj imovini, sumnjivim, gotovinskim i drugim transakcijama, sumnjivim i drugim poslovnim aktivnostima, bankovnim računima i sefovima, izrađuje i prosljeđuje finansijske analize i druge informacije u skladu sa ovim zakonom;
2) prima od obveznika, nadležnih organa iz člana 96 stav 1 ovog zakona, nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, drugih pravnih i fizičkih lica, stranih finansijsko-obavještajnih jedinica i organa drugih država ili međunarodnih organizacija koji su nadležni za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma ili organa druge države nadležnog za oduzimanje imovine, kao i informacije i podatke o licima i imovini za koje postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da se radi o pranju novca i sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima i finansiranju terorizma ili da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti, koje može obrađivati i koristiti u svrhu određenu ovim zakonom;
3) naredi obvezniku da privremeno obustavi izvršenje transakcije i vrši praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu;
4) daje inicijative za izmjene i dopune propisa koji se odnose na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
5) zaključuje sporazume o saradnji ili uspostavlja samostalnu saradnju u razmjeni informacija sa nadležnim organima iz člana 96 stav 1 ovog zakona i nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona i stranim finansijsko-obavještajnim jedinicama, nadležnim organima u drugim državama i međunarodnim organizacijama;
6) upravlja informacionim sistemom finansijsko-obavještajne jedinice;
7) učestvuje u stručnom osposobljavanju i usavršavanju ovlašćenih lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika i njihovih zamjenika;
8) daje preporuke, odnosno smjernice za jedinstveno sprovođenje ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona;
9) predlaže Vijeću za nacionalnu bezbjednost uključivanje pravnih i fizičkih lica na nacionalnu listu označenih lica u skladu sa zakonom kojim se uređuju međunarodne restriktivne mjere;
10) najmanje jednom godišnje objavljuje izvještaj koji obuhvata statističke podatke, trendove i tipologije iz oblasti pranja novca i finansiranja terorizma, a naročito podatke koji se odnose na broj sumnjivih transakcija dostavljenih finansijsko-obavještajnoj jedinici, broj istraživanih slučajeva, broj krivično gonjenih lica, broj lica koja su osuđena za krivično djelo pranja novca ili finansiranja terorizma, podatke o imovini koja je zamrznuta ili oduzeta kao i podatke o ograničenom, odnosno onemogućenom pristupu podacima iz člana 47 stav 5 ovog zakona i na drugi primjeren način obavještava javnost o pojavnim oblicima pranja novca i finansiranja terorizma;
11) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom.

Bliži način vršenja poslova i primjene ovlašćenja iz stava 1 ovog člana uređuje internim aktom rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice.

Akt iz stava 2 ovog člana označava se odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

## Zahtjev obvezniku za dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije

## Član 90

Ako finansijsko-obavještajna jedinica procijeni da postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da novčana sredstva ili druga imovina određenog klijenta potiču iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili da su povezana sa finansiranjem terorizma, može zahtijevati od obveznika da dostavi podatke, informacije i dokumentaciju:

1) iz člana 117 st. 1 do 11 ovog zakona;

2) o stanju novčanih sredstava i druge imovine tog klijenta kod obveznika;

3) o prometu sredstava i imovine tog klijenta kod obveznika;

4) o poslovnim odnosima uspostavljenim sa tim klijentom;

5) koje je pribavio u skladu sa ovim zakonom, dokumentaciju i podatke u vezi sa vršenjem poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i druge potrebne podatke radi praćenja izvršavanja obaveza utvrđenih ovim zakonom.

U zahtjevu iz stava 1 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da navede pravni osnov za prikupljanje podataka, podatke koje treba dostaviti, cilj prikupljanja i rok za njihovo dostavljanje.

Finansijsko-obavještajna jedinica može zahtijevati dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije iz stava 1 ovog člana i za lica za koja je moguće zaključiti da su sarađivala, odnosno učestvovala u transakcijama ili poslovima lica za koja postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da sredstva ili imovina koja posjeduju, kojima raspolažu ili upravljaju potiču iz kriminalne djelatnosti ili od pranja novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili da su povezana sa finansiranjem terorizma.

Obveznik je dužan da na zahtjev iz st. 1 i 3 ovog člana dostavi tačne i potpune podatke, informacije i dokumentaciju kojima raspolaže, bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet radnih dana od dana prijema zahtjeva.

Ako je zahtjev iz st. 1 i 3 ovog člana označen oznakom "HITNO", obveznik je dužan da finansijsko-obavještajnoj jedinici podatke, informacije i dokumentaciju dostavi, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa od prijema tog zahtjeva.

Finansijsko-obavještajna jedinica može, zbog obimnosti podataka, informacija i dokumentacije ili iz drugih opravdanih razloga, na obrazloženi zahtjev obveznika, produžiti rok iz stava 5 ovog člana ali ne duže od pet radnih dana ili izvršiti provjeru podataka, informacija i dokumentacije kod obveznika.

Obveznici su dužni da podatke, informacije i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana dostavljaju finansijsko-obavještajnoj jedinici na način propisan aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona.

Dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije iz stava 1 ovog člana finansijsko-obavještajnoj jedinici vrši se bez naknade.

## Zahtjev za dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije licima koja nijesu obveznici

## Član 91

Izuzetno, ako finansijsko-obavještajna jedinica procijeni da postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da novčana sredstva ili druga imovina potiču iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili da su povezana sa finansiranjem terorizma, može zahtijevati od subjekata iz člana 43 stav 3 ovog zakona, kao i fizičkih lica koja nijesu obveznici u smislu ovog zakona, da stave na uvid ili dostave podatke, informacije i dokumentaciju kojom raspolažu ili daju obavještenja, radi sprečavanja i otkrivanja pranja novca, sa njim povezanih predikatnih krivičnih djela ili finansiranja terorizma, a naročito podatke:

1) o imovini ili zakonitim prihodima, kao i o odnosu između prihoda i imovine;

2) o imovini koja je prenesena na treća lica ili je prešla na pravnog sljedbenika, kao i o načinu sticanja i prenošenja imovine;

3) o korisniku adrese internet protokola (IP adresa);

4) druge podatke koji su od značaja za pronalaženje i utvrđivanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću ili za utvrđivanje postojanja osnova sumnje da je izvršeno krivično djelo pranja novca ili finansiranja terorizma.

Subjekti i fizička lica iz stava 1 ovog člana podatke, informacije i dokumentaciju dostavljaju finansijsko-obavještajnoj jedinici na način propisan aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona.

Dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije iz stava 1 ovog člana finansijsko-obavještajnoj jedinici vrši se bez naknade.

### Zahtjev državnom organu, nadležnom organu, nadzornom organu ili nosiocu javnih ovlašćenja za dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije

### Član 92

Nadležni organi iz člana 96 stav 1 ovog zakona, drugi državni organi, nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona i nosioci javnih ovlašćenja dužni su da finansijsko-obavještajnoj jedinici omoguće neposredan elektronski pristup svim podacima, informacijama i dokumentaciji koju vode u elektronskoj formi.

Ako podatke, informacije i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana nije moguće pribaviti na način iz stava 1 ovog člana, organi iz stava 1 ovog člana i nosioci javnih ovlašćenja dužni su da, na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice dostave te podatke, informacije i dokumentaciju, bez odlaganja, na način propisan aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona.

Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da u zahtjevu iz stava 2 ovog člana navede pravni osnov, podatke koje treba dostaviti, cilj prikupljanja i rok za njihovo dostavljanje.

### Naredba o privremenom obustavljanju izvršenja transakcije i privremenoj zabrani pristupa sefu

### Član 93

Finansijsko-obavještajna jedinica može naredbom zahtijevati od obveznika da obustavi izvršenje transakcije, kao i da zabrani pristup sefu, najduže 72 časa, ako procijeni da postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da novčana sredstva ili druga imovina potiču iz kriminalne djelatnosti ili od pranja novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili su namijenjena za finansiranje terorizma.

O naredbi iz stava 1 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa, obavještava nadležne organe radi preduzimanja mjera iz njihove nadležnosti.

Ako postupa po obavještenju iz člana 66 stav 6 ovog zakona, finansijsko-obavještajna jedinica naredbu iz stava 1 ovog člana donosi u roku od 24 časa od prijema tog obavještenja.

U slučaju da posljednji dan roka iz stava 1 ovog člana pada u neradne dane, taj rok se naredbom može produžiti za još 48 časova, s tim da ukupan period trajanja obustave izvršenja transakcije ili zabrane pristupa sefu ne može biti duži od sedam dana.

Obveznik je dužan da, bez odlaganja, preduzme mjere u skladu sa st. 1 i 4 ovog člana.

Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da obvezniku naredbu iz st. 1 i 4 ovog člana dostavi u elektronskom ili pisanom obliku.

Izuzetno od stava 6 ovog člana, naredba iz st. 1 i 4 ovog člana se iz razloga hitnosti, odnosno drugih okolnosti u vezi izvršenja transakcija, može izdati i usmeno, s tim da se dostavi u elektronskom ili pisanom obliku, najkasnije u roku od 24 časa od izdavanja usmene naredbe.

O prijemu usmene naredbe iz st. 1 i 4 ovog člana ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika sačinjava zabilješku.

Nadležni organi, nakon primljenog obavještenja iz stava 2 ovog člana, postupaju u skladu sa svojim ovlašćenjima, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 72 časa od privremenog obustavljanja izvršenja transakcije ili privremene zabrane pristupa sefu, o čemu su dužni da obavijeste finansijsko-obavještajnu jedinicu u elektronskoj ili pisanoj formi, bez odlaganja.

### Prestanak mjere privremenog obustavljanja izvršenja transakcije i privremene zabrane pristupa sefu

### Član 94

Ako finansijsko-obavještajna jedinica nakon 72 časa od obustavljanja izvršenja transakcije ili zabrane pristupa sefu ne obavijesti obveznika o daljem postupanju, obveznik može istekom tog roka izvršiti transakciju ili dozvoliti pristup sefu.

### Zahtjev za praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu

### Član 95

Finansijsko-obavještajna jedinica može od obveznika, u elektronskoj ili pisanoj formi, zahtijevati da kontinuirano prati finansijsko poslovanje klijenta ili drugog lica za koje se može zaključiti da je sa njim sarađivalo, odnosno učestvovalo u transakcijama ili poslovima, ako postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da se radi o novčanim sredstvima ili drugoj imovini koja potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili da su namijenjena za finansiranje terorizma i odrediti rok u kojem je obveznik dužan da obavještava finansijsko-obavještajnu jedinicu o svim transakcijama i dostavlja tražene podatke.

Obveznik je dužan da kontinuirano praćenje sprovede konspirativno i bez obavještavanja klijenta o istom.

Podatke iz stava 1 ovog člana obveznik je dužan da dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici prije izvršenja transakcije ili zaključenja posla, za transakcije preko 1.000 eura za fizičko lice odnosno preko 3.000 eura za pravno lice, i u obavještenju navede procjenu roka u kojem transakcija ili posao treba da se izvrši.

Ako obveznik zbog prirode transakcije, odnosno posla ili drugih opravdanih razloga ne može da postupi u skladu sa stavom 3 ovog člana, dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke iz stava 1 ovog člana, bez odlaganja, a najkasnije sljedećeg radnog dana od dana izvršenja transakcije ili zaključenja posla.

Prilikom dostavljanja podataka u skladu sa stavom 4 ovog člana obveznik je dužan da detaljno obrazloži razloge zbog kojih nije postupio u skladu sa stavom 3 ovog člana.

Kontinuirano praćenje iz stava 1 ovog člana može trajati najduže tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

Ako je to potrebno, rok iz stava 6 ovog člana može se produžiti najduže do šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

### Prikupljanje podataka, informacija i dokumentacije na osnovu zahtjeva ili informacije

### Član 96

Finansijsko-obavještajna jedinica može, na obrazloženi zahtjev ili na osnovu informacije druge organizacione jedinice Ministarstva, odnosno Policije, organa uprave nadležnog za naplatu poreza, organa uprave nadležnog za poslove carina, Agencije za nacionalnu bezbjednost, Agencije za sprječavanje korupcije, državnog tužilaštva ili suda, sprovesti postupak prikupljanja i analizu podataka, informacija i dokumentacije, ako u vezi sa određenim licem, transakcijom ili imovinom postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima, finansiranju terorizma ili da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili ako su zatražene finansijske informacije ili finansijske analize potrebne u pojedinačnom slučaju, a obrazloženi zahtjev je zasnovan na razlozima koji se odnose na sprečavanje ili otkrivanje teškog krivičnog djela, vršenje izviđaja, sprovođenje istrage ili krivično gonjenje učinioca tog krivičnog djela.

Odluku o postupanju po zahtjevu ili informaciji iz stava 1 ovog člana donosi rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice.

Finansijsko-obavještajna jedinica po zahtjevu ili informaciji iz stava 1 ovog člana može da dostavi odgovor koji sadrži informacije o bankovnim računima, sefovima, finansijske informacije, finansijske analize i/ili rezultate operativnih analiza dobijenih na osnovu podataka, informacija i dokumentacije prikupljene u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Ako postoje objektivni razlozi za pretpostavku da bi dostavljanje odgovora iz stava 3 ovog člana imalo negativan učinak na tok ili ishod istrage ili analize koje sprovodi finansijsko-obavještajna jedinica ili ako otkrivanje informacija očigledno ne bi bilo srazmjerno interesima fizičkog ili pravnog lica ili ne bi bilo bitno s obzirom na svrhe u koje je zatraženo, finansijsko-obavještajna jedinica može odbiti dostavljanje odgovora na zahtjev iz stava 1 ovog člana.

Odbijanje dostavljanja odgovora na zahtjev iz stava 1 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da obrazloži.

Nadležni organi iz stava 1 ovog člana u slučaju dobijanja odgovora iz stava 3 ovog člana dužni su da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostave povratne informacije o upotrebi dostavljenih informacija, kao i da dostave rezultate istraga ili nadzora koje su sproveli na osnovu tih informacija.

Organi iz stava 1 ovog člana dužni su da podatke, informacije i dokumentaciju iz odgovora iz stava 3 ovog člana koriste isključivo za namjenu navedenu u zahtjevu, a za njihovo korišćenje u drugu svrhu potrebna je prethodna saglasnost finansijsko-obavještajne jedinice.

### Dostavljanje obavještenja nadležnim organima kad se utvrdi postojanje osnova sumnje da je izvršeno krivično djelo pranja novca ili finansiranja terorizma ili da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti

## Član 97

Ako finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu podataka, informacija i dokumentacije koje pribavi u skladu sa zakonom, procijeni da u vezi sa nekim licem, transakcijom, novčanim sredstvima ili drugom imovinom postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo pranja novca ili finansiranja terorizma ili da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti, dužna je da o tome obavijesti nadležni organ, u pisanoj formi i dostavi neophodne podatake, informacije i dokumentaciju.

Ako je finansijsko-obavještajna jedinica postupala po obavještenju iz člana 66 st. 6, 10 i 11 ovog zakona, u obavještenju iz stava 1 ovog člana ne smije navoditi podatke da je to obavještenje dostavio obveznik, niti navoditi podatke o zaposlenom kod obveznika koji je dostavio to obavještenje, niti dostaviti to obavještenje, osim ako postoje osnovi sumnje da je taj zaposleni kod obveznika izvršio krivično djelo pranja novca ili finansiranja terorizma ili ako su ti podaci neophodni za utvrđivanje činjenica u krivičnom postupku, čije je dostavljanje, u pisanom obliku, tražio nadležni sud.

Nadležni organ iz stava 1 ovog člana dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi povratne informacije o upotrebi dostavljenih podataka, informacija i dokumentacije iz stava 1 ovog člana, kao i da dostavi rezultate istraga, odnosno nadzora koje je sproveo na osnovu tih podataka, informacija i dokumentacije.

### Dostavljanje obavještenja nadležnim organima kad se utvrdi postojanje osnova sumnje da je izvršeno drugo krivično djelo

## Član 98

Ako finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu podataka, informacija i dokumentacije pribavljenih u skladu sa ovim zakonom, procijeni da u vezi sa nekim licem, transakcijom, novčanim sredstvima ili drugom imovinom postoje osnovi sumnje da je izvršeno drugo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, dužna je da o tome, u pisanoj formi, sa neophodnim podacima, informacijama i dokumentacijom koja potvrđuje te osnove sumnje, obavijesti nadležni organ radi preduzimanja mjera iz njegove nadležnosti.

Ako je finansijsko-obavještajna jedinica postupala po obavještenju iz člana 66 st. 6, 10 i 11 ovog zakona, u obavještenju iz stava 1 ovog člana ne smije navoditi podatke da je to obavještenje dostavio obveznik, niti navoditi podatke o zaposlenom kod obveznika koji je dostavio to obavještenje, niti dostaviti to obavještenje, osim ako postoje osnovi sumnje da je taj zaposleni kod obveznika izvršio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili ako su ti podaci neophodni za utvrđivanje činjenica u krivičnom postupku čije je dostavljanje, u pisanom obliku, tražio nadležni sud.

Nadležni organ iz stava 1 ovog člana dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi povratne informacije o upotrebi dostavljenih podataka, informacija i dokumentacije iz stava 1 ovog člana, kao i da dostavi rezultate istraga ili nadzora koje je sproveo na osnovu tih podataka, informacija i dokumentacije.

### Analiza efikasnosti i djelotvornosti sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma

## Član 99

Finansijsko-obavještajna jedinica, najmanje jednom godišnje, vrši analizu efikasnosti i djelotvornosti sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Analiza efikasnosti i djelotvornosti sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma vrši se na osnovu sveobuhvatnog izvještaja koji finansijsko-obavještajna jedinica sačinjava na osnovu:

- podataka iz čl. 115 i 120 ovog zakona;
- podataka o veličini obveznika iz člana 4 stav 2 ovog zakona, uključujući i broj fizičkih i pravnih lica, kao i njihov ekonomski značaj;
- podataka o finansijskim sredstvima i kadrovskim kapacitetima koji su dodijeljeni za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma finansijsko-obavještajnoj jedinici, nadležnim organima iz člana 96 stav 1 ovog zakona i nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

Analiza iz stava 1 ovog člana naročito obuhvata analizu:

- rizika od pranja novca i finansiranja terorizma na nacionalnom nivou;
- efikasnosti i efektivnosti koordiniranog djelovanja finansijsko-obavještajne jedinice, nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, drugih nadležnih organa i obveznika u sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
- kvaliteta finansijsko-obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije dobijenih putem međunarodne

saradnje i njihove adekvatnosti za efikasno djelovanje u odnosu na učinioce krivičnih dijela i njihovu imovinu;

- efikasnosti i efektivnosti rada nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona u vršenju adekvatnog nadzora, praćenju i uređivanju rada obveznika, u cilju postizanja usklađenosti sa zahtjevima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma srazmjerno identifikovanim rizicima;
- adekvatnosti primjene mjera iz čl. 17 i 52 ovog zakona i prijave sumnjivih transakcija obveznika srazmjerno identifikovanim rizicima;
- postignutih rezultata u sprečavanju zloupotreba pravnih lica za svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma i dostupnosti informacija o njihovom stvarnom vlasniku nadležnim organima;
- efikasnosti i efektivnosti u korišćenju finansijsko-obavještajnih podataka i drugih podataka za sprovođenje istraga o pranju novca i finansiranju terorizma od strane nadležnih organa;
- djelotvornosti istraga za krivična djela pranja novca, sa njim povezanih krivičnih djela i finansiranja terorizma, gonjenja učinilaca tih krivičnih djela i izrečenih sankcija za ta krivična djela;
- imovine, prihoda i sredstava koja su privremeno, odnosno trajno oduzeta;
- terorista, terorističkih organizacija i lica koja finansiraju terorizam koja su spriječena u prikupljanju, prenosu i korišćenju novčanih sredstava, kao i o zloupotrebi nevladinog sektora u ove svrhe;
- fizičkih i pravnih lica uključenih u širenje oružja za masovno uništenje i postignutih rezultata u sprečavaju prikupljanja, prenošenja i korišćenja novčanih sredstava, u skladu sa relevantnim rezolucijama Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija.

O rezultatima analize iz stava 1 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica sačinjava izvještaj koji dostavlja koordinacionom tijelu iz člana 8 ovog zakona.

## Statistički podaci o pristupu i razmjeni informacija

## Član 99a

Finansijsko-obavještajna jedinica jednom godišnje prikuplja i objedinjava statističke podatke o pristupu podacima iz registara računa i sefova i razmjeni informacija radi sprečavanja ili otkrivanja teških krivičnih djela, vršenja izviđaja, sprovođenja istrage ili krivičnog gonjenja učinilaca tih krivičnih djela.

Statistički podaci iz stava 1 ovog člana obuhvataju:

1) broj pretraga registara računa i sefova koje je izvršila organizaciona jedinica policije nadležna za poslove Nacionalne kancelarije za povraćaj imovine Crne Gore;
2) broj zahtjeva koje je uputio svaki nadležni organ u skladu sa članom 96 ovog zakona i podatke o postupanju po tim zahtjevima;
3) broj predmeta u kojima su korišćene finansijske informacije ili finansijske analize pribavljene u skladu sa ovim zakonom, kao i broj lica krivično gonjenih i osuđenih za teška krivična djela u tim predmetima;
4) prosječno vrijeme potrebno za dostavljanje odgovora na zahtjev;
5) podatke o kadrovskim i informaciono-tehnološkim resursima namijenjenim postupanju po domaćim i prekograničnim zahtjevima, ako su ti podaci dostupni.

Centralna banka Crne Gore, nadležni organi iz člana 96 stav 1 ovog zakona i organizaciona jedinica policije nadležna za poslove Nacionalne kancelarije za povraćaj imovine Crne Gore dužni su da prikupe podatke iz svoje nadležnosti i da ih, najkasnije do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu, dostave finansijsko-obavještajnoj jedinici.

Finansijsko-obavještajna jedinica statističke podatke iz stava 2 ovog člana objavljuje u izvještaju iz člana 89 stav 1 tačka 10 ovog zakona i jednom godišnje dostavlja Evropskoj komisiji.

Bliži način prikupljanja, objedinjavanja i dostavljanja podataka iz st. 1 do 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## Informacioni sistem finansijsko-obavještajne jedinice

## Član 100

Finansijsko-obavještajna jedinica u vršenju poslova iz svoje nadležnosti, prilikom prijema, razmjene, obrade, dostavljanja i objavljivanja podataka, podnesaka, akata i drugih dokumenata i drugih vidova komunikacije sa obveznicima, nadležnim organima, nadzornim organima i nadležnim organima drugih država, kao i u međusobnoj komunikaciji službenika iz stava 3 ovog člana, koristi informacioni sistem finansijsko-obavještajne jedinice, koji predstavlja integrisani skup informaciono-komunikacionih tehnologija neophodnih za sakupljanje, snimanje,

čuvanje, obradu i prenošenje podataka, informacija i dokumentacije u elektronskom obliku (u daljem tekstu: IS FOJ).

IS FOJ uspostavlja i njime upravlja finansijsko-obavještajna jedinica.

Pristup podacima, informacijama i dokumentima iz stava 1 ovog člana imaju samo službenici finansijsko-obavještajne jedinice ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

### Djelovi informacionog sistema finansijsko-obavještajne jedinice

### Član 101

IS FOJ čine:

- objekat, odnosno prostor koji ispunjava uslove za smještaj i funkcionisanje računarske i komunikacione opreme, u skladu sa međunarodnim standardima (data centar);
- objekat, odnosno prostor u kojem se postavljaju rezervni računarski sistemi i prateća oprema u cilju obezbjeđenja kontinuiteta rada i eliminisanja mogućnosti gubitka podataka u slučaju incidentnih situacija, koji ispunjava uslove za smještaj i funkcionisanje računarske i komunikacione opreme, u skladu sa međunarodnim standardima (disaster recovery centar);
- informaciono-komunikaciona infrastruktura koju čini skup informaciono-komunikacionih tehnologija potrebnih za rad IS FOJ;
- infrastrukturni sistemi koji se sastoje od sistemski implementiranih računarskih programa;
- aplikativni sistemi koji se sastoje od namjenski razvijenih računarskih programa za poslovne funkcije;
- internet sistemi koji se sastoje od namjenski razvijenih računarskih programa za pružanje usluga na internetu.

Djelovi IS FOJ iz stava 1 ovog člana funkcionalno su povezani i čine jedinstvenu cjelinu.

### Upravljanje i pristup IS FOJ

### Član 102

Finansijsko-obavještajna jedinica upravlja IS FOJ u skladu sa međunarodnim standardima iz oblasti upravljanja projektima, procesima, informacionom bezbjednošću, operativnim rizicima, kontinuitetom poslovanja i drugim vidovima upravljanja.

Finansijsko-obavještajna jedinica razvija i unapređuje IS FOJ u skladu sa međunarodnim standardima iz oblasti razvoja i unapređenja informacionih sistema.

Pristup IS FOJ imaju samo službenici finansijsko-obavještajne jedinice ovlašćeni za upravljanje IS FOJ.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, pristup IS FOJ imaju i stručna lica koja su angažovana na poslovima održavanja i unapređenja IS FOJ, pri čemu nemaju pristup podacima, informacijama i dokumentima u IS FOJ.

Stručna lica iz stava 4 ovog člana ne smiju boraviti u prostorijama, odnosno pristupati IS FOJ bez prisustva službenika iz stava 3 ovog člana.

Način upravljanja i angažovanja stručnih lica iz stava 4 ovog člana na poslovima održavanja i unapređenja IS FOJ i druga pitanja od značaja za funkcionisanje IS FOJ uređuje internim aktom rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice.

Akt iz stava 6 ovog člana označava se odgovarajućim stepenom tajnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

### Revizija IS FOJ

### Član 103

Finansijsko-obavještajna jedinica dužna je da najmanje jednom u dvije godine vrši reviziju IS FOJ.

Revizija iz stava 1 ovog člana podrazumijeva provjeru:

- funkcionalnosti svih djelova IS FOJ;
- pouzdanosti IS FOJ;
- bezbjednosti IS FOJ;
- efikasnosti i efektivnosti upotrebe IS FOJ;
- usklađenosti upotrebe IS FOJ sa važećim propisima i međunarodnim standardima.

Rezultat revizije iz stava 1 ovog člana dostavlja se rukovodiocu finansijsko-obavještajne jedinice, koji na osnovu njega donosi plan postupanja za unapređenje i otklanjanje nedostataka u IS FOJ.

Akt iz stava 3 ovog člana označava se odgovarajućim stepenom tajnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

### Elektronska komunikacija finansijsko-obavještajne jedinice i drugih subjekata

### Član 104

Finansijsko-obavještajna jedinica dužna je da u elektronskoj komunikaciji sa obveznicima, nadležnim organima iz člana 96 stav 1 ovog zakona, nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona i nadležnim organima drugih država koristi jedinstvenu službenu adresu za elektronsku komunikaciju finansijsko-obavještajne jedinice, koju je dužna da objavi na internet stranici finansijsko-obavještajne jedinice.

Službenik u finansijsko-obavještajnoj jedinici dužan je da u službenoj elektronskoj komunikaciji koristi jedinstvenu službenu adresu za elektronsku komunikaciju tog službenika.

Finansijsko-obavještajna jedinica dodjeljuje jedinstvenu službenu adresu za elektronsku komunikaciju za svoje potrebe i potrebe njenih službenika.

Za potrebe finansijsko-obavještajne jedinice otvara se poddomen ispod domena organa državne uprave (foj. gov.me).

Način otvaranja, izmjene i ukidanja jedinstvene službene adrese za elektronsku komunikaciju finansijsko-obavještajne jedinice i njenih službenika uređuje internim aktom rukovodilac finansijsko-obavještajne jedinice.

### Mehanizam za dostavljanje informacija

### Član 104a

Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da na svojoj internet stranici uspostavi mehanizam za dostavljanje informacija o povredama odredaba ovog zakona i prijavi sumnjivih transakcija, na način da je identitet lica koje pruža informaciju poznat samo finansijsko-obavještajnoj jedinici.

Finansijsko-obavještajna jedinica neće otkriti identitet lica iz stava 1 ovog člana.

Bliži način funkcionisanja i realizacije mehanizma iz stava 1 ovog člana uređuje se internim aktom rukovodioca finansijsko-obavještajne jedinice, koji se označava odgovarajućim stepenom tajnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

## VI. MEĐUNARODNA SARADNJA

### Uspostavljanje međunarodne saradnje

### Član 105

U cilju uspostavljanja, ostvarivanja i unapređenja međunarodne saradnje, finansijsko-obavještajna jedinica može da zaključuje sporazume sa ovlašćenim organima drugih država i međunarodnim organizacijama o razmjeni finansijsko-obavještajnih podataka, informacija o bankovnim računima i sefovima, finansijskih informacija, finansijskih analiza, drugih informacija i dokumentacije, koje se mogu koristiti samo u svrhu i za namjene predviđene ovim zakonom, kao i o drugim pitanjima od značaja za oblast sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Različite definicije predikatnog krivičnog djela ne predstavljaju smetnju za saradnju, razmjenu i korišćenje obavještajnih informacija između finansijsko-obavještajne jedinice i strane finansijsko-obavještajne jedinice.

### Zahtjev nadležnom organu druge države za dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije

### Član 106

Finansijsko-obavještajna jedinica može da traži od organa druge države koji u toj državi vrši poslove koji se odnose na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i druga pitanja od značaja za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma (u daljem tekstu: strana finansijsko-obavještajna jedinica) da dostavi informacije o bankovnim računima i sefovima, finansijske informacije, finansijske analize i druge podatke, informacije i dokumentaciju o licima, transakcijama i imovini koji su od značaja za sprečavanje i otkrivanje pranja novca, sa njim povezanih predikatnih krivičnih djela, kriminalne djelatnosti ili finansiranja terorizma.

Finansijsko-obavještajna jedinica može da traži od drugog organa druge države ili međunarodne organizacije koji su nadležni za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma ili organa druge države nadležnog za oduzimanje imovine da dostave podatke, informacije i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana.

Finansijsko-obavještajna jedinica može, na zahtjev nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, da traži od nadzornog organa druge države podatke, informacije i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana.

Zahtjev iz st. 2 i 3 ovog člana dostavlja se posredstvom strane finansijsko-obavještajne jedinice.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, ako postoje razlozi hitnosti, zahtjev iz stava 2 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica može dostaviti drugom organu druge države ili međunarodnoj organizaciji koji su nadležni za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno organu druge države nadležnom za oduzimanje imovine.

U slučaju iz st. 1, 2 i 3 ovog člana podaci, informacije i dokumentacija mogu se razmjenjivati elektronskim putem, preko sredstava sigurnih komunikacionih sistema Svjetske asocijacije finansijsko-obavještajnih jedinica ili preko drugog sistema međunarodne komunikacije koji pruža isti ili veći nivo zaštite podataka ili na drugi odgovarajući način u skladu sa međunarodnim sporazumom.

Podatke, informacije i dokumentaciju pribavljene u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica može koristiti isključivo u svrhu za koju su pribavljeni i ne smije ih, bez prethodne saglasnosti strane finansijsko-obavještajne jedinice, drugog organa druge države ili međunarodne organizacije koji su nadležni za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno organa druge države nadležnog za oduzimanje imovine od kojih su pribavljeni, koristiti niti ih dostavljati ili davati na uvid drugom organu, pravnom ili fizičkom licu ili ih koristiti u administrativne svrhe, u svrhu istrage ili krivičnog gonjenja, niti u druge svrhe koje nijesu u skladu sa uslovima i ograničenjima koja je odredio taj organ, odnosno međunarodna organizacija.

### Dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije po zahtjevu organa druge države

### Član 107

Finansijsko-obavještajna jedinica može, po zahtjevu koji sadrži razloge za sumnju ili osnove sumnje da se radi o pranju novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma ili da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti i uz navođenje svrhe u koju se podaci traže, stranoj finansijsko-obavještajnoj jedinici blagovremeno dostaviti informacije o bankovnim računima i sefovima, finansijske informacije, finansijske analize i druge podatke, informacije i dokumentaciju o licima, transakcijama i imovini koji su od značaja za sprečavanje i otkrivanje pranja novca, sa njim povezanih predikatnih krivičnih djela, kriminalne djelatnosti ili finansiranja terorizma.

Finansijsko-obavještajna jedinica može da dostavi podatke, informacije i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana i drugim organima druge države ili međunarodnim organizacijama koji su nadležni za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, organu druge države nadležnom za oduzimanje imovine i nadzornim organima druge države, po njihovom zahtjevu.

U slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana podaci, informacije i dokumentacija mogu se razmjenjivati elektronskim putem, preko sredstava sigurnih komunikacionih sistema Svjetske asocijacije finansijsko-obavještajnih jedinica ili preko drugog sistema međunarodne komunikacije koji pruža isti ili veći nivo zaštite podataka ili na drugi odgovarajući način u skladu sa međunarodnim sporazumom.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica može na opravdani zahtjev Agencije Evropske unije za saradnju u oblasti sprovođenja zakona Evropske unije (u daljem tekstu: Europol) dostaviti informacije o bankovnim računima i sefovima, finansijske informacije i finansijske analize iz stava 1 ovog člana, preko mrežne aplikacije za bezbjednu razmjenu informacija Europola u slučajevima sprečavanja, otkrivanja i suzbijanja teških krivičnih djela koja su u nadležnosti Europola.

Finansijsko-obavještajna jedinica može odgovoriti na zahtjev strane finansijsko-obavještajne jedinice i u slučajevima kad predikatno krivično djelo ili kriminalna djelatnost nijesu poznati u vrijeme prijema zahtjeva.

O odbijanju zahtjeva iz st. 1, 2 i 4 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da u pisanoj formi obavijesti podnosioca tog zahtjeva i navede razloge odbijanja.

Strana finansijsko-obavještajna jedinica dobijene podatke, informacije i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana može dati na uvid drugom nadležnom organu ili trećem licu, samo uz prethodnu saglasnost finansijsko-obavještajne jedinice.

Finansijsko-obavještajna jedinica neće dostaviti podatke iz st. 1 i 2 ovog člana niti dati saglasnost iz stava 7 ovog člana ako:

1) bi dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije bilo nesrazmjerno legitimnim interesima fizičkog ili pravnog lica ili Crne Gore;
2) bi dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije ugrozilo ili moglo da ugrozi vršenje izviđaja ili vođenje krivičnog postupka u Crnoj Gori, odnosno na drugi način moglo da šteti interesima tog postupka;

3) dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije nije u skladu sa osnovnim principima pravnog sistema Crne Gore.

O odbijanju davanja saglasnosti iz stava 7 ovog člana finansijsko-obavještajna jedinica sačinjava obrazloženje u pisanoj formi i dostavlja ga podnosiocu zahtjeva.

Podaci, informacije i dokumentacija dostavljeni u skladu sa st. 1, 2 i 4 ovog člana mogu da se koriste isključivo u svrhu u koju su traženi i dostavljeni, u skladu sa ovim zakonom.

Finansijsko-obavještajna jedinica može da odredi uslove i ograničenja u korišćenju podataka, informacija i dokumentacije iz st. 1, 2 i 4 ovog člana.

Nadležni organi iz člana 96 stav 1 ovog zakona mogu podatke o bankovnim računima i sefovima, finansijske informacije, odnosno finansijske analize i druge podatke, informacije i dokumentaciju pribavljene od finansijsko-obavještajne jedinice razmjenjivati, na zahtjev i na pojedinačnoj osnovi, sa drugim organima druge države, samo uz prethodnu saglasnost finansijsko-obavještajne jedinice i ako su ti podaci i finansijske informacije, odnosno finansijske analize potrebne za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje pranja novca i sa njim povezanih predikatnih krivičnih djela i finansiranja terorizma.

Na zaštitu podataka i informacija koje se razmjenjuju u skladu sa st. 1, 2, 4 i 12 ovog člana primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica, u izuzetnim i hitnim slučajevima, bez odlaganja razmjenjuje sa stranom finansijsko-obavještajnom jedinicom finansijske informacije i finansijske analize koje mogu biti relevantne za obradu ili analizu informacija povezanih sa terorizmom ili organizovanim kriminalom povezanim sa terorizmom.

## Dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije organu druge države na sopstvenu inicijativu

## Član 108

Finansijsko-obavještajna jedinica može informacije o bankovnim računima i sefovima, finansijske informacije, finansijske analize i druge podatke, informacije i dokumentaciju o licima, transakcijama i imovini u odnosu na koje postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da se radi o pranju novca i sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma ili da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti, a koje je pribavila u skladu sa ovim zakonom, bez zahtjeva, na sopstvenu inicijativu, da dostavi stranoj finansijsko-obavještajnoj jedinici, drugim organima druge države ili međunarodnim organizacijama koji su nadležni za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, organu druge države nadležnom za oduzimanje imovine i nadzornim organima druge države, u svrhu sprečavanja i otkrivanja pranja novca, sa njim povezanih predikatnih krivičnih djela, kriminalne djelatnosti ili finansiranja terorizma.

Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da prijavu sumnjive transakcije iz člana 66 stav 6 ovog zakona koja se odnosi na državu članicu Evropske unije blagovremeno proslijedi finansijsko-obavještajnoj jedinici te države.

Prilikom dostavljanja podataka, informacija i dokumentacije u skladu sa stavom 1 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica može odrediti uslove i ograničenja pod kojima se mogu koristititi i dalje prosljeđivati ti podaci, informacije i dokumentacija.

## Privremeno obustavljanje izvršenja transakcije i privremena zabrana pristupa sefu na inicijativu organa druge države

## Član 109

Finansijsko-obavještajna jedinica može, u skladu sa ovim zakonom, na obrazloženu inicijativu strane finansijsko-obavještajne jedinice ili drugog organa druge države nadležnog za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, naredbom obustaviti izvršenje transakcije ili zabraniti pristup sefu, najduže 72 časa.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, finansijsko-obavještajna jedinica postupa u skladu sa članom 93 ovog zakona.

Finansijsko-obavještajna jedinica može da odbije inicijativu iz stava 1 ovog člana ako na osnovu činjenica i okolnosti navedenih u inicijativi procijeni da nijesu dati dovoljni razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da novčana sredstva ili druga imovina potiču iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca i sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma, o čemu obavještava stranu finansijsko-obavještajnu jedinicu ili drugi organ druge države nadležan za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, uz navođenje razloga za njeno odbijanje.

## Inicijativa organu druge države za privremeno obustavljanje izvršenja transakcije i privremenu zabranu pristupa sefu

## Član 110

Finansijsko-obavještajna jedinica može da, u okviru svojih poslova odnosno ovlašćenja, podnese inicijativu za privremeno obustavljanje izvršenja transakcije ili privremenu zabranu pristupa sefu stranoj finansijsko-obavještajnoj jedinici ili drugom organu druge države nadležnom za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, ako ocijeni da postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da novčana sredstva ili druga imovina potiču iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca i sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma.

# VII. OBAVEZE DRŽAVNIH I DRUGIH ORGANA I INSTITUCIJA

### Organ uprave nadležan za poslove carina

## Član 111

Organ uprave nadležan za poslove carina dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici omogući neposredan elektronski pristup podacima o:

- prenosu preko državne granice fizički prenosivih sredstava plaćanja čiji je iznos, odnosno vrijednost 10.000 eura ili više, najkasnije u roku od tri dana od dana tog prenosa;
- prenošenju preko državne granice fizički prenosivih sredstava plaćanja, čiji je iznos, odnosno vrijednost 10.000 eura ili više, koje nije bilo prijavljeno ili je bilo lažno prijavljeno, odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana tog prenosa;
- prenošenju ili pokušaju prenošenja fizički prenosivih sredstava plaćanja bez obzira na iznos, ako u vezi sa tim prenošenjem ili pokušajem prenošenja postoje razlozi za sumnju da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana tog prenošanja ili pokušaja prenošenja.

Prenos preko državne granice fizički prenosivih sredstava plaćanja vrši se od strane putnika, putem pošte, kargo pošiljki ili na drugi način.

### Privremeno zadržavanje fizički prenosivih sredstava plaćanja

## Član 111a

Organ uprave nadležan za poslove carina dužan je da u vršenju nadzora nad prenosom preko državne granice fizički prenosivih sredstava plaćanja, bez obzira na način prenosa (od strane putnika, putem pošte ili kargo pošiljki) i visinu iznosa odnosno vrijednost, privremeno zadrži fizički prenosiva sredstva plaćanja ukoliko postoje razlozi za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, organ uprave za poslove carina je dužan da od lica koje vrši prenos, zatraži i prikupi dodatne podatke o porijeklu fizički prenosivih sredstava plaćanja.

O privremenom zadržavanju fizički prenosivih sredstava plaćanja iz stava 1 ovog člana organ uprave nadležan za poslove carina izdaje potvrdu.

Organ uprave nadležan za poslove carina je dužan da o privremeno zadržanim fizički prenosivim sredstvima plaćanja iz stava 1 ovog člana, bez odlaganja obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu.

Rok zadržavanja fizički prenosivih sredstva plaćanja iz stava 1 ovog člana, određuje se u skladu sa članom 93 ovog zakona.

Bliži način privremenog zadržavanja, čuvanja i deponovanja i eventualnog povrata fizički prenosivih sredsatva plaćanja iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove finansija.

### Registri računa i sefova

## Član 112

Centralna banka Crne Gore vodi registre računa i sefova koji predstavljaju elektronsku bazu podataka o otvorenim računima fizičkih i pravnih lica i zakupljenim sefovima, kao i depozitima po viđenju i oročenim depozitima kod kreditnih institucija i filijala stranih kreditnih institucija.

Kreditne institucije i filijale stranih kreditnih institucija dužne su da Centralnoj banci Crne Gore, odmah nakon otvaranja računa, dostave podatke o imaocu računa, fizičkom licu ovlašćenom za raspolaganje sredstvima na računu i o računu, a odmah nakon zaključenja ugovora o zakupu sefa i podatke o zakupcu i zakupu sefa.

Podaci koji se vode u registrima računa i sefova za svaki račun, odnosno zakup sefa, obuhvataju najmanje:

1) za imaoca računa i fizičko lice ovlašćeno za raspolaganje sredstvima na računu - ime i prezime, odnosno naziv, uz jedinstveni matični broj fizičkog lica, matični broj pravnog lica ili drugi identifikacioni broj određen zakonom;
2) za stvarnog vlasnika imaoca računa - ime i prezime, uz jedinstveni matični broj ili drugi identifikacioni broj određen zakonom;
3) za račun - broj računa, uključujući IBAN ako je određen, naziv kreditne institucije ili filijale strane kreditne institucije kod koje se račun vodi, kao i datum otvaranja i zatvaranja računa;
4) za sef - ime i prezime, odnosno naziv zakupca, uz jedinstveni matični broj fizičkog lica, matični broj pravnog lica ili drugi identifikacioni broj određen zakonom, kao i datum početka, datum prestanka i period trajanja zakupa sefa.

Podacima o stvarnom vlasniku imaoca računa iz stava 3 tačka 2 ovog člana smatraju se podaci sadržani u Registru stvarnih vlasnika iz člana 43 ovog zakona, koji su dostupni elektronskim povezivanjem registara računa i sefova sa Registrom stvarnih vlasnika, u skladu sa članom 47 ovog zakona.

Obveznici iz stava 2 ovog člana dužni su da Centralnoj banci Crne Gore, bez odlaganja, dostave svaku promjenu podataka iz stava 3 tač. 1, 3 i 4 ovog člana, uključujući podatke o zatvaranju računa i prestanku ugovora o zakupu sefa.

Podatke o depozitima po viđenju i oročenim depozitima kreditne institucije i filijale stranih kreditnih institucija dužne su da dostave Centralnoj banci Crne Gore, najkasnije do kraja narednog dana od dana zaključivanja ugovora.

Registri računa i sefova vode se kroz Centralni registar transakcionih računa u skladu sa zakonom kojim se uređuje platni promet i u skladu sa ovim članom, pri čemu se podaci o zakupljenim sefovima mogu voditi u posebnom registru ili kao dio Centralnog registra transakcionih računa.

Centralna banka Crne Gore je odgovorna za istovjetnost podataka u registrima računa i sefova sa podacima dostavljenim od kreditnih institucija i filijala stranih kreditnih institucija.

Podaci iz registara računa i sefova nijesu javno dostupni i na njihovu obradu, zaštitu i čuvanje primjenjuju se propisi kojima se uređuje bankarska tajna i propisi kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Izuzetno od stava 9 ovog člana, podaci o broju transakcionog računa i drugi sa njima povezani podaci koji se odnose na pravna lica i preduzetnike su javno dostupni, u skladu sa zakonom kojim se uređuje platni promet.

Sadržinu registara računa i sefova, podatke koji se dostavljaju za potrebe tih registara, način dostavljanja podataka i način ostvarivanja uvida u podatke iz tih registara propisuje Centralna banka Crne Gore.

### Podaci iz registara računa i sefova dostupni finansijsko-obavještajnoj jedinici

### Član 113

Finansijsko-obavještajna jedinica ima neposredan elektronski pristup najmanje sljedećim podacima iz registara računa sefova, kao i kreditnog registra:

1) za fizička lica: ime i prezime, jedinstveni matični broj za rezidenta, vrsta, broj i država izdavanja lične isprave za nerezidenta, adresa i grad prebivališta ili boravišta;
2) za pravna lica: naziv, matični broj, sjedište (adresa, grad, država);
3) vrsta i broj računa, naziv kreditne institucije ili filijale strane kreditne institucije kod koje je račun otvoren, podatke o statusu računa (aktivan, ugašen ili blokiran), datum otvaranja i zatvaranja računa;
4) datum zaključenja i prestanka važenja ugovora o zakupu sefa, kao i period na koji je taj ugovor zaključen;
5) identifikacione podatke o licu koje nastupa u ime imaoca računa i stvarnom vlasniku imaoca računa iz člana 112 stav 3 tač. 1 i 2 ovog zakona.

Osim podataka iz stava 1 ovog člana za podatke iz kreditnog registra finansijsko-obavještajna jedinica, ima neposredan elektronski pristup podacima: iznos kredita, broj rata kredita i iznos ostatka kredita.

Podaci iz stava 1 ovog člana treba da budu dostupni finansijsko-obavještajnoj jedinici na osnovu podatka o licu ili na osnovu broja računa.

### Organizaciona jedinica policije nadležna za poslove Nacionalne kancelarije za povraćaj imovine Crne Gore i pristup podacima iz registara računa i sefova

### Član 113a

Organizaciona jedinica policije nadležna za poslove Nacionalne kancelarije za povraćaj imovine Crne Gore određena zakonom kojim se uređuje oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom aktivnošću, nadležni je organ ovlašćen da, neposredno i bez odlaganja, elektronskim putem pristupa i pretražuje podatke iz člana 112 stav

3 ovog zakona, kada je to neophodno za obavljanje njenih poslova radi sprečavanja ili otkrivanja teških krivičnih djela, vršenja izviđaja, sprovođenja istrage ili krivičnog gonjenja učinilaca tih krivičnih djela, odnosno radi pružanja podrške krivičnoj istrazi koja se odnosi na teško krivično djelo, uključujući identifikovanje, praćenje i zamrzavanje imovine povezane sa tom istragom.

Organizaciona jedinica policije nadležna za poslove Nacionalne kancelarije za povraćaj imovine Crne Gore ovlašćena je da, preko nacionalne jedinice nadležne za saradnju sa Europolom, odgovori na opravdani zahtjev Europola koji se odnosi na podatke iz člana 112 stav 3 ovog zakona, podnesen u pojedinačnom slučaju, u okviru nadležnosti Europola i radi izvršavanja njegovih zadataka.

### Uslovi za pristup i pretraživanje podataka

### Član 113b

Pristup i pretraživanje podataka iz člana 113a stav 1 ovog zakona vrše se samo u pojedinačnom slučaju, a mogu ih vršiti samo službenici organizacione jedinice policije nadležne za poslove Nacionalne kancelarije za povraćaj imovine Crne Gore koje je za vršenje tih poslova posebnim aktom odredio i ovlastio direktor Policije.

Policija obezbjeđuje da službenici iz stava 1 ovog člana imaju visok stepen integriteta, da su odgovarajuće stručno osposobljeni i obučeni i da poštuju visoke profesionalne standarde povjerljivosti i zaštite ličnih podataka.

Centralna banka Crne Gore i Policija dužne su da uspostave i primjenjuju tehničke i organizacione mjere kojima se obezbjeđuje bezbjednost podataka prilikom pristupa i pretraživanja, u skladu sa visokim tehnološkim standardima.

### Evidentiranje pristupa i pretraživanja podataka iz registara računa i sefova

### Član 113c

Centralna banka Crne Gore dužna je da obezbijedi automatsko evidentiranje svakog pristupa i pretraživanja podataka iz registara računa i sefova.

Evidencija iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) oznaku predmeta u kojem se vrši pristup ili pretraživanje;

2) datum i vrijeme pristupa ili pretraživanja;

3) vrstu podatka korišćenog za pokretanje pretraživanja;

4) jedinstvenu oznaku rezultata pretraživanja;

5) naziv organa koji je izvršio pristup ili pretraživanje;

6) jedinstvenu korisničku oznaku službenika koji je izvršio pristup ili pretraživanje i, kad je primjenjivo, službenika koji ga je naložio, kao i, kad je to moguće, jedinstvenu korisničku oznaku primaoca rezultata pristupa ili pretraživanja.

Lice odgovorno za zaštitu ličnih podataka u Centralnoj banci Crne Gore redovno provjerava evidenciju iz stava 1 ovog člana, koja se, na zahtjev, stavlja na raspolaganje organu nadležnom za nadzor nad zaštitom ličnih podataka.

Podaci iz evidencije iz stava 1 ovog člana mogu se koristiti samo radi nadzora nad zaštitom ličnih podataka, provjere dopuštenosti pristupa i zakonitosti obrade i obezbjeđivanja sigurnosti podataka.

Podaci iz evidencije iz stava 1 ovog člana štite se odgovarajućim tehničkim i organizacionim mjerama od neovlašćenog pristupa i brišu nakon pet godina od dana njihovog evidentiranja, osim ako su potrebni za postupak nadzora koji je u toku.

Centralna banka Crne Gore obezbjeđuje da zaposleni koji obavljaju poslove vođenja registara računa i sefova budu upoznati sa propisima kojima se uređuju pristup tim registrima i zaštita ličnih podataka, uključujući sprovođenje specijalizovane obuke.

### Berze i klirinško-depozitarna društva

### Član 114

Berze i klirinško-depozitarna društva dužna su da, bez odlaganja, obavijeste finansijsko-obavještajnu jedinicu ako prilikom izvršavanja poslova iz svoje djelatnosti otkriju činjenice koje upućuju na moguću povezanost sa pranjem novca i sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranjem terorizma.

Berze i klirinško-depozitarna društva dužna su da, na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice, dostave podatke, informacije ili dokumentaciju koja upućuje na moguću povezanost sa pranjem novca i sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranjem terorizma, u skladu sa zakonom.

Klirinško-depozitarno društvo dužno je da, elektronskim putem, kvartalno dostavlja finansijsko-obavještajnoj jedinici podatke o svakom zbirnom kastodi računu, kreditnoj instituciji ili drugoj finansijskoj instituciji kod koje je taj kastodi račun otvoren, kao i o broju transakcija i ukupnom prometu po tom zbirnom kastodi računu.

Na rokove dostavljanja podataka iz stava 2 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 90 st. 4, 5 i 6 ovog zakona.

Berze i klirinško-depozitarna društva finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavljaju podatke iz st. 1, 2 i 3 ovog člana na način propisan aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona.

### Državna tužilaštva, sudovi i organ državne uprave nadležan za poslove pravosuđa

### Član 115

Radi vršenja analize iz člana 99 ovog zakona, nadležna državna tužilaštva, nadležni sudovi i organ državne uprave nadležan za poslove pravosuđa dužni su da finansijsko-obavještajnoj jedinici redovno dostavljaju podatke o postupcima u vezi sa prekršajima i krivičnim djelima u vezi sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma, o njihovim izvršiocima, kao i o oduzimanju imovine stečene izvršenjem krivičnog djela ili kriminalnom djelatnošću.

Nadležna državna tužilaštva dužna su da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavljaju sljedeće podatke, i to:

1) naziv državnog tužilaštva, broj i datum podizanja optužnice;
2) ime i prezime, datum rođenja, adresu i jedinstveni matični broj optuženog fizičkog lica, a za stranca broj, državu izdavanja i datum prestanka važenja putne isprave, odnosno naziv, matični broj, sjedište (adresu) optuženog pravnog lica;
3) pravnu kvalifikaciju, mjesto, vrijeme i način izvršenja radnje krivičnog djela;
4) pravnu kvalifikaciju, mjesto, vrijeme i način izvršenja radnje predikatnog krivičnog djela.

Nadležni sudovi dužni su da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavljaju sljedeće podatke, i to:

1) naziv suda, broj i datum predmeta;
2) ime i prezime, datum rođenja, adresu i jedinstveni matični broj fizičkog lica protiv kojeg je pokrenut postupak ili koje je podnijelo zahtjev za sudsku zaštitu u okviru prekršajnog postupka po ovom zakonu, a za stranca broj, državu izdavanja i datum prestanka važenja putne isprave, odnosno naziv, matični broj, sjedište (adresu) pravnog lica protiv koga je pokrenut postupak ili koje je podnijelo zahtjev za sudsku zaštitu u okviru prekršajnog postupka po ovom zakonu;
3) fazu postupka i konačnu odluku;
4) pravnu kvalifikaciju krivičnog djela ili prekršaja;
5) ime i prezime, datum rođenja, adresu i jedinstveni matični broj fizičkog lica za koje je određena privremena mjera obezbjeđenja (zamrzavanje imovine) ili privremeno oduzimanje pokretne imovine (zaplijena), a za stranca broj, državu izdavanja i datum prestanka važenja putne isprave, odnosno naziv, matični broj, sjedište (adresu) pravnog lica za koje je određena privremena mjera obezbjeđenja (zamrzavanje imovine) ili privremeno oduzimanje pokretne imovine (zaplijena);
6) datum izdavanja i vrijeme trajanja naredbe o privremenoj mjeri obezbjeđenja (zamrzavanje imovine) ili privremenom oduzimanju pokretne imovine (zaplijena);
7) iznos sredstava ili vrijednost imovine na koju se odnosi naredba o privremenoj mjeri obezbjeđenja (zamrzavanje imovine) ili privremenom oduzimanju pokretne imovine (zaplijena);
8) iznos zaplijenjenih sredstava ili vrijednost oduzete imovine;
9) o primljenim i poslatim zamolnicama u vezi sa krivičnim djelima iz stava 1 ovog člana ili predikatnim krivičnim dijelima.

Organ državne uprave nadležan za poslove pravosuđa dužan je da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostavi podatke o primljenim i poslatim zahtjevima za međunarodnu pravnu pomoć u vezi sa krivičnim dijelima iz stava 1 ovog člana, kao i podatke o privremeno i trajno oduzetoj imovini.

Podaci iz st. 2, 3 i 4 ovog člana dostavljaju se finansijsko-obavještajnoj jedinici jednom godišnje, a najkasnije do kraja februara tekuće za prethodnu godinu, kao i na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice, na način propisan aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona.

## VIII. EVIDENCIJE, ZAŠTITA I ČUVANJE PODATAKA

### 1. Vrste i sadržaj evidencija

### Evidencije koje vodi obveznik

## Član 116

Obveznik je dužan da vodi:

1) evidenciju o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta;

2) evidenciju o složenim i neuobičajenim transakcijama iz člana 58 ovog zakona;

3) evidenciju o podacima dostavljenim finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa čl. 66 i 90 ovog zakona;

4) evidenciju o naredbama o privremenom obustavljanju izvršenja transakcije ili privremenoj zabrani pristupa sefu;

5) evidenciju o zahtjevima za praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu;

6) evidenciju o pristupima nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona podacima, informacijama i dokumentaciji u vezi sa kojom je obveznik dužan da postupa u skladu sa članom 123 stav 1 ovog zakona;

7) evidenciju o stručnom osposobljavanju i usavršavanju zaposlenih kod obveznika u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Obveznik je dužan da vodi evidencije iz stava 1 ovog člana na način koji će obezbijediti rekonstrukciju pojedinačnih transakcija, uključujući i iznose i valutu, koje bi mogle da se koriste u postupku otkrivanja kriminalnih aktivnosti klijenata.

## Sadržaj evidencija koje vodi obveznik

## Član 117

Evidencija o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta sadrži sljedeće podatke:

1) za pravno lice: naziv, sjedište (adresa i grad, odnosno opština za pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, a za pravno lice sa sjedištem u drugoj državi država, adresa i grad), adresu mjesta obavljanja djelatnosti ako se razlikuje od sjedišta (adresa, grad, odnosno opština za pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, a za pravno lice sa sjedištem u drugoj državi država, adresa i grad), matični broj, podatak da li je rezident ili nerezident, razlog poslovnog odnosa (uspostavljanje poslovnog odnosa, vršenje transakcije, pokušaj vršenja transakcije, zakup sefa, pristup sefu, ugovarač osiguranja, korisnik osiguranja, prodavac, kupac), broj telefona i e-mail adresu;

2) za preduzetnika: naziv, sjedište (adresa i grad, odnosno opština za preduzetnika sa sjedištem u Crnoj Gori, a za preduzetnika sa sjedištem u drugoj državi država i grad), jedinstveni matični broj, ime i prezime, podatak da li je rezident ili nerezident, razlog poslovnog odnosa (uspostavljanje poslovnog odnosa, vršenje transakcije, pokušaj vršenja transakcije, zakup sefa, pristup sefu, ugovarač osiguranja, korisnik osiguranja, prodavac, kupac), broj telefona i e-mail adresu;

3) za fizičko lice: ime i prezime, jedinstveni matični broj, adresu i opštinu prebivališta, odnosno boravišta u Crnoj Gori, datum rođenja, državu rođenja, državljanstvo, podatak da li je politički eksponirano lice, osnov po kojem je lice politički eksponirano lice (na osnovu funkcije, člana uže porodice, bližeg saradnika), podatak da li je rezident ili nerezident, broj telefona i e-mail adresu, vrstu, broj, državu izdavanja i datum prestanka važenja lične isprave, razlog poslovnog odnosa (uspostavljanje poslovnog odnosa, vršenje transakcije, pokušaj vršenja transakcije, zakup sefa, pristup sefu, ugovarač osiguranja, korisnik osiguranja, prodavac, kupac), podatak da li je fizičko lice klijent, zastupnik, ovlašćeno lice, stvarni vlasnik, osnivač, povjerenik, korisnik imovine kojom upravlja, osiguranik, ugovarač osiguranja, korisnik osiguranja, prodavac ili kupac;

4) podatke o načinu na koji je izvršena identifikacija klijenta (identifikacija uz fizičko prisustvo, elektronska identifikacija ili video-elektronska identifikacija);

4a) podaci iz člana 42 stav 11 i člana 44 ovog zakona;

5) video-audio zapis nastao tokom video-elektronske identifikacije klijenta;

6) podatak o svrsi, namjeni, cilju, prirodi poslovnog odnosa i transakcije, osnovnu šifru djelatnosti klijenta i skeniranu dokumentaciju koja prati poslovni odnos ili transakciju, podatke o izvoru imovine i sredstava koji su ili će biti predmet poslovnog odnosa ili transakcije, datum uspostavljanja poslovnog odnosa, odnosno datum i vrijeme ulaska u kazino ili pristupa sefu;

7) podatke o transakciji: datum i vrijeme izvršenja transakcije, iznos transakcije u eurima, iznosi transakcija po valutama, broj naloga transakcije, polise ili ugovora, u zavisnosti od vrste obveznika, podatak da li je transakcija izvršena u potpunosti ili djelimično, podatak o vrsti transakcije (gotovinska, bezgotovinska ili kriptoimovina), podatak o tipu transakcije (redovna, sumnjiva, neuobičajena ili složena), podatke o kreditnoj instituciji platioca i primaoca plaćanja (vrsta i broj računa, matični broj, naziv i država sjedišta), podatak o

vrsti transakcije (uplata ili isplata), podatak o načinu izvršenja transakcije u zavisnosti od vrste obveznika (gotovinski, bezgotovinski, već realizovano, u ratama, tržišni ili netržišni), podatak o svrsi i namjeni transakcije i naziv filijale obveznika koja vrši transakciju, podatak o depozit adresi kriptoimovine pošiljaoca kriptoimovine i podatak o depozit adresi kriptoimovine korisnika kriptoimovine.

Ako je obveznik priređivač igara na sreću ili pruža uslugu iznajmljivanja sefa, evidencija o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, pored podataka iz stava 1 tačka 3 ovog člana, za fizička lica sadrži i podatke o postupanju fizičkog lica u zavisnosti od vrste obveznika (ulazak u prostor za priređivanje igara na sreću, pristup igrama na sreću putem interneta ili drugih telekomunikacionih sredstava, pristup blagajni, pristup drugim mjestima, odnosno lokacijama na kojima se vrše transakcije u skladu sa vrstom igre na sreću ili pristup sefu).

Ako je transakcija vezana za obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 1 ovog zakona, evidencija o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, pored podataka iz stava 1 tačka 7 ovog člana, sadrži i sljedeće podatke o transakciji: vrstu i broj računa, matični broj, naziv i državu sjedišta kreditne institucije računa, ime i prezime, adresu i grad prebivališta, odnosno boravišta fizičkog lica kome je namijenjena transakcija, odnosno naziv, sjedište (adresa, grad i država) pravnog lica kome je namijenjena transakcija, telefon i e-mail adresu tih lica, SWIFT kod kreditne institucije, državu odredišta, naziv i državu sjedišta kreditne institucije koja je korespondent.

Ako je transakcija vezana za obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 7 ovog zakona, evidencija o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, pored podataka iz stava 1 tačka 7 ovog člana, sadrži i sljedeće podatke o transakciji: šifru berze, šifru hartije od vrijednosti, broj akcija, cijenu akcije, šifru brokera prodavca, šifru brokera kupca, broj računa prodavca na berzi, kao i broj računa kupca na berzi.

Ako je transakcija vezana za obveznike iz člana 4 stav 2 tač. 8 i 9 ovog zakona, evidencija o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta pored podataka iz stava 1 tačka 7 ovog člana, sadrži i sljedeće podatke o transakciji: datum početka osiguranja, trajanje osiguranja u godinama, podatak o vrsti premije (jednokratna, mjesečna, kvartalna, polugodišnja ili godišnja), ime i prezime korisnika osiguranja premije i podatak o razlogu isplate (osigurani slučaj, raskid ugovora ili isticanje ugovora).

Ako je transakcija vezana za obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 13 i stav 4 ovog zakona, evidencija o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, pored podataka iz stava 1 tačka 7 ovog člana, sadrži i sljedeće podatke o predmetu transakcije, i to:

1) za vrijedne predmete: podatak o vrsti vrijednog predmeta (umjetnina, dragocjeni metal, drago kamenje, hartija od vrijednosti, kriptonovčanik ili drugi vrijedni predmet), podatke o umjetnini (naziv, vrijednost, opis, kategorija, podkategorija, stil, tema, tehnika i materijal), podatke o dragocjenim metalima (naziv, vrijednost, opis, težina, broj karata, boja metala, tip, čistoća, veličina i vrsta metala), podatke o dragom kamenju (širina, dimenzije, oblik, boja i podatak o jasnoći, odnosno čistoći), podatke o hartijama od vrijednosti na donosioca (simbol, tip i status hartije od vrijednosti, jedinstvena identifikaciona oznaka finansijskog instrumenta u skladu sa standardom ISO 6166 - ISIN), podatke o kriptonovčaniku (šifra kriptonovčanika i vršilac usluge kriptonovčanika), podatke o drugim vrijednim predmetima (naziv, vrijednost i opis);
2) za nepokretnosti: podatak o vrsti i vrijednosti nepokretnosti, adresu, kućni broj, grad, poštanski broj, državu, broj lista nepokretnosti, podatak o stvarnom pravu na toj nepokretnosti, osnov sticanja stvarnog prava, površinu, spratnost, datum upisa stvarnog prava u katastar nepokretnosti, katastarsku opštinu, broj parcele, zabilježbe, obim prava i starost nepokretnosti;
3) za prevozna sredstva: podatak o vrsti (drumsko vozilo, plovilo, vazduhoplov ili drugo prevozno sredstvo), vrijednost, vrstu i registarsku oznaku, državu u kojoj je prevozno sredstvo registrovano, datum do kojeg registracija važi, marku i model, broj šasije, naziv proizvođača, identifikacioni broj, podatak o kategoriji, proizvođaču i tipu/modelu prevoznog sredstva, serijski broj motora prevoznog sredstva, serijski broj vazduhoplova, kao i vrstu, odnosno naziv plovila.

Evidencija o složenim i neuobičajenim transakcijama iz člana 58 ovog zakona sadrži podatke iz st. 1 do 6 ovog člana.

Evidencija o podacima dostavljenim finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa čl. 66 i 90 ovog zakona sadrži podatke iz st. 1 do 6 ovog člana, podatak o indikatorima sa liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija, podatke o razlozima za sumnju da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma, datum dostavljanja podataka finansijsko-obavještajnoj jedinici i razloge za izvršenje transakcije (obrazloženje).

Evidencija o naredbama o privremenom obustavljanju izvršenja transakcije ili privremenoj zabrani pristupa sefu sadrži broj naloga transakcije čije se izvršenje privremeno obustavlja, iznos transakcije, datum i vrijeme početka privremenog obustavljanja izvršenja transakcije, datum i vrijeme produžetka privremenog obustavljanja izvršenja transakcije, stanje na računu prije blokade i podatke iz stava 1 tač. 1, 2 i/ili 3 ovog člana za lice na koje se privremeno obustavljanje izvršenja transakcije odnosi.

Evidencija o zahtjevima za praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu sadrži broj zahtjeva, podatak o vrsti i broju računa klijenta, datum početka praćenja, datum produžetka praćenja, podatke iz stava 1 tač. 6 i 7 i stava 3 ovog člana koji su nastali u periodu praćenja i podatke iz stava 1 tač. 1, 2 i/ili 3 ovog člana za lice na koje se to praćenje odnosi.

Evidencija o pristupima nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona podacima, informacijama i dokumentaciji u vezi sa kojom je obveznik dužan da postupa u skladu sa članom 123 stav 1 ovog zakona sadrži naziv nadzornog organa, ime i prezime službenika nadzora, datum i vrijeme uvida u podatke, informacije i dokumentaciju iz stava 1 tač. 1, 2 i/ili 3 ovog člana za lice za koje je vršen uvid u podatke, informacije i dokumentaciju.

Evidencija o stručnom osposobljavanju i usavršavanju zaposlenih kod obveznika u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma sadrži ime i prezime i radno mjesto zaposlenog lica koje je završilo stručno osposobljavanje i usavršavanje, naziv i datum održavanja stručnog osposobljavanja i usavršavanja, naziv organizatora stručnog osposobljavanja i usavršavanja (poslodavac, strukovno udruženje, finansijsko-obavještajna jedinica ili drugi stručni organ ili organizacija u Crnoj Gori ili drugoj državi).

## Evidencije koje vodi organ uprave nadležan za poslove carina

## Član 118

Organ uprave nadležan za poslove carina vodi:

1) evidenciju o prenosu ili pokušaju prenosa preko državne granice fizički prenosivih sredstava plaćanja, u iznosu, odnosno vrijednosti od 10.000 eura ili više, koja su prijavljena, neprijavljena ili lažno prijavljena;
2) evidenciju o prenosu preko državne granice fizički prenosivih sredstava plaćanja, bez obzira na iznos, ako postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma;
3) evidenciju o uvozu/izvozu aparata za brojanje novca;
4) evidenciju o uvozu/izvozu automata za igre na sreću i samouslužnih terminala u smislu zakona kojim se uređuju igre na sreću;
5) evidenciju o uvozu/izvozu motornih vozila fakturisane vrijednosti od 100.000 eura i više.

## Sadržaj evidencija koje vodi organ uprave nadležan za poslove carina

## Član 119

Evidencija o prenosu ili pokušaju prenosa preko državne granice fizički prenosivih sredstava plaćanja, u iznosu, odnosno vrijednosti od 10.000 eura ili više, koje je prijavljeno, neprijavljeno ili lažno prijavljeno sadrži sljedeće podatke:

1) za fizičko lice koje prenosi ili pokuša da prenese preko državne granice fizički prenosiva sredstva plaćanja: ime i prezime, jedinstveni matični broj, adresu i grad prebivališta, odnosno boravišta, državljanstvo, vrstu, broj, državu izdavanja i datum prestanka važenja lične isprave;
2) za pravno, odnosno fizičko lice za koje se prenosi preko državne granice fizički prenosiva sredstva plaćanja: naziv, sjedište (adresa i grad, odnosno opština za pravna lica sa sjedištem u Crnoj Gori, a za pravna lica sa sjedištem u drugoj državi država), matični broj i PIB pravnog lica, odnosno ime i prezime, jedinstveni matični broj, adresu i grad prebivališta, odnosno boravišta i državljanstvo fizičkog lica;
3) za pravno, odnosno fizičko lice kome su namijenjena fizički prenosiva sredstva plaćanja: naziv, sjedište (adresa i grad, odnosno opština za pravna lica sa sjedištem u Crnoj Gori, a za pravna lica sa sjedištem u drugoj državi država), matični broj i PIB pravnog lica, odnosno ime i prezime, jedinstveni matični broj, adresu i grad prebivališta, odnosno boravišta i državljanstvo fizičkog lica;
4) iznos, valutu i podatak o vrsti, izvoru i namjeni fizički prenosivih sredstava plaćanja koja se prenose ili se pokušavaju prenijeti preko državne granice;
5) podatke o fizički prenosivim sredstvima plaćanja koja se prenose ili se pokušavaju prenijeti preko državne granice: podatak o vrsti fizički prenosivih sredstava plaćanja (gotov novac, hartije od vrijednosti na donosioca, čekovi, mjenice i druga fizički prenosiva sredstva plaćanja, plativa na donosioca), podatke o hartijama od vrijednosti na donosioca (simbol, tip i status hartije od vrijednosti, jedinstvena identifikaciona oznaka finansijskog instrumenta u skladu sa standardom ISO 6166 - ISIN), podatke o čekovima i mjenici (serijski broj, datum i mjesto izdavanja), u zavisnosti od dostupnosti podataka;
6) naziv graničnog prelaza na kojem je izvršen prenos ili pokušan prenos fizički prenosivih sredstava plaćanja, preko državne granice, datum i vrijeme prenosa ili pokušaja prenosa fizički prenosivih sredstava plaćaja

preko državne granice, podatak da li se radi o ulasku ili izlasku iz Crne Gore i naziv države iz koje se prenos ili u koju se prenos vrši;

7) podatak da li je prenos fizički prenosivih sredstava plaćanja bio prijavljen, neprijavljen ili lažno prijavljen organu uprave nadležnom za poslove carina;

8) podaci o pošiljaocu u slučaju prenosa poštom, kargom ili na drugi način: ime i prezime, jedinstveni matični broj, adresa i grad prebivališta, odnosno boravišta, naziv, sjedište (adresa, grad/opština, država), matični broj i PIB (za pravno lice);

9) podaci o primaocu u slučaju prenosa poštom, kargom ili na drugi način: ime i prezime, jedinstveni matični broj, adresa i grad prebivališta, odnosno boravišta, naziv, sjedište (adresa, grad/opština, država), matični broj i PIB (za pravno lice), datum prijema pošiljke;

10) podaci o prevozniku/kurirskoj službi u slučaju prenosa poštom, kargom ili na drugi način: naziv, sjedište, matični broj i PIB;

11) identifikacioni podaci o samoj pošiljci u slučaju prenosa poštom, kargom ili na drugi način: broj tovarnog lista, broj konosmana ili drugi jedinstveni identifikacioni broj pošiljke, datum i mjesto prijema pošiljke, kao i država porijekla i država odredišta imovine;

12) podatak o sadržaju pošiljke u slučaju prenosa poštom, kargom ili na drugi način: vrsta, količina odnosno vrijednost;

13) podatak o tome da li je u slučaju prenosa poštom, kargom ili na drugi način, sadržaj pošiljke (gotov novac, hartije od vrijednosti na donosioca, čekovi, mjenice i druga fizički prenosiva sredstva plaćanja) prijavljen organu uprave nadležnom za poslove carina.

Evidencija o prenosu preko državne granice fizički prenosivih sredstava plaćanja, bez obzira na iznos, odnosno vrijednost, ako postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, sadrži podatke iz stava 1 tač. 1 do 13 ovog člana, podatke o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata koji postoje u odnosu na konkretan slučaj i podatak da li je transakcija zadržana od izvršenja.

Evidencija o uvozu/izvozu aparata za brojanje novca i evidencija o uvozu/izvozu automata za igre na sreću i samouslužnih terminala sadrži sljedeće podatke: datum deklaracije, PIB izvoznika, naziv izvoznika, PIB uvoznika, naziv uvoznika, država otpreme/izvoza, država porijekla, trgovački naziv robe, serijski broj robe, mjesto pariteta, PIB zastupnika, naziv zastupnika, vrijednost robe, količina robe, carinska vrijednost robe, statistička vrijednost robe.

Evidencija o uvozu/izvozu motornih vozila sadrži sljedeće podatke: datum deklaracije, PIB izvoznika, naziv izvoznika, PIB uvoznika, naziv uvoznika, država otpreme/izvoza, država porijekla, trgovački naziv robe, marka, model, godina proizvodnje, broj šasije, mjesto pariteta, PIB zastupnika, naziv zastupnika, vrijednost robe, carinska vrijednost robe, statistička vrijednost robe.

## Evidencije koje vodi finansijsko-obavještajna jedinica

## Član 120

Finansijsko-obavještajna jedinica vodi sljedeće evidencije:

1) evidenciju o analizama koje vrši i predmetima po kojima postupa u skladu sa zakonom;

2) evidenciju o obveznicima, ovlašćenim licima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njihovim zamjenicima;

3) evidenciju o krivičnim djelima i prekršajima i učiniocima krivičnih djela i prekršaja iz člana 115 ovog zakona;

4) evidenciju o postupanju nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona prema obveznicima;

5) evidenciju o službenicima finansijsko-obavještajne jedinice koji su imali uvid, odnosno pristup ili kojima su dostavljeni podaci drugih organa u skladu sa članom 126 ovog zakona.

Pristup podacima iz evidencija iz stava 1 ovog člana vrši se identifikacijom elektronskim putem.

## Sadržaj evidencija koje vodi finansijsko-obavještajna jedinica

## Član 121

Evidencija o analizama koje vrši i predmetima po kojima postupa finansijsko-obavještajna jedinica u skladu sa zakonom sadrži sljedeće podatke:

- podatke iz člana 117 st. 1 do 6 i st. 8 i 9 ovog zakona;

- broj predmeta, naziv predmeta, broj primljenog akta, ime i prezime, odnosno naziv pošiljaoca, odnosno primaoca akta, datum slanja akta, datum dostavljanja akta, podatak da li je akt označen stepenom tajnosti, podatke koji predstavljaju razloge za privremeno obustavljanje izvršenja transakcije, odnosno privremenu zabranu pristupa sefu, podatke koji predstavljaju razloge praćenja finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu, pravnu kvalifikaciju krivičnog djela, rezultat operativne analize, odnosno strateške analize, razloge nedostavljanja odgovora na zahtjev ili informaciju u skladu sa članom 96 st. 4 i 5 ovog zakona, skenirane primljene i poslate akte, skeniranu dokumentaciju koja je prilog akata;
- podatke o licima koja su predmet finansijske analize: broj mobilnog telefona, međunarodni jedinstveni identfikator mobilnog uređaja (IMEI), fotografiju, skeniranu stranicu sa podacima lične isprave, prethodne lične podatke (jedinstveni matični broj, ime i prezime i datum rođenja), lažne lične podatke (jedinstveni matični broj, ime i prezime, datum rođenja, adresa prebivališta, državljanstvo), skenirani karton deponovanih potpisa, prethodne nazive pravnog lica i podatke o pravnom licu osnivaču (matični broj, PIB, naziv, adresa, grad i država sjedišta, država u kojoj je pravno lice registrovano);
- podatke o naredbama za privremeno obustavljanje izvršenja transakcija iz čl. 93, 109 i 110 ovog zakona;
- podatke o zahtjevima za praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu iz člana 95 ovog zakona;
- podatke iz odgovora na zahtjeve iz čl. 91 i 92 ovog zakona;
- podatke iz zahtjeva, informacija i obavještenja iz čl. 96, 97 i 98 ovog zakona;
- podatke o međunarodnim zahtjevima i informacijama iz čl. 106, 107 i 108 ovog zakona;
- podatke koji se preuzimaju od organa uprave nadležnog za poslove carina iz člana 111 ovog zakona;
- podatke o bankovnim računima i sefovima iz člana 113 ovog zakona;
- podatke koje dostavljaju berze i klirinško-depozitarna društva iz člana 114 ovog zakona; i
- podatke iz primljenih i poslatih akata.

Evidencija o obveznicima, ovlašćenim licima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njihovim zamjenicima sadrži sljedeće podatke:

1) za obveznika: matični broj, PIB, naziv i sjedište (adresa i grad, odnosno opština za obveznika sa sjedištem u Crnoj Gori, a za obveznika sa sjedištem u drugoj državi država) i podatke o dozvoli za rad (izdata, oduzeta ili nije potrebna);
2) za ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegovog zamjenika: jedinstveni matični broj, ime i prezime, podatak da li je lice ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili njegov zamjenik, e-mail, broj telefona, broj mobilnog telefona, datum početka i prestanka vršenja poslova ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegovog zamjenika, broj licence, datum izdavanja i prestanka važenja licence.

Evidencija o krivičnim djelima i prekršajima i učiniocima krivičnih djela i prekršaja iz člana 115 ovog zakona sadrži podatke iz člana 115 st. 2, 3 i 4 ovog zakona.

Evidencija o postupanju nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona prema obveznicima sadrži podatke iz člana 135 st. 1, 2, 4 i 5 ovog zakona.

Evidencija o službenicima finansijsko-obavještajne jedinice koji su imali uvid, odnosno pristup ili kojima su dostavljeni podaci drugih organa u skladu sa članom 126 ovog zakona sadrži jedinstveni matični broj službenika finansijsko-obavještajne jedinice koji je imao uvid, odnosno pristup ili kome su dostavljeni podaci, pravni osnov, datum i vrijeme uvida, pristupa odnosno dostavljanja podataka, kao i podatke u koje je imao uvid, odnosno pristup, odnosno koji su mu dostavljeni.

## Evidencija zahtjeva za informacije

## Član 121a

Finansijsko-obavještajna jedinica, nadležni organi iz člana 96 stav 1 ovog zakona i organizaciona jedinica policije nadležna za poslove Nacionalne kancelarije za povraćaj imovine Crne Gore vode evidenciju o zahtjevima podnesenim i primljenim u skladu sa čl. 92, 96, 106, 107, 108 i 113a stav 2 ovog zakona.

Evidencija iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) naziv i kontakt podatke organa, ime i prezime i kontakt podatke zaposlenog koji je podnio zahtjev i, kad je moguće, ime i prezime i kontakt podatke primaoca rezultata postupanja po zahtjevu;
2) oznaku predmeta u vezi sa kojim je zahtjev podnesen;
3) predmet zahtjeva;
4) podatke o radnjama preduzetim radi postupanja po zahtjevu.

Izuzetno od člana 130 stav 1 ovog zakona, evidencija iz stava 1 ovog člana čuva se pet godina od dana evidentiranja zahtjeva i može se koristiti isključivo radi provjere zakonitosti obrade ličnih podataka.

Finansijsko-obavještajna jedinica, nadležni organi iz člana 96 stav 1 ovog zakona i organizaciona jedinica policije nadležna za poslove Nacionalne kancelarije za povraćaj imovine Crne Gore dužni su da evidenciju, na zahtjev, stave na raspolaganje organu nadležnom za nadzor nad sprovođenjem propisa kojim se uređuje zaštita ličnih podataka.

### Evidentiranje podataka o nerezidentu

### Član 122

Ako nerezident koji je fizičko lice nema jedinstveni matični broj, u evidencije i registre propisane ovim zakonom unose se datum rođenja, država rođenja, broj, država izdavanja i vrsta lične isprave, kao i datum prestanka važenja lične isprave, a za nerezidenta koji je pravno lice umjesto matičnog broja unosi se PIB, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

## 2. Zaštita podataka

### Zabrana otkrivanja podataka

### Član 123

Obveznici i njihovi zaposleni, članovi organa upravljanja, nadzornih ili drugih poslovodnih organa, odnosno druga lica kojima su dostupni ili bili dostupni podaci iz člana 117 st. 1 do 11 ovog zakona, odnosno člana 66 ovog zakona, ne smiju klijentu ili trećem licu otkriti da je:

1) finansijsko-obavještajnoj jedinici saopšten podatak, odnosno informacija stavljena na uvid ili dostavljena dokumentacija o klijentu ili transakciji, kao i bilo koji akt, u skladu sa čl. 66 i 90 ovog zakona;
2) finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu člana 93 ovog zakona izdala naredbu da se privremeno obustavi izvršenje transakcije ili zabrani pristup sefu, odnosno u vezi sa tim dala uputstva obvezniku;
3) finansijsko-obavještajna jedinica na osnovu člana 95 ovog zakona zahtijevala praćenje poslovanja klijenta u kontinuitetu;
4) protiv klijenta ili trećeg lica pokrenut ili bi mogao biti pokrenut izviđaj ili istraga zbog postojanja osnova sumnje ili osnovane sumnje da je izvršeno krivično djelo pranja novca i sa njim povezano predikatno krivično djelo ili finansiranje terorizma.

Otkrivanjem, u smislu stava 1 ovog člana, ne smatra se pokušaj da se klijent odvrati od angažovanja, vršenja ili učestvovanja u nezakonitoj aktivnosti.

Zabrana otkrivanja iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na podatke koje, u skladu sa ovim zakonom, pribavi i obrađuje obveznik i koji su neophodni za utvrđivanje činjenica u krivičnim postupcima i ako dostavljanje tih podataka u pisanom obliku traži, odnosno naloži nadležni sud ili nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona radi sprovođenja ovog zakona.

Podaci iz stava 1 ovog člana, obavještenja o sumnjivim transakcijama, finansijske informacije, finansijske analize, kao i svi drugi podaci, informacije i dokumentacija koje finansijsko-obavještajna jedinica u skladu sa ovim zakonom prikupi ili sačini radi sprečavanja i otkrivanja pranja novca, sa njim povezanih predikatnih krivičnih djela i finansiranja terorizma ne smiju se dostavljati drugim licima na uvid, niti se njihovo postojanje u evidencijama finansijsko-obavještajne jedinice može potvrditi, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Kad postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima i finansiranju terorizma, podaci, informacije i dokumentacija iz stava 4 ovog člana se označavaju odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Podacima, informacijama i dokumentaciji iz stava 5 ovog člana može se skinuti oznaka tajnosti ako se na drugi način ne može postići blagovremena razmjena podataka na nacionalnom i međunarodnom nivou u cilju efikasnog sprečavanja, otkrivanja i gonjenja za krivična djela pranja novca, sa njima povezanih predikatnih krivičnih djela i finansiranja terorizma, uz obavezu čuvanja podataka u skladu sa članom 130 ovog zakona.

U cilju obezbjeđivanja efikasne i pravovremene međunarodne saradnje, informacije, obavještenja i zahtjevi iz stava 4 ovog člana označeni stepenom tajnosti "INTERNO" mogu se dostavljati stranim finansijsko-obavještajnim jedinicama, drugim nadležnim organima drugih država i međunarodnim organizacijama i putem komunikacionih sistema Svjetske asocijacije finansijsko-obavještajnih jedinica.

### Izuzeće od načela čuvanja povjerljivosti podataka

## Član 124

Obaveza čuvanja povjerljivosti podataka (poslovna, bankarska, profesionalna i druga tajna) ne odnosi se na obveznike, njihove zaposlene, članove organa upravljanja, nadzornih ili drugih poslovodnih organa, odnosno druga lica kojima su dostupni ili bili dostupni podaci iz člana 117 st. 1 do 11 ovog zakona, nosioce javnih ovlašćenja, državne organe i njihove zaposlene prilikom dostavljanja podataka, informacija i dokumentacije finansijsko-obavještajnoj jedinici, u skladu sa ovim zakonom, kao ni na obveznika koji je član finansijske grupe prilikom razmjene podataka i informacija sa drugim članovima finansijske grupe pod uslovima iz člana 62 ovog zakona.

Obaveza čuvanja povjerljivosti podataka (poslovna, bankarska, profesionalna i druga tajna) ne primjenjuje se u slučajevima razmjene informacija između obveznika iz člana 4 stav 2 tačka 13 alineja 2 i st. 3 i 4 ovog zakona iz Crne Gore, država članica Evropske unije i država koje imaju iste ili više standarde za sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma od standarda utvrđenih ovim zakonom, odnosno pravom Evropske unije, bez obzira jesu li zaposleni u okviru istog pravnog lica ili veće strukture kojoj pravno lice pripada i sa kojom je povezano zajedničkim vlasništvom, upravljanjem ili nadzorom usklađenosti.

U slučajevima koji se odnose na istog klijenta i istu transakciju, a u kojima učestvuju dva ili više obveznika, obaveza čuvanja povjerljivosti podataka (poslovna, bankarska, profesionalna i druga tajna) ne primjenjuje se između kreditnih i finansijskih institucija, kao i između obveznika koji obavljaju profesionalne djelatnosti iz člana 4 stav 2 tačka 13 alineja 2 i st. 3 i 4 ovog zakona, pod uslovom da:

1) su osnovani u državi članici Evropske unije ili drugoj državi koja sprovodi mjere sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma ekvivalentnim odredbama iz ovog zakona;
2) obavljaju istu vrstu djelatnosti ili pripadaju istoj kategoriji profesionalne djelatnosti; i
3) podliježu obavezama zaštite profesionalne i poslovne tajne i ličnih podataka.

Obveznik i zaposleni kod obveznika nijesu odgovorni za štetu učinjenu klijentima ili trećim licima ako u skladu sa ovim zakonom:

1) finansijsko-obavještajnoj jedinici dostave podatke, informacije i dokumentaciju o svojim klijentima;
2) pribavljaju i obrađuju podatke, informacije i dokumenataciju o klijentima;
3) sprovode naredbu finansijsko-obavještajne jedinice o privremenom obustavljanju izvršenja transakcije ili privremenoj zabrani pristupa sefu;
4) sprovode zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice za praćenje finansijskog poslovanja klijenta u kontinuitetu.

Obveznik, odnosno zaposleni kod obveznika ne može krivično, odnosno disciplinski odgovarati za kršenje obaveze čuvanja tajnosti podataka ako:

1) podatke, informacije i dokumentaciju dostave finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa ovim zakonom;
2) podatke, informacije i dokumentaciju pribavljene u skladu sa ovim zakonom obrađuju radi provjere klijenata i transakcija za koje postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

### Zaštita integriteta ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i zaposlenih

## Član 125

Obveznik je dužan da preduzme neophodne mjere kako bi zaštitio ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i druge zaposlene koji sprovode odredbe ovog zakona od prijetnji i drugih nepovoljnih, odnosno diskriminatorskih radnji usmjerenih na njihov fizički, odnosno psihički integritet.

Obveznik je dužan da preduzme neophodne mjere kako bi osigurao da odluke ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma odnosno zamjenika ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, ne budu ugrožene komercijalnim interesima obveznika i da ti interesi neopravdano ne utiču na ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma odnosno zamjenika ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Obveznik je dužan da, uz prethodno mišljenje nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, uspostavi odgovarajuće procedure kojima će urediti način prijavljivanja povreda odredaba ovog zakona od strane zaposlenih, preko posebnog i anonimnog kanala u skladu sa prirodom i veličinom tog obveznika.

Stav 3 ovog člana ne primjenjuje se u slučaju kada obveznik ima samo jednog zaposlenog.

### Korišćenje dobijenih ličnih podataka

## Član 126

Finansijsko-obavještajna jedinica, državni organi, organi državne uprave, nosioci javnih ovlašćenja, obveznici i njihovi zaposleni dužni su da lične podatke koje dobiju u skladu sa ovim zakonom koriste samo za namjenu za koju se lični podaci obrađuju i ne smiju se obrađivati u komercijalne svrhe.

O uvidu, pristupu i dostavljanju finansijsko-obavještajnoj jedinici ličnih podataka iz člana 47 stav 1 tačka 1, člana 55 stav 2, člana 92 stav 1 i čl. 111 i 113 ovog zakona organi koji omogućavaju elektronski uvid u navedene podatke vode evidenciju koja sadrži informaciju da je finansijsko-obavještajna jedinica izvršila uvid, odnosno pristup ili da su joj podaci dostavljeni elektronskim putem, kao i datum i vrijeme početka, odnosno završetka uvida i pristupa ličnim podacima.

Za razmjenu ličnih podataka između finansijsko-obavještajne jedinice i državnih organa, organa državne uprave i nosilaca javnih ovlašćenja koristi se sigurnosno-komunikacioni link, koji predstavlja zaštićeni sistem razmjene podataka između tačno određenih subjekata.

Za svrhu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma obrada ličnih podataka propisana ovim zakonom je od javnog interesa.

Na obradu, zaštitu i čuvanje ličnih podataka iz st. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

## Čuvanje podataka

## Član 127

Obveznik je dužan da sve podatke, informacije i dokumentaciju pribavljene u skladu sa ovim zakonom, podatke o identifikacionom broju svakog računa klijenta, podatke i dokumentaciju o elektronskom prenosu novca, dokumentaciju o poslovnoj korespodenciji i izvještaje čuva pet godina nakon prestanka poslovnog odnosa klijenta, izvršene povremene transakcije, odbijanja uspostavljanja poslovnog odnosa, odbijanja izvršenja povremene transakcije, ulaska klijenta u kazino i prostorije u kojima se priređuju druge igre na sreću ili pristupa sefu, osim ako posebnim zakonom nije propisan duži period čuvanja.

Fotokopiju lične isprave, drugih isprava i dokumentacije, kao i pisanih ovlašćenja obveznik čuva u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Finansijsko-obavještajna jedinica, nadležni organi iz člana 96 stav 1 ovog zakona i nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona mogu zahtijevati i duže čuvanje podataka, informacija i dokumentacije iz st. 1 i 2 ovog člana na pojedinačnoj osnovi, pod uslovom da je takvo čuvanje potrebno za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili sudski postupak u slučajevima pranja novca ili finansiranja terorizma, na period koji ne može biti duži od pet godina od isteka perioda iz stava 1 ovog člana.

Obveznik je dužan da podatke i prateću dokumentaciju o ovlašćenom licu za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegovom zamjeniku, stručnom osposobljavanju i usavršavanju zaposlenih u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma i sprovođenju mjera unutrašnje kontrole i revizije čuva četiri godine od prestanka važenja licence, odnosno izvršenog stručnog osposobljavanja i usavršavanja i izvršene unutrašnje kontrole i revizije.

Nakon isteka rokova iz st. 1 do 4 ovog člana, obveznik je dužan da izbriše ili uništi lične podatke klijenta.

Ako obveznik prestane da postoji dužan je da podatke, informacije i dokumentaciju iz st. 1 i 2 ovog člana dostavi nadležnom nadzornom organu iz člana 131 stav 1 ovog zakona koji ima obavezu da ih čuva pet godina od dana prijema.

## Čuvanje podataka kod organa uprave nadležnog za poslove carina

## Član 128

Organ uprave nadležan za poslove carina dužan je da podatke iz evidencija iz člana 119 ovog zakona čuva deset godina od dana pribavljanja.

Nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana, lični podaci iz evidencija iz člana 119 ovog zakona se brišu.

## Čuvanje podatka u Registru stvarnih vlasnika i registrima računa i sefova

## Član 129

Organ uprave nadležan za naplatu poreza dužan je da podatke u Registru stvarnih vlasnika čuva deset godina od dana koji se smatra danom prestanka postojanja subjekta iz člana 43 stav 3 ovog zakona u skladu sa zakonom.

Centralna banka Crne Gore dužna je da podatke u registrima računa i sefova čuva deset godina nakon zatvaranja računa, odnosno prestanka važenja ugovora o iznajmljivanju sefa.

Nakon isteka roka iz st. 1 i 2 ovog člana, lični podaci iz Registra stvarnih vlasnika, odnosno registara računa i sefova se brišu.

### Čuvanje podataka u finansijsko-obavještajnoj jedinici

### Član 130

Finansijsko-obavještajna jedinica je dužna da podatke iz evidencija koje vodi u skladu sa ovim zakonom čuva 11 godina od dana njihovog pribavljanja.

Nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana, podaci iz stava 1 ovog člana koji su u elektronskoj formi se depersonalizuju, a podaci koji su u papirnoj formi predaju se nadležnom centru za reciklažu radi uništenja.

Finansijsko-obavještajna jedinica ne smije o podacima i informacijama kojima raspolaže obavijestiti lice na koje se odnose, niti drugo lice, niti omogućiti uvid prije isteka roka od deset godina od dana njihovog evidentiranja, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Lice iz stava 3 ovog člana ima pravo uvida u svoje lične podatke nakon isteka roka od deset godina od dana njihovog evidentiranja.

Bliži način depersonalizacije podataka iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Akt iz stava 5 ovog člana označava se odgovarajućim stepenom tajnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

## IX. NADZOR

### Inspekcijski i drugi nadzor

### Član 131

Inspekcijski i drugi nadzor, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom i drugim zakonima, vrše:

1) Centralna banka Crne Gore u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, kojima izdaje dozvolu, odnosno odobrenje za rad;
2) Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 4 ovog zakona;
3) Komisija za tržište kapitala Crne Gore u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tač. 5, 6, 7 i 12 ovog zakona i pravna lica iz člana 114 ovog zakona;
4) Agencija za nadzor osiguranja u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tač. 8 i 9 ovog zakona;
5) organ državne uprave nadležan za poslove finansija u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 10 ovog zakona;
6) organ uprave nadležan za naplatu poreza u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tačka 11 ovog zakona i subjekte iz člana 43 stav 3 ovog zakona;
7) Ministarstvo, preko ovlašćenog lica, u odnosu na obveznike iz člana 4 stav 2 tač. 13 i 14 ovog zakona;
8) organ državne uprave nadležan za poslove pravosuđa u odnosu na obveznike iz člana 4 st. 3 i 4 ovog zakona.

Nadzorni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da prilikom planiranja nadzora nad obveznicima koriste pristup koji se zasniva na rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma.

Prilikom planiranja učestalosti i obima sprovođenja nadzora, nadzorni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da uzmu u obzir naročito:

- podatke koji se odnose na rizike od pranja novca i finansiranja terorizma utvrđene u Nacionalnoj procjeni rizika;
- podatke koji se odnose na konkretne nacionalne ili međunarodne rizike od pranja novca i finansiranja terorizma povezane sa klijentima, proizvodima, uslugama ili distributivnim kanalima;
- podatke koji se odnose na rizik od pojedinih obveznika i druge dostupne podatke;
- značajne događaje ili promjene povezane sa organom upravljanja obveznika, kao i svaku promjenu djelatnosti.

Nadzorni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da, najkasnije 14 radnih dana prije sprovođenja nadzora, finansijsko-obavještajnu jedinicu obavijeste o aktivnostima koje planiraju da preduzmu, kao i da dostave podatke o obvezniku kod kojeg je planirano sprovođenje nadzora (matični broj, PIB i naziv), datum kad je nadzor planiran, podatak da li se sprovodi neposredan ili posredan nadzor, i po potrebi, koordiniraju i usklađuju svoje aktivnosti u vršenju nadzora nad sprovođenjem ovog zakona sa finansijsko-obavještajnom jedinicom.

Ako nadzorni organ iz stava 1 ovog člana, u postupku nadzora nad sprovođenjem ovog zakona, utvrdi nepravilnosti u poslovanju obveznika ovlašćen je da:

- obvezniku ukaže na utvrđene nepravilnosti i odredi rok od osam radnih dana za njihovo otklanjanje;
- javno objavi podatke o identitetu obveznika i odgovornog lica kod obveznika, kao i prirodi utvrđene nepravilnosti;
- izda prekršajni nalog ili pokrene prekršajni postupak protiv obveznika, u skladu sa zakonom kojim se uređuje prekršajni postupak;
- suspenduje ili oduzme dozvolu za rad, odnosno preduzme druge mjere radi ograničenja, odnosno zabrane rada obveznika, u skladu sa zakonom;
- privremeno zabrani odgovornom licu iz organa upravljanja obavljanje funkcije;
- u slučaju nalaganja otklanjanja ozbiljnih, sistemskih ili nepravilnosti koje se ponavljaju utvrdi iznos novčanih sredstava koji je obveznik dužan da uplati nadzornom organu iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana, odnosno u budžet Crne Gore ako je nadzorni organ iz stava 1 tač. 5 do 8 ovog člana za povredu odredaba ovog zakona;
- naloži druge mjere obvezniku u skladu sa zakonom.

Nadzorni organ iz stava 1 ovog člana ovlašćenja iz stava 5 ovog člana može izvršiti na jedan od sljedećih načina:

- samostalno,
- u saradnji sa drugim organima,
- u okviru svoje odgovornosti delegiranjem drugom organu,
- podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim organima.

Prilikom izvršavanja svojih ovlašćenja za izricanje prekršajnih sankcija nadzorni organi iz stava 1 ovog člana blisko sarađuju kako bi obezbijedili da te sankcije daju rezultate i koordiniraju svoje djelovanje u prekograničnim predmetima.

Nadzorni organi iz stava 1 ovog člana mogu izdati nalog obvezniku da ukine vršenje poslova u svojim filijalama u drugoj državi, odnosno odbije zahtjev za otvaranje filijale u drugoj državi ako obveznik u toj državi nije u mogućnosti da sprovodi mjere za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finasiranja terorizma utvrđene ovim zakonom.

Nadzorni organ iz stava 1 ovog člana dužan je da sa drugim nadzornim organom razmjenjuje informacije i na zahtjev drugog nadzornog organa dostavlja neophodne podatke i dokumentaciju koja je potrebna tom organu u postupku vršenja nadzora u skladu sa ovim zakonom.

Finansijsko-obavještajna jedinica može nadzornim organima iz stava 1 ovog člana da podnese zahtjev da sprovedu nadzor nad određenim obveznikom ili vrstom obveznika, na osnovu podataka, informacija i dokumentacije koji su raspoloživi finansijsko-obavještajnoj jedinici i na osnovu izvršenih strateških analiza i operativnih analiza.

Nadzorni organi iz stava 1 ovog člana dužni su da postupe po zahtjevu iz stava 10 ovog člana bez odlaganja.

Ako je to potrebno zbog složenosti kontrole ili značaja otklanjanja nepravilnosti, nadzorni organi iz stava 1 ovog člana mogu sa finansijsko-obavještajnom jedinicom da sprovedu zajednički inspekcijski nadzor nad određenim obveznikom ili vrstom obveznika.

Nadzorni organ iz stava 1 tačka 5 ovog člana uspostavlja odgovarajuće aktivnosti praćenja procjene rizika iz člana 4 stav 7 ovog zakona ili preduzima druge adekvatne mjere kako bi se obezbijedilo da se izuzetak iz člana 4 stav 6 ovog zakona ne zloupotrebljava.

Smatraće se da postoje nepravilnosti iz stava 5 alineja 6 ovog člana kad obveznik ne otkloni prethodno utvrđene nepravilnosti ili nastavi da vrši teže, ponavljajuće, sistemske propuste i nepravilnosti ili kombinaciju navedenih, prilikom:

1) sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta;
2) izvršavanja obaveze prijave sumnjivih transakcija;
3) vođenja evidencija, zaštite i čuvanja podataka;
4) sprovođenja unutrašnje kontrole i revizije;
5) prikupljanja i čuvanja podataka o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine;
6) sprovođenja djelotvornih postupaka zasnovanih na procjeni rizika; i/ili
7) uspostavljanja usklađenosti posredničkog pružanja usluga povezanih sa kriptoimovinom.

Obveznici su dužni da na zahtjev nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona dostave, u elektronskoj formi, tačne i potpune podatke na osnovu kojih se vrši sektorska procjena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Bliži način dostavljanja i sadržaj podataka, kao i način dostavljanja zahtjeva iz stava 15 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## Utvrđivanje iznosa novčanih sredstava

## Član 131a

Iznos novčanih sredstava iz člana 131 stav 5 alineja 6 ovog zakona može se utvrditi najviše do dvostruko većeg iznosa od iznosa koristi koja je ostvarena povredom ovog zakona, ako se ta korist može utvrditi, a ako ne može u iznosu od najmanje 1.000.000 eura.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako je obveznik finansijskog sektora, iznos novčanih sredstava može se utvrditi:

- za obveznika koji je pravno lice, u maksimalnom iznosu od najmanje 5.000.000 eura ili 10% ukupnog godišnjeg prihoda prema posljednjim dostupnim revidiranim finansijskim izvještajima;
- za obveznika koji je preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja djelatnost, u maksimalnom iznosu od najmanje 5.000.000 eura;
- za odgovorno lice u pravnom licu, u maksimalnom iznosu od najmanje 1.000.000 eura.

Odredbe člana 131 stav 5 ovog zakona i st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se i na obveznika koji je pravno lice u čiju korist je djelovalo bilo koje lice samostalno ili kao dio tog pravnog lica sa ovlašćenjem da ga zastupa, donosi odluku u njegovo ime ili obavlja kontrolu u tom pravnom licu.

Prilikom utvrđivanja iznosa novčanih sredstava iz st. 1 i 2 ovog člana, odnosno prilikom određivanja drugih mjera iz člana 131 stav 5 ovog zakona naročito se uzima u obzir:

1) ozbiljnost i trajanje povreda odredaba ovog zakona;

2) stepen odgovornosti obveznika;

3) finansijsko stanje obveznika;

4) korist koja je ostvarena povredom odredaba ovog zakona, ako se može utvrditi;

5) šteta za treća lica nastala povredom odredaba ovog zakona, ako se može utvrditi;

6) stepen saradnje obveznika sa nadzornim organom;

7) prethodne povrede odredaba ovog zakona od strane obveznika.

Iznos novčanih sredstava iz st. 1 i 2 ovog člana se ne može utvrditi ako se za istu nepravilnost obvezniku utvrdi iznos određen u skladu sa drugim zakonom.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona mogu internim aktom utvrditi smjernice za primjenu mjera iz člana 131 stav 5 ovog zakona, uzimajući u obzir odredbu stava 4 ovog člana.

## Obavještavanje o izrečenim mjerama

## Član 131b

Nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona na svojoj internet stranici objavljuje obavještenje o izrečenim pravosnažnim mjerama iz člana 131 stav 5 ovog zakona.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona dostavlja i finansijsko-obavještajnoj jedinici koja na svojoj internet stranici objavljuje jedinstvenu listu o izrečenim pravosnažnim mjerama.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako je mjera izrečena odgovornim licima obveznika, a nadzorni organ je procijenio da objavljivanje ličnog podatka nije srazmjerno utvrđenoj povredi odredaba ovog zakona ili bi objavljivanje ugrozilo stabilnost finansijskog tržišta ili istražne radnje u krivičnom postupku, nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona može:

1) odložiti objavu do prestanka razloga za neobjavljivanje;

2) objaviti odluku u anonimnom obliku, pri čemu će obezbijediti odgovarajuću zaštitu ličnih podataka;

3) odustati od objavljivanja ako mogućnosti iz tač. 1 i 2 ovog stava nisu dovoljne za očuvanje stabilnosti finansijskog tržišta i poštovanje načela srazmjernosti.

Podaci iz stava 1 ovog člana moraju biti dostupni na internet stranici nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona pet godina nakon objavljivanja, ako propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti nije drugačije određeno.

## Nadzor

### Član 132

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona vrše neposredan i posredan nadzor nad primjenom ovog zakona.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona obezbjeđuju odgovarajuće finansijske, kadrovske i tehničke resurse za vršenje nadzora u skladu sa ovim zakonom.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona internim aktima određuju odgovarajuće radno iskustvo i znanje za službenike nadzora.

Službenik nadzora ne može biti lice koje je pravosnažno osuđivano za krivična djela koje ga čine nedostojnim za obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom.

O vršenju nadzora iz stava 1 ovog člana službenik nadzora sačinjava zapisnik, odnosno izvještaj.

Prilikom vršenja nadzora, službenik nadzora ne smije otkriti obvezniku da je nadzor iniciran od strane finansijsko-obavještajne jedinice, i ne smije otkriti obvezniku da u postupku nadzora koristi podatke i izvještaje koje je dobio od finansijsko-obavještajne jedinice.

## Neposredni nadzor

### Član 132a

Neposredan nadzor se sprovodi na osnovu plana nadzora nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona koji se sačinjava na godišnjem nivou i predstavlja poslovnu tajnu.

Na postupak neposrednog nadzora shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje inspekcijski nadzor, odnosno zakona kojima se uređuju nadležnosti nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona.

Prilikom vršenja nadzora iz stava 1 ovog člana službenik nadzora se legitimiše službenom legitimacijom i značkom, odnosno ovlašćenjem.

Neposredan nadzor pokreće se u službenim prostorijama obveznika, a sprovodi se uvidom u dokumentaciju i evidencije koje je obveznik dužan da ima u skladu sa ovim zakonom, poslovne knjige, drugu dokumentaciju i informacioni sistem obveznika.

O vršenju nadzora iz stava 1 ovog člana službenik nadzora sačinjava zapisnik na licu mjesta, koji potpisuju on i obveznik.

Ako obveznik odbije da potpiše zapisnik iz stava 5 ovog člana, službenik nadzora je dužan da razloge odbijanja, odnosno odbijanje potpisivanja zapisnika, konstatuje u zapisniku.

Odbijanje potpisivanja zapisnika iz stava 5 ovog člana ne zadržava dalje postupanje službenika nadzora u skladu sa zakonom.

Izuzetno, ako zbog obima i složenosti inspekcijskog nadzora, njegove prirode i okolnosti, nije moguće sačiniti zapisnik u skladu sa stavom 5 ovog člana, zapisnik se sačinjava u službenim prostorijama nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, u roku od 14 dana od dana izvršenog neposrednog nadzora.

U slučaju iz st. 5 i 8 ovog člana, obvezniku se uručuje, odnosno dostavlja primjerak zapisnika.

Kada se zapisnik sačinjava u službenim prostorijama nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona zapisnik potpisuje službenik nadzora i primjerak zapisnika dostavlja obvezniku i određuje mu rok za izjašnjenje koji ne može biti kraći od tri dana od dana dostavljanja zapisnika.

Ako obveznik u ostavljenom roku ne dostavi izjašnjenje na zapisnik iz stava 10 ovog člana, smatra se da je saglasan sa utvrđenim činjeničnim stanjem.

## Posredni nadzor

### Član 132b

Posredni nadzor sprovodi se kontrolom podataka, informacija i dokumentacije koju obveznici dostavljaju nadležnim nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona na njihov zahtjev ili im ih čine elektronski dostupnim, odnosno analizom izvještaja i podataka koje obveznici dostavljaju u skladu sa zakonom, ili podacima koje im dostavi finansijsko-obavještajna jedinica.

Nadzorom iz stava 1 ovog člana, naročito se utvrđuje izvršenje obaveza u skladu sa ovim zakonom i to iz: člana 12 stav 1 alineja 1, člana 12 st. 2 do 5, člana 14 st. 1, 2 i 4, člana 17 stav 5, člana 58 stav 3, člana 66 st. 12 i 13, člana 69 st. 1 i 9, člana 76 stav 2, člana 78 st. 1 i 3, člana 80 st. 1 i 2, člana 83 stav 1, člana 90 st. 4 i 5, člana 127 stav 4 i člana 131 stav 15 ovog zakona.

Obveznik je dužan, da na zahtjev iz stava 1 ovog člana nadležnom nadzornom organu iz člana 131 stav 1 ovog zakona, dostavi tačne i potpune podatke, informacije i dokumentaciju koji su neophodni za vršenje nadzora odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana dostavljanja zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

Ako prilikom posrednog nadzora, službenik nadzora utvrdi da obveznik nije izvršio obavezu u skladu sa ovim zakonom, upozoriće pisanim putem obveznika da izvrši obavezu, u roku od osam radnih dana od dana dostavljanja ovog upozorenja.

Upozorenje iz stava 4 ovog člana sadrži detaljan opis utvrđenih činjenica, odnosno opis nedostataka, nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju obveznika.

Ako obveznik ne postupi u skladu sa stavom 4 ovog člana, ili ako ne dostavi dokaze koji pobijaju utvrđene nepravilnosti u roku iz stava 4 ovoga člana, službenik nadzora nadzornog organa nefinansijskog sektora iz člana 131 stav 1 ovog zakona obvezniku izdaje prekršajni nalog.

Nadzorni organ nefinansijskog sektora iz člana 131 stav 1 ovog zakona dostavlja obvezniku obavještenje gdje se prekršajni nalog iz stava 6 ovog člana nalazi i da ga mora preuzeti u roku od osam dana, uz pouku da takav prekršajni nalog postaje konačan i izvršan po isteku osmog dana od dana prijema obavještenja iz ovog stava, ukoliko obveznik u tom roku ne podnese zahtjev za sudsko odlučivanje.

O vršenju nadzora iz stava 1 ovog člana nadzorni organ sačinjava izvještaj i isti dostavlja obvezniku.

Protiv izvještaja iz stava 8 ovog člana može se pokrenuti upravi spor.

### Posebna ovlašćenja nadzornih organa

### Član 133

Ako, na osnovu zakona, izdaje dozvole za rad obvezniku, odobrenje za sticanje učešća kod obveznika, odnosno odobrenje za imenovanje članova organa upravljanja kod obveznika, nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona može u svakom trenutku da pribavi podatke o osuđivanosti lica u vezi sa kojima se provjerava ispunjenost uslova za davanje te dozvole, odnosno odobrenja i njihovih saradnika, odnosno povezanih lica, u skladu sa zakonom.

Saradnikom, odnosno povezanim licem iz stava 1 ovog člana smatra se saradnik, odnosno povezano lice u skladu sa propisom kojim se uređuje poslovanje obveznika.

Podatke iz stava 1 ovog člana nadzorni organ može koristiti isključivo u svrhe za koje su pribavljeni i ne smije ih saopštavati niti učiniti dostupnim trećim licima.

### Međunarodna saradnja nadzornih organa

### Član 134

Nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona može, na svoju inicijativu ili na osnovu pismenog i obrazloženog zahtjeva nadzornog organa druge države, razmjenjivati podatke, informacije i dokumentaciju u vezi sa:

1) propisima kojima se uređuje poslovanje obveznika nad kojim taj organ vrši nadzor, kao i drugim relevantnim propisima za vršenje nadzora;
2) sektorom u kojem posluje obveznik nad kojim taj organ vrši nadzor;
3) vršenjem nadzora nad obveznikom;
4) transakcijama ili licima za koje postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da se radi o pranju novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma.

Nadzorni organi iz stava 1 ovog člana, u skladu sa načelima uzajamnosti i čuvanja povjerljivih informacija, mogu međusobno da traže pomoć da u okviru svojih ovlašćenja sprovedu nadzor nad obveznikom koji je dio grupe, a koji posluje u državi od koje se pomoć traži.

Način dostavljanja podataka, informacija i dokumentacije, kao i vršenja zajedničkog nadzora iz stava 2 ovog člana nadzorni organi iz stava 1 ovog člana uređuju posebnim sporazumom u skladu sa zakonom.

Nadzorni organi iz stava 1 ovog člana podatke, informacije i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana koriste samo:

1) za vršenje svojih poslova u skladu sa ovim zakonom;
2) u slučaju izjavljivanja žalbe ili drugih pravnih sredstava protiv odluke organa nadležnog za vršenje nadzora, uključujući sudske postupke.

Nadzorni organ iz stava 1 ovog člana koji je utvrdio nepravilnosti iz člana 137 ovog zakona o tome obavještava i druge nadležne nadzorne organe iz člana 131 stav 1 ovog zakona, ako su te nepravilnosti od značaja za njihov rad.

Nadzorni organ iz stava 1 ovog člana ne može otkrivati i razmjenjivati sa trećim licima podatke, informacije i dokumentaciju koje je prikupio u skladu sa st. 1 do 4 ovog člana bez izričite saglasnosti nadzornog organa koji mu je te podatke, informacije i dokumentaciju dostavio.

Nadzorni organ iz stava 1 ovog člana ne može podatke, informacije i dokumentaciju koje je prikupio u skladu sa st. 1 do 4 ovog člana koristiti u drugu svrhu osim one za koju mu je nadzorni organ koji mu je te podatke, informacije i dokumentaciju dostavio dao saglasnost.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona međusobno sarađuju i razmjenjuju informacije sa nadležnim tijelima koja nadziru kreditne i finansijske institucije u drugim državama članicama Evropske unije i trećim državama u skladu sa ovim zakonom ili drugim zakonom koji se odnose na nadzor kreditnih i finansijskih institucija bez obzira na prirodu i status tih nadzornih tijela, kao i sa drugim tijelima država članica nadležnih za nadzor u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Saradnja iz stava 8 ovog člana odnosi se i na prikupljanje informacija u ime nadležnog tijela koje je pomoć zatražilo, kao i razmjenu prikupljenih informacija.

## Dostavljanje podataka o preduzetim radnjama u postupku nadzora

## Član 135

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona dužni su da o preduzetim radnjama u toku nadzora, u skladu sa ovim zakonom, finansijsko-obavještajnoj jedinici dostave:

- podatke o obvezniku: matični broj, PIB, naziv i sjedište (adresa i grad, odnosno opština za obveznika sa sjedištem u Crnoj Gori, a za obveznika sa sjedištem u drugoj državi država), ime i prezime, jedinstveni matični broj odgovornog lica u pravnom licu odnosno ime i prezime, datum rođenja i broj, datum prestanka važenja i državu izdavanja putne isprave ako je odgovorno lice u pravnom licu stranac;
- podatke o datumu kontrole i opis utvrđenog stanja;
- imena i prezimena lica koja su u nadležnom nadzornom organu iz člana 131 stav 1 ovog zakona angažovana na poslovima sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- izvještaj, odnosno zapisnik o kontroli u elektronskoj formi.

Ako su utvrdili nepravilnosti u poslovanju obveznika, nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona dužni su da finansijsko-obavještajnoj jedinici dostave i sljedeće podatke:

- datum podnošenja prekršajnog naloga, odnosno zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka ili druge izrečene mjere;
- broj prekršajnog naloga;
- opis prekršaja iz člana 137 ovog zakona;
- podatke o mjerama koje su izrečene;
- iznos izrečene kazne.

Podatke iz st. 1 i 2 ovog člana nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona dužni su da dostave finansijsko-obavještajnoj jedinici u roku od osam dana od dana izvršenog nadzora, odnosno izricanja mjere.

Ako nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona suspenduje ili oduzme dozvolu za rad, odnosno izrekne drugu mjeru radi ograničenja, odnosno zabrane rada obveznika, u skladu sa zakonom, dužan je da o tome obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u roku od osam dana od dana izricanja mjere.

Ako nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona tokom nadzora procijene da u vezi sa nekim licem, imovinom ili transakcijom postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da se radi o pranju novca, sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranju terorizma ili da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti, dužni su da o tome, bez odlaganja, obavijeste finansijsko-obavještajnu jedinicu.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona podatke iz st. 1 i 2 i obavještenja iz st. 4 i 5 ovog člana dostavljaju finansijsko-obavještajnoj jedinici na način propisan aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona.

## Pristup podacima

## Član 136

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona mogu da imaju neposredan pristup podacima koje obveznik dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici u skladu sa članom 66 ovog zakona, u sadržaju u kojem ih je dostavio obveznik.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona nemaju neposredan pristup podacima iz stava 1 ovog člana u

sadržaju u kom ih je finansijsko-obavještajna jedinica obradila, već im ti podaci mogu biti dostavljeni na zahtjev i ako finansijsko-obavještajna jedinica procijeni da je taj zahtjev opravdan.

Nadzorni organi iz člana 131 stav 1 ovog zakona, radi vršenja poslova u skladu sa ovim zakonom, mogu da imaju neposredan pristup CRS-u i kaznenoj evidenciji.

Finansijsko-obavještajna jedinica može, na obrazložen zahtjev nadzornih organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, za potrebe vršenja provjera radi izdavanja licenci ili odobrenja koje taj organ izdaje u skladu sa zakonom, da dostavi sve relevantne podatke koje može da pribavi primjenom svojih ovlašćenja.

## X. KAZNENE ODREDBE

### Član 137

Novčanom kaznom u iznosu od 8.000 eura do 80.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne uspostavi odgovarajući informacioni sistem, ako je obveznik kreditna institucija ili druga finansijska institucija (član 11 stav 1 tačka 3);
2) ne uspostavi ili ne održava tehničke uslove za korišćenje internet aplikacije finansijsko-obavještajne jedinice, ili ne dostavi javne ključeve kvalifikovanih sertifikata, u skladu sa aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona (član 11 stav 1 tačka 10a);
3) u roku od 60 dana od dana osnivanja, odnosno početka obavljanja djelatnosti ne izradi interni akt o analizi rizika u kojem identifikuje i procjenjuje rizike uzimajući u obzir faktore rizika pojedinog klijenta, grupe klijenata, države ili geografskog područja, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda, usluga ili distributivnih kanala koji se mogu upotrijebiti u svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma i redovno ga, a najmanje jednom godišnje ne ažurira, i ne čuva u skladu sa ovim zakonom (član 12 stav 1 alineja 1);
4) ne procijeni rizik od pranja novca i finansiranja terorizma u odnosu na novi proizvod, uslugu ili distributivni kanal koji pruža u okviru svoje djelatnosti, novu poslovnu praksu, kao i načine pružanja novih proizvoda, usluga ili distributivnih kanala i to prije njihovog uvođenja (član 16 stav 1);
5) ne preduzme dodatne mjere radi ublažavanja rizika i upravljanja rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma iz člana 16 st. 1 i 2 ovog zakona, na osnovu ažurirane analize rizika (član 16 stav 3);
6) ne provjeri da li lice koje nastupa u ime klijenta ima pravo na zastupanje ili je ovlašćeno od klijenta i ne izvrši identifikaciju lica koje nastupa u ime klijenta u skladu sa ovim zakonom (član 17 stav 2);
7) prije uspostavljanja poslovnog odnosa ili izvršenja povremenih transakcija, ne utvrdi svrhu i namjeru prirode poslovnog odnosa odnosno transakcije ili ne pribavi informacije propisane čanom 17 stav 4 ovog zakona (član 17 stav 4);
8) ne sprovede mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta kad postoji sumnja u tačnost ili vjerodostojnost pribavljenih podataka o identitetu klijenta ili stvarnog vlasnika klijenta (član 18 stav 1 tačka 5);
9) ne sprovede mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta kad u vezi transakcije, klijenta, sredstava ili imovine postoje razlozi za sumnju ili osnovi sumnje da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, bez obzira na iznos transakcije (član 18 stav 1 tačka 6);
10) ne sprovede mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta prema fizičkim i pravnim licima koja trguju robom, prilikom izvršenja povremenih transakcija u iznosu od 10.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija (član 18 stav 1 tačka 7);
11) ne sprovede mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta prilikom uplate uloga u iznosu od 20 eura ili više, kod izvršenja jedne ili više povezanih transakcija, kad je obveznik priređivač igara na sreću (član 18 stav 1 tačka 8);
12) ne sprovede mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta prilikom svake povremene transakcije koja predstavlja prenos kriptoimovine u vrijednosti od 1.000 eura ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija (član 18 stav 1 tačka 9);
13) ne provjeri ažurnost postojećih podataka i ne pribavi samo one podatke i dokumentaciju koji nedostaju, koji su u međuvremenu promijenjeni ili čiji je rok važenja istekao (član 18 stav 3);
14) ne sprovede mjere iz člana 17 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona, uključujući identifikaciju lica iz člana 27 i 28 ovog zakona prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom (član 19 stav 1);
15) izvrši transakciju iz člana 18 stav 1 tač. 2, 3, 4, 7, 8 i 9 ovog zakona, a da prethodno nije sproveo propisane mjere iz člana 17 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona (član 20);
16) ne izvrši provjeru identiteta korisnika, odnosno stvarnog vlasnika polise životnog osiguranja (član 21 stav 2);

17) kod prenosa prava iz polise životnog osiguranja na treće lice, djelimično ili u cjelosti, ne izvrši identifikaciju novog korisnika, odnosno stvarnog vlasnika u vrijeme izvršenja prenosa prava (član 21 stav 4);

18) ne izvrši identifikaciju zakonskog zastupnika ili ovlašćenog lica klijenta u skladu sa članom 22 st. 1 do 5 ovog zakona i ne pribavi podatke o tom licu iz člana 117 stav 1 tačka 3 ovog zakona (član 22 stav 6 alineja 1);

19) ne pribavi i ne provjeri iz pisanog ovlašćenja u originalu ili ovjerene fotokopije tog ovlašćenja podatke o klijentu iz člana 117 stav 1 tačka 3 ovog zakona (član 22 stav 6 al. 2 i 3);

20) ne preduzme dodatne mjere provjere iz nezavisnih vjerodostojnih i pouzdanih izvora i ne pribavi pisanu izjavu o istinitosti podataka pribavljenih prilikom identifikacije klijenta, njegovog zakonskog zastupnika odnosno ovlašćenog lica, ako posumnja u istinitost pribavljenih podataka ili vjerodostojnost isprava ili druge dokumentacije (član 22 stav 7);

21) uspostavi poslovni odnos, odnosno izvrši transakciju, a utvrdio je da se podaci iz lične isprave razlikuju od podataka u CRS (član 22 stav 9);

22) izvrši provjeru podataka klijenta iz člana 22 stav 1 ovog zakona, njegovog zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica posredstvom finansijsko-obavještajne jedinice uvidom u CRS a u momentu provjere nema na uvid originalnu ličnu ispravu klijenta iz člana 22 stav 1 ovog zakona, njegovog zakonskog zastupnika, odnosno ovlašćenog lica (član 22 stav 12);

23) izvrši identifikaciju klijenta suprotno odredbama člana 23 ovog zakona;

24) izvrši video-elektronsku identifikaciju suprotno odredbama člana 24 ovog zakona;

25) ne izvrši identifikaciju klijenta koji je pravno lice ili privredno društvo u skladu sa čl. 19 i 20 ovog zakona (član 26 stav 1);

26) postupi suprotno članu 26 stav 7 ovog zakona;

27) ne pribavi podatke o svim direktorima pravnog lica ili privrednog društva iz člana 117 stav 1 tačka 3 ovog zakona (član 27 stav 2);

28) u postupku utvrđivanja i provjere ovlašćenja za zastupanje zastupnika i svih direktora iz člana 27 stav 2 ovog zakona ne pribavi ovlašćenje i ne zadrži ga u svojoj dokumentaciji (član 27 stav 3);

29) u postupku identifikacije ovlašćenog lica pravnog lica i privrednog društva ne pribavi podatke o zastupniku i svim direktorima u čije ime nastupa ovlašćeno lice u skladu sa članom 28 stav 2 ovog zakona;

30) ne pribavi ovlašćenja o zastupanju lica iz člana 28 stav 1 ovog zakona i ne zadrži ih u svojoj dokumentaciji (član 28 stav 3);

31) ne izvrši identifikaciju ili ne pribavi podatke o upravniku trasta (član 29 stav 1 tač. 1 i 2);

32) ne izvrši identifikaciju zastupnika ili ovlašćenog lica upravnika trasta u skladu sa čl. 27 i 28 ovog zakona (član 29 stav 1 tačka 3);

33) ne pribavi podatke za osnivače, zaštitnike trasta, korisnike ili grupe korisnika uključujući one čije je ime poznato, one koji su birani od strane upravnika trasta (diskrecioni korisnici), buduće korisnike već određene ili odredive (korisnici koji još nisu aktivni), i druga fizička lica koja neposredno ili posredno vrše krajnju kontrolu nad trastom, u skladu sa članom 117 ovog zakona (član 29 stav 1 tačka 4);

34) ne preduzme dodatne provjere iz nezavisnih vjerodostojnih i pouzdanih izvora, kao i da od upravnika trasta (ako je fizičko lice) odnosno zastupnika ili ovlašćenog lica upravnika trasta, ne pribavi pisanu izjavu o istinitosti tih podataka (član 29 stav 3);

35) upravnik trasta ne vodi tačnu i ažurnu evidenciju koja sadrži podatke propisane članom 117 stav 1 i 3 ovog zakona koji se odnose na osnivače, zaštitnike trasta, korisnike ili grupe korisnika uključujući one čije je ime poznato, one koji su birani od strane upravnika trasta (diskrecioni korisnici), buduće korisnike već određene ili odredive (korisnici koji još nisu aktivni), i druga fizička lica koja neposredno ili posredno vrše krajnju kontrolu nad trastom, kao i podatke, ako ih ima, o zastupnicima, ovlašćenim licima, investicionim savjetnicima ili menadžerima, računovođama i poreskim savjetnicima ( član 29 stav 5);

36) upravnik trasta evidenciju iz člana 29 stav 5 ovog zakona ne čuva pet godina nakon prestanka njegovog angažovanja u trastu (član 29 stav 6);

37) upravnik trasta ne osigura da su podaci iz člana 29 stav 5 ovog zakona tačni (član 29 stav 7);

38) upravnik trasta ne omogući neposredan elektronski pristup podacima iz stava 5 ovog člana finansijsko-obavještajnoj jedinici i organu uprave nadležnom za naplatu poreza, u slučaju da u ime trasta, drugog lica ili sa njim izjednačenog subjekta stranog prava ulazi u bilo kakav vid poslovnog odnosa ili sticanja nepokretnosti u Crnoj Gori (član 29 stav 8);

39) ne izvrši identifikaciju klijenta, u skladu sa ovim zakonom, prilikom ulaska klijenta u prostorije u kojima se priređuju posebne igre na sreću u kazinu (član 30 stav 1 tačka 1);

40) ne izvrši identifikaciju klijenta, u skladu sa ovim zakonom, prilikom svakog pristupa sefu zakupca sefa ili njegovog zastupnika, odnosno lica koje on ovlasti (član 30 stav 1 tačka 2);

41) u postupku identifikacije klijenta iz člana 30 stav 1 tačka 1 ovog zakona ne pribavi fotokopiju lične isprave tog lica u skladu sa članom 22 stav 3 ovog zakona, kao i pisanu izjavu kojom klijent pod materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljuje da u igrama na sreću u kazinu učestvuje za svoj račun i u svoje ime (član 30 stav 2);

42) prije povjeravanja sprovođenja mjera iz člana 31 stav 1 ovog zakona trećem licu, ne utvrdi da je poslovanje tog lica u skladu sa zahtjevima koji se odnose na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma predmet redovnog nadzora na način utvrđen ovim zakonom ili odgovarajućim propisom druge države, kao i ako nema uspostavljene mehanizme za ispunjavanje obaveze primjene mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, koji su na nivou mjera propisanih ovim zakonom ili strože i da u vezi preduzetih mjera vodi evidencije na način propisan ovim zakonom (član 31 stav 3);

43) povjeri sprovođenje mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta trećem licu, a to lice je kvazi (fiktivna) banka ili anonimno društvo ili je iz visoko-rizične treće države (član 32);

44) ako treće lice ne sprovodi pravilno mjere sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta (član 31 stav 5);

45) procijeni da postoji sumnja u vjerodostojnost sprovedenih mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta od strane trećeg lica, odnosno u istinitost pribavljenih podataka i dokumentacije o klijentu, a neposredno ne sprovede te mjere (član 34 stav 1);

46) ne prikupi podatke o platiocu i primaocu plaćanja i ne unese ih u obrazac platnog naloga ili elektronsku poruku koji prate prenos novčanih sredstava od platioca do primaoca plaćanja (član 35 stav 1);

47) ne provjeri tačnost prikupljenih podataka o platiocu u skladu sa čl. 22, 23, 24, 26, 27 i 28 ovog zakona, prije prenosa novčanih sredstava (član 35 stav 7);

48) ne provjeri da li su podaci o platiocu i primaocu plaćanja unijeti u obrazac platnog naloga ili elektronsku poruku koji prate prenos novčanih sredstava u skladu sa članom 35 ovog zakona (član 36 stav 1);

49) ne odbije buduće prenose novčanih sredstava ili ne ograniči ili ne prekine poslovnu saradnju sa pružaocem platnih usluga platioca, ako pružalac platnih usluga platioca učestalo ne dostavlja tačne i potpune podatke u skladu sa članom 35 ovog zakona (član 37 stav 4);

50) ne obavjesti Centralnu banku Crne Gore o pružaocu platnih usluga platioca koji učestalo ne dostavlja tačne i potpune podatke u skladu sa članom 35 ovog zakona i o mjerama koje je preduzeo prema tom licu u skladu sa članom 37 st. 3 i 4 ovog zakona (član 37 stav 5);

51) ne utvrdi da li nedostatak tačnih i potpunih podataka iz člana 35 ovog zakona predstavlja razloge za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma i ako utvrdi da taj nedostatak predstavlja razloge za sumnju ne obavjesti o tome finansijsko-obavještajnu jedinicu u skladu sa članom 66 st. 6, 8 i 10 ovog zakona (član 37 stav 6);

52) ne postupi u skladu sa članom 37 st. 2 do 7 ovog zakona, kad obrazac platnog naloga ili elektronska poruka koji prate prenos novčanih sredstva ne sadrži tačne i potpune podatke iz člana 35 ovog zakona (član 38 stav 3);

53) ne obezbijedi podatke o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine prilikom prenosa kriptoimovine (član 40f stav 1);

54) u slučaju da se prenos kriptoimovine ne registruje na mreži pomoću tehnologije distribuiranog zapisa (DLT) ili slične tehnologije i nije izvršen na račun kriptoimovine pošiljaoca ni sa tog računa, ne obezbijedi da je uz prenos kriptoimovine priložena jedinstvena identifikaciona oznaka transakcije (član 40f stav 4);

55) ne dostavi podatke iz člana 40f st. 2 i 3 ovog zakona drugom pružaocu usluga povezanih s kriptoimovinom pošiljaoca prije, istovremeno ili paralelno sa izvršenjem transakcije sa kriptoimovinom i na način kojim se obezbjeđuje zaštita tih podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti (član 40f stav 6);

56) ne pribavi i čuva podatke iz člana 40f st. 2 i 3 ovog zakona i ne obezbijedi da se prenos kriptoimovine može pojedinačno identifikovati u slučaju prenosa kriptoimovine na adresu sa vlastitim hostingom (član 40f stav 7);

57) prije prenosa kriptoimovine ne provjeri tačnost podataka o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine iz člana 40f st. 2 i 3 ovog zakona na osnovu dokumenata, podataka ili informacija iz pouzdanog i nezavisnog izvora (član 40f stav 9);

58) dozvoli pokretanje ili izvrši prenos kriptoimovine, ako nijesu ispunjeni uslovi propisani članom 40f st. 1 do 10 ovog zakona (član 40f stav 11);

59) ne sprovodi djelotvorne postupke, uključujući, prema potrebi, praćenje tokom ili nakon prenosa kriptoimovine, kako bi utvrdio da li su podaci o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine iz člana 40f st. 2, 3 i 4 ovog zakona uključeni u prenos kriptoimovine ili u zbirne fajlove za prenos, ili se dostavljaju naknadno (član 40h stav 1);

60) ne pribavi i ne čuva podatke iz člana 40f st. 2, 3 i 4 ovog zakona i ne obezbjeđuje da se prenos kriptoimovine može pojedinačno identifikovati u slučaju prenosa kriptoimovine sa adrese sa vlastitim hostingom (član 40h stav 2);

61) pored mjera iz člana 53c ovog zakona ne preduzima odgovarajuće mjere za procjenu da li je ta adresa u vlasništvu ili pod kontrolom korisnika kriptoimovine u slučaju prenosa u iznosu višem od 1.000 eura sa adrese sa vlastitim hostingom (član 40h stav 3);

62) ne provjeri tačnost podataka o korisniku kriptoimovine iz člana 40f stav 3 ovog zakona na osnovu dokumenata, podataka ili informacija iz pouzdanog i nezavisnog izvora, prije dostupnosti kriptoimovine korisniku kriptoimovine (član 40h stav 4);

63) ne sprovodi djelotvorne postupke zasnovane na procjeni rizika, uključujući mjere iz člana 17 ovog zakona, kako bi utvrdio da li treba izvršiti, odbiti, vratiti ili suspendovati prenos kriptoimovine za koji nedostaju traženi ili potpuni podaci o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine i ne preduzima odgovarajuće dalje mjere (član 40i stav 1);

64) ne odbije prenos ili ne vrati prenesenu kriptoimovinu na račun pošiljaoca ili ne zahtijeva tražene podatke o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine prije nego što kriptoimovina postane dostupna korisniku kriptoimovine ako utvrdi da podaci iz člana 40f st. 2, 3 i 4 ili člana 40g ovog zakona nedostaju ili su nepotpuni (član 40i stav 2);

65) ne postupi u skladu sa članom 40i stav 3 tač. 1 i 2 ovog zakona ako pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca učestalo ne dostavlja tražene podatke o pošiljaocu ili korisniku kriptoimovine;

66) ne obavijesti nadležni nadzorni organ o pružaocu usluga povezanih sa kriptoimovinom pošiljaoca koji učestalo ne dostavlja tačne i potpune podatke u skladu sa članom 40i ovog zakona, kao i mjerama koje je prema tom pružaocu usluga preduzeo u skladu sa članom 40i st. 1, 2 i 3 ovog zakona (član 40i stav 4);

67) ne utvrdi da li nedostatak tačnih i potpunih podataka iz člana 40i ovog zakona predstavlja razloge za sumnju u pranje novca ili finansiranje terorizma i ako utvrdi da taj nedostatak predstavlja razloge za sumnju, o tome ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u skladu sa ovim zakonom (član 40j);

68) ne obezbijedi da se svi primljeni podaci o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine, koje je potrebno dostaviti uz prenos kriptoimovine, dostave uz prenos kriptoimovine (član 40k stav 1);

69) ne vodi i ne čuva evidenciju podataka iz člana 40k stav 1 ovog zakona i na njihov zahtjev ne omogući uvid u tu evidenciju nadležnim organima (član 40k stav 2);

70) ne sprovodi djelotvorne postupke, uključujući, po potrebi, praćenje nakon ili tokom prenosa kriptoimovine, kako bi utvrdio da li su podaci o pošiljaocu ili korisniku iz člana 40f stav 2 tač. 1, 3 i 4 ovog zakona i člana 40f stav 3 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, dostavljeni prethodno, istovremeno ili paralelno sa prenosom kriptoimovine ili prenosom kriptoimovine putem zbirnih fajlova, uključujući i slučajeve kada se prenos obavlja sa ili na adresu sa vlastitim hostingom (član 40l stav 1);

71) ne uspostavlja djelotvorne postupke zasnovane na procjeni rizika, uključujući mjere iz člana 17 ovog zakona, kako bi utvrdio da li treba izvršiti, odbiti, vratiti ili suspendovati prenos kriptoimovine za koji nedostaju traženi i potpuni podaci o pošiljaocu i korisniku kriptoimovine i preduzeo odgovarajuće mjere (član 40m stav 1);

72) na osnovu procjene rizika i bez nepotrebnog odlaganja ne postupi u skladu sa članom 40m stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona ako prilikom prijema prenosa kriptoimovine, utvrdi da podaci iz člana 40f stav 2 tač. 1, 3 i 4 i stav 3 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona ili člana 40g stav 1 ovog zakona nedostaju ili su nepotpuni;

73) ne postupi u skladu sa članom 40m stav 3 tač. 1 i 2 ovog zakona ako pružalac usluga povezanih sa kriptoimovinom učestalo ne dostavlja tražene podatke o pošiljaocu ili korisniku kriptoimovine;

74) ne obavijesti nadležni nadzorni organ o pružaocu usluga povezanih sa kriptoimovinom koji učestalo ne dostavlja tačne i potpune podatke, kao i o mjerama koje je preduzeo u skladu sa članom 40m st. 1, 2 i 3 ovog zakona (član 40m stav 4);

75) ne utvrdi da li nedostatak tačnih i potpunih podataka iz člana 40m ovog zakona prilikom prenosa kriptoimovine ili sa tim povezane transakcije predstavlja razloge za sumnju u pranje novca ili finansiranje

terorizma i ako utvrdi da taj nedostatak predstavlja razloge za sumnju, o tome ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu u skladu sa ovim zakonom (član 40n);

76) u potpunosti i bez odlaganja, uključujući i putem jedinstvene kontaktne tačke iz člana 62 stav 8 ovog zakona, ne dostavlja podatke prikupljene u skladu sa ovim zakonom na zahtjev nadležnih organa i nadležnih nadzornih organa (član 40p stav 1);

77) ne utvrdi stvarnog vlasnika pravnog lica, privrednog društva, trasta, drugog lica, odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava pribavljanjem podataka iz člana 44 ovog zakona (član 42 stav 1);

78) u postupku utvrđivanja stvarnog vlasnika ne pribavi dokumentaciju na osnovu koje je moguće utvrditi vlasničku strukturu i kontrolnog člana klijenta i podatke o stvarnom vlasniku (član 42 stav 6);

79) ne pribavi fotokopiju lične isprave stvarnog vlasnika u skladu sa članom 22 stav 3 ovog zakona (član 42 stav 8);

80) ne pribavi pisanu izjavu o istinitosti podataka od zastupnika ili ovlašćenog lica klijenta ako prilikom prikupljanja podataka iz člana 42 st. 2, 3, 5, 6 i 7 ovog zakona posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge dokumentacije iz koje su pribavljeni podaci (član 42 stav 9);

81) ne vodi evidencije o preduzetim mjerama radi utvrđivanja stvarnog vlasnika iz člana 42 stav 1 ovog zakona (član 42 stav 11);

82) ne unese u Registar stvarnih vlasnika propisane podatke o stvarnim vlasnicima i promjenama stvarnih vlasnika u roku od osam dana od dana upisa u CRPS ili registar poreskih obveznika, odnosno u roku od osam dana od promjene podataka o stvarnom vlasniku (član 43 stav 3);

83) ne izvrši provjeru i potvrdi tačnost svojih podataka u Registru stvarnih vlasnika jednom godišnje, a najkasnije do 31. marta tekuće godine (član 43 stav 5);

84) ne odredi najmanje jedno fizičko lice koje je zaposleno kod obveznika i koje ima prebivalište ili stalni boravak u Crnoj Gori ili privredno društvo koje je obveznik po članu 4 stav 2 tačka 13 alineja 2 i stav 3 ovog zakona i koje je registrovano u Crnoj Gori (član 43 stav 9);

85) ako upravnik trasta finansijko-obavještajnoj jedinici, nadležnim organima iz člana 96 stav 1 ovog zakona i nadzornim organima iz člana 131 stav 1 ovog zakona, na njihov zahtjev, bez odlaganja a najkasinje u roku od tri dana od dana dobijanja zahtjeva, ne dostavi sve infromacije o trastu, stvarnom vlasništvu trasta i sredstvima trasta koja vodi ili kojima upravlja (član 43 stav 10);

86) ako nije izvršio upis u Registar trastova u roku od pet dana od dana kada je ušao u poslovni odnos sa upravnikom trasta (član 43a stav 5);

87) upravnik trasta ako ne izvrši upis u Registar stvarnih vlasnika u roku od 25 dana od dana zaključivanja poslovnog odnosa, odnosno dana sticanja nepokretnosti (član 43a stav 7)

88) na zahtjev organa uprave nadležnog za naplatu poreza ne dostavi dokumentaciju na osnovu koje je moguće utvrditi vlasničku strukturu i kontrolnog člana klijenta i ne prikupi podatke o stvarnom vlasniku (član 48 stav 3);

89) ne postupi po nalogu iz člana 48 stav 4 ovog zakona, u roku od tri dana od dana dobijanja tog naloga (član 48 stav 5);

90) ne sprovodi mjere praćenja poslovnog odnosa klijenta, uključujući i kontrolu transakcija i praćenje izvora sredstava kojima klijent posluje (član 49 stav 1);

91) ne sprovodi mjere iz člana 49 stav 2 ovog zakona;

92) ne obezbijedi i ne prilagodi obim i dinamiku sprovođenja mjera iz člana 49 stav 1 ovog zakona riziku od pranja novca i finansiranja terorizma kojem je obveznik izložen prilikom vršenja pojedinog posla, odnosno poslovanja sa klijentom (član 49 stav 3);

93) izvrši provjeru podataka u CRS za fizičko lice koje nije njegov klijent (član 49 stav 5);

94) ne obezbijedi da dinamika praćenja poslovnog odnosa klijenta višeg rizika ne bude duža od godina dana, a za klijenta nižeg rizika duža od pet godina (član 49 stav 7);

95) ne izvrši kontrolu klijenta najmanje jednom godišnje, a najkasnije nakon isteka jedne godine od poslednje kontrole, a klijent je strano pravno lice ili pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori u kojem je učešće stranog kapitala najmanje 25%, a koji kod obveznika vrši transakcije iz člana 18 stav 1 tač. 2, 3, 4, 6, 7 i/ili 9 ovog zakona (član 50 stav 1);

96) ne pozove klijenta radi provjere svih relevantnih informacija kad utvrdi razliku u podacima (član 50 stav 6);

97) ne sprovede produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta kad je utvrđen viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma u smjernicama o analizi rizika iz člana 12 stav 5 ovog zakona (član 52 stav 1 tačka 7);

98) ne sprovede produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta u slučajevima kad je u skladu sa Nacionalnom procjenom rizika utvrđen viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma (član 52 stav 1 tačka 8);

99) ne sprovede produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta i u drugim slučajevima kad procijeni da u vezi sa klijentom, grupom klijenata, državom ili geografskim područjem, poslovnim odnosom, transakcijom, proizvodom, uslugom i distributivnim kanalom postoji ili bi mogao postojati viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma (član 52 stav 2);

100) prilikom uspostavljanja korespondentnog odnosa koji uključuje izvršavanje plaćanja sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja ima sjedište van Crne Gore, a koja je respondent, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, ne preduzme dodatne mjere iz člana 53 stav 1 tač. 1 do 9 ovog zakona;

101) prije uspostavljanja korespondentnog odnosa sa respondentom ne pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za uspostavljanje tog poslovnog odnosa (član 53 stav 2);

102) ne uredi ugovorom svoju odgovornost i odgovornost respondenta prilikom zaključenja korespondetnog odnosa (član 53 stav 3);

103) ne preispita i ne izmijeni i, ako je to potrebno, ne prekine korespondentni odnos sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja je respondent u visoko-rizičnoj trećoj državi (član 53 stav 6);

104) uspostavi ili nastavi korespondentni odnos sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja ima sjedište van Crne Gore, a da prethodno nije preduzeo mjere, odnosno neku od mjera iz člana 53 st. 1 do 4 ovog zakona (član 53 stav 7 tačka 1);

105) uspostavi ili nastavi korespondentni odnos sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja ima sjedište van Crne Gore, ako kreditna institucija ili druga finansijska institucija nema uspostavljene kontrole sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili ne primjenjuje zakone i druge propise iz oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma (član 53 stav 7 tačka 2);

106) uspostavi ili nastavi korespondentni odnos sa kreditnom institucijom ili drugom finansijskom institucijom koja ima sjedište van Crne Gore, ako kreditna institucija ili druga finansijska institucija posluje kao kvazi (fiktivna) banka, odnosno ako uspostavlja ili održava korespondentne ili druge poslovne odnose i vrši transakcije sa kvazi (fiktivnim) bankama (član 53 stav 7 tačka 3);

107) ne utvrdi i ne procijeni rizik od pranja novca i finansiranja terorizma povezan sa prenosima kriptoimovine usmjerenim na adresu sa vlastitim hostingom ili koje potiču sa te adrese i da za te potrebe ne uspostavi interne politike, postupke i kontrole (član 53b stav 1);

108) ne primjenjuje neku od mjera za ublažavanje rizika koje odgovaraju utvrđenim rizicima (član 53b st. 2 i 3);

109) ne utvrdi da li respondent ima dozvolu za rad ili je registrovan (član 53c stav 1 tačka 1);

110) ne prikupi dovoljno informacija o respondentu za potpuno razumijevanje prirode njegovog poslovanja i ne procijeni reputaciju respondenta i kvalitet nadzora njegovog poslovanja na osnovu javno dostupnih informacija (član 53c stav 1 tačka 2);

111) ne procijeni kontrolu respondenta u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorizma (član 53c stav 1 tačka 3);

112) ne pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca prije uspostavljanja novog korespondentnog odnosa (član 53c stav 1 tačka 4);

113) ne dokumentuje odgovornosti svake strane u korespondentnom odnosu (član 53c stav 1 tačka 5);

114) se ne uvjeri, u vezi sa prolaznim računima kriptoimovine, da je respondent provjerio identitet i sproveo produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenata koji imaju direktan pristup računima korespondenta, kao i da na zahtjev korespondentu može dostaviti relevantne podatke o tim mjerama (član 53c stav 1 tačka 6);

115) ne dokumentuje odluku o prekidu korespondentnih odnosa zbog razloga povezanih sa politikom sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma (član 53c stav 2);

116) ne ažurira redovno informacije o sprovođenju produbljenih mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta u vezi sa korespondentnim odnosom ili kad se pojave novi rizici u vezi sa respondentom (član 53c stav 3);

117) prije zasnivanja poslovnog odnosa sa klijentom ne provjeri u Registru iz člana 55 ovog zakona da li je klijent, njegov zakonski zastupnik, ovlašćeno lice ili stvarni vlasnik klijenta politički eksponirano lice (član 54 stav 1);

118) prilikom sprovođenja produbljenih mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, odnosno njegovog stvarnog vlasnika koji je politički eksponirano lice, pored mjera iz člana 17 ovog zakona ne preduzme

adekvatne mjere i ne utvrdi porijeklo imovine i sredstava koja su uključena u poslovni odnos ili transakciju sa tim klijentom (član 56 stav 1 tačka 1);

119) prilikom sprovođenja produbljenih mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, odnosno njegovog stvarnog vlasnika koji je politički eksponirano lice, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, ne utvrdi da li je klijent koji je politički eksponirano lice stvarni vlasnik pravnog lica, privrednog društva, trasta, drugog lica, odnosno sa njim izjednačenog subjekta stranog prava, odnosno fizičkog lica sa sjedištem u drugoj državi u čije ime se uspostavlja poslovni odnos, izvršava transakcija ili druga aktivnost klijenta (član 56 stav 1 tačka 3);

120) prilikom sprovođenja produbljenih mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, odnosno njegovog stvarnog vlasnika koji je politički eksponirano lice, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, nakon uspostavljanja poslovnog odnosa sa posebnom pažnjom ne prati transakcije i druge poslovne aktivnosti koje kod obveznika obavlja politički eksponirano lice, odnosno klijent čiji je stvarni vlasnik politički eksponirano lice (član 56 stav 1 tačka 4);

121) prilikom pružanja kastodi usluga klijentu, pored mjera iz člana 17 ovog zakona ne preduzme adekvatne mjere i ne utvrdi porijeklo imovine i sredstava koja su uključena u poslovni odnos ili transakciju sa tim klijentom (član 57 stav 1 tačka 1);

122) prilikom pružanja kastodi usluga klijentu, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, ne pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa tim klijentom, a ako je poslovni odnos već uspostavljen ne pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za nastavljanje poslovnog odnosa (član 57 stav 1 tačka 2);

123) prilikom pružanja kastodi usluga klijentu, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, ne utvrdi da li klijent zaključuje ugovor o obavljanju kastodi poslova u svoje ime i za svoj račun ili se radi o potkastodiju (član 57 stav 1 tačka 3);

124) prilikom pružanja kastodi usluga klijentu, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, prilikom svake transakcije ne utvrdi za čiji je račun potkastodi izvršio transakciju (član 57 stav 1 tačka 4);

125) ne može da izvrši mjere iz člana 57 stav 1 ovog zakona, a uspostavi poslovni odnos, odnosno ne raskine već uspostavljeni odnos (član 57 stav 2);

126) u slučaju složenih i neuobičajeno velikih transakcija, kao i transakcija koje se realizuju na neuobičajeni način ili koje nemaju očiglednu ekonomsku opravdanost ili pravnu svrhu ili odstupaju od uobičajenog ili očekivanog poslovanja klijenta, za koje se nije moglo procijeniti da li su sumnjive transakcije, pored mjera iz člana 17 ovog zakona ne preduzme mjere iz člana 58 stav 1 ovog zakona;

127) u slučaju uspostavljanja poslovnog odnosa ili vršenja transakcija sa licem iz visoko-rizične treće države ili kad je visoko-rizična treća država uključena u transakciju, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, ne preduzme i dodatne mjere iz člana 58 stav 1 ovog zakona (član 59 stav 1 tačka 1);

128) nakon uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom iz visoko-rizične treće države ne sprovede pojačano praćenje poslovnog odnosa i transakcija koje vrši taj klijent (član 59 stav 2);

129) ne prati redovno i ne provjerava postoje li i dalje uslovi za primjenu pojednostavljenih mjera (član 61 stav 2);

130) za klijenta otvori ili vodi anonimni račun, anonimni račun kriptoimovine, anonimni sef, štednu knjižicu ili račune hartija od vrijednosti na šifru ili donosioca ili pruža drugu uslugu ili proizvod kojima se, neposredno ili posredno, omogućava prikrivanje identiteta klijenta (član 63);

131) posluje kao kvazi (fiktivna) banka (član 64 stav 1);

132) uspostavlja ili održava korespondentni odnos sa kreditnom institucijom koja posluje ili bi mogla poslovati kao kvazi (fiktivna) banka ili sa drugom kreditnom institucijom za koju je poznato da dozvoljava korišćenje svojih računa kvazi (fiktivnim) bankama (član 64 stav 2);

133) primi uplatu ili obavi plaćanje ili isplatu dobitka u gotovom novcu u iznosu od 10.000 eura ili više, odnosno u slučaju ako se uplata ili plaćanje vrši u dvije ili više povezanih transakcija u ukupnom iznosu od 10.000 eura ili više (član 65 st. 1 i 2);

134) ne sprovode ograničenje upotrebe gotovine iz člana 66 ovog zakona (član 65 stav 6);

135) finansijsko-obavještajnoj jedinici bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana izvršenja transakcije, odnosno dana saznanja da je transakcija izvršena, ne dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 ovog zakona za svaku bezgotovinsku transakciju u iznosu od 100.000 eura ili više, za svaku gotovinsku transakciju prilikom vršenja povremenih transakcija u iznosu od 3.000 eura ili više, a manjem od 10.000 eura, ako je obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 12 i 13 al. 3, 4 i 8 ovog zakona i za svaku gotovinsku transakciju u iznosu od 15.000 eura ili više ako je

obveznik kreditna institucija i drugi pružaoci platnih usluga, odnosno za svaku transakciju u iznosu od 2.000 eura ili više ako je obveznik iz člana 4 stav 2 tačka 10 ovog zakona (član 66 stav 1);

136) finansijsko-obavještajnoj jedinici, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana izvršenja transakcije, ne dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 ovog zakona za svaku bezgotovinsku transakciju u iznosu od 20.000 eura ili više (član 66 stav 2);

137) finansijsko-obavještajnoj jedinici, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana izvršenja transakcije, odnosno od dana saznanja da je transakcija izvršena, ne dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 ovog zakona za svaku transakciju u iznosu od 20.000 eura ili više koja se vrši na računima pravnih i fizičkih lica u visoko-rizičnim trećim državama, ili ako takva transakcija uključuje visoko-rizične treće države (član 66 stav 3);

138) ne zadrži od izvršenja sumnjive transakcije, bez obzira na iznos, do donošenja naredbe iz člana 93 ovog zakona, i o tome bez odlaganja ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu i ne dostavi joj podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 i stav 8 ovog zakona (član 66 stav 6);

139) finansijsko-obavještajnoj jedinici ne dostavi podatke iz člana 66 stav 6 ovog zakona prije izvršenja transakcija i ne navede rok u kojem transakcije treba da se izvrše (član 66 stav 7);

140) finansijsko-obavještajnoj jedinici, bez odlaganja, a najkasnije sljedećeg radnog dana od dana izvršenja transakcije, odnosno dana saznanja da je transakcija izvršena, ne dostavi podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 i stav 8 ovog zakona kad zbog prirode transakcija ili drugih opravdanih razloga ne može da postupi u skladu sa članom 66 stav 6 ovog zakona (član 66 stav 8);

141) prilikom dostavljanja podataka na način iz člana 66 stav 8 ovog zakona ne dostavi obrazloženje koje sadrži razloge zbog kojih nije postupio u skladu sa članom 66 stav 6 ovog zakona (član 66 stav 9);

142) bez odlaganja finansijsko-obavještajnoj jedinici ne dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 i stav 8 ovog zakona u svim slučajevima sumnjivog poslovanja odnosno u vezi sa novčanim sredstvima ili drugom imovinom za koju zna ili ima razloge za sumnju da predstavljaju imovinsku korist stečenu kriminalnom djelatnošću ili da su povezana sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma (član 66 stav 10);

143) bez odlaganja ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu da je klijent tražio savjet u vezi pranja novca ili finansiranja terorizma (član 66 stav 11);

144) ne obavjesti finansijsko-obavještajnu jedinicu, najkasnije u roku od tri radna dana od izvršenog uvida, o svakom uvidu u podatke, informacije i dokumentaciju koji izvrši nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona (član 66 stav 12);

145) ne dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici podatke, obrazloženje i obavještenja na način propisan članom 66 stav 13 ovog zakona;

146) ovlašćenom licu za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ne obezbijedi propisane uslove (član 77 stav 1);

147) finansijsko-obavještajnoj jedinici na njen zahtjev, bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema zahtjeva, ne dostavi tačne i potpune podatke, informacije i dokumentaciju kojima raspolaže (član 90 stav 4);

148) finansijsko-obavještajnoj jedinici, na zahtjev označen oznakom "HITNO", ne dostavi podatke, informacije i dokumentaciju bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa od prijema tog zahtjeva (član 90 stav 5);

149) ne dostavi podatke, informacije i dokumentaciju iz člana 90 stav 1 ovog zakona finansijsko-obavještajnoj jedinici na način propisan aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona (član 90 stav 7);

150) bez odlaganja ne preduzme mjere u skladu sa članom 93 st. 1 i 4 ovog zakona (član 93 stav 5);

151) ne postupi po zahtjevu iz člana 95 stav 1 ovog zakona;

152) obavijesti klijenta ili kompromituje podatak da je finansijsko-obavještajna jedinica zahtijevala kontinuirano praćenje finansijskog poslovanja klijenta (član 95 stav 2);

153) finansijsko-obavještajnoj jedinici ne dostavi podatke prije izvršenja transakcije ili zaključenja posla, za transakcije preko 1.000 eura za fizičko lice odnosno preko 3.000 eura za pravno lice (član 95 stav 3);

154) finansijsko-obavještajnoj jedinici ne dostavi podatke bez odlaganja, a najkasnije sljedećeg radnog dana od dana izvršenja transakcije ili zaključenja posla, kad zbog prirode transakcije, odnosno posla ili drugih opravdanih razloga ne može da postupi u skladu sa članom 95 stav 3 ovog zakona i ne obrazloži detaljno razloge zbog kojih nije postupio u skladu sa članom 95 stav 3 ovog zakona (član 95 st. 4 i 5);

155) bez odlaganja ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu ako prilikom izvršavanja poslova iz svoje djelatnosti otkrije činjenice koje upućuju na moguću povezanost sa pranjem novca i sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranjem terorizma (član 114 stav 1);

156) na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice ne dostavi podatke, informacije ili dokumentaciju koja upućuje na moguću povezanost sa pranjem novca i sa njim povezanim predikatnim krivičnim djelima ili finansiranjem terorizma, u skladu sa zakonom (član 114 stav 2);

157) ne vodi evidencije iz člana 116 stav 1 ovog zakona;

158) ne vodi evidencije iz člana 116 stav 1 ovog zakona na način koji će obezbijediti rekonstrukciju pojedinačnih transakcija, uključujući i iznose i valutu, koje bi mogle da se koriste u postupku otkrivanja kriminalnih aktivnosti klijenata (član 116 stav 2);

159) evidencije koje vodi u skladu sa zakonom ne sadrže podatke propisane članom 117 ovog zakona;

160) klijentu ili trećem licu otkrije podatke iz člana 123 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona (član 123 stav 1);

161) ne preduzme neophodne mjere kako bi zaštitio ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i druge zaposlene koji sprovode odredbe ovog zakona od prijetnji i drugih nepovoljnih, odnosno diskriminatorskih radnji usmjerenih na njihov fizički, odnosno psihički integritet (član 125 stav 1);

162) ne preduzme neophodne mjere kako bi osigurao da odluke ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma odnosno zamjenika ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, ne budu ugrožene komercijalnim interesima obveznika i da ti interesi neopravdano ne utiču na ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma odnosno zamjenika ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (član 125 stav 2);

163) ne uspostavi odgovarajuće procedure, uz prethodno mišljenje nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, kojima će urediti način prijavljivanja povreda odredaba ovog zakona od strane zaposlenih, preko posebnog i anonimnog kanala u skladu sa prirodom i veličinom tog obveznika (član 125 stav 3);

164) lične podatke koje dobije u skladu sa ovim zakonom, koristi za namjenu za koju se ti podaci ne obrađuju i obrađuje ih u komercijalne svrhe (član 126 stav 1);

165) podatke, informacije i dokumentaciju pribavljene u skladu sa ovim zakonom, podatke o identifikacionom broju svakog računa klijenta, podatke i dokumentaciju o elektronskom prenosu novca, dokumentaciju o poslovnoj korespodenciji i izvještaje ne čuva pet godina nakon prestanka poslovnog odnosa klijenta, izvršene povremene transakcije,odbijanja uspostavljanja poslovnog odnosa, odbijanja izvršenja povremene transakcije, ulaska klijenta u kazino i prostorije u kojima se priređuju druge igre na sreću ili pristupa sefu, osim ako posebnim zakonom nije propisan duži period čuvanja ili ako ne produži čuvanje po zahtjevu finansijsko-obavještajne jedinice, nadležnog organa iz člana 96 stav 1 ovog zakona ili nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona (član 127 st. 1, 2 i 3);

166) podatke i prateću dokumentaciju o ovlašćenom licu za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno njegovom zamjeniku, stručnom osposobljavanju i usavršavanju zaposlenih u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma i sprovođenju mjera unutrašnje kontrole i revizije ne čuva četiri godine od prestanka važenja licence, odnosno izvršenog stručnog osposobljavanja i usavršavanja i izvršene unutrašnje kontrole i revizije (član 127 stav 4);

167) podatke, informacije i dokumentaciju iz člana 127 st. 1 i 2 ovog zakona ne dostavi nadzornom organu iz člana 131 stav 1 ovog zakona, ako prestane da postoji, a koji ima obavezu da ih čuva pet godina od dana prijema (član 127 stav 5);

168) ne dostavi, najkasnije u roku od osam dana od dana dostavljanja zahtjeva, tačne i potpune podatke, informacije i dokumentaciju koji su neophodni za vršenje nadzora na zahtjev nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona (član 132b stav 3).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona novčanom kaznom u iznosu od 10.000 eura do 80.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i član uprave ili drugo odgovorno lice u pravnom licu, fizičko lice, fizičko lice koje obavlja djelatnost i notar novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 8.000 eura.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, član kolegijalnog organa upravljanja koji je odgovoran za sprovođenje ovog zakona, u slučaju izricanja kazne obvezniku shodno članu 131a stav 2 ovog zakona, kazniće se u iznosu od šest bruto mjesečnih zarada odnosno naknada do 12 bruto mjesečnih zarada odnosno naknada koje je to lice ostvarilo u mjesecu koji prethodi mjesecu u kom je izrečena kazna iz člana 131a stav 2 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 20.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti pravnom licu, preduzetniku, odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu u trajanju do šest mjeseci.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2 i 157 ovog člana zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi i policijski službenik finansijsko-obavještajne jedinice.

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana koje su izvršile kreditne institucije i druge finansijske institucije, prekršajni postupak ne može se pokrenuti ako protekne četiri godine od dana kad je prekršaj izvršen.

## Član 137a

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ima kolegijalni organ upravljanja, a ne imenuje jednog člana tog organa koji je odgovoran za sprovođenje ovog zakona (član 11 stav 2);
2) analiza rizika ne sadrži i procjenu mjera, radnji i postupaka koje obveznik preduzima za sprečavanje i otkrivanje pranja novca ili finansiranja terorizma (član 12 stav 2);
3) analiza rizika ne obuhvata najmanje analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u odnosu na cjelokupno poslovanje obveznika i analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma za svaku grupu ili vrstu klijenta, poslovnog odnosa, usluge koju obveznik pruža klijentu u okviru svoje djelatnosti, odnosno transakcije (član 12 stav 3);
4) analiza rizika nije sačinjena u pisanoj i elektronskoj formi i/ili nije srazmjerna veličini obveznika, kao i prirodi i obimu njegovog poslovanja (član 12 stav 4);
5) analizu rizika nije pripremio na osnovu smjernica za analizu rizika koje utvrđuje nadležni nadzorni organ iz člana 131 stav 1 ovog zakona, u skladu sa propisom iz člana 15 ovog zakona i Nacionalnom procjenom rizika (član 12 stav 5);
6) u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva od nadležnog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona ne dostavi analizu rizika (član 12 stav 8);
7) ne uspostavi sistem upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa članom 14 stav 1 ovog zakona;
8) politike, kontrole i procedure iz člana 14 stav 1 tačka 2 ovog zakona nijesu srazmjerne obimu i prirodi djelatnosti obveznika, veličini i vrsti klijenta sa kojim posluje, kao i vrsti proizvoda, odnosno usluge koju pruža (član 14 stav 2);
9) ne utvrdi interne politike, kontrole i procedure u skladu sa članom 14 stav 4 ovog zakona;
10) internim aktima ne uredi procedure za sprovođenje mjera iz člana 17 st. 1 i 2 ovog zakona (član 17 stav 5);
11) na zahtjev nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona, ne dostavi ili dostavi neodgovarajuće analize, dokumenta i druge informacije kojima dokazuje da su sprovedene mjere u skladu sa utvrđenim rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma (član 17 stav 6);
12) ne obavijesti finansijsko-obavještajnu jedinicu da ne može da sprovede jednu ili više mjera iz člana 17 stav 1 ovog zakona (član 17 stav 7);
13) ne pribavi podatke iz člana 17 st. 1 i 2 ovog zakona (član 18 stav 5);
14) uspostavi poslovni odnos sa klijentom ili ako je poslovni odnos uspostavljen ne raskine taj poslovni odnos ako ne može da sprovede mjere iz člana 19 stav 1 ovog zakona (član 19 stav 2);
15) uspostavi poslovni odnos sa klijentom ili ako je poslovni odnos uspostavljen ne raskine taj poslovni odnos ako ocijeni da ne može efikasno upravljati rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma u vezi sa tim klijentom (član 19 stav 4);
16) ne donese interni akt kojim uređuje procedure odbijanja uspostavljanja poslovnog odnosa ili raskida već uspostavljenog poslovnog odnosa iz člana 19 st. 3 i 4 ovog zakona (član 19 stav 6);
17) u postupku identifikacije klijenta iz člana 22 stav 1 ovog zakona ne pribavi fotokopiju lične isprave i ne upiše datum, vrijeme i ime i prezime lica koje je izvršilo uvid u fotokopiju isprave i tu fotokopiju i prikupljene podatke ne čuva u skladu sa ovim zakonom (član 22 stav 3);
18) nakon izvršene identifikacije u evidenciju iz člana 117 stav 1 ovog zakona ne unese podatak o načinu na koji je izvršena identifikacija klijenta (član 22 stav 10, član 23 stav 9 i član 24 stav 18);
19) u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja iz člana 25 stav 6 ovog zakona, internim aktima ne uredi bliži način sprovođenja video-elektronske identifikacije (član 24 stav 19);
20) ne čuva video zapis koji je nastao u postupku provjere iz člana 24a stav 1 ovog zakona u skladu sa ovim zakonom (član 24a stav 5);

21) ne izradi analizu rizika sistema i rješenja koje koristi za postupak sprovođenja identifikacije elektronskim putem i video-elektronske identifikacije u roku od 8 dana od dana dobijanja odobrenja iz člana 25 ovog zakona (član 24b st. 1 i 2);

22) ne koristi sigurne komunikacijske kanale za interakciju sa klijentom tokom postupka identifikacije elektronskim putem i video-elektronske identifikacije korišćenjem sigurnih protokola i kriptografskih algoritama u skladu sa najboljim praksama i industrijom u svrhu zaštite povjerljivosti, cjelovitosti, dostupnosti i zaštite podataka, kao i u svrhu sajber bezbjednosti (član 24b stav 3);

23) ne prati kontinuirano rješenje iz člana 24b stav 1 ovog zakona kako bi se uvjerio da je funkcionalnost tog rješenja u skladu sa ovim zakonom i aktima iz člana 24 ovog zakona (član 24b stav 4);

24) ne upravlja utvrđenim rizicima iz člana 24b stav 1 ovog zakona (član 24b stav 5);

25) otpočne postupak sprovođenja identifikacije elektronskim putem ili video-elektronske identifikacije prije nego je izradio analizu rizika iz člana 24b stav 1 ovog zakona (član 24b stav 6);

26) sprovodi identifikaciju elektronskim putem, odnosno video-elektronsku identifikaciju klijenta koji je fizičko lice, preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja djelatnost, njegovog zakonskog zastupnika i ovlašćenog lica, a ne posjeduje odobrenje za sprovođenje identifikacije elektronskim putem, odnosno video-elektronske identifikacije (član 25 stav 1);

27) pribavi podatke iz člana 26 stav 1 ovog zakona uvidom u ispravu stariju od tri mjeseca od datuma izdavanja (član 26 stav 3);

28) ne obavijesti obveznika da postupa kao upravnik trasta odnosno zastupnik ili ovlašćeno lice upravnika trasta i ne pruži informacije iz člana 29 stav 1 ovog zakona (član 29 stav 4);

29) internim aktom ne uredi procedure o prihvatanju identifikacije klijenta i stvarnog vlasnika klijenta preko trećeg lica (član 34 stav 2);

30) ne uredi internim aktom procedure za provjeru potpunosti podataka prikupljenih u skladu sa članom 35 st. 2 do 8 ovog zakona (član 35 stav 11);

31) ne provjeri tačnost prikupljenih podataka iz člana 36 st. 2 i 3 ovog zakona u skladu sa čl. 22, 23, 24, 26, 27 i 28 ovog zakona (član 36);

32) ne uvodi djelotvorne postupke kojima se utvrđuje da li su u razmjeni poruka ili u sistemu plaćanja i namirenja koji se upotrebljavaju za izvršenje prenosa novčanih sredstava, polja koja se odnose na podatke o platiocu i primaocu plaćanja popunjena slovima, brojevima i simbolima dozvoljena u skladu sa pravilima tog sistema (član 36 stav 5);

33) ne sačini interni akt o postupanju, uključujući, prema potrebi, ex-post praćenje ili praćenje u stvarnom vremenu, u slučaju da obrazac platnog naloga ili elektronska poruka koji prate prenos novčanih sredstava ne sadrži tačne i potpune podatke iz člana 35 ovog zakona (član 37 stav 1);

34) ne upozori pružaoca platnih usluga platioca da učestalo ne dostavlja tačne i potpune podatke u skladu sa članom 35 ovog zakona i ne odredi rok u kojem je potrebno da pružalac platnih usluga platioca svoje postupanje uskladi sa ovim zakonom (član 37 stav 3);

35) ne obezbijedi da svi podaci o platiocu i primaocu plaćanja budu sačuvani u obrascu platnog naloga ili elektronskoj poruci koji prate prenos novčanih sredstava (član 38 stav 1);

36) ne sačini interni akt o postupanju uključujući, prema potrebi, ex-post praćenje ili praćenje u stvarnom vremenu, u slučaju da obrazac platnog naloga ili elektronska poruka koji prate prenos novčanih sredstva ne sadrži tačne i potpune podatke iz člana 35 ovog zakona (član 38 stav 2);

37) ne sačuva u elektronskoj formi ili ne odštampa izvod iz registra iz člana 42 stav 2 ovog zakona i ne označi datum i vrijeme i ime i prezime lica koje je izvršilo uvid;

38) ako ne zahtijeva od klijenta da ispravi podatke u registru u roku od 8 dana, ili kada klijent ne postupi u zadatom roku ako bez odlaganja ne dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici i organu uprave nadležnom za naplatu poreza podatke koji se razlikuju i podatke o licima za koje obveznik smatra da su stvarni vlasnici klijenta (član 42 stav 4);

39) provjeru podataka o stvarnom vlasniku ne sprovede u skladu sa članom 42 stav 7 ovog zakona;

40) prilikom kontrole stranog pravnog lica, ne pribavi dodatne podatke iz člana 50 stav 3 tač. 1 i 2 ovog zakona;

41) prilikom sprovođenja produbljenih mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, odnosno njegovog stvarnog vlasnika koji je politički eksponirano lice, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, ne pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom ili pisanu saglasnost višeg rukovodioca za nastavljanje poslovnog odnosa ako je poslovni odnos sa klijentom već uspostavljen (član 56 stav 1 tačka 2);

42) u skladu sa smjernicama iz člana 12 stav 5 ovog zakona ne uredi internim aktom procedure koje su zasnovane na analizi rizika koje primjenjuje u vezi sa identifikacijom klijenta koji je politički eksponirano lice ili utvrđivanjem stvarnog vlasnika klijenta koji je politički eksponirano lice, kao i prilikom praćenja poslovanja tog klijenta i stvarnog vlasnika (član 56 stav 2);

43) ne sprovede odgovarajuće mjere radi utvrđivanja da li su korisnici životnog osiguranja ili životnog osiguranja povezanog sa investicionim jedinicama i stvarni vlasnici korisnika politički eksponirana lica najkasnije u vrijeme isplate polise osiguranja ili potpunog ili djelimičnog prenosa polise (član 56a st. 1 i 2);

44) u slučaju višeg rizika, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, ne preduzme dodatne mjere (član 56a stav 3);

45) ne sprovodi dodatne mjere iz člana 56a stav 3 i u odnosu na članove uže porodice i bliže saradnike lica iz člana 54 st. 2 i 3 ovog zakona (član 56a stav 4);

46) na zahtjev finansijsko-obavještajne jedinice ili nadležnog nadzornog organa iz člana 131 stav 1 ovog zakona ne učini dostupnim rezultate analize iz člana 58 stav 1 tačka 6 ovog zakona (član 58 stav 2);

47) internim aktom ne utvrdi kriterijume za prepoznavanje transakcija iz člana 58 stav 1 ovog zakona (član 58 stav 3);

48) u slučaju uspostavljanja poslovnog odnosa ili vršenja transakcija sa licima iz visokorizičnih trećih država ili kad je visoko-rizična treća država uključena u transakciju, pored mjera iz člana 17 ovog zakona, ne pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca prije uspostavljanja poslovnog odnosa, a ako je poslovni odnos već uspostavljen ne pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za nastavljanje poslovnog odnosa (član 59 stav 1 tačka 2);

49) ne sprovodi mjere iz člana 59 st. 1 i 2 ovog zakona u skladu sa procjenom rizika od pranja novca i finansiranja terorizma koja je utvrđena u analizi rizika (član 59 stav 3);

50) u odnosu na klijenta kod kojeg se utvrdi da postoji niži rizik od pranja novca i finansiranja terorizma ne sprovodi mjere praćenja poslovnog odnosa i kontrole transakcija u obimu koji je odredio u skladu sa članom 61 stav 1 tačka 3 ovog zakona (član 61 stav 4);

51) ne izradi interni akt kojim propisuje uslove pod kojima se mogu pružiti usluge ili izvršiti transakcije, primjenom pojednostavljenih mjera koje treba da uključe ograničenja vezana za iznos, broj ili vrstu transakcija koje se mogu izvršiti kako bi se osiguralo da su iste u skladu sa očekivanim standardima za konkretni poslovni odnos (član 61 stav 5);

52) ne obezbijedi da se mjere za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma, utvrđene ovim zakonom, u istom obimu sprovode i u poslovnim jedinicama ili društvima u većinskom vlasništvu obveznika koja imaju sjedište u drugoj državi koja je država članica Evropske unije, odnosno država koja ima iste standarde za sprovođenje mjera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma kao što su standardi utvrđeni ovim zakonom, odnosno pravom Evropske unije (član 62 stav 1);

53) ne odredi jedinstvenu kontakt tačku u Crnoj Gori koja će u njihovo ime obezbijediti usklađenost sa pravilima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i kako bi se nadležnom nadzornom organu olakšalo obavljanje nadzora, naročito pružanjem dokumenata i informacija na zahtjev nadležnog organa (član 62 stav 8);

54) u roku od 60 dana od dana osnivanja, odnosno početka obavljanja djelatnosti ne odredi ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i najmanje jednog zamjenika tog lica (član 69 stav 1);

55) ne dostavi finansijsko-obavještajnoj jedinici obavještenja iz člana 69 st. 1, 2 i 6 ovog zakona (član 69 stav 9);

56) ne dostavi izvještaj iz člana 76 stav 1 tačka 12 ovog zakona, nadležnom nadzornom organu iz člana 131 stav 1 ovog zakona na njegov zahtjev, u roku od tri dana od dana prijema tog zahtjeva (član 76 stav 2);

57) ne obezbijedi redovno stručno osposobljavanje i usavršavanje u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma svih zaposlenih koji učestvuju u oblasti sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma kod obveznika (član 78 stav 1);

58) ne pripremi program stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz člana 78 stav 1 ovog zakona do kraja prvog kvartala tekuće godine za tu godinu (član 78 stav 3);

59) ne naloži i ne kontroliše primjenu pravila iz člana 79 st. 1 i 2 ovog zakona u poslovnim jedinicama i društvima u većinskom vlasništvu obveznika sa sjedištem u drugim državama (član 79 stav 3);

60) ne obezbijedi redovnu unutrašnju kontrolu i reviziju sprovođenja politika, kontrola i procedura za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno vršenje poslova sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa utvrđenim rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma u analizi rizika (član 80 stav 1);

61) ne organizuje nezavisnu internu reviziju u čijem djelokrugu rada je redovna procjena adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma kad zakon kojim se uređuje djelatnost obveznika propisuje obavezu postojanja nezavisne interne revizije (član 80 stav 2);

62) ne koristi liste indikatora iz čl. 82 i 83 ovog zakona prilikom utvrđivanja razloga za sumnju da imovina potiče iz kriminalne djelatnosti ili da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma i drugih okolnosti u vezi te sumnje (član 81);

63) ne izradi sopstvenu listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija (član 83 stav 1);

64) finansijsko-obavještajnoj jedinici, na način propisan aktom iz člana 66 stav 15 ovog zakona, ne dostavi tražene podatke, informacije i dokumentaciju (član 91 stav 2);

65) ne dostavlja kvartalno finansijsko-obavještajnoj jedinici elektronskim putem podatke o svakom zbirnom kastodi računu, kreditnoj instituciji ili drugoj finansijskoj instituciji kod koje je taj kastodi račun otvoren, kao i o broju transakcija i ukupnom prometu po tom zbirnom kastodi računu (član 114 stav 3);

66) na zahtjev nadležnog nadzornog organa ne dostavi u roku od 8 dana od dana prijema zahtjeva u elektronskoj formi, tačne i potpune podatke na osnovu kojih se vrši sektorska procjena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma (član 131 stav 14).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se obveznik iz člana 4 stav 2 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona novčanom kaznom u iznosu od 10.000 eura do 80.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i član uprave ili drugo odgovorno lice u pravnom licu, fizičko lice, fizičko lice koje obavlja djelatnost i notar novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 12.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti pravnom licu, preduzetniku, odgovornom licu u pravnom licu i fizičkom licu u trajanju do šest mjeseci.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 56 ovog člana zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi i policijski službenik finansijsko-obavještajne jedinice.

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana koje su izvršile kreditne institucije i druge finansijske institucije, prekršajni postupak ne može se pokrenuti ako protekne četiri godine od dana kad je prekršaj izvršen.

## Član 138

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 eura do 8.000 eura kazniće se za prekršaj notar, ako:

1) ne izvrši upis trasta u Registar trastova u roku od pet dana od dana kada je sačinio notarski akt u vezi sticanja nepokretnosti za račun trasta (član 43a stav 5);

2) sačini i ovjeri notarski zapis kojim se omogućava izbjegavanje korišćenja nacionalnog platnog sistema Crne Gore u vezi sa članom 65a stav 1 ovog zakona (član 65a stav 2);

3) ne pribavi dokaz o realizaciji transakcije plaćanja po osnovu ugovora odnosno predugovora o kupoprodaji nepokretnosti, kao i drugih pravnih poslova kojima se stiče ili prenosi pravo svojine ili drugo stvarno pravo na nepokretnosti, izvršena prije ovjere pravnog posla (član 65a stav 3);

4) finansijsko-obavještajnoj jedinici, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana zaključenja pravnog posla, ne dostavi tačne i potpune podatke o mjerama poznavanja i praćenja poslovanja klijenta iz člana 117 st. 1 do 6 ovog zakona za svaku transakciju, odnosno sticanje prava na osnovu predugovora, ugovora u vezi nepokretnosti čija je vrijednost 15.000 eura ili više, kao i ugovora, odnosno izjave ili bilo kojeg akta o zajmu čija je vrijednost 10.000 eura ili više (član 66 stav 4);

5) finansijsko-obavještajnoj jedinici, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana zaključenja pravnog posla, ne dostavi fotokopiju ugovora u elektronskoj formi, odnosno fotokopiju izjave fizičkog lica koje je kupac o porijeklu novca za ugovore kod kojih se za realizaciju koristi gotov novac, kao i dokaz iz člana 65a stav 3 (član 66 stav 5).

## Član 138a

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 eura do 8.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice stvarni vlasnik subjekta ako subjektu iz člana 43 stav 3 ovog zakona ne dostavi podatke iz člana 44 stav 1 tačka 2 al. 1, 2 i 4 ovog zakona radi unosa tih podataka u Registar stvarnih vlasnika (član 43 stav 6).

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj politički eksponirano lice iz člana 54 st. 1 i 2 ovog zakona ako bez odlaganja a najkasnije u roku od osam dana od dana imenovanja ne izvrši upis

tačnih i potpunih podataka za sebe i lica iz člana 54 stav 4 ovog zakona u Registar politički eksponiranih lica (član 55 stav 5).

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 8.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice koje primi uplatu ili obavi plaćanje u gotovom novcu u iznosu od 10.000 eura ili više, odnosno u slučaju ako se uplata ili plaćanje vrši u dvije ili više povezanih transakcija u ukupnom iznosu od 10.000 eura ili više (član 65 st. 1 i 2).

## XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

### Rok za donošenje podzakonskih akata

### Član 139

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list CG", br. 33/14, 44/18, 73/19 i 70/21), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Podzakonski akt iz člana 111a stav 6 donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Podzakonski akti

### Član 139a

Podzakonski akti iz člana 99a stav 5 i člana 112 stav 11 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Sprovođenje mjera kod već uspostavljenih poslovnih odnosa

### Član 140

Obveznik je dužan da mjere iz člana 17 ovog zakona sprovede u odnosu na klijente iz člana 18 stav 2 ovog zakona sa kojima već ima uspostavljene poslovne odnose, prilikom izvršenja prve transakcije nakon stupanja na snagu ovog zakona.

### Unos i ažuriranje podataka u Registru stvarnih vlasnika

### Član 141

Pravno lice, privredno društvo, udruženje, ustanova, politička partija, vjerska zajednica, umjetnička organizacija, komora, sindikat, udruženje poslodavaca, fondacija ili drugi poslovni subjekat, pravno lice koje prima, upravlja ili raspoređuje sredstva u određene svrhe, trast, drugo lice, odnosno sa njim izjednačeni subjekt stranog prava koji prima, upravlja ili vrši raspodjelu imovinskih sredstava za određene namjene koji su prije stupanja na snagu ovog zakona upisani u CRPS ili registar poreskih obveznika, a nijesu unijeli, odnosno ažurirali podatke u Registar stvarnih vlasnika dužni su da unesu, odnosno ažuriraju te podatke u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu akta iz člana 45 stav 4 ovog zakona.

### Uspostavljanje evidencija

### Član 142

Obveznici, državni i drugi organi i institucije dužni su da uspostave evidencije koje su dužni da vode u skladu sa ovim zakonom u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Usklađivanje poslovanja

### Član 143

Obveznici su dužni da, radi sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, usklade svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu podzakonskih akata iz člana 139 stav 1 ovog zakona.

### Pribavljanje licenci

### Član 144

Ovlašćena lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njihovi zamjenici koji su određeni prije

stupanja na snagu ovog zakona dužni su da u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu akata iz čl. 71 i 72 ovog zakona pribave licencu u skladu sa ovim zakonom.

Do pribavljanja licence u skladu sa stavom 1 ovog člana ovlašćena lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njihovi zamjenici nastavljaju sa radom u skladu sa ovim zakonom.

Ako u roku iz stava 1 ovog člana ovlašćena lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i njihovi zamjenici ne pribave licencu u skladu sa ovim zakonom, prestaje im status ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno zamjenika ovlašćenog lica.

### Rok za prvo prikupljanje statističkih podataka

### Član 144a

Statistički podaci iz člana 99a ovog zakona prvi put će se prikupljati za period od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji do 31. decembra godine u kojoj je Crna Gora pristupila Evropskoj uniji.

### Rok za uspostavljanje registara računa i sefova

### Član 145

Centralna banka Crne Gore je dužna da registre računa i sefova iz člana 112 ovog zakona uspostavi u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Rok za utvrđivanje smjernica za analizu rizika i uspostavljanje sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma

### Član 145a

Nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona dužan je da utvrdi smjernice za analizu rizika i uspostavljanje sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Rok za uspostavljanje Registra trastova

### Član 145b

Organ uprave nadležan za naplatu poreza dužan je da Registar trastova uspostavi u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Rok za uspostavljanje Registra pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom

### Član 145c

Nadzorni organ iz člana 131 stav 1 tačka 3 ovog zakona dužan je da uspostavi Registar pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

### Rok za obezbjeđivanje tehničkih i organizacionih uslova

### Član 145d

Centralna banka Crne Gore i organ uprave nadležan za naplatu poreza dužni su da, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona obezbijede tehničke i organizacione uslove za elektronsko povezivanje registara računa i sefova sa Registrom stvarnih vlasnika i pristup podacima o stvarnom vlasniku imaoca računa, u skladu sa članom 112 stav 4 ovog zakona.

Centralna banka Crne Gore i Policija dužne su da, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, obezbijede tehničke i organizacione uslove za elektronski pristup, pretraživanje i evidentiranje pristupa i pretraživanja podataka, u skladu sa čl. 113a, 113b i 113c ovog zakona.

### Rok za usklađivanje akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji

### Član 145e

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva uskladiće se sa odredbama zakona kojim se uređuje oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom aktivnošću kojima se uređuje Nacionalna kancelarija za povraćaj imovine Crne Gore i sa članom 113a ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

## Usklađivanje internih akata i unutrašnje organizacije obveznika

### Član 146

Obveznici su dužni da interne akte i unutrašnju organizaciju usklade sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja internih akata iz čl. 77, 78 i 80 ovog zakona primjenjivaće se Pravilnik o načinu rada ovlašćenog lica, načinu sprovođenja unutrašnje kontrole, čuvanju i zaštiti podataka, načinu vođenja evidencija i osposobljavanju zaposlenih ("Službeni list CG", broj 71/20).

Obveznici su dužni da interni akt iz člana 61 stav 5 ovog zakona donesu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

## Odložena primjena

### Član 146a

Odredbe člana 48a 108 stav 2 i člana 134 st. 8 i 9 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

## Odložena primjena pojedinih odredbi

### Član 146b

Odredbe člana 96 stav 1 ovog zakona u dijelu kojim se uređuje postupanje po zahtjevu za finansijske informacije ili finansijske analize u vezi sa teškim krivičnim djelom i odredbe člana 99a, člana 112 st. 2 do 5, člana 113 stav 1 tačka 5, čl. 113a, 113b, 113c i 121a ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

## Započeti postupci

### Član 147

Započeti postupci koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nijesu pravosnažno okončani, okončaće se po Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list CG", br. 33/14, 44/18, 73/19 i 70/21).

## Prestanak važenja

### Član 148

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list CG", br. 33/14, 44/18, 73/19 i 70/21).

## Stupanje na snagu

### Član 149

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

---

U ovaj zakon prenijete su odredbe Direktive (EU) 2015/849 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, o izmjeni Regulative (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta i o prestanku važenja Direktive 2005/60/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta i Direktive Komisije 2006/70/EZ, Direktive (EU) 2018/843 Evropskog parlamenta i Savjeta od 30. maja 2018. godine o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU i Regulative (EU) 2015/847 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o informacijama koje prate prenos novčanih sredstava i o prestanku važenja Regulative (EZ) br. 1781/2006.

Uovaj zakon prenijete su odredbe Direktive (EU) 2015/849 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, o izmjeni Regulative (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta i o prestanku važenja Direktive 2005/60/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta i Direktive Komisije 2006/70/EZ, Direktive (EU) 2018/843 Evropskog parlamenta i Savjeta od 30. maja 2018. godine o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU i Regulative (EU) 2015/847 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o informacijama koje prate prenos novčanih sredstava i o prestanku važenja Regulative (EZ) br. 1781/2006.

U ovaj zakon prenijete su odredbe Direktive (EU) 2015/849 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, o izmjeni Regulative (EU) br.

648/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta i o prestanku važenja Direktive 2005/60/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta i Direktive Komisije 2006/70/EZ, Direktive (EU) 2018/843 Evropskog parlamenta i Savjeta od 30. maja 2018. godine o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU i odredbe Regulative (EU) 2023/1113 Evropskog parlamenta i Savjeta od 31. maja 2023. godine o informacijama koje se prilažu prenosima novčanih sredstava i određene kriptoimovine i o izmjeni Direktive (EU) 2015/849.